Begroting 2022

Inhoudopgave

Algemeen bestuurlijk perspectief 5

Beleidsbegroting - Programma's 19

Programma Samen Leven 22
- Deelprogramma Gezondheid 24
- Deelprogramma Saamhorigheid 26
- Deelprogramma Leren en Werken 28
- Deelprogramma Thuis 30

Programma Duurzame leefomgeving 34
- Deelprogramma Wonen 36
- Deelprogramma Commerciële voorzieningen 38
- Deelprogramma Leefomgeving 40
- Deelprogramma Gebiedsontwikkeling 43
- Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie 45
- Deelprogramma Landschap en recreatie 49
- Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie 51

Programma Goede bereikbaarheid 56
- Deelprogramma Verkeersbeleid 59
- Deelprogramma Autoverkeer 59
- Deelprogramma Fietsverkeer 62
- Deelprogramma Openbaar vervoer 65

Programma Veilige leefomgeving 70
- Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde 72
- Deelprogramma Fysieke veiligheid en crisismanagement 75

Programma Betrokken bij de samenleving 82
- Deelprogramma Politiek en bestuur 82
- Deelprogramma Dienstverlening 85

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie 89

Paragrafen 91
- Paragraaf Lokale heffingen 92
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 96
- Paragraaf Grondbeleid 119
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 122
- Paragraaf Financiering 128
- Paragraaf Bedrijfsvoering 132
- Paragraaf Ombuigingen 136
- Paragraaf Global Goals 142
- Paragraaf Verbonden partijen en U10 145

Financiële begroting 161
- Financieel perspectief 162
- Verschillenanalyses 170
- Overzicht van baten en lasten 174

BIJLAGEN 179

Algemeen bestuurlijk perspectief

Algemeen bestuurlijk perspectief

Inleiding

Algemeen
Collegeprogramma "Duurzaam, ondernemend en dichtbij!"
Als gemeentebestuur zijn we het laatste jaar van deze bestuursperiode ingegaan. In deze periode hebben we gewerkt aan de ambities uit het collegeprogramma *"Duurzaam, ondernemend en dichtbij!"*. In de bestuursperiode 2018-2022 is het nodige gerealiseerd en in gang gezet. Vorig jaar is de raad hierover uitgebreid geïnformeerd in de voortgangsrapportage Collegeprogramma 2018-2022 *Duurzaam, ondernemend en dichtbij!.* In de laatste begroting van deze bestuursperiode gaan we nog kort in op de voortgang. We doen dit langs de belangrijkste aandachtsgebieden uit het coalitieakkoord 2018-2022.

- *Hoe zorgen we ervoor dat er voldoende woningen zijn voor Houtenaren, passend bij de demografische ontwikkelingen, de toenemende vraag én de unieke opzet van Houten?*
  De afgelopen jaren is er veel gesproken en gedebatteerd over op welke wijze de bovenstaande vragen het beste kunnen worden beantwoord. De op te stellen onderzoeksagenda 'Samen Bouwen aan Houten 2040' moet hier richting aan gaan geven. Deze onderzoeksagenda is nodig om een antwoord te kunnen geven op de lokale en regionale druk op de woningmarkt. Naast meer woningen moet er vooral ook sprake zijn van 'passende' woningen. Er ligt namelijk een grote opgave op het gebied van ouderenhuisvesting, woningen voor jongeren en starters en wonen in combinatie met zorg. Hiervoor wordt allereerst een woonvisie opgesteld. De woonvisie wordt eind 2021 voorgelegd aan de raad. Het is de bedoeling dat deze visie mede de basis is voor de nog op te stellen onderzoeksagenda 'Samen Bouwen aan Houten 2040'.
  De realisatie van de huidige woonvisie 2016-2025 ligt op koers. Om aan de woningbehoefte te voldoen zijn in die periode 1.800 extra woningen (waarvan 600 sociale huurwoningen) nodig. Tot en met 2020 zijn er 1.275 extra woningen (298 sociale huurwoningen) gerealiseerd.
  Naast bovengenoemde grootschalige ontwikkelingen hebben we de afgelopen periode ingezet op kleinschalige bouwprojecten in het buitengebied. Deze woningbouw draagt bij aan de leefbaarheid en vitaliteit in de kleine kernen. Ook hebben we verschillende lokale wooninitiatieven ondersteund. Deze initiatieven voorzien in de nieuwe en groeiende vraag om toegankelijke woningen voor mensen met mobiliteits-beperkingen en van zorgdoelgroepen.

- *Hoe maken we Houten energieneutraal? Hoe passen we ons aan het veranderende klimaat aan en hoe versterken we de natuur?*
  In de afgelopen jaren is gewerkt aan onze doelstelling: energieneutraal in 2040. Onderdeel hiervan is een lokaal klimaatplan. Dit bestaat uit drie delen, waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden:
    - Energieplan 2020-2025
    - Actieplan circulaire economie
    - Klimaatadaptieplan (dit sluit aan op het Water- en rioleringsplan 2020-2023)

  Om onze ambities te realiseren zijn we regionaal (U-10-verband) aangesloten bij de Regionale Energie Strategie.

  Om Houten snel aardgasvrij te maken is een startnotitie Transitievisie Warmte Kromme Rijngemeenten vastgesteld. De Transitievisie beschrijft de aanpak en wijkvolgorde om Houten van het aardgas af te halen. De regionale samenwerking U-THUIS kan een faciliterende rol spelen in het aardgasvrij maken van Houten.

  Op het gebied van wind- en zonne-energie kijken we waar zich kansen voor doen. Vooral op het gebied van zonne-energie hebben we stappen gezet. Zo zijn er meerdere vergunningen verleend voor zonnevelden en heeft Opgewekt Houten twee collectieve zonnedaken gerealiseerd op onze sporthallen De Kruisboog en De Wetering.

- *Hoe zorgen we ervoor, op een persoonsgerichte manier, dat iedereen naar vermogen kan meedoen in onze samenleving? Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, seksuele voorkeur, talenten, inkomen en gezondheid?*

Voor het vorm geven van de opgaven in het sociaal domein is in 2020 de Sociale Koers 2020-2023 vastgesteld. De kern van de Sociale Koers is een inclusieve samenleving. Het is belangrijk dat iedereen de kans krijgt om mee te doen in de maatschappij en erbij te horen. Er is voor iedereen aandacht, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Onze stip op de horizon luidt daarom: Iedereen telt mee! Iedere inwoner hoort erbij, voelt zich thuis in Houten en kan op zijn/haar manier deelnemen aan maatschappelijke en sociale activiteiten; zo vormen we met elkaar een inclusieve samenleving. De Sociale Koers bestaat uit vier deelprogramma's:

- Gezondheid: inzetten op preventie; ondersteuning bieden voordat er zorgen of problemen zijn.
- Saamhorigheid: ondersteuning van onze vrijwilligers en mantelzorgers.
- Leren en Werken: inzetten op verbetering van samenwerking tussen verschillende maatschappelijke organisaties die op het gebied van jeugd actief zijn.
- Thuis: werken aan het langer thuis wonen van alle inwoners (jong en oud) in Houten.

- *Hoe versterken we de verbinding tussen de gemeente en haar inwoners? Hoe verbeteren we de manier waarop we onze inwoners, het onderwijs, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrekken?*
  Communicatie en participatie is en blijft van groot belang. Daar is de afgelopen periode flink op geïnvesteerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn:
  - het betrekken van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers bij het opstellen en uitvoeren van gemeentelijk beleid;
  - het vaker evalueren van communicatie- en participatietrajecten;
  - blijvend investeren in de vaardigheid van medewerkers om invulling te geven aan communicatie en participatie, als belangrijk onderdeel van het werk;
  - frequenter en sneller/opener acteren en reageren op de (sociale) media.

  Ook is de samenlevingsagenda tot stand gekomen, waarmee we op basis van gelijkwaardigheid met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers samenwerken en gezamenlijk kijken wie voor welke taken de verantwoordelijkheid neemt. Voorbeelden hiervan zijn het Energieplan, het Houtens Sport- en beweegakkoord en de nieuwe Wet inburgering.

  Bestuurders en ambtenaren stellen zich regelmatig ter plekke ('zichtbaar in de wijk') op de hoogte van situaties die spelen in wijken en gebieden. Ook zijn bestuurders aanwezig bij allerlei evenementen en activiteiten in de wijken en de kleine kernen. Zij gaan actief op pad om in gesprek te komen met inwoners, organisaties en bedrijven. Hierdoor zijn we in staat vragen en inbreng van inwoners op een meer persoonlijke manier en laagdrempelig en integraal te benaderen.

Covid-19

De invloed van Covid-19 op onze samenleving is in 2020 en 2021 groot geweest. Echter vanaf de zomer is er weer een beter perspectief. Het aantal besmettingen stabiliseert en de vaccinatiegraad neemt toe. Hierdoor kan op basis van het door het kabinet gepresenteerde openingsplan 'stap voor stap meer mogelijk' een groot gedeelte van de Covid-19 gerelateerde maatregelen komen te vervallen. Voor de horeca- en evenementenbranche en voor het culturele veld geldt dit echter helaas nog niet. Daar zijn voorlopig nog striktere maatregelen nodig om de gevolgen van Covid-19 te beheersen.

Het steeds verder (veilig) opengaan van onze samenleving is belangrijk. Niet alleen sociaal-maatschappelijk, maar ook economisch. Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht dan ook in 2021 en 2022 een economische groei van ruim 3%. De werkloosheid blijft in 2022 beperkt tot 4,1%, vrijwel gelijk aan het gemiddelde van voor de crisis in 2017-2019.

In Houten hechten wij grote waarde aan het behoud van het culturele-, sociale- en bedrijfsleven van onze gemeenschap. Wij zijn trots op onze Houtense dynamiek. Die willen wij ook ná de corona-crisis behouden. Daarom hebben we in 2020 en 2021 besloten over pakketten aan hulpmaatregelen, die gericht waren op de ondersteuning van onze lokale ondernemers, zzp'ers, sociaal-maatschappelijke organisaties, sportverenigingen en culturele instellingen. We kunnen nu constateren dat, gegeven de omstandigheden, het culturele-, sociale- en bedrijfsleven van onze gemeenschap tot nu toe redelijk in stand is gehouden.

Op basis van de huidige ontwikkelingen willen we nu vooruitkijken naar de herstelfase. Hoe komen we samen sterker uit de crisis? Voor een antwoord op deze vraag wordt in beeld gebracht welke economische, sociale en maatschappelijke aandachtspunten we zien om uit de corona-crisis te komen. En hoe we aankijken tegen het verwerken van de effecten ervan, danwel het beperken van de schade of de bespoediging van het herstel.
We doen dit aan de hand van onze eigen monitor Sociale Kracht. Ook maken we gebruik van tools die de VNG aanbiedt en/of adviezen die zij geven. De landelijk bekende trendstudies van Platform 31 betrekken we ook bij onze analyses. Van deze verschillende informatiebronnen wordt een vertaalslag gemaakt naar de Houtense situatie. De raad is hierover in oktober 2021 (voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2022) met een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Bij het opstellen van de begroting 2022 (september 2021) lijkt het virus onder controle. Echter in het najaar breekt er weer een spannende periode aan. Hoe gaat het met de verspreiding van nieuwe mutaties en welke maatschappelijke, sociale en economische impact gaat dat geven? Als daar aanleiding voor is gaan we over mogelijke gevolgen hiervan zo spoedig mogelijk met de raad in gesprek.

Overdrachtsdocument 2022
Op 16 maart 2022 kiezen de inwoners van Houten een nieuwe gemeenteraad. Dit vormt de opmaat voor een nieuwe vierjarige bestuursperiode. Om de nieuwe raad, en een later nieuw te vormen college, in staat te stellen om de bestuursperiode 2022-2026 op een soepele en zorgvuldige wijze te beginnen, wordt een overdrachtsdocument 2022 opgesteld. Het doel van dit overdrachtsdocument is het waarborgen van de bestuurlijke continuïteit en het faciliteren van de coalitieonderhandelingen na de verkiezingen op 16 maart 2022.

Prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025
De prognose van de begroting 2022 en de meerjarenbegrotingssaldi 2023-2025 wijken fors af van die in de perspectiefnota 2022. Dit wordt veroorzaakt door nieuwe informatie die bij het opstellen van de perspectiefnota nog niet bekend was. Het betreft de meicirculaire 2022 en de te verwachten structurele compensatie van het Rijk voor hogere kosten voor jeugdhulp vanaf 2023. Deze compensatie is nog onzeker. Het nieuwe kabinet moet hier in het regeerakkoord 2021 over besluiten. Het Rijk, de VNG en het IPO erkennen echter ook de noodzaak om op de korte termijn bezuinigingen te voorkomen bij gemeenten die zuiver voortvloeien uit de onbekendheid met het nog nader te bepalen toekomstige bekostigingsniveau van de jeugdzorg. Daarom is afgesproken dat alle gemeenten in de jaarschijven 2023-2025 van de meerjarenraming de bedragen, gebaseerd op de Hervormingsagenda van de arbitragecommissie, als stelpost mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid en in het licht van de afspraken rond de Hervormingsagenda dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen, geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen.

De raad is over bovenstaande ontwikkelingen middels raadsinformatiebrieven (respectievelijk 24 juni 2021 en 26 augustus 2021) geïnformeerd.

De prognose voor het jaar 2022 is positief. De jaren daarna negatief. De belangrijkste reden hiervoor is dat nu nog niet volledig rekening mag worden gehouden met uitspraak van de arbitragecommissie over het geschil tussen het Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. De arbitragecommissie zegt namelijk dat gemeenten volledig moeten worden gecompenseerd voor het tekort (landelijk € 1,8 miljard) op de kosten voor jeugdhulp. Omdat gemeenten vanaf 2023 slechts 75% van de te verwachten compensatie voor de hogere kosten voor jeugdhulp in de begroting mogen verwerken is er in de periode 2023-2025 sprake van negatieve begrotingssaldi. In de tabel hieronder is dit weergegeven. Ook is aangegeven wat het effect is op de begrotingssaldi indien het nieuwe kabinet straks besluit tot 100% compensatie.

Tabel: prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025	**202**	**-891**	**-991**	**-1.069**
Indicatie prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 (bij 100% compensatie door het Rijk in plaats van 75%)	***202***	***108***	***-53***	***-204***

Indien een hogere dan 75% compensatie door het Rijk achterwege blijft is er sprake van een structureel tekort van circa € 1,0 miljoen vanaf 2023. In dat geval zijn ombuigingen noodzakelijk om de begroting structureel en reëel in evenwicht te houden. Ter voorbereiding hierop is een verkenning naar mogelijke ombuigingsrichtingen uitgevoerd. Het resultaat van deze verkenning is opgenomen in de paragraaf Ombuigingen. Het opbrengstpotentieel van deze verkenning ligt binnen een bandbreedte van € 2,0 - € 3,5 miljoen. Ruim voldoende om keuzes te maken om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

De verkende ombuigingsrichtingen zijn zoveel mogelijk ‘omkeerbaar’. Dat wil zeggen dat de ombuigingsmaatregel relatief gemakkelijk ongedaan kan worden gemaakt en in het coalitieakkoord 2022-2026 worden vervangen door een andere ombuigingsmaatregel. Dit met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. Een nieuwe raad wil namelijk wellicht andere keuzes maken.
Met deze prognose van de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 en de toelichting hierop wordt voldaan aan de criteria van de financieel toezichthouder (provincie Utrecht) om voor repressief (terughoudend) toezicht in aanmerking te komen. In dit geval namelijk gebaseerd op het feit dat het eerste jaar (2022) van de meerjarenbegroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn. Daarnaast biedt de verkenning van mogelijke ombuigingsrichtingen de provinciaal toezichthouder inzicht in de potentiële ombuigingsmaatregelen en het volume hiervan. Dit geeft vertrouwen in het feit dat, indien nodig, het in 2022 nieuw samen te stellen bestuur bij het collegeprogramma 2022-2026 een structureel sluitende meerjarenbegroting kan opstellen.

De prognose van de begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 wordt in dit hoofdstuk onder Toelichting begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 toegelicht.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2022
Samen Leven
Iedereen telt mee!

We zitten halverwege de looptijd van de Sociale Koers 2020-2023. Dit is het beleidskader voor Jeugd, Wmo en Participatie, vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsplan 2021-2022 geeft ons handvatten om focus aan te brengen in de grote hoeveelheid opgaven die voor ons liggen.

We zien dat in deze bijzondere tijd de Houtense samenleving veerkrachtig en initiatiefrijk is. Inwoners bieden elkaar waar nodig de helpende hand en krijgen daarbij ondersteuning van een breed scala aan (vrijwilligers) organisaties.

Naast het beperken van de nadelige gevolgen van de Covid-19 crisis, richten we ons op grote opgaven rondom de transformatie.
Zo staat 2022 in het teken van het opnieuw inkopen van jeugdhulp en Wmo. We willen daarmee sneller, passender en integraler hulp aanbieden aan onze inwoners die het nodig hebben. We blijven de samenwerking stimuleren tussen aanbieders en het voorliggend veld. Waarbij we goed in gesprek blijven met het voorliggend veld om te horen wat zij nodig hebben om een rol te pakken in het integrale aanbod. We zien dat de druk op de vrijwilligers en mantelzorgers hoog is. Daarnaast speelt mee dat we beperkte financiën hebben. Ondanks de financiële tegemoetkoming door de uitspraak van de arbitragecommissie. We kijken kritisch naar de subsidies en gebruiken het principe nieuw voor oud.

De scholen blijven hopelijk nu open, zodat alle kinderen onderwijs kunnen volgen. Samen met het onderwijs geven we uitvoering aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). De financiën die hiermee beschikbaar komen zetten we op een passende en duurzame manier in.

Hoe groot de gevolgen van de Covid-19 crisis op de economie zijn, is nog lastig voorspellen. Vooralsnog lijken de gevolgen beperkt door te werken in de cijfers van het aantal uitkeringsgerechtigden. De Houtense Werktafel helpt inwoners om een betaald of onbetaald werk te komen. Omdat wij tevreden zijn over de resultaten in de afgelopen periode zetten wij het project in 2022 voort.

In 2022 zijn we bezig met de veranderopgaven op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang en het doelgroepen vervoer. In beide opgaven trekken we goed op met gemeenten uit de (sub)regio.

Naast deze opgaven gaan we in 2022 inzetten op:
- De uitvoering van Healthy Houten;
- De pilot voor open sportparken;
- Een nieuwe uitvoeringsagenda cultuurvisie;
- Het gebruiksvriendelijker maken van de minimaregelingen;
- De aansluiting tussen jeugdhulp en (passend) onderwijs;
- De aanpak van multi-problematiek bij jongeren;
- Een regio project voor opvang dak- en thuislozen;
- De inzet van gezinsachtige settingen waar jongeren naartoe kunnen in plaats van naar een instelling;
- Het langer thuiswonen van alle inwoners en het realiseren van passende woonruimte.

Daarnaast volgen we de ontwikkelingen van de nieuwe vluchtelingenstroom en asielproblematiek evenals de kinderopvangtoeslagaffaire op de gevolgen hiervan voor onze gemeente.

Duurzame leefomgeving
Houten is een fijne en duurzame gemeente om in te wonen, werken, leren en ontspannen. Om dit in stand te houden zal er in de komende jaren veel aandacht uitgaan naar aanpassingen, veranderingen en uitbreidingen in het ruimtelijk domein.

Er ligt een grote opgave op het gebied van huisvesting. Er zijn goede woningen nodig voor ouderen, jongeren en starters. We willen meer goedkope woningen realiseren voor deze doelgroepen en ook meer woningen toevoegen die levensloopbestendig zijn en geschikt zijn voor de combinatie met zorg. Met de woonvisie (eind 2021) wordt de basis gelegd voor de realisatie van de opgave van 4.750 woningen tot 2040. De woonvisie is mede de basis voor de nog op te stellen onderzoeksagenda ‘Samen Bouwen aan Houten 2040’. Waar voor het ruimtelijke beleid overlappen zitten met Bouwen aan Houten, zal dit samen worden opgepakt. In 2022 kan worden begonnen met het uitwerken van deze onderzoeksagenda. Naast deze grootschalige opgave hebben wij ook de ambitie om goede woningen in de kleine kernen te realiseren.
Om het wonen en de andere ruimtelijke initiatieven mogelijk te maken zal de implementatie van de Omgevingswet verder worden vormgegeven.

Met het oog op de toekomst verkennen we kansen om Het Rond tot een compact, vitaal en toekomstbestendig (winkel)centrum te ontwikkelen.
Met de kantooreigenaren op de Molenzoom zullen we ook in 2022 in gesprek blijven om te beoordelen of er spoedig kansen zijn tot herontwikkeling van deze gebieden. Wij zien dat er veel energie is om zaken te ontwikkelen. Er zijn kansen voor transformatie naar woningen, maar het is bij uitstek ook een gebied wat geschikt is voor een mix aan functies.

In 2022 gaat Houten door met de uitwerking van de grote landelijke opgaven om een Transitievisie Warmte en Regionale Energie Strategie vorm te geven.
In 2022 wordt gestart met het maken van wijkuitvoeringsplannen. De uitwerking in de verschillende wijken kan impact hebben op bestaande en nieuwe ontwikkelingen. Zowel in de grond (vervangen van leidingen) als en bovengronds (toevoegen elektriciteitsvoorzieningen, zonnepanelen, warmtepompen, et cetera)
Niet alleen energie heeft de aandacht. De uitvoering van het actieplan circulaire economie zal worden opgestart in 2022. We starten ook met de uitvoering van het klimaatadaptatieplan.

Goede bereikbaarheid
Het in stand houden en verbeteren van de infrastructuur en de bereikbaarheid van Houten

Mobiliteit stopt niet bij de gemeentegrens, maar is een regionale aangelegenheid. Voor het invullen van onze bereikbaarheidsambities is regionale samenwerking van groot belang. In regionaal verband besteden we in de overleggen met Rijkswaterstaat, de provincie, U10, ProRail, U-OV en de regiogemeenten continu aandacht aan de belangen van de regio en van onze eigen gemeente. In regionaal verband zal in 2022 het zwaartepunt liggen op de relatie tussen woningbouwontwikkeling en regionale bereikbaarheid. Bij een eventueel onderzoek naar woningbouw in Houten, zal daar een

mobiliteitsonderzoek onderdeel van uitmaken. De mobiliteitsconsequenties en -ambities die uit onderzoek naar voren komen zullen regionaal worden ingebracht en omgekeerd worden regionale mobiliteitsambities en -ontwikkelingen meegenomen in een eventueel onderzoek naar woningbouw in Houten.

Houten staat bekend om zijn goede bereikbaarheid: een sterke fietsstructuur, twee treinstations en aansluitingen op de snelwegen in de buurt. Het lokale openbaar busvervoer vervult een beperkte rol, mede doordat de wegenstructuur binnen de Rondweg niet geschikt is voor grote bussen. In het programma goede bereikbaarheid wordt benoemd wat de Houtense ambities zijn om de goede bereikbaarheid van de gemeente Houten per auto, fiets en openbaar vervoer te behouden.

De ambities uit het collegeprogramma zijn geprioriteerd in het (vastgestelde Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. Per thema wordt toegelicht wat de ambities voor 2022 zijn. Daarnaast leveren vanuit mobiliteit input aan diverse regionale projecten (Ruimtelijk-economisch programma (REP), Programma U Ned) en lokale ruimtelijke plannen.

Ook beheer en onderhoud blijft in 2022 aandacht krijgen. De wegeninspectie 2021 vormt de basis voor het jaarplan voor 2022 met het uit te voeren groot- en klein onderhoud en de vereiste vervangingen. Naar verwachting zullen we net als in 2021 op ongeveer 150 locaties (totaal ongeveer 6000 m^2) onderhoud plegen aan elementenverharding. Wat betreft asfaltverharding is (weer) een belangrijk project in 2022 het herstellen van (het rode asfalt van) fietspaden.

Bereikbaarheid autoverkeer
Voor het autoverkeer leggen we de focus op een goede doorstroming op de hoofdwegen zoals de Rondweg, de provinciale wegen rondom Houten en de A12 en A27. In regionaal verband leveren we een bijdrage aan de regionale mobiliteitsstrategie, die vanuit het programma U-Ned wordt uitgevoerd. Wij zullen hier de belangen voor Houten meenemen en onder andere aandacht vragen voor een volledige aansluiting van Houten op de A12.

Verder zijn wij betrokken bij de voorbereidingen die Rijkswaterstaat Midden-Nederland treft voor de verbreding van de A27/A12 Ring Utrecht. Na de vernietiging van het Tracébesluit door de Raad van State in juli 2019, in verband met het Programma Aanpak Stikstof (PAS), is door RWS een nieuw Tracébesluit 2020 opgesteld, wat ter inzage heeft gelegen. Een en ander heeft consequenties voor de aanpak en de planning van de Ring Utrecht. Ook van belang is de politieke actualiteit na de landelijke verkiezingen in 2021 en de onzekerheid hoe een nieuw kabinet staat tegenover het vervolg van het project Ring Utrecht. Het project is in de campagne regelmatig aan de orde geweest en diverse partijen hebben zich uitgesproken. Volgens de huidige planning wordt de aangepaste A27/A12 Ring Utrecht in 2029 opengesteld.

Fietsstad en openbaar vervoer
Als Fietsstad 2018 van Nederland geven wij prioriteit aan de fiets, vooral omdat dit een duurzaam en gezond vervoermiddel is. We willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, vooral de ritten korter 15 km, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren. Naast de fiets behoort ook het openbaar vervoer tot de eerste lijn waar we langs werken. We willen de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en intensiveren. Dit levert een bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten en aan een duurzame mobiliteit. We hebben daarbij ook aandacht voor de wensen van ouderen en mindervaliden.

Parkeren
Eind 2021 verwachten we dat het nieuwe parkeerbeleid wordt vastgesteld. Als dit parkeerbeleid is vastgesteld wordt in 2022 de huidige aanpak ‘’Parkeren op maat in de Straat’’ herzien. Aanleidingen hiervoor zijn onder andere klimaat en duurzaamheidsambities, regionale ontwikkelingen ten aanzien van parkeren, schaarste in openbare ruimte, woningbouw ambities en technologische ontwikkelingen. Hiermee willen wij het parkeerbeleid gebruiken om bij te dragen aan de bredere ambities voor Houten.

Veilige leefomgeving
Bestrijden en voorkomen van overlast en criminaliteit

In het door de gemeenteraad vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 (IVP) van Houten, zijn de visie, de doelstellingen en de prioriteiten op het gebied van veiligheid vastgesteld. Deze prioriteiten

geven een duidelijk kader aan voor onze inwoners, de gemeentelijke organisatie en de samenwerkingspartners.
De prioriteiten uit het IVP werken we in een tweejaarlijks uitvoeringsplan (UVP) verder uit. In het UVP worden concrete acties en projecten benoemd en beschrijven we tevens de integrale inzet van onze partners. Het uitvoeringsplan (2022-2023) wordt vastgesteld door het college. De 3 prioriteiten in Houten zijn:
1. De Veilige Wijk
2. Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit
3. Zorg en veiligheid

Deze keuzes worden niet alleen gemaakt op grond van (objectieve) cijfers over veiligheid, maar ook op grond van (on)veiligheidsgevoelens bij burgers (veiligheidsbeleving). In het integraal Veiligheidsplan 2020-2023 (IVP) zijn de afwegingen en prioriteiten voor deze periode neergelegd.
De missie van de gemeente Houten luidt : *'samen met de partners een integraal en op maat gesneden veiligheidsbeleid ontwikkelen én ten uitvoering brengen'.* Veiligheidsbeleid is veelomvattend en vraagt om verantwoorde keuzes.
Naast de geprioriteerde veiligheidsthema's, de aanpak en de doelstellingen benoemen we hieronder een aantal relevante trends en ontwikkelingen:

- De (bestrijding van) Covid-19 crisis heeft veel capaciteit gevraagd van het team Veiligheid, waardoor een gedeelte van de beleidsuitvoering van 2021 is doorgeschoven naar 2022.
- De traditionele criminaliteit daalt al jaren. Onder invloed van de Covid-19 crisis en het nieuwe thuiswerken is deze dalende trend op onderdelen versterkt. Landelijk en ook in Houten is gedurende de Covid-19 pandemie sprake van een extra daling van het aantal woninginbraken en autokraken geweest. Na het versoepelen van de maatregelen zien we dat de criminaliteitscijfers weer toenemen naar het oude niveau.
- Het aantal meldingen jongerenoverlast en online criminaliteit (cybercrime) is fors toegenomen (Covid gerelateerd). Cybercriminaliteit is geen prioriteit in ons IVP, maar zal gezien de huidige trend wel worden opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2022-2023 als onderdeel van 'De Veilige Wijk'.
  Door het geven van voorlichting maken we inwoners alerter en beter weerbaar tegen de diverse vormen van cybercriminaliteit.
- We krijgen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Houten steeds beter in beeld door het delen van informatie tussen interne en externe partners. Dit vergt een grote inspanning. We organiseren integrale controles (ook naar aanleiding van meldingen misdaad anoniem), informeren burgers over het herkennen van (signalen van) ondermijnende criminaliteit (zoals drugslabs) en maken duidelijk waar men dit kan melden (zie ook de campagne VREEMD). We zetten ons bestuurlijk instrumentarium maximaal in om deze vorm van criminaliteit aan te pakken. De gemeente Houten wordt op deze wijze minder aantrekkelijk voor criminelen en hun organisaties.
- Het aantal incidenten met kwetsbare personen neemt toe. Om die reden is een doortastende en integrale aanpak, waarbij we integraal afstemmen tussen het zorg- en veiligheidsdomein van groot belang. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor het EropAf team dat in een vroeg stadium wordt ingeschakeld om inwoners te bezoeken waar zorgen over bestaan. Ook de gebiedsgerichte GGZ-teams en de bijbehorende korte lijnen zorgen voor een sneller en laagdrempeliger contact tussen professionals uit het zorgdomein en het veiligheidsdomein. We vragen ook aandacht voor het herkennen van en acteren op signalen van huiselijk geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties. Daarnaast werken we samen in een netwerk met onze partners binnen de lokale persoonsgerichte zorg- & veiligheidsoverleg en het jeugd & veiligheidsoverleg.
- Vanaf 2021 werkt de gemeente Houten met het PersoonsGerichteAanpak systeem, waardoor alle betrokken ketenpartners in een veilige digitale omgeving de relevante informatie voor een integrale aanpak kunnen delen.
- We verwachten meer zelfredzaamheid, samenredzaamheid, burgerkracht en maatschappelijke vitaliteit. Dit betekent dat de (brand)veiligheidsrisico's kunnen toenemen doordat inwoners op hogere leeftijd langer thuis en zelfstandig wonen. Zij zijn relatief verminderd zelfredzaam. Vanuit veiligheidsperspectief is hier sprake van een paradox.
- Op het gebied van veiligheid werken wij samen met externe partners waaronder Stichting Veilig Houten.
- De verandering van het klimaat zorgt ervoor dat integraal gekeken moet worden naar de inrichting van de fysieke leefomgeving. Hitte- en droogteperioden, wateroverlast en de kans op een

overstroming nemen als gevolg van de klimaatverandering toe. Gevolgbeperking op deze terreinen is landelijk een belangrijk aandachtspunt maar zeker ook binnen de lokale overheid. Op dit gebied werken wij samen met het Waterschap HDSR.

- De steeds sneller veranderende maatschappij zorgt voor andere (nieuwe) risico's. De energietransitie waarin de omschakeling van fossiele brandstoffen (olie, aardgas, steenkolen) naar duurzame energie (zon, wind en aardwarmte) centraal staat, zorgt voor een ander gebruik van vervoersmiddelen en veranderingen in de mobiliteit. Dit leidt tot andere vraagstukken bij externe veiligheid, verkeersveiligheid en brandveiligheid.
- Het aantal verkeersdoden is al enige tijd stabiel na jarenlang te zijn gedaald. Het aantal gewonden in het verkeer neemt toe. Het landelijk verkeersveiligheidsbeleid is daarom aangepast. Na een jarenlange reactieve aanpak op basis van ongevallen is overgegaan op een proactieve, risico gestuurde aanpak. De belangrijkste risico's worden in beeld gebracht en vooral waar ongevallen zich voordoen. Dat kunnen risico's zijn in de infrastructuur of risico's in het gedrag van verkeersdeelnemers. Op basis van de risico-analyse bepalen we welke maatregelen het meest effectief zijn om de verkeersveiligheid te bevorderen. Vanuit de landelijke, provinciale en regionale overheden wordt, in samenwerking met onder meer het nationaal wetenschappelijk instituut voor verkeersveiligheidsonderzoek (SWOV), het risico-gestuurde verkeersbeleid verder vormgegeven.

Betrokken bij de samenleving
We zijn een persoonlijke overheid. We vinden betrokkenheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers belangrijk. En we hebben goede dienstverlening hoog in het vaandel.

De gemeente is voor iedereen toegankelijk en benaderbaar. We hebben (persoonlijk) contact met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. We gaan met hen in gesprek, denken met hen mee en spelen in op hun behoefte. We stellen ons flexibel op en leveren waar mogelijk maatwerk. Bij dit alles nemen en behouden we onze verantwoordelijkheid als overheid. We hechten groot belang aan betrokkenheid, participatie en dienstverlening. Inwoners voelen zich soms echter toch onvoldoende gehoord of zijn teleurgesteld. Helemaal voorkomen kunnen we dat niet, maar we kunnen onszelf wel blijven ontwikkelen en verbeteren. Deze nieuwe vormen van communicatie, participatie en communicatie betekenen wel een extra werkdruk voor de organisatie.

Politiek en bestuur
Het gemeentebestuur en de organisatie staan open voor de wensen, behoeften en ideeën van inwoners. Ze zoeken hen letterlijk op, zijn in gesprek en stellen zich waar nodig ter plekke van een situatie op de hoogte. Door de corona-situatie werden we hier tijdelijk in beperkt, maar nu kunnen we weer op een veilige manier in persoonlijk contact treden met inwoners. Ook via de sociale media communiceren we op persoonlijke wijze.
Er zijn in Houten veel inwonersinitiatieven, van klein naar wat groter, gericht op de aanpak van allerlei maatschappelijke vraagstukken. We geven deze initiatieven de ruimte en bieden desgewenst ondersteuning. Bij de opgaven die op de samenlevingsagenda staan, werken we samen aan de uitwerking met inwoners(initiatieven), maatschappelijke partners en ondernemers.
Inwonersparticipatie vinden we belangrijk en passen we dus zoveel mogelijk toe. Van te voren bepalen we de mate en vorm waarin deze plaatsvindt, zodat de wederzijdse verwachtingen duidelijk zijn. Dat doen we vanuit een visie op communicatie en participatie die we in 2022 actualiseren. Daarbij gebruiken we tevens de ervaringen die we in de afgelopen tijd hebben opgedaan met mooie nieuwe vormen van participatie.
We zorgen ervoor dat ook in geval van particuliere (bouw)initiatieven een zo goed mogelijk participatieproces wordt doorlopen.
De corona-crisis heeft ons geleerd dat digitale mogelijkheden een waardevolle aanvulling zijn op de bekende reguliere vormen waarop participatie wordt vormgegeven, maar dat het persoonlijk en fysiek contact niet geheel kan vervangen.

Dienstverlening
Dienstverlening is van de hele gemeentelijke organisatie; alle medewerkers doen hun werk immers ten behoeve van onze inwoners.
Uit onderzoek naar onze dienstverlening is naar voren gekomen dat er veel goed gaat in Houten. De houding van de medewerkers is over het algemeen zeer vriendelijk en behulpzaam. De medewerkers zijn loyaal aan de samenleving, hebben goede relaties met (maatschappelijke) partners en zijn bereid veel voor de inwoners te doen.
Het onderzoek heeft een geactualiseerde Visie op dienstverlening opgeleverd met de volgende pijlers:

- wij geven de inwoners een welkom gevoel;
- we zijn toegankelijk;
- we communiceren en regelen zaken duidelijk, helder en simpel;
- we communiceren en regelen zaken transparant en betrouwbaar;
- we denken mee met de inwoners, maar stellen wel duidelijke grenzen.

In het kader van de doorontwikkeling van onze organisatie wordt hier extra aandacht aan besteed.

Toelichting begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025
Raadsbesluit perspectiefnota 2022
Op 8 juli 2021 heeft de raad besloten:
1. De Perspectiefnota 2022 als beleids- en financieel kader vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. de actualisatie van de meerjarenbegroting Jeugdhulp en Wmo;
   b. de maatwerkafspraak met de financieel toezichthouder om de stelpost 'compensatie door het Rijk voor hogere kosten jeugdhulp' te verhogen;
   c. de denkrichtingen voor mogelijke ombuigingen bij de begroting;
   d. een onttrekking aan de beklemde algemene reserve van € 577.000 ten behoeve van de uitvoering programmaplan Omgevingswet. Dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet;
   e. de begrotingsrichtlijnen 2022.
2. Het college opdracht te geven om ombuigingsmaatregelen uit te werken tot een bedrag dat nodig is om een structureel sluitende meerjarenbegroting 2022-2025 (met uitzondering van 2023) op te stellen.

Op basis van dit besluit hebben wij de begroting 2022 opgesteld. In 3.2 worden de financiële verschillen tussen de Perspectiefnota 2022 en de begroting 2022 op hoofdlijnen toegelicht.

Financiële ontwikkelingen na vaststelling van de Perspectiefnota 2022
De financiële ontwikkelingen na vaststelling van de Perspectiefnota 2022 door de raad, hebben een positief effect op de prognose van het saldo van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Tabel: prognose begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Indicatie financieel meerjarenperspectief 2022-2024 *(op basis van perspectiefnota 2022)*	**-2.150**	**-3.050**	**-2.500**	**-2.500**
Compensatie Rijk hogere kosten jeugdzorg	2.461	1.022	839	618
Reservering overschot compensatie kosten jeugdzorg 2022	-827	-	-	-
Algemene uitkering	1.425	1.072	840	1.060
Beleidsintensivering	-607			
Diversen (o.a. actualisatie kapitaallasten, stelposten, financieringsresultaat, uitwerking begrotingsrichtlijnen)	-100	65	-170	-247
Prognose begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	**202**	**-891**	**-991**	**-1.069**

Hieronder worden de bovenstaande posten nader toegelicht.
- *Compensatie Rijk hogere kosten jeugdzorg en reservering overschot compensatie kosten jeugdzorg*
  Tussen VNG en Rijk zijn afspraken gemaakt over een Hervormingsagenda voor het Jeugdstelsel. Als onderdeel voor deze afspraken komt er voor het jaar 2022 een bedrag van € 1,3 miljard extra beschikbaar bovenop de € 300 miljoen die al eerder was toegezegd.
  De structurele bekostiging vanaf 2023 is overgelaten aan het nieuwe kabinet. In gezamenlijkheid hebben het Rijk, IPO en VNG afspraken gemaakt over de bedragen die gemeenten in hun meerjarenbegroting als stelpost mogen opnemen. Daarbij is het uitgangspunt gehanteerd, om in het kader van behoedzaamheid, 75% van de bedragen te hanteren. De provinciaal toezichthouder ziet de middelen als structureel dekkingsmiddel. De raad is hier op 26 augustus 2021 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.
  In de begroting 2022 zijn bezuinigingen (ombuigingen) opgenomen voor de kosten voor jeugdzorg, hierdoor is niet het gehele compensatiebedrag in 2022 nodig. Dit overschot is

gereserveerd voor (toekomstige) kosten van jeugdzorg.
Structureel positief effect van € 1.634.000 in 2022 aflopend tot € 618.000 in 2025.

- *Algemene uitkering*
  De meicirculaire 2021 van het gemeentefonds heeft een positief effect op het meerjarig saldo. De verschillen worden veroorzaakt door ontwikkelingen van de uitkeringsbasis, hoeveelheidsverschillen, ruimte onder het plafond BCF en overige ontwikkelingen. De ontwikkeling van het accres heeft een negatief effect. De raad is hierover op 24 juni 2021 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.
  Positief financieel effect binnen een bandbreedte van € 840.000 tot € 1.425.000.

- *Beleidsintensivering*

Een aantal aandachtspunten vragen in de begroting 2022 om intensivering van het bestaande beleid. Het incidentele budget hiervoor is in de begroting opgenomen. Het betreft:

- *Onderzoek "tussentijdse evaluatie reorganisatie 1 januari 2019" (2022: incidenteel € 250.000)*

Op basis van de rapportage “tussentijdse evaluatie reorganisatie” liggen er een aantal veranderopgaven. Vraagstukken met betrekking tot sturing, structuur en mens en cultuur. De regie op de veranderopgaven ligt bij de directie. Echter voor de begeleiding van het geheel is externe procesbegeleiding nodig. Daarnaast is het van belang gezien de (ervaren) werkdruk incidenteel middelen beschikbaar te hebben om de belangrijkste knelpunten tijdelijk te kunnen oplossen.

- *Huisvesting stichting Enter (2022: incidenteel € 100.000)*

Stichting Enter zal ook de komende jaren als jongerencentrum een belangrijke rol spelen in Houten. Op korte termijn moeten de verwarmingsketel en ventilatietechniek worden vervangen. Alleen dan kan van Houten & Co jongerenactiviteiten in de winter blijven organiseren. De bestaande middelen zijn niet voldoende om de installaties te vervangen mét de gewenste verduurzamings-slag. Daarnaast wordt, samen met Enter, onderzocht wat nodig is om de accommodatie toekomstbestendig te maken. Door nu incidenteel voor het bovenstaande middelen beschikbaar te stellen kan stichting Enter op korte termijn (in de winter) openblijven en geeft het tijd/ruimte om verdere toekomstgerichte plannen uit te werken.

- *Innovatieagenda WIL / Houtense Werktafel (2022: incidenteel € 88.000)*

In het najaar 2021 wordt de raad besluitvorming gevraagd over de 'Innovatieagenda WIL - gemeenten'. Het beoogd effect hiervan is om inwoners zoveel mogelijk naar vermogen te kunnen laten deelnemen aan de samenleving door middel van betaald of onbetaald werk. Daarbij wordt uitgegaan van wat iemand kan of wil leren, waarbij maatwerk ondersteuning wordt geboden. Hiervoor wordt een samenhangende infrastructuur van lokale en regionale dienstverlening opgezet. Deze infrastructuur ondersteunt inwoners integraal richting werk of participatie. De ondersteuning wordt georganiseerd in samenhang met hulp op andere levensgebieden. De incidenteel benodigde middelen zijn nodig voor de voorbereiding en implementatie van de innovatieagenda van de WIL.
Vooruitlopend op het raadsbesluit in het najaar 2021 is hier bij het opstellen van de begroting 2022 wel alvast rekening mee gehouden.

- *Sterke Lekdijk (2022: incidenteel € 105.000)*

Samen met HDSR zijn we gestart met de voorbereidingen voor het project Sterke Lekdijk. Belangrijke wens van Houten binnen dit project is het vergroten van de wegcapaciteit tussen de A27 en Fort Honswijk zoals opgenomen in de Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. Ook willen we het opknappen van de inlaad-sluis bij Fort Honswijk in dit project onderbrengen. In 2022 moeten voor deze ontwikkelingen voorbereidingskosten (€ 205.000) worden gemaakt. Een deel (€ 100.000) van deze voorbereidingskosten kan worden gefinancierd uit de bestemmingsreserve Mobiliteit en Bereikbaarheid.

- *Griffie (2022: incidenteel € 64.000)*

Om de basis op orde te brengen en het huidige werk van de griffie te kunnen voortzetten, is er een tweede raadsadviseur nodig. Voor deze formatie-uitbreiding is geen structurele dekking in de begroting. In het najaar 2021 wordt de raad hierover besluitvorming gevraagd. Vooruitlopend op dat raadsbesluit is bij het opstellen van de begroting 2022 wel rekening gehouden met een incidenteel budget voor 2022. Op basis hiervan kan tijdig worden geanticipeerd om tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 een adequate ondersteuning vanuit de Griffie aan de raad te kunnen bieden.
Totaal negatief financieel effect van beleidsintensivering in 2022 € 607.000.

- *Diverse mutaties*
  De overige mutaties betreffen het actualiseren van de kapitaallasten (- € 146.000), stelposten

(- € 21.000) en financiering (€ 16.000). Daarnaast is hierin de uitwerking van de begrotingsrichtlijnen en een aantal kleine aanpassingen opgenomen (€ 50.000).
Financieel effect van -/- € 100.000 in 2022 naar -/-€ 247.000 in 2025.

Tot Slot
Wij zijn tevreden over datgene dat, ondanks de impact van Covid-19, in de bestuursperiode 2018-2022 is bereikt. Op alle in het coalitieakkoord genoemde aandachtsgebieden zijn veel van onze ambities gerealiseerd of in gang gezet. Financieel gezien was het lastiger. Vooral de steeds verder stijgende kosten voor jeugdhulp drukte zwaar op de begroting. Zoals bekend is dit een landelijk probleem. Door de toezegging van het demissionaire kabinet om voor 2022 incidenteel extra middelen beschikbaar te stellen voor de hogere kosten van jeugdhulp kunnen we nu, zonder ombuigingen, een structureel sluitende begroting 2022 aan de raad voorleggen. Voor de jaren 2023-2025 zijn de prognoses op basis van de huidige ontwikkelingen nog negatief. Echter door de uitspraak van de arbitragecommissie is het de verwachting dat gemeenten in het nieuwe regeerakkoord uiteindelijk toch voldoende (inzet is 100%) gecompenseerd zullen worden voor de hogere kosten voor jeugdhulp. Wij zullen op de VNG druk blijven uitoefenen om in de gesprekken met het Rijk te komen tot 100% compensatie en daarmee toekomstige ombuigingen te voorkomen. Voor het geval de compensatie in het regeerakkoord onvoldoende is voor een structureel sluitende begroting hebben we een pakket aan potentiële ombuigingsmaatregelen uitgewerkt (zie paragraaf Ombuigingen). Dit pakket aan ombuigingsrichtingen kan, indien gewenst/nodig, worden gebruikt bij de coalitieonderhandelingen na de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022.
Wij houden de raad over bovenstaande ontwikkelingen op de hoogte.

Evenals voorgaande jaren is de begroting 2022 ook online beschikbaar op www.houten.nl/begroting22. Daarnaast is op 6 oktober 2021 de begroting 2022 ‘in één oogopslag’ als infographic in het gemeentenieuws gepubliceerd. Hierin is op een overzichtelijke manier weergegeven waar het geld van de gemeente Houten vandaan komt en waaraan het wordt besteed.

Tot slot zien wij uit naar een vruchtbare en constructieve behandeling van de begroting 2022 op 4 november 2021.

Burgemeester en wethouders van Houten,

de secretaris,	de burgemeester,
A.J. Barink	G.P. Isabella

Beleidsbegroting - Programma's

Programma Samen Leven

Programma Samen Leven

Omschrijving programma

Iedereen telt mee!

In 2020 stelde uw raad de Sociale Koers 2020- 2023 vast.

De kern van de Sociale Koers is een inclusieve samenleving
We vinden het belangrijk dat iedereen de kans krijgt om mee te doen in de maatschappij en erbij te horen. Er is voor iedereen aandacht, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.
Onze stip op de horizon luidt daarom: ***Iedereen telt mee!*** Iedere inwoner hoort erbij, voelt zich thuis in Houten en kan op zijn/ haar manier deelnemen aan maatschappelijke en sociale activiteiten; zo vormen we met elkaar ***een inclusieve samenleving.***

De sociale koers bestaat uit vier deelprogramma's:

- Gezondheid;
- Saamhorigheid
- Leren een Werken
- Thuis

In de voorliggende begroting geven wij per deelprogramma aan wat we in 2022 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het gaat kosten.

Onderstaand eerst een samenvatting van de vier deelprogramma's en daarna de uitwerking per deelprogramma.

Gezondheid
We willen meer inzetten op preventie; ondersteuning bieden voordat er zorgen of problemen zijn. Vanuit het oogpunt "voorkomen is beter dan genezen" investeren we in een gezonde leefstijl. Met het project Healthy Houten zetten we in op het leuker en makkelijker maken van gezonde keuzes, meer bewegen, niet roken, geen drugs of lachgas gebruiken, een gezonde relatie met alcohol en gamen, en verminderen van eenzaamheid.

Vanuit de Wmo en de Jeugdwet zetten we in op hulp en ondersteuning van inwoners bij het vergroten van hun zelfredzaamheid. In 2022 kopen we de jeugdhulp en Wmo opnieuw in. Met de inkoopstrategie werken we aan het realiseren van de transformatieopgave. Wat wij met de transformatie willen bereiken is dat de hulp sneller, passender en integraler aangeboden moet worden aan de inwoners in Houten.
We stimuleren de samenwerking tussen voorliggend veld, sociaal team en de zorgaanbieders. We vragen een duidelijk commitment van zorgaanbieders om mee te werken aan de transformatie. Dit zal leiden tot een kleiner aantal aanbieders, waardoor we beter kunnen sturen. Het sociaal team zal vaker zelf ondersteuning gaan bieden en hierbij de samenwerking opzoeken met zowel aanbieders als het voorveld. Met integrale opdrachten zetten we het voorveld meer in positie. We vragen veel van het voorveld in deze transformatie en blijven met hen goed in gesprek over wat zij nodig hebben om dit te realiseren. Omdat de financiële middelen beperkt zijn, hanteren we het principe nieuw voor oud en herijken we de subsidies.

Op het gebied van sport gaan wij in 2022 onder meer aan de slag met een pilot voor open sportparken en kijken we of de atletiek een plek kunnen krijgen binnen de bestaande sportaccommodaties.

Saamhorigheid
Dankzij de vele vrijwilligers en mantelzorgers is de sociale samenhang in de gemeente Houten sterk. Iets waar wij trots op mogen zijn. Daarom kunnen de vrijwilligers en mantelzorgers in 2022 weer op onze ondersteuning rekenen. Onder de titel "right to challenge" nodigen wij inwoners en vrijwilligers uit om op het gebied van sociaal domein met nieuwe ideeën te komen en/of taken van ons over te nemen, waarbij wij de initiatiefnemers uiteraard zullen ondersteunen.

Cultuur brengt mensen samen en draagt bij aan de betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving en elkaar. Culturele activiteiten bieden een plek voor het ontmoeten en opbouwen van een netwerk.

Corona raakte het culturele veld hard, en met het opgezette steunfonds kijken we samen met de betrokkenen waar ondersteuning nodig is.
We gaan aan de slag met een nieuwe uitvoeringsagenda, waarbij het vergroten van de actieve cultuurparticipatie een belangrijk speerpunt is. We hebben zeker aandacht voor ouderen en kwetsbare groepen.

Leren en Werken
Op het gebied van jeugd zijn verschillende maatschappelijke organisaties actief. In de afgelopen jaren hebben wij ingezet op verbetering van de samenwerking tussen deze partijen. In 2022 zetten wij deze lijn door zodat we de jeugd met problemen, en dan vooral de categorie die met multi problematiek kampt, snel en adequaat kunnen helpen. Daarbij denken wij onder andere aan het goed op elkaar aansluiten van Jeugdhulp en (passend) onderwijs.

Om inwoners met een minimaal inkomen goed te ondersteunen, maken wij de verschillende minimaregelingen gebruiksvriendelijker, waarbij wij tegenstrijdigheden en/of hiaten in de verschillende regelingen oplossen. De Houtense Werktafel helpt inwoners om een betaald of onbetaald werk te komen. Omdat wij tevreden zijn over de bereikte resultaten in de afgelopen periode continueren wij het project in 2022.

2021 kenmerkte zich door een lockdown in verschillende zwaarten in combinatie met Rijksregelingen voor bedrijven (o.a. NOW). 2022 is een heel ander jaar waarin veel mensen een vaccinatie hebben en de Rijksregelingen niet meer gelden. Het uiteindelijke effect van Corona op de economie en de werkgelegenheid kunnen we nu nog niet overzien.

Thuis
We willen graag werken aan het langer thuiswonen van alle inwoners (jong en oud) in Houten. Ook al is daarbij zorg en ondersteuning nodig. Als de zorgvraag dan toeneemt wordt er gezocht naar een plek waar hulp en begeleiding nabij is.
Bij de nieuwe woonvisie 2021-2030 houden wij rekening met deze ontwikkeling, zodat er voldoende en passende woonruimte is voor inwoners die (langdurig) zorg nodig hebben.

In regionaal verband werken wij met gemeenten en woningcorporaties samen om de ongeveer 200 dak- en thuisloze personen in de regio een eigen woning te bieden.
Bij de jeugdhulp willen wij een daling bereiken van het aantal kinderen/jongeren dat in een instelling moet verblijven. We zetten in op preventie (uithuisplaatsing voorkomen), adequate alternatieven zoals meer gezinsachtige settings en het versnellen van de uitstroom.

Overzicht relevante beleidskaders
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Toekomstvisie Houten 2025
Programma Sociale Koers 2020-2023
Lekstroom Werkt 2020
Visie op sport en bewegen in Houten in 2025

Overzicht verbonden partijen
- Gemeentelijke gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)
- U10

Deelprogramma's
- Gezondheid
- Saamhorigheid
- Leren en werken
- Thuis

Deelprogramma Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Een gezonde leefstijl en mentaal welbevinden is voor alle inwoners bereikbaar

In de Sociale koers 2020-2023 gaven wij ten aanzien van het thema gezondheid het volgende aan: ”We gaan in Houten uit van positieve gezondheid. Dat wil zeggen dat we gezondheid zien als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Gezondheid is beïnvloedbaar en niet statisch. Gezond zijn en blijven is belangrijk. Niet alleen om zelf een fijn leven te hebben, maar ook voor een vitale samenleving waarin mensen in staat zijn om de eigen regie over hun leven te voeren en naar elkaar om te zien. Er zijn veel factoren die iemands gezondheid kunnen beïnvloeden, zoals woon- en leefomgeving, leefstijl, daginvulling en inkomen. We vinden in Houten dat onze inwoners daar zelf verantwoordelijk voor zijn. Maar de gemeente wil haar inwoners wel ondersteunen door het maken van gezonde keuzes makkelijker of aantrekkelijker te maken”

We willen meer inzetten op preventie; ondersteuning bieden voordat er zorgen of problemen zijn. We bevorderen de verbinding tussen partners en we zien aanbod als een keten van preventie tot zorg. Hierbij kijken we samen met de ketenpartners naar wat nodig is om het voorveld te versterken zodat we kunnen afschalen.

Voor het thema gezondheid formuleerden wij in de Sociale Koers onderstaande doelstellingen met als vertrekpunt het jaar 2020 en de streefwaarde 2023. Deze opzet vulden wij aan met de jaarschijven 2021 en 2022, zodat de ontwikkelingen per jaar te volgen zijn.
Doelstelling 1 is een overkoepelende doelstelling; de acties op de andere doelstellingen dragen daaraan bij.

GG2,GG3

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het Deelprogramma Gezondheid onderstaande doelstellingen opgenomen, waarbij wij voor de begroting 2022, de jaarschijven 2021 en 2022 hebben toegevoegd.

Doelstellingen deelprogramma Gezondheid

Nr.	Doelstelling	Effectindicatoren (bron)	Actueel	Raming		Streef waarde 2023
			2020	2021	2022	
1	Inwoners hebben een positieve gezondheid.	1.1 Sociale Kracht van inwoners (Monitor Sociale Kracht)	7,7	7,7	7,7	7,8
2	Inwoners hebben een gezonde leefstijl.	2.1 % Volwassenen dat tenminste 1x per week sport (Monitor Sociale Kracht)	77%	63%	74%	73%
3	Inwoners, en met name jongeren, kunnen omgaan met maatschappelijke druk.	3.1 % inwoners zonder psychische gezondheidsproblemen (Monitor Sociale Kracht)	88%	88%	88%	88%
4	Gezinnen met jeugd-GGZ problematiek worden snel geholpen.	4.1 % cliënten dat zegt: ik werd tijdig geholpen (CEO)	70%	70%	70%	70%
5	Ouderen ervaren regie over hun eigen leven.	5.1 Zelfredzaamheid van inwoners (Monitor Sociale Kracht)	8,2	7,2	8,2	8,2
6	Inwoners zijn weinig eenzaam.	6.1 Mate van eenzaamheid (Monitor Sociale Kracht)	8,6	8,6	8,6	8,4

Bij doelstelling 1, 5 en 6 betreft het een score van 1 tot 10 op basis van onderzoek vanuit Monitor Sociale Kracht (MSK)
CEO: Cliëntentevredenheidsonderzoek

Betrokkenheid verbonden partijen
GGDrU

Wat gaan we daarvoor doen?

Inwoners hebben een gezonde leefstijl

- Vanuit de zorgverzekering kunnen inwoners met ernstig overgewicht meedoen met het tweejaarlijks traject Gezonde Leefstijl Interventie (GLI) gericht op gedragsverandering. Dit is een samenwerkingsproject van de eerstelijns gezondheidszorg, welzijn en sport. De gemeente faciliteert de samenwerking met welzijn en sport. Wij hopen dat in 2022 minimaal 120 inwoners hieraan meedoen.
- We geven uitvoering aan de Corona Steunpakketten van het Rijk voor het welzijn van kwetsbare inwoners en gezonde leefstijlinterventies.
- Wij versterken Healthy Houten nog verder. Dit is een samenwerking van organisaties, inwoners en ondernemers uit Houten met als doel om de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Vanuit Healthy Houten:
    - werken we aan het vergroten van de Healthy Houten community o.a. door meer partners te betrekken, goede voorbeelden en verhalen onder de aandacht te brengen en een symposium te organiseren;
    - stimuleren wij bewegen. Denk aan wandelfit, doortrappen, sportmix, sport en beweegpleinen;
    - werken we aan het voorkomen van roken, gebruik van drugs en lachgas en een gezonde relatie met alcohol en gamen. Dat doen we aan de hand van voorlichting op school, organiseren van ouderavonden, publiekscampagnes zoals IkPas, stimuleren van rookvrije openbare ruimtes en het voeren van gastheergesprekken over alcohol bij sportverenigingen;
    - werken aan vergroten van welbevinden en doorbreken van eenzaamheid.
- We gaan aan de slag met de actiepunten in het lokaal sportakkoord en evalueren de gestarte pilots (bijv. Sportpedagoog).
- We onderzoeken de mogelijkheden om de kleedkamers van voetbalvereniging FC Delta Sport uit te breiden.
- We doen onderzoek naar de mogelijkheden om de atletiek een plek te geven binnen de bestaande sportaccommodaties.
- We voeren een pilot uit voor open sportparken bij sportpark Oud Wulven, sportpark Kruisboog, sportpark De Meerpaal (excl. de honkbalvelden). Bij een open sportpark stellen de clubs het sportpark fysiek open voor maatschappelijke functies.
- We voeren het actieplan Kansrijke Start uit. De eerste duizend dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede ontwikkeling. We sluiten een intentieverklaring met alle partners vanuit het sociaal domein - en (para) medische domein rondom het kind en de ouders. We maken gebruik van de subsidiegelden die wij voor drie jaar ontvingen vanuit VWS.
- We voeren het project ‘Ouders voor elkaar’ uit. Ervaringsdeskundigen fungeren in dit project als maatje voor andere gescheiden ouders. We willen in 2022 10 maatjescontacten realiseren.
- Voor jonge ouders in de tropenjaren is er de online cursus OudersInc. Een preventief middel om ouders goed voor te bereiden op hun ouderrol en hun rol als partners. We evalueren dit project en besluiten of en zo ja, in welke vorm we doorgaan met dit project.

Inwoners, en met name jongeren, kunnen omgaan met maatschappelijke druk

- We gaan aan de slag met het plan “stress en prestatiedruk jongeren’. Dit in samenwerking met onderwijs, POH-GGZ Jeugd, jongerenwerk, jeugdartsen, orthopedagogen en een caesartherapeut.

Gezinnen met jeugd-GGZ problematiek worden snel geholpen

- We continueren de inzet van de POH-GGZ jeugd in de eerstelijns medisch centra. Wanneer sprake is van meer complexe GGZ-problematiek, kunnen inwoners een beroep doen op een specialistisch ondersteuner jeugd-GGZ (SOJ-GGZ). Huisartsen, jeugdartsen en Stichting Sociaal Team Houten kunnen gebruik maken van deze professional.
- Vanaf 2022/2023 werken we aan de nieuwe inkoopstrategie jeugd om de transformatieopgave te realiseren. Sociale teams en zorgaanbieders krijgen een duidelijke opdracht om integraler te werken en af te schalen richting het voorveld. We werken aan een eenduidige opdracht in de Lekstroom ten aanzien van indiceren en regievoeren. Gezamenlijk werken we aan beter passende zorg, versterken van de basis, kortere doorlooptijden en het verminderen van wachtlijsten. Indien GGZ-hulp nodig is willen we dit sneller, passender en integraler kunnen aanbieden aan jeugd in Houten.

Ouderen ervaren regie over hun eigen leven

- We geven invulling aan het programma van eisen voor de inkoop voor het Wmo-vervoer en starten in 2022 met Europees Aanbesteden. Hiervoor werken we samen in de regio.
- We ondersteunen lokale vervoersinitiatieven om hun rol te pakken in het vervoerssysteem.

- We geven vorm aan de nieuwe inkoopstrategie Wmo waarin we aansluiten bij de transformatieopgaven dat we hulp- en ondersteuning meer lokaal organiseren en dat inwoners en professionals meer en beter gebruik maken van voorliggende voorzieningen. We willen dat professionals bij de inzet van hulp en ondersteuning integraal kijken naar wat nodig is en meer aandacht is voor effectiviteit en opbrengst van de ondersteuning.

Inwoners zijn weinig eenzaam
- Vanuit Healthy Houten gaan we aan de slag met het verbeteren van welbevinden en doorbreken van eenzaamheid. We willen de vindbaarheid van het aanbod verbeteren en de kennis en bewustzijn van eenzaamheid vergoten door onder andere het delen van ervaringsverhalen.
- We borgen de pilot MOTTO (Mooie Ontmoetingen Thuisbezoek Ouderen).
- Vanuit het corona steunpakket welzijn kwetsbare inwoners investeren we in 2022 in huisbezoek 75plussers en ontmoetingen in de wijk.

Deelprogramma Saamhorigheid

Wat willen we bereiken?

Inwoners respecteren elkaar en bieden elkaar een helpende hand

In de Sociale koers 2020-2023 gaven wij ten aanzien van het thema saamhorigheid het volgende aan: ”Iedereen heeft dezelfde fysieke basisbehoeften: eten, drinken, een dak boven je hoofd en een veilige woonplek. Daarnaast is het van levensbelang om een sociaal netwerk om je heen te hebben. Mensen met wie je je verbonden voelt en op wie je kan terugvallen als het (l)even tegenzit. Dat zorgt voor een gevoel van ‘meetellen en ergens bij horen’ (inclusie), veiligheid en verbondenheid. Een stevig sociaal netwerk geeft vertrouwen, maakt dat mensen veerkrachtiger zijn bij tegenslag en voorkomt dat problemen groter worden”

De sociale samenhang in de gemeente Houten is sterk en blijft sterk. Inwoners zijn betrokken bij hun omgeving en kijken naar elkaar om. Samen zorgen we voor de saamhorigheid in Houten. Om de saamhorigheid te continueren en te versterken zetten wij in op ondersteuning van vrijwilligerswerk, mantelzorgers, inwonersinitiatieven, elkaar ontmoeten in de buurt en informele zorg. Cultuur verbindt, het brengt mensen samen en draagt bij aan de betrokkenheid van de inwoners bij hun leefomgeving. We blijven daarom cultuur stimuleren: we bevorderen dat inwoners, van jong tot oud, actief cultuur beoefenen.

Voor het thema saamhorigheid formuleerden wij in de Sociale Koers onderstaande doelstellingen met als vertrekpunt het jaar 2020 en de streefwaarde 2023. Deze opzet vulden wij aan met de jaarschijven 2021 en 2022, zodat de ontwikkelingen per jaar te volgen zijn.

GG3,GG10

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het Deelprogramma Saamhorigheid onderstaande doelstellingen opgenomen, waarbij wij voor de begroting 2022, de jaarschijven 2021 en 2022 hebben toegevoegd.

Doelstellingen deelprogramma Saamhorigheid

Nr.	Doelstelling	Effectindicatoren (bron)	Actueel	Raming		Streef waarde 2023
			2020	2021	2022	
1	Er is een sterk informeel netwerk binnen Houten.	1.1 Aantal hulpvragen opgelost door informele zorg (Sociaal Team Houten)	963	1011	1061	1114
2	In Houten is er sociale steun en cohesie.	2.1 % inwoners die hulp aan en/of aandacht voor buren hebben (Monitor Sociale Kracht)	68%	69%	69%	70%
3	In Houten zijn er sterke vrijwilligersorganisaties.	3.1 % inwoners ten opzichte van de totale bevolking die intensief buren helpt (Monitor Sociale Kracht)	5%	7%	8%	15%

1	Er zijn veel inwonersinitiatieven.	4.1 Sociale samenhang in de buurt (Monitor Sociale Kracht)	6,5	6,7	6,8	7
		4.2 Aantal inwonersinitiatieven (-)	45	45	50	50
5	Er is een grote en sterke groep mantelzorgers.	5.1 % mantelzorgers ten opzichte van totale bevolking (Monitor Sociale Kracht)	43%	43%	45%	43%

Bij doelstelling 4 betreft het een score van 1 tot 10 op basis van onderzoek vanuit Monitor Sociale Kracht (MSK)

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstellingen zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een sterk informeel netwerk binnen Houten

- Om de inwoners nog beter van dienst te zijn bij de zorgvraag, hebben wij de lijn ingezet om de benodigde zorg integraal af te stemmen met onze partners Stichting Sociaal Team Houten, Van Houten&co en de Houtense Werktafel. Deze lijn werken wij in 2022 verder uit. Hierbij kijken we goed naar wat onze partners nodig hebben om dit te realiseren.
- Het (pilot)project van het Zorg- en welzijnsnetwerk Schalkwijk en Tull en ’t Waal brengt vernieuwing in het gebied op gang. Er is een zorgstructuur die de inwoners helpt en ondersteunt daar waar nodig. In de pilot-periode, die in 2022 doorloopt, ontwikkelen we activiteiten waardoor er een actieve en interactieve gemeenschap ontstaat waarin bewoners zich met elkaar verbonden voelen en elkaar met diensten, hulp, informatie, ontmoeting en activiteiten kunnen helpen.
- Onder de werking van een Provinciale- en Europese LEADER subsidie is dorpscoöperatie De Trossel opgericht. Die geeft invulling aan het zorg- en welzijnsnetwerk Schalkwijk en Tull en ’t Waal. De LEADER subsidie loopt tot eind 2021. De dorpscoöperatie zal voor 2022 een gemeentelijke subsidie aanvragen en ook wordt nog naar andere financiële mogelijkheden (intern-extern) gekeken.

In Houten is er sociale steun en cohesie

- We verbeteren het proces van melden van discriminatie, ondersteunen Art.1 Midden-Nederland en voeren preventieve maatregelen van de Inclusie Agenda 2021-2022 en het gemeentelijk Actieplan LHBTI+ 2021-2022 uit met de extra middelen vanuit het Rijk voor de versterking van lokale antidiscriminatie voorzieningen.
- Inwoners hebben behoefte openbare en multifunctionele ontmoetingsplaatsen. Samen met betrokkenen onderzoeken we hoe de dorpshuizen en wijkaccommodaties hier een rol in kunnen vervullen en komen tot een plan.
- Op basis van de resultaten en leerpunten uit het programma “Onvergetelijk Houten” gaan we de inzet van cultuur bij het vergroten van het welzijn van ouderen verder ontwikkelen. Hierbij zal aandacht zijn voor de meest kwetsbare groepen die in zorginstellingen wonen. Om dit te bereiken zoeken we, naast de samenwerking met Aan de Slinger en Van Houten&co, samenwerking met zorgaanbieders en provincie.
- We kijken, met de beperkte financiële middelen die we hebben, samen met het culturele veld naar wat er nodig is aan ondersteuning voor de gevolgen van corona.
- We stellen, in samenspraak met het culturele veld, een nieuw uitvoeringsagenda 2022 voor de “Cultuurvisie2017: blik op 2025” op. Hierbij is het vergroten van de actieve cultuurparticipatie een belangrijk speerpunt.

In Houten zijn er sterke vrijwilligersorganisaties

- Voor het ondersteunen en versterken van vrijwilligers subsidiëren we Van Houten&co, steungezinnen en Handje Helpen. Om inwoners te verleiden om actief te worden in vrijwilligerswerk zorgen we samen met Van Houten&co voor het verspreiden van succesverhalen.

Er zijn veel inwonersinitiatieven

- We faciliteren maatschappelijke initiatieven voor inwoners, en vrijwilligers die initiatieven willen ontplooien in het sociale domein, of een taak over willen nemen van de gemeente (the right to challenge).

Er is een grote en sterke groep mantelzorgers

- We subsidiëren Van Houten&co voor het Steunpunt Mantelzorg, het mantelzorgcafé, de mantelzorgmakelaar, de markt voor mantelzorgers en ondersteuning voor jonge mantelzorgers.
- We ontlasten mantelzorgers door het subsidiëren van HandjeHelpen.

Deelprogramma Leren en Werken

Wat willen we bereiken?

Inwoners hebben een zinvolle daginvulling en kunnen zichzelf ontwikkelen.

In de Sociale koers 2020 -2023 gaven wij ten aanzien van het thema leren en werken de volgende doelstellingen aan:
“We vinden het belangrijk dat iedereen (waar mogelijk) kan werken en de kans krijgt om mee te doen aan maatschappelijke en sociale activiteiten en het beste uit zichzelf kan halen. Daarvoor is het nodig dat er mogelijkheden zijn om te leren, jezelf te ontwikkelen en je talenten te ontdekken en in te zetten, van jong tot oud. Om aan ontwikkeling toe te komen, moet er wel een aantal zaken in de basis goed op orde zijn. Vaak zijn beperkte financiële middelen een reden om thuis te blijven zitten en niet deel te nemen aan de samenleving. Heb je veel zorgen over je financiën, dan wil je dat eerst oplossen.”

Het afgelopen jaar is steeds meer duidelijk geworden dat er behoefte is aan meer integrale samenwerking tussen partijen rondom inwoners met multiproblematiek. Zeker voor jongeren speelt deze behoefte. De situatie rondom corona heeft deze behoefte nog eens extra benadrukt. Daarom zal de komende tijd extra aandacht zijn voor integrale samenwerking (zowel in de toegang als daarna) en de doelgroep jongeren.

In de Sociale Koers formuleerden we voor dit thema onderstaande doelstellingen met als vertrekpunt het jaar 2020 en de streefwaarde 2023. Deze opzet vulden wij aan met de jaarschijven 2021 en 2022, zodat de ontwikkelingen per jaar staan aangegeven.

GG1,GG4,GG8,GG10

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het Deelprogramma Leren en Werken onderstaande doelstellingen opgenomen, waarbij wij voor de begroting 2022, de jaarschijven 2021 en 2022 hebben toegevoegd.

Doelstellingen deelprogramma Leren en werken

Nr.	Doelstelling	Effectindicatoren (bron)	Actueel	Raming		Streef waarde 2023
			2020	2021	2022	
1	Inwoners kunnen zich financieel redden.	1.1 Financiële zelfredzaamheid (Monitor Sociale Kracht)	7,9	7,5	7,5	8
2	Er zitten zo min mogelijk kinderen thuis zonder onderwijs.	2.1 Relatief verzuim per 1000 inwoners 5-18 (DUO)	15	11	11	11
		2.2 % voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (BBV) (DUO)	1,0%	1,5%	1,5%	1,5%
3	Alle werkzoekenden helpen we aan betaald of onbetaald werk.	3.1 Banen per 1.000 inwoners (BBV) (LISA)	758	760	762	764
4	Inwoners van Houten hebben een zinvolle daginvulling.	4.1 % inwoners t.o.v. totale bevolking die vrijwilligerswerk doet (Monitor Sociale Kracht)	47%	47%	48%	49%

Bij doelstelling 1 betreft het een score van 1 tot 10 op basis van onderzoek vanuit monitor sociale kracht (MSK).
DUO: Dienst Uitvoering Onderwijs

Betrokkenheid verbonden partijen
WIL
GGDrU

Wat gaan we daarvoor doen?

Inwoners kunnen zich financieel redden

- Conform de aanbeveling van de rekenkamer voeren we een integrale herijking van de minimaregelingen uit (waaronder het kindpakket).
- We blijven de samenwerking met de maatschappelijke ketenpartners verder versterken en de uitvoering efficiënter maken. Dit doen we door het organiseren van vier bijeenkomsten met de communicatiewerkgroep en twee bredere netwerkbijeenkomsten.
- We toetsen de effectiviteit van de in 2021 ontwikkelde speciale sociale kaart voor minimapartners.
- Op 1 januari 2022 treedt de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in werking. Vooruitlopend op die wet starten we najaar 2021 met het kwijtschelden van publieke schulden en dit loopt door in 2022. We bekijken elke casus van gedupeerden integraal en geven ondersteuning op de leefgebieden waar problemen ontstonden of versterkt zijn door de affaire. Het gaat om circa 70 a 80 gedupeerden. Het Rijk vergoedt een deel van de te maken kosten. Voor elk gedupeerd gezin wordt bekeken welke problemen er spelen en hoe zij het beste geholpen kunnen worden.

Er zitten zo min mogelijk kinderen thuis zonder onderwijs

- We geven, samen met het onderwijs, uitvoering aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Hiervoor zitten we de middelen van het Rijk in om corona achterstanden op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren. De beschikbare middelen zijn er voor twee jaar.

Thuiszitters

- We verbeteren regionaal de samenwerking met de GGDrU en de samenwerkingsverbanden. Zo willen we thuiszitten van kinderen voorkomen en het aantal thuiszitters terugbrengen (het thuiszitterspact).
- Vanuit leerplicht handhaven we niet alleen op thuiszittende leerlingen, we onderzoeken met name de achtergrond van het verzuim. Zo pakken we samen met onze partners de onderliggende oorzaken aan. Deze aanpak werkt goed. Ten opzichte van landelijke cijfers is het schoolverzuim in Houten relatief laag.
- De regionaal aangestelde procesregisseur begeleid het proces bij ingewikkelde casuïstiek. Zodat sneller de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheden duidelijk zijn en we zodoende de best passende zorg en onderwijs kunnen bieden.

Voorschoolse educatie (VE)

- We voeren de wettelijke verplichting uit voor uitbreiding van ureninzet van de pedagogisch beleidsmedewerker om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te vergroten. Door de onzekerheid over aantal kinderen met een VE-indicatie en het afnemen van de Onderwijs Achterstands Beleid middelen ligt hier mogelijk een financieel risico.
- Via de nieuw te ontwikkelen resultaatafspraken Voor- en vroegschoolse educatie gaan we de kinderen met een dergelijke indicatie beter monitoren.
- We verbeteren de onderwijskansen van kinderen met een taalachterstand. Dit doen we door de samenwerking tussen lokale partners te stimuleren. We intensiveren het contact tussen de bibliotheek en de kinderopvang. Er zal een samenwerking tot stand komen tussen de Voorleesxpress, Boekstart en de VVE-groepen.

Samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs verbeteren.

- Met schoolbesturen en hun samenwerkingsverbanden maken we regionaal afspraken om jeugdhulp en passend onderwijs beter op elkaar af te stemmen. We werken aan de verbinding onderwijs en jeugdhulp en maken afspraken met zorgaanbieders hierover binnen de nieuwe inkoopstrategie jeugd. De ontwikkeling naar meer inclusief onderwijs vergt een zorgvuldig proces van meerdere jaren en hangt samen met ontwikkelingen op onderwijshuisvesting. We maken daarvoor in 2022 gerichte samenwerkingsafspraken met het onderwijs (passend onderwijs), waarin we landelijke en regionale ontwikkelingen vertalen naar meer inclusief onderwijs lokaal. Als gemeente gaan we Passend Onderwijs niet organiseren, wel faciliteren en huisvesten. Mogelijk leidt dit tot andere eisen die aan de onderwijshuisvesting worden gesteld dan tot nu toe.
- Samen met het onderwijsveld stellen we een nieuw integraal huisvestingsplan onderwijs op.
- Als gemeente blijven we op de hoogte van het initiatief onderwijs 10-14 jarigen, maar hebben inhoudelijk geen verantwoordelijkheid. Onze verantwoordelijkheid ligt wel bij de huisvesting van onderwijs. Wij blijven in contact met de initiatiefnemers van onderwijs 10-14 jarigen (KS Fectio en

De Heemlanden) over de ontwikkelingen en de mogelijke behoeften aan (bestaande, beschikbare) onderwijshuisvesting.

Alle werkzoekenden helpen we aan betaald of onbetaald werk

- Als onderdeel van de innovatie-agenda van de WIL (werk en inkomen Lekstroom), is in Houten de Houtense Werktafel opgezet. De Houtense Werktafel helpt inwoners om een betaald of onbetaald werk te komen. De evaluatie van de WIL die we in 2021 uitvoeren, geeft richting aan het definitief vormgeven van de dienstverlening van de Houtense Werktafel in 2022, dmv een begrotingswijziging in januari/februari 2022. We helpen inwoners die daarbij (enige) ondersteuning nodig hebben, aan betaald of onbetaald werk, waarbij we de dienstverlening zo veel mogelijk dichtbij de inwoners aanbieden.
- We inventariseren vanuit de Houtense Werktafel, in samenwerking met Van Houten&co en het Sociaal Team, de onderkant van het klantenbestand. We zetten specifieke trajecten in gericht op ontwikkeling met een lokaal accent.

Inwoners van Houten hebben een zinvolle daginvulling

- Met de Op Koers-aanpak richten we ons op inwoners met meervoudige problemen. Dit doen we in samenwerking met betrokken organisaties. We helpen minstens 20 inwoners met deze integrale aanpak. Via Op Koers gaan we steeds preventiever werken om zo problemen in een vroeg stadium te signaleren.
- We breiden de Op Koers aanpak uit in 2022, zodat we ook jongeren met multiproblematiek met deze aanpak kunnen helpen.
- We verbeteren de toegang om inwoners in een kwetsbare positie beter en eerder te bereiken. Dit doen we in samenwerking met het Sociaal Team, Van Houten&co en de Houtense Werktafel. We vragen van genoemde partijen om met een gezamenlijk plan te komen om de toegang tot en de daaropvolgende dienst- en hulpverlening meer gezamenlijk vorm te geven.
- We geven uitvoering aan de nieuwe wet inburgering en monitoren onze processen. Indien nodig stellen we deze bij.

Deelprogramma Thuis

Wat willen we bereiken?

Inwoners kunnen veilig wonen in een passende woning en woonomgeving.

In de Sociale koers 2020 -2023 gaven wij ten aanzien van het thema thuis de volgende doelstellingen aan:
“Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt, is een belangrijke voorwaarde voor het dagelijks welzijn. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving proberen we het dagelijks welzijn op een zo hoog mogelijk peil te brengen en te houden. Voor al onze inwoners is het belangrijk om je thuis te kunnen voelen in je huis en in je wijk en zoveel mogelijk zelfstandig te zijn. Voor kinderen en jeugdigen is een stabiel opvoedklimaat van belang om veilig op te kunnen groeien. Voor ouderen is, in het licht van langer thuis wonen, een passende woning en woonomgeving belangrijk. Ook kwetsbare inwoners willen we een prettige en veilige woonplek bieden.”

De komende periode staat een betere verbinding tussen wonen en zorg centraal. Een integrale aanpak en samenwerking tussen het sociaal en ruimtelijk domein en de omgevingsvisie is hierbij het uitgangspunt.
We benutten de nieuwe woonvisie 2021-2030 voor het uitwerken van de integrale benadering van huisvestingsvraagstukken wonen, zorg en welzijn. Dit geeft richting aan de veranderingen en urgenties in de woonvraag. Inwoners wonen namelijk steeds langer thuis met een steeds grotere zorgvraag of stromen eerder uit naar een (zelfstandige) woonplek, al dan niet met begeleiding.
We werken met de regio samen aan de decentralisatie van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen aan de hand van het lokaal actieplan 'Op weg naar een Beschermd Thuis in Houten'.
We beleggen de transformatieopgaven voor jeugd in de nieuwe inkoopstrategie jeugd (2022 e.v.). Jeugdzorgaanbieders krijgen hiermee een meer gezamenlijke integrale opdracht om uithuisplaatsingen te voorkomen en alternatieven te ontwikkelen.

Tenslotte gaan we anticiperen op de landelijke beweging naar een nieuw toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

In de Sociale Koers formuleerden we voor dit thema onderstaande doelstellingen met als vertrekpunt het jaar 2020 en de streefwaarde 2023. Deze opzet vulden wij aan met de jaarschijven 2021 en 2022, zodat de ontwikkelingen per jaar staan aangegeven.

GG10,GG11

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het Deelprogramma Thuis onderstaande doelstellingen opgenomen, waarbij wij voor de begroting 2022, de jaarschijven 2021 en 2022 hebben toegevoegd.

Doelstellingen deelprogramma Thuis

Nr.	Doelstelling	Effectindicatoren (bron)	Actueel	Raming		Streef waarde 2023
			2020	2021	2022	
1	Jongeren en ouderen hebben een passende woning.	1.1 % sociale huurwoning ten opzichte van totaal aantal woningen (-)	25%	24,1%	24,2%	25%
2	De woonomgeving in Houten is fysiek (veilig) en sociaal passend.	2.1 Nieuwbouw van gelijkvloerse woningen (Planvoorraad wonen)	78%	70%	70%	78%
3	Er zitten zo min mogelijk jongeren in jeugdhulp met verblijf.	3.1 Aantal jongeren pleegzorg, gezinshuis of alternatieven (Regionale backoffice)	77	77	80	85*
4	Kwetsbare inwoners hebben een prettige en veilige plek in hun eigen woonomgeving en ontvangen hierbij passende hulp.	- ()				

NB. Voor doelstelling 4 is geen effectindicator. We nemen deze wel mee in onderstaande tekst.
* In het document *Sociale Koers* is uitgegaan van 95. Dit aantal wordt nu bijgesteld naar 85.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstellingen zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jongeren en ouderen hebben een passende woning

- Bij de uitwerking van de woonvisie 2021-2030 nemen we de woningbehoefte van verschillende groepen inwoners mee. We zetten in op de uitbreiding van een meer divers woningaanbod en woonvormen en het woningaanbod in het sociale segment van de woningmarkt. Hierbij betrekken we Viveste, zorgaanbieders, inwoners en marktpartijen.
- Met de resultaten uit de enquêtes in de wijken rondom de Beverakker (pilot Beverakker binnen Woongenot in Houten) werken we aan bewustwording rondom passend wonen voor alle senioren in Houten.
- We werken met diverse partners aan (prestatie) afspraken rondom meer en betaalbare woningen voor jongeren. Hierbij kijken we naar sociale huur van kleinere woonruimtes en mogelijkheden voor verkamering.
- In de transformatieopdracht voor (afbouw) jeugdhulp met verblijf sturen we op snellere uitstroom van jeugd en jongvolwassenen uit de jeugdzorg. We beleggen de opdracht om innovatieve nieuwe vormen te ontwikkelen binnen de nieuwe inkoopstrategie jeugd.

De woonomgeving in Houten is fysiek en sociaal passend

- Bij de ontwikkeling van woonbehoeften voor de verschillende (zorg)doelgroepen hebben we aandacht voor aanwezigheid van voorzieningen (zorg, winkels en openbaar vervoer) en woon-zorgwoningen met 24-uurszorg of ambulante zorg in de buurt, bereikbaarheid/ toegankelijkheid en inclusie.
- We rollen de Flatcoach breder uit in andere wijken/flats en maken daarbij gebruik van de resultaten van het eerste deel van de pilot. Met deze aanpak bevorderen we actief de verbinding tussen bewoners.
- Kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderenmishandeling willen we voorkomen. We organiseren trainingen en netwerkbijeenkomsten voor professionals waarbij we ingaan op o.a.

Veilig Thuis, Verwijsindex en de Meldcode. Samen met signalerende instanties zoals huisartsen, wijkverpleging, scholen, kinderdagverblijven en hulpverleningsinstanties maken we de inwoners in de buurt, in de omgeving en binnen de huiselijke kring bewust van onveilige situaties.

Er zitten zo min mogelijk jongeren in jeugdhulp met verblijf

- We geven vorm aan de transformatie jeugd door vanaf 2022 niet meer met pilots te werken. In plaats daarvan beleggen we de opgaven in de nieuwe inkoopstrategie. Denk hierbij aan: uithuisplaatsing voorkomen, uitstroom versnellen, ontwikkelen van meer gezinsachtige settings voor tijdelijke uithuisplaatsingen. We maken hierbij gebruik van (expertiseteam) YEPH (Youké, Pluryn, 'sHeerenloo) en het Regionaal Omdenk- en Expertteam Lekstroom (ROEL).
- Lekstroombreed werken we aan meer eenduidige afspraken over toegang tot hulp (indiceren) en casusregie/ coördinatie van zorg. We sturen op het resultaat en het verbeteren van de effectiviteit van hulp en zetten in op tijdig afschalen.
- Om breakdowns te voorkomen ontwikkelen we beleid. Daarnaast subsidiëren we netwerk van pleegouders zodat kennis en ervaring gedeeld kan worden. Dit netwerk komt meerdere keren per jaar bijeen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Samen Leven			
Gezondheid	13.068.963	1.901.248	-11.167.715
Saamhorigheid	12.636.200	1.035.117	-11.601.083
Leren en werken	33.167.108	10.170.942	-22.996.166
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	**58.872.271**	**13.107.307**	**-45.764.964**
Mutaties reserves		29.375	29.375
Totaal resultaat programma	**58.872.271**	**13.136.682**	**-45.735.589**

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2020
- Begroting 2021 primitief.
- Begroting 2021 (na wijziging).
- Begroting 2022

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief). De bijlage ‘Programma, deelprogramma en product’ geeft aan welke producten onder de (deel)programma’s vallen. De bijlage ‘Structuuroverzicht deelprogramma’s en verantwoordelijk collegelid’ toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma’s.

Programma Duurzame leefomgeving

Programma Duurzame leefomgeving

Omschrijving programma

Houten is een fijne en duurzame gemeente om in te wonen, werken, leren en ontspannen. In de afgelopen decennia is Houten uitgegroeid tot een middelgrote stad van 50.000 inwoners met bijbehorende voorzieningen, waarvan veel mensen met plezier gebruik maken.

Een gemeente als Houten is eigenlijk nooit af. De nabije toekomst vraagt om aanpassingen, veranderingen en uitbreiding. Houten heeft een urgente woningbouwopgave. Ook de regionale woningmarkt staat onder grote druk.

Onderstaande zeven deelprogramma's dragen bij aan de doorontwikkeling van de gemeente Houten tot een aantrekkelijke, vitale, groene en duurzame woonstad. Een goed resultaat behalen we alleen als deze deelprogramma's en de andere programma's uit de begroting in samenhang worden ontwikkeld. De hoofdlijn is hieronder weergegeven en is verderop per deelprogramma uitgewerkt.

Wonen
De regionale druk op de woningmarkt is hoog. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar vooral over 'passende' woningen. Er ligt een grote opgave op het gebied van ouderenhuisvesting, woningen voor jongeren en starters en wonen in combinatie met zorg (waaronder maatschappelijk opvang en beschermd wonen). De woonvisie 2021 gaat ook in op mogelijkheden voor de realisatie van nieuwe woonvormen en lokale wooninitiatieven. Uit het woningbehoefteonderzoek van 2019 blijkt dat er sprake is van een totale woningbehoefte van 4.750 woningen tot 2040; waarvan er 1.000 reeds in de pijplijn zitten.
In de woonvisie zullen deze aandachtsvelden verder worden uitgewerkt. De woonvisie wordt eind 2021 voorgelegd worden aan de raad. Het is de bedoeling dat de visie mede de basis is voor de nog op te stellen (ruimtelijke) visie voor 'Samen Bouwen aan Houten 2040'.

Om wonen en andere ruimtelijke initiatieven mogelijk te maken zetten we onze schouders onder de omgevingswet.

Commerciële voorzieningen
Houten heeft er belang bij dat er een vitaal centraal winkelcentrum is. Dat betekent dat er gezocht wordt naar een gezonde mix van winkels, horeca en andere (dienstverlenende) bedrijvigheid in het centrum. Met het oog op de toekomst verkennen we kansen om Het Rond tot een compact, vitaal en toekomstbestendig centrum te ontwikkelen.
Voor Castellum en het Oude dorp wordt op een passende manier met bewoners, eigenaren en ondernemers gekeken naar een optimale mix van wonen, voorzieningen en horeca. Eind 2021 wordt een herijkte visie voor het Oude Dorp voorgelegd aan de raad. We blijven de impact van de corona op de niet dagelijkse retail, door versnelling van digitalisering en terug te betalen steunpakketten monitoren. Ook houden we aandacht voor de ontwikkeling van het ondernemersfonds.

Bedrijventerreinen
De gemeente streeft naar Kwalitatief hoogwaardig en duurzame bedrijventerreinen. Daarbij moet het ook betaalbaar blijven voor de Houtense MKB. Wat dat betreft liggen er kansen om op Doornkade en het Rondeel een kwaliteitsslag te behalen waarbij ruimte wordt geboden aan de bestaande gevestigde bedrijven. Door het proces van intensivering worden ontwikkelingen mogelijk gemaakt die betaalbaar zijn.

Kantoren
De kantorenmarkt trekt zich steeds verder terug uit Houten. Het is nog onduidelijk wat de impact van Corona op het kantoorgebruik is, maar de leegstand van de grootschalige kantoorgebouwen zet verder door. Het effect daarvan is goed terug te zien op de Molenzoom en in het gebied Koppeling/de Schaft. Hiermee komen er kansen tot herontwikkeling van deze gebieden. Er blijven kansen voor transformatie naar woningen, maar ook voor multi-user gebruik. Naast kleinschalig flexibel kantoorgebruik, zijn er bedrijfjes genoeg die ruimte zoeken. Daarbij valt aan bedrijven te denken in sectoren als de zorg, persoonlijke verzorging, ict, ambachtelijke werken en de creatieve sector.

Leefomgeving
We doen steeds meer samen met de inwoners. We steunen bewoners die bijvoorbeeld zich inzetten voor het beheer en het onderhoud van hun eigen buurt. Ook proberen we bijvoorbeeld samen met de bewoners te bepalen welke speeltoestellen passend zijn in de woonomgeving.
Schoon, heel en veilig is en blijft uitgangspunt. Duurzaamheid is een steeds belangrijker aandachtspunt bij het beheer van de openbare ruimte, Het nieuwe onderhoudscontract voorziet bijvoorbeeld in de vervanging van alle verlichting naar ledverlichting in de komende 3 jaar.
Onderhoud van groen pakken we aan overeenkomstig het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte en de Visie Groen en de Biodiversiteit.

Gebiedsontwikkeling
We blijven inzetten op ontwikkelingen die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Houten. Enerzijds gaat het om de laatste afbouw van Houten Vinex, inbreidingslocaties, transformaties. Niet alleen voor Houten maar juist ook voor in alle vier kernen. Ook gaan we aan de slag met andere ruimtelijke ontwikkelingen zoals de uitvoering van de Omgevingsvisie Kromme Rijn en verschillende ontwikkelingen op het Eiland van Schalkwijk mogelijk te maken. In het najaar 2021 zal de bestemmingsplanprocedure worden doorlopen voor twee projecten op het gebied van Agrarische Structuurversterking.

Duurzaamheid & energietransitie
De afgelopen jaren is op het gebied van duurzaamheid en met name de energietransitie, veel in gang gezet en op ons afgekomen. In 2022 wordt dat niet anders. We gaan door met de uitwerking van de grote landelijke opgaven om een Transitievisie Warmte en Regionale Energie Strategie vorm te geven.

In 2022 maken we de start met het wijkuitvoeringsplan voor de eerste wijk(en) die in Houten van het aardgas af gaan. Ook zal de vergunningsprocedure voor 55 hectare zonnevelden doorlopen worden. Niet alleen energie heeft onze aandacht in 2022, maar ook circulaire economie en klimaatadaptatie. De uitvoering van het actieplan circulaire economie zal worden opgestart in 2022. We starten ook met de uitvoering van het klimaatadaptatieplan.

Na de plannen is het de komende jaren vooral ook doen. Daarom is veel ook praktisch vormgegeven door samenwerking met bewoners en informatievoorziening via verschillende websites. Maar ook door heldere doelstellingen om bijvoorbeeld het areaal verhard oppervlak terug te dringen en zo een bijdrage te leveren aan de klimaatadaptatie

Landschap, natuur & recreatie
Het behouden van een aantrekkelijk buitengebied en het ontwikkelen en promoten van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten is een belangrijk doel.

Dit gebeurt op verschillende manieren. Door actief te participeren in regionale samenwerkingen, initiatiefnemers te ondersteunen en door bij te dragen aan actief herstel en aanleg van landschapselementen.Ook via de uitvoering van de visie biodiversiteit leveren we een bijdrage aan meer, betere en verbonden natuur.

Cultuurhistorie & archeologie
Cultuurhistorie en archeologie moet beter worden geïntegreerd in planprocessen. De erfgoed commissie heeft hier een belangrijke rol in. Ook zal er aandacht zijn voor het realiseren van de visie op erfgoed en de doorwerking ervan in bijvoorbeeld deop te stellen omgevingsvisie.
Verder richt het programma zich op de praktisch uitwerking van het onder de aandacht brengen van zichtbaar en beleefbaar maken van cultuurhistorie en archeologie door bij dragen aan initiatieven door particulieren en monumentenopenstellingen.
Behouden, beschermen, beleven en onderzoeken zijn hierbij uitgangspunten vaste uitgangspunten voor monumenten, archeologie en landschap.

Overzicht relevante beleidskaders
Retailvisie Houten 2015-2025
Woonvisie 2016-2025
Toekomstvisie Houten 2025

Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Beeldkwaliteitskader openbare ruimte
Water- en rioleringsplan (WRP
Energieplan
Transitievisie Warmte
Regionale Energiestrategie
Beleidsplan openbare laadinfrastructuur
Visie Groen en Biodiversiteit

Overzicht verbonden partijen

- Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
- Recreatieschap De Stichtse Groenlanden
- U10
- Vitens

Deelprogramma's

- Wonen
- Commerciële voorzieningen
- Leefomgeving
- Gebiedsontwikkeling
- Duurzaamheid en energietransitie
- Landschap en recreatie
- Cultuurhistorie en archeologie

Deelprogramma Wonen

Wat willen we bereiken?

Woningen met voor elk wat wils, passend bij de gezinssamenstelling en leefstijlen van huidige en toekomstige Houtenaren.

GG1,GG10,GG11

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Voldoen aan de woningbehoefte volgens Woonvisie 2016-2025 van 1.800 extra woningen.

2 Voldoen aan de realisatie van 600 sociale huurwoningen tot 2025 (als onderdeel van de 1.800 woningen).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoen aan de woningbehoefte volgens Woonvisie 2016-2025 van 1.800 extra woningen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Gerealiseerde woningen op basis van Woonvisie 2016-2025	-	X	X	1.275	1.441	1.641

In de periode 2016 tot en met het jaar 2020 zijn 1.275 woningen gerealiseerd van de geplande 1.800 woningen.
Voor 2021 wordt uitgegaan van 166 woningen waardoor het totaal voor 2021 uitkomt op 1.441 woningen.
Voor 2022 wordt uitgegaan van 200 woningen, waardoor het totaal uitkomt op 1.641 woningen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken

Wat gaan we daarvoor doen?

- Realisatie 200 extra woningen in het jaar 2022
  Voor het jaar 2022 gaan wij uit van een toename van 200 extra woningen waardoor het totaal aan gerealiseerde woningen in de periode 2016 t/m 2022 uitkomt op 1.641 woningen.
  Gelet op de plancapaciteit is het de verwachting dat eind 2025 de doelstelling van 1.800 woningen ruimschoots zal worden gehaald. De te realiseren woningen in 2022 betreft woningen op de locatie De Kiem, de Wegwijzer, Randhoeve 2.25, Eikenhout, Zaagmolen, en Kokermolen 8a. Het aantal van 200 extra woningen in 2022 betreft een globale schatting. Medio 2022 wordt duidelijk wel deel hiervan daadwerkelijk in 2022 wordt gerealiseerd of dat een deel doorschuift naar 2023.

- Nieuwe woonvisie 2021-2030
  Eind 2021 wordt een voorstel voor de nieuwe woonvisie voor de periode 2021-2030 aan uw raad voorgelegd. Deze visie vormt de basis vanaf het jaar 2022.
  In de woonvisie gaan wij onder andere in op:
    - de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek dat in 2019 is gedaan, waarbij er sprake is van een woningbehoefte van 4.750 woningen tot 2040;
    - de mogelijkheden die de gemeente heeft om woningen betaalbaar te houden voor de verschillende doelgroepen;
    - het versterken van de samenhang tussen wonen en zorg.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Voldoen aan de realisatie van 600 sociale huurwoningen tot 2025 (als onderdeel van de 1.800 woningen).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Nieuwbouw sociale huurwoningen	Viveste	93	0	37	142	118
2.2	Verkoop sociale huurwoningen (maximaal aantal)	Viveste	41	18	23	23	30
2.3	% Sociale huurwoningen ten opzichte van totaal aantal woningen	Gemeente Houten en U10-monitor	25%	25%	25%	24,1%	24,3%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitbreiding sociale huurwoningen in 2022
De doelstelling is dat we in de periode 2016 t/m 2025 een netto toename hebben gerealiseerd van 600 sociale huurwoningen. De tussenstand is als volgt. Vanaf 2016 tot en met 2020 is het aantal sociale huurwoningen met 298 stuks toegenomen. Voor de periode 2021 - 2024 gaan wij uit van een netto toename van 192 sociale huurwoningen. Daarmee komt de netto toename eind 2024 op 490 woningen. Om de doelstelling te bereiken om eind 2025 600 extra sociale huurwoningen te realiseren moeten er vervolgens in 2025 nog netto 110 extra sociale huurwoningen gerealiseerd worden; waarbij het van belang is dat de door Viveste verkochte woningen worden gecompenseerd via nieuwbouw van andere woningen.
Inmiddels hebben wij voor de woonvisie een nieuw ijkmoment gehad en vanaf de vaststelling van de woonvisie in december 2021, gaan wij vanaf 2022 werken aan het realiseren van 1.550 extra sociale huurwoningen tot 2040. De oude woonvisie inclusief de getallen vervallen na de vaststelling van de nieuwe woonvisie.

Ter toelichting.
De netto toename van de sociale huurwoningen wordt als volgt berekend.
Aantal nieuwbouw sociale huurwoningen plus aantal woningen die via terugkoop van Koopgarantwoningen als sociale huurwoningen worden verhuurd minus aantal verkochte huurwoningen.

- Nieuwe woonvisie 2021-2030
  In de nieuwe woonvisie zullen wij ingaan op de te maken afspraken met woningstichting Viveste

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Commerciële voorzieningen

Wat willen we bereiken?
Aantrekkelijke commerciële voorzieningen (zoals winkels, dienstverlening, culturele voorzieningen en horeca), die voorzien in de behoefte van de eigen inwoners en daarnaast ook bezoekers van buiten aantrekken.

GG8

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.

2 Een aantrekkelijk, divers horeca-aanbod in Houten.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Leegstandspercentage Centrum (Het Rond)	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	11%	9,4%	20%	20%	18%
1.2	Leegstandspercentage Castellum	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	6%	X	4%	2%	1%

* KSO onderzoek vindt 2-jaarlijks plaats. Vanwege de coronacrisis is het KSO in 2020 niet uitgevoerd. In plaats daarvan wordt najaar 2021 een nieuw KSO uitgevoerd, de resultaten hiervan zijn begin 2022 bekend. Daarom is de leegstand voor 2020 en 2021 geraamd/ ingeschat.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Primair is voor het terugdringen van leegstand een rol weggelegd voor de eigenaar/verhuurder van het (winkel)vastgoed in de (winkel)centra. Wij ondersteunen en faciliteren hierin. Specifiek voor Het Rond is er vanuit een duidelijk gezamenlijk belang enkele jaren geleden een centrumoverleg in het leven geroepen waarin de vastgoedeigenaar van het winkelcentrum, de winkeliersvereniging en de gemeente samen werken aan een vitaal en toekomstbestendig (winkel)centrum. Dit continueren we in 2022. Daarbij gaan we na hoe we tot een gezonde mix van winkels, horeca en andere

(dienstverlenende) bedrijvigheid in het centrum kunnen komen. Daarnaast verkennen we kansen om leegstaande winkelvastgoed een herbestemming te geven zoals bijvoorbeeld woningen.

Andere speerpunten voor 2022, zoals benoemd in de Perspectiefnota, zijn:

- Het in najaar 2021 geplande burgerpanel onderzoek naar de kwaliteit van het winkelaanbod in het centrum (Het Rond) wordt vervangen door het Koopstromenonderzoek dat in diezelfde periode wordt uitgevoerd. Hier komt een schat aan bruikbare informatie uit naar voren, zo ook over de kwaliteit van het winkelaanbod. Het burgerpanel wordt wel ingezet om extra respons te genereren voor het Koopstromenonderzoek. Hier kunnen en gaan we in 2022 gezamenlijk met onze stakeholders in de (winkel)centra op inspelen.
- Met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren in onze centrumgebieden verkennen we de mogelijkheden om de buitenruimte aantrekkelijker, leefbaarder en veiliger te maken. Indien zich kansen voordoen in een van de winkelcentra willen we daar op in kunnen spelen. Dit geldt niet alleen voor Het Rond maar ook voor de andere (winkel)centra.
- Ook in 2022 stimuleren we met het Evenementenfonds Houten passende evenementen in de centrumgebieden. Dat is de komende jaren nog harder nodig om de vitaliteit en levendigheid in winkelcentra te versterken.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Een aantrekkelijk, divers horeca-aanbod in Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Aantal horeca-vestigingen in de hele gemeente Houten	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	103 (0)	103 (0)	111 (+8)	112	112
2.2	Aantal horeca-vestigingen in het centrum (Het Rond) per 1 januari van het betreffende kalenderjaar	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	19	19	25 (+6)	22	26

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In onze centrumgebieden levert de horeca een belangrijke bijdrage aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid hiervan. In Houten hebben we – gerelateerd aan ons aantal inwoners – relatief weinig horecavestigingen. In de afgelopen jaren is er meer horeca bijgekomen en is deze verhouding verbeterd. Voor 2022 verwachten wij dat het aantal horeca vestigingen gelijk zal blijven. Door de coronacrisis zullen een aantal horecaondernemers stoppen, maar we verwachten dat er ook weer nieuwe zullen starten.

We denken positief mee met (aanstaande) horecaondernemers over de mogelijkheden betreft horecavestigingen en terrassen en faciliteren hen zo goed mogelijk.

De coronacrisis heeft ook in Houten een zware wissel getrokken op de horeca sector. Met de horeca is er overleg waarbij we hen tijdens en na de coronacrisis waar mogelijk lokaal perspectief bieden. Voorbeelden zijn kwijtschelding van terrashuur en verruiming van de terrassen. Wij hebben gemerkt dat de verruiming van de terrassen positief hebben gewerkt. Door de verruiming werd de aanblik gezelliger en uitnodigend voor de bezoeker.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een openbare ruimte die schoon, heel, veilig en aantrekkelijk is en uitnodigt tot ontmoeting en beweging. Het uitgangspunt voor het beheer van de openbare ruimte is het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte dat vanaf 2013 van kracht is en de Visie Groen en de Biodiversiteit zoals dat in 2020 door de raad is vastgesteld.

GG3,GG5,GG6,GG10,GG11,GG13,GG14,GG15

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.
2 Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit en de visie Biodiversiteit.
3 Goede openbare verlichting.
4 Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.
5 Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	% Inwoners dat tevreden is over het aanbod aan speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	Monitor Sociale Kracht	75%	75%	73%	75%	75%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inspecties (3x per jaar) en onderhoud en vervanging van speeltoestellen en sport- en spellocaties in de openbare ruimte.
- Bij vervanging van speeltoestellen bepalen we in overleg met de buurt hoe de locatie het best kan worden ingericht: met of zonder speeltoestellen.
- We stimuleren en ondersteunen initiatieven uit de samenleving om bijzondere (sportieve) sport- en spelvoorzieningen te realiseren.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit en de visie Biodiversiteit.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	% Groen en water dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm	Extern adviesbureau	99%	99%	99%	95%	95%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het beheren en onderhouden van water en groenvoorzieningen conform het beeldkwaliteitskader, de visie Biodiversiteit , Het Water en Rioleringsplan 2020-2023, het Bomenbeleidsplan en de Keur (bepalingen) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).
- De uitvoering van maatregelen naar aanleiding van de in 2020 vastgestelde nota Groen en Biodiversiteit. We proberen o.a. het beschikbare budget voor groenbeheer zo efficiënt mogelijk in te zetten. Bijvoorbeeld door het omvormen van gazons naar bloemrijk grasland. Het niet maaien van gazons in mei (actie “Maai mei niet”) is echter niet geschikt omdat dit hogere uitvoeringskosten met zich mee brengt
- De uitvoering van maatregelen naar aanleiding van het 2021 vast te stellen bomenbeheersplan (met een uitwerking van verschillende beheerstechnische knelpunten).
- Het verwijderen van overtollige bestrating (o.a. op verzoek van bewoners) en het vergroten van boomspiegels, met het oog op de gewenste vergroening. (zie ook Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie, doelstelling 3).
- We bestrijden in nauwe samenwerking met het Waterschap explosief woekerende exotische (water)planten zoals vederkruid. In bermen bestrijden we de Japanse duizendknoop.
- Bij de bestrijding van ziekten en plagen (zoals eikenprocessierupsen, spinselmot en luizen) gebruiken we uitsluitend biologische methoden. Rupsen worden bijvoorbeeld weggezogen.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Goede openbare verlichting.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
3.1	% Duurzame verlichting	Team VOB	28%	31%	31%	31%	31%
3.2	% Inwoners dat vindt dat het buiten goed is verlicht in de buurt	Monitor Sociale Kracht	85%	88%	89%	85%	85%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhouden van de openbare verlichting conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader.

In verband met de aanbesteding en aanloopperiode van een nieuw langjarig vervangings- en onderhoudscontract dat per 1-7-2022 zal ingaan, vindt er in 2022 nog geen grootschalige vervanging van verlichting plaats. De insteek van het nieuwe contract is dat er binnen 3 jaar overal energiezuinige led-verlichting is. Waar mogelijk wordt er ’s avonds en ’s nachts gedimd. Het nieuwe beheercontract zal geen belemmering vormen voor mogelijke toekomstige 5G en smart-city oplossingen.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
4.1	% Wegverharding dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm (B) voor onkruid in verharding	Extern adviesbureau	52%	42%	42%	60%	80%
4.2	Aantal gevallen van wateroverlast in de openbare ruimte, met schade voor mens of milieu	Team VOB	0	0	0	2	2
4.3	% Inwoners dat vindt dat de eigen buurt schoon is	Monitor Sociale Kracht	81%	78%	79%	78%	78%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhoud plegen conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader.
- In najaar 2021 hebben wij de uitkomsten van de “Meerjarenvergelijking 2016-2019 monitoring kwaliteit Openbare Ruimte” gedeeld met de raad. Als vervolg hierop komen wij eind 2021 met een voorstel om met ingang van 2022 de beeldkwaliteitsnormen voor onkruid op straat, met uitzondering van de centrumgebieden, in het groeiseizoen naar beneden bij te stellen van een B naar een C-niveau. De bestrijding blijft milieuvriendelijk (machinaal en thermisch).
- Organiseren van reguliere schoonmaakacties met bewoners zoals de landelijke opschoondagen, Burendag/Keep it Cleanday, initiatieven van scholen en de kerstboominzameling.
- Ondersteunen van spontane bewonersacties om zwerfvuil te verwijderen.
- Samen met de partners van het nieuwe samenwerkingsverband Water en Klimaat werken aan klimaatadaptatie (conform de Regionale Adaptatiestrategie (+ uitvoeringsprogramma) en het in 2021 vast te stellen gemeentelijke Klimaatadaptatieplan) en een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen. Ook is er met het netwerk aandacht voor de waterkwaliteit.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 5

Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
5.1	% Inwoners dat zich inspant voor de eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	60%	60%	70%	65%	65%
5.2	Aantal nieuwe adoptielocaties	Team VOB	34	43	48	75	50
5.3	Aantal door wijkcoördinatie gefaciliteerde bewonersinitiatieven in de openbare ruimte	Team VOB	X	43	59	40	70

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Op basis van de cijfers van het eerste halfjaar 2021 verwachten wij voor 2022 een forse toename van het aantal bewonersinitiatieven. De toename heeft vooral te maken ontsteningsverzoeken van bewoners.
- Bewoners/bedrijven inspireren tot nieuwe initiatieven door communicatie over bestaande voorbeelden.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Gebiedsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Houten is een stad om trots op te zijn: ontspannen wonen met groenzones, een fietspadenstelsel, de centrumgebieden in een prachtig open landschap met de kleine kernen en in nabijheid van de grote stad met bijbehorende culturele en stedelijke voorzieningen.
Door haar ligging en goede bereikbaarheid is Houten een sterk merk in de regio en een populaire plek om te wonen.
Houten Vinex zal de komende jaren worden afgerond en de herstructurerings- en transformatieprojecten liggen voor ons en worden opgepakt in nauwe samenwerking met de eigenaren. We continueren hierbij het vraaggericht ontwikkelen van (verander)locaties, maar er ligt wel een expliciete vraag vanuit de markt om te komen met duidelijke kaders. Te denken valt hierbij aan een visie op het wonen, het groen de kwaliteit van de stedelijke omgeving, aandacht voor participatie, duurzaamheid, gezondheid, zorg en veiligheid.

De populariteit van Houten als woongemeente heeft een keerzijde, er is namelijk een tekort aan verschillende woningentypen in uiteenlopende sectoren. Uit onderzoek is gebleken dat er op dit moment al een grote behoefte is aan passende woningen (gelijkvloerse) voor ouderen, starters en woningen voor specifieke doelgroepen. De verwachting is dat de vraag, mede door de opgave Wonen en Zorg in de nabije toekomst alleen maar verder toeneemt. Hiertoe wordt een nieuwe woonvisie opgesteld.

Bouwen aan Houten
De gemeenteraad heeft het college opgeroepen om verschillende varianten in beeld te brengen om te komen tot een nieuwe visie op de ruimtelijke ontwikkeling voor Houten. Maar ook om concrete stappen te zetten. Gedachtenvorming over de meest geschikte vorm van visieontwikkeling voor Houten moet nog in 2021 gestalte krijgen in de vorm van een ruimtelijke onderzoeksagenda.

Daarnaast heeft de raad het college verzocht om kansrijke gebieden in kaart te brengen waar plannen kunnen leiden tot een toevoeging van 400-500 woningen.
In samenspraak met eigenaren/ontwikkelaars zal de komende periode gekeken worden of woningen kunnen worden toegevoegd in lijn met de doelgroepen zoals die in de op te stellen woonvisie zijn

voorzien. Dit zal telkens gebeuren in brede samenspraak met de inwoners. Open en transparante communiceren, werken met nieuwe vormen van participatie zorgen wellicht ook voor meer draagvlak voor initiatieven.

Parallel zal worden onderzocht hoe een uitvoeringsorganisatie kan worden opgebouwd om de complexe woningbouwopgave van de komende tijd op een juiste wijze vorm te geven. Aandacht moet hierbij zijn voor het opstellen van een nieuwe ruimtelijke visie op Houten samen met het opstellen van integrale Omgevingsvisie in het kader van de omgevingswet (verplicht per 2024).

Gezien de vraag vanuit de markt om helder kaders voor nieuwe ontwikkelingen (met name voor Molenzoom/Centrum) is het ook noodzakelijk dat er een aantal (nieuwe) nota's en beleidskaders worden vastgesteld door de gemeenteraad.
Naast de Woonvisie moet hierbij gedacht worden aan beleid om ruimtelijke ontwikkeling zorgvuldig vorm te blijven geven. Noodzakelijk instrumenten hiervoor zijn nota's over grondbeleid, kostenverhaal, ontwikkelregels en het verder concretiseren van de gedeelde waarden en randvoorwaarden over betaalbaarheid, groen en duurzaamheid.

Gezien de nieuwe ruimtelijke opgaves in Houten is het programma Ruimte (2017-2019) toe aan vernieuwing. Dit zal in het kader van 'Samen bouwen aan Houten 2040' worden opgepakt.

Tot die tijd blijft de sturing lopen via programma ruimte aan de hand van de volgende doelen:
1. Het (ruimtelijk) ontwikkelen van Houten aan de hand van de werkwijzen, doelstellingen en uitgangspunten zoals opgenomen in het Programma Ruimte 2017-2019 en het uitvoeren van de punten uit de Uitvoeringsagenda van Programma Ruimte behoefte (programma) en de vastgestelde kwaliteitskaders en processen belangrijke uitgangspunten zijn.
2. Houten-Vinex afbouwen en veranderlocaties stimuleren, faciliteren of ontwikkelen.
3. Behoud en ontwikkeling van Houten als economisch aantrekkelijke vestigingsplaats.
4. Behoud en ontwikkeling van een vitaal platteland met leefbare kernen.
5. Behoud en ontwikkeling van het groene, open karakter van het Eiland van Schalkwijk met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie.
6. Behoud en ontwikkeling van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
7. We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de regio Utrecht en zoeken actief verbinding met buurgemeenten.

GG2,GG7,GG8,GG9,GG10,GG11,GG13,GG15,GG17

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

Hieronder wordt het deelprogramma uitgewerkt, hierbij wordt aangegeven in welk gebied een actie, ontwikkeling of project plaatsvindt en aan welke doelstelling deze bijdraagt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

- Kansrijke gebieden in kaart te brengen waar plannen kunnen leiden tot een toevoeging van 400-500 woningen (1).
- Opstellen van een ruimtelijke onderzoeksagenda. De ruimtelijke onderzoeksagenda is document waarin uiteindelijk de opgaven worden beschreven, beschrijft hoe inwoners betrokken worden bij het opstellen van een nieuwe visie en hoe tot een gedragen visie gekomen kan worden. Onderzoeksagenda zal aan de raad ter besluitvorming aan bieden direct na de zomer 2021 (1).
- Opstellen nieuwe visie - Samen Bouwen aan Houten 2040 (1).
- Ontwikkelen en opstellen Omgevingsvisie voor heel Houten (1).
- Inventarisatie actueel beleidskader voor Ruimtelijke ontwikkelingen en opstellen voorstel voor instrumentarium noodzakelijk voor de toekomstige ontwikkelingen (1).
- Om de woningbouwproductie op gang te houden komen we met een voorstel voor een aantal locaties waar we kunnen starten met de ontwikkeling van 400-500 woningen. Dit wordt nader uitgewerkt aan de hand van een uitvoeringsprogramma
- Voorbereidingen voor inrichten van een uitvoeringsprogramma 'Samen bouwen aan Houten 2040' Inclusief organisatorische uitwerking (1).

Houten Noord
- Wegwijzer Den Oord: bouw en oplevering in 2022
- Beverakker: voorbereiding woningen in 2022
- Oude dorp: raadsbesluit herijkte visie Oude dorp

Houten Zuid
- Hofstad III :start woningbouw in 2022
- Hofstad IVb: start woningbouw in 2022
- Locatie: Eikenhout: oplevering in 2022
- Locatie Beusichemseweg/Hofspoor: afronding bouw en woonrijpmaken in 2022
- Planontwikkeling Beekmos: realisatie transformatie schoolwoningen: start 2e helft 2021, bouw loopt door in 2021

Werk -en Voorzieningengebieden
- Bedrijventerrein de Meerpaal en het werklandschap Meerpaal: uitgifte van de laatste 3 kavels
- Voorzieningengebieden Kruisboog en Weteringhoek: uitgifte van de laatste 2 kavels
- Start onderzoek naar intensivering ruimtegebruik van de bestaande bedrijventerreinen.
- Vertrouwde Dorp. Dit zorgproject voor dementerende ouderen op de Weteringhoek is in aanbouw. De verwachte oplevering is in 2022.
- Wonam: De gemeenteraad zal in december 2021 over dit woningenproject op de Molenzoom een besluit nemen. Afhankelijk van de uitkomst zal de vergunningenprocedure in 2022 worden afgerond. Daarna zal de bouw worden gestart. Oplevering van 122 middenhuur appartementen is verwacht in 2023.

Eiland van Schalkwijk
- Sterke Lekdijk, verhoogde wegcapaciteit en veiligheid. Op basis van het in gang gezette onderzoek vindt in 2022 besluitvorming plaats over de (financiële) haalbaarheid van dit project
- Agrarische structuurversterking. Voortgang in 2022 is afhankelijk van de consequenties van de aanwijzing UNESCO. In 2021 worden hier bestemmingsplannen voor opgesteld.
- Doorontwikkeling van Recreatief knooppunt 't Waal. Project wordt pas opgepakt op het moment dat duidelijk is of project Sterke Lekdijk rond komt. Daarna moet het project opgepakt worden door Recreatieschap Midden Nederland, die mede in verband met een reorganisatie heeft aangegeven dat dit project niet de hoogste prioriteit heeft.
- Herontwikkeling Fort Honswijk. Restauratie werkzaamheden worden in 2022 afgerond. De verdere doorontwikkeling is afhankelijk van de doorgang van de verhoogde wegcapaciteit van de Lekdijk.
- Naar aanleiding van de woningbehoefte onderzoek kleine kernen, zal in 2022 besluitvorming plaatsvinden over de nieuwe woningbouwlocatie(s) Eiland van Schalkwijk buiten de rode contour
- Bouw Wickengaard: Het betreffende bestemmingsplan is in 2021 vastgesteld. Wel is beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan. Dit heeft als gevolg dat de oplevering (gepland in 2023) vertraging oploopt. De omvang van de vertraging is afhankelijk van de besluitvorming op het beroep.
- Voorde locatie Pothuizerweg nummer 4, (voormalig terrein For Farmers) zal in 2022 een wijzigingsplan voor woningbouw opgesteld worden.
- In 2022 zullen voor kleine woningbouwontwikkelingen op Eiland van Schalkwijk planologische procedures opgestart worden.

Buitengebied Kromme Rijn
- Afslag nieuw Wulven en oplevering restaurant
- Verkenning haalbaarheid tweede woningbouwlocatie 't Goy
- Oplevering woningbouw Tuurdijk
- Helderheid herstructurering voormaligekippenhouderij Groenedijkje

Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie

Wat willen we bereiken?
Een duurzaam Houten in 2040: klimaat- en energieneutraal, stil, schoon, klimaatproof, met volop groen en water, gesloten kringlopen en natuurlijk materiaalgebruik.

Duurzaamheid is een integraal thema. Ook andere activiteiten binnen de gemeente - met een ander primair doel - leveren een bijdrage aan een duurzamer Houten. Het icoontje van Duurzaam Houten zult u dan ook bij andere (deel)programma's in de begroting tegenkomen. Op deze wijze wordt duidelijk gemaakt hoe ook andere beleidsvelden bijdragen aan duurzaamheid en energietransitie.

GG4,GG6,GG7,GG9,GG11,GG12,GG13,GG14,GG15,GG17

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 ENERGIE: Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).
2 KRINGLOPEN: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).
3 GROEN & KLIMAATADAPTATIE: Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel om jaarlijks 10.000 m2 bestaande openbare verharding klimaatadaptiever te maken. Dat doen we door het om te zetten naar groen, te voorzien van waterpasserende verharding of af te koppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

ENERGIE: Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Hernieuwbare elektriciteit (is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa) als percentage van totaal elektriciteitsverbruik (BBV)	Klimaatmonitor*	15,0%	17,7%	nnb	20%	23%
1.2	Lokale duurzame energie als percentage van het totaal energieverbruik (inclusief verkeer)**	Klimaatmonitor*	nnb	nnb	nnb	10%	11%
1.3	Gasverbruik gebouwde omgeving (miljoen m3 per jaar)	Klimaatmonitor*	26	26	25	24	23

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.Wel werken we samen in de U16 aan de Regionale Energie Strategie. Daarnaast ook regionale samenwerking met U-thuis.

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen.
Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt. We gebruiken dan ook geen aardgas meer. Een en ander betekent dat de percentages in bovenstaand tabel in 2040 op 100% moet uitkomen. De doelstelling is vastgelegd in het "Energieplan Gemeente Houten Samen op weg naar energie neutraal in 2040". In dit plan, dat in 2020 door de raad is vastgesteld, staat aangegeven hoe wij in stappen van 5 jaar uiteindelijk in 2040 willen uitkomen op 100% energie neutraal. Voor 2025 is de doelstelling om uit te komen op 20%, In 2030 moet het percentage uitkomen op 40%, in 2035 op 80% en in 2040 op

100%. Daarnaast is in maart 2021 door de raad de Transitievisie Warmte vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven welke stappen er gezet moeten worden om Houten in 2040 aardgas vrij te maken

In 2022 nemen we vanuit bovenstaande beleidsplannen actie op de volgende onderdelen

- We breiden de website www.duurzaamhouten.nl uit op basis van nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen. Zo blijft het dé website waar inwoners in den breedte goede en actuele informatie kunnen vinden voor het verduurzamen van hun directe leefomgeving. Naast informatie biedt de website en tips en doorverwijzingen naar hulp. Bijvoorbeeld naar lokale (energie)initiatieven en ons regionale energieloket www.jouwhuisslimmer.nl.
- De samenwerking aan de Energietafel helpt Houtense inwoners en bedrijven om zelf met de energietransitie aan de slag te gaan. De gemeente ondersteunt dit met het energieteam en subsidies. In 2021 zijn bijvoorbeeld een project Zon op grote daken en collectieve inkoopacties gesubsidieerd. Voor 2022 verwachten we subsidieaanvragen voor vergelijkbare projecten.
- Samen met de energie-initiatieven van de Energietafel is in 2021 gewerkt aan een gezamenlijk communicatieplan, gericht op het informeren en activeren van onze inwoners en bedrijven. De verschillende communicatie-acties en campagnes lopen door in 2022. Denk bijvoorbeeld aan de duurzaamheidspagina in ’t Groentje en social media campagnes.
- De Energietafel doet momenteel onderzoek naar de mogelijkheden voor (en financiering van) een energiecentrum. Dat is een fysieke locatie waar geïnteresseerden terecht kunnen voor informatie en advies over energieopwek en -besparing. Het zou ook gebruikt kunnen worden als ontmoetings- en opleidingslocatie voor de lokale energie-initiatieven. Bij een positieve uitkomst van dit onderzoek zal in 2022 zo’n energiecentrum gerealiseerd worden.
- De Raad van State heeft in juli 2021 de vergunning voor Windpark Goyerbrug vernietigd. Er ligt nog wel een vergunningaanvraag waarop een (nieuw) besluit genomen moet worden. Dit zal naar verwachting in 2022 aan de orde zijn
- In 2022 start de uitvoering van de Regionale Energie Strategie. Dit is direct ook de start voor het maken van de RES 2.0, de eerste tweejaarlijkse actualisatie die in 2023 vastgesteld moet worden. Daarvoor blijven we ook in U16-verband intensief in gesprek met collega-overheden, Stedin en stakeholders.
- Op basis van het nieuwe zonneveldenbeleid zullen we vergunningen verlenen voor (circa) 55 hectare zonnevelden.
- Ook start na afronding van de benodigde (vergunning)procedures in 2022 de bouw van het nieuwe elektriciteitsstation Houten-Oost. Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor de energietransitie in Houten.De uitvoering van de Transitievisie Warmte gaat volop door. Via de wijkaanpak in Oude Dorp/Oorden worden woningen geïsoleerd. Eneco onderzoekt de verduurzaming van het warmtenet in Houten-Zuid. En de verkenning naar de beste duurzame warmtebron in Houten-Zuid (buiten de Vijfwal) wordt eind 2022, begin 2023 afgerond. Daarna staan we voor de keuze voor welke wijk(en) het eerste Wijkuitvoeringsplan gemaakt zal worden.
- In 2021 heeft Houten samen met een aantal gemeenten in de regio Europese subsidie aangevraagd en toegekend gekregen voor onderzoek naar de gewenste (financiële) ondersteuning voor inwoners bij het verduurzamen van hun woning. Samen met het Klimaatverbond, buurgemeenten en de provincie zullen de wensen, voorwaarden en mogelijkheden van een Energiedienstenbedrijf in de regio onderzocht worden. Dit zal grotendeels plaatsvinden en tot resultaten leiden in 2022.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

KRINGLOPEN: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg) (BBV)	CBS	131	128	137	130	142*
2.2	% Gescheiden huishoudelijk afval	Team UB	74%	nnb	74,5%	75%	75%

*De groei van de hoeveelheid restafval in 2020 kan verklaard worden door het feit dat inwoners door Corona veel meer thuis waren. Omdat nog onzeker is hoe dit in 2022 zal zijn, gaan we uit van de laatste ervaringscijfers (2020). Bij deze prognose is geen rekening gehouden met de gevolgen van de nieuwe verwerkingscontracten van het restafval. Het grofvuil wordt nagescheiden en de efficiëntie van de nieuwe verwerker is nog niet bekend

Betrokkenheid verbonden partijen
Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Wat gaan we daarvoor doen?

- Op basis van een onderzoeksrapport over nascheiding zal de afvalinzameling bij appartementen worden verbeterd. Dit stond al voor 2021 in de planning, maar het betreffende rapport komt later beschikbaar. PMD-afval zal dan mogelijk via nascheiding uit het afval in de verzamelcontainers gehaald worden. Omdat PMD weinig weegt, zal dit niet of nauwelijks verschil maken in het afvalscheidingspercentage. GFT en papier kunnen niet via nascheiding gerecycled worden. Daarom blijft afvalscheiding bij de bron de inzet. Daarbij is maatwerk nodig, omdat er grote verschillen zijn tussen de bewoners(groepen) van en de ruimte voor voorzieningen rond de verschillende appartementencomplexen.
- De inzet om circulair in te kopen blijft onverminderd, ook in 2022. Het wordt in steeds meer projecten toegepast.
- Het actieplan Circulaire Economie, opgesteld via de methode van de samenlevingsagenda, wordt eind 2021 voor besluitvorming voorgelegd aan de raad. De uitvoering start in 2022.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

GROEN & KLIMAATADAPTATIE: Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel om jaarlijks 10.000 m2 bestaande openbare verharding klimaatadaptiever te maken. Dat doen we door het om te zetten naar groen, te voorzien van waterpasserende verharding of af te koppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
3.1	Oppervlakte bestaande openbare verharding dat in het desbetreffende jaar is afgekoppeld van de riolering, omgezet naar groen of voorzien van waterpasserende verharding	Afdeling VOB	20.898m2	5.613m2	11.906m2	10.000m2	10.000m2

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Eind 2021 is besluitvorming in de raad over het Klimaatadaptatieplan voorzien. Dit zou voor 2022 en verder tot aanpassing van het tussendoel en de indicatoren hierboven kunnen leiden. Uitvoering van het nieuwe klimaatadaptatieplan start in 2022.

- Via deelname aan het samenwerkingsverband Netwerk Water & Klimaat delen we kennis over en ervaringen met klimaatadaptatie met andere overheden en benutten deze in Houten.
- We informeren onze inwoners over het belang van natuur, groen en water. Richting kinderen (en hun ouders) doen wij dit via Natuur- en Milieueducatie (NME) Houten BuitenWijs en Groen doet Goed. Volwassenen informeren we over en stimuleren we tot vergroening van hun leefomgeving, o.a. via de website “Klimaatklaar”, Operatie Steenbreek en het project Levende tuinen dat in samenwerking met de tuinbranche is opgezet.
- In projecten als wegreconstructies, verbeteringen en herontwikkeling worden meekoppelkansen voor klimaatadaptatie zoveel mogelijk benut. Bij deze maatregelen hebben we ook oog voor de versterking van de biodiversiteit. Zo wordt binnen de bestaande financiële ruimte zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde gerealiseerd.
- Elk jaar maken we een paar kwetsbare locaties in het stedelijk gebied klimaatbestendiger via afkoppelen, ontstenen en vergroenen. Zo ook in 2022. De locaties worden bepaald aan de hand van eerdere onderzoeken en tips/verzoeken van inwoners.
- Ook in 2022 is er weer subsidie beschikbaar voor groene daken en afkoppeling van regenpijpen van de riolering.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Landschap en recreatie

Wat willen we bereiken?

GG8,GG11,GG13,GG15

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.
2 Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Aantal locaties aanplant landschapselementen (houtsingels, knotbomen, hoogstamboomgaarden)	Gemeente Houten	5	5	10	10	10

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.
Wel werken we regionaal samen in de werkgroep Landschap Kromme Rijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Particulieren en agrariërs adviseren over de cultuurhistorische waarde van het landschap en de mogelijkheden voor aanleg en herstel van landschapselementen.
- Advisering) over landschappelijke inpassing van flora- en fauna bij ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Hiermee wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan de gemeentelijke taken m.b.t. de Wet Natuurbescherming.

- Samenwerken in het Provinciale Platform Kleine landschapselementen.
- We maken ons hard voor versterking van de weidevogelpopulatie op het Eiland van Schalkwijk en andere kansrijke locaties binnen de gemeente. Hiervoor gaan wij actief in overleg met grondeigenaren en gebruikers om de oppervlakte weidevogelgebied te vergroten en daarbij de kwaliteit daarvan te verbeteren.. We hebben nu 45 hectare en streven naar nog extra 20 hectare in 2022
- Groen en Landschap U16 en Groen groeit mee toevoegen inclusief inzet uitbreiding Nieuw Wulven
- Bijdragen aan realisatie gezamenlijk ontwikkelbeeld voor de regio met bijpassende realisatiestrategie door participatie aan Groen Groeit Mee.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Effectindicatoren
Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen
Het recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij deze doelstelling is sprake van een actieve inzet op een veelheid van terreinen:

- In algemene zin bijdragen aan het versterken van promotie van recreatie en toerisme binnen de gemeente en de regio, zoals het bijdragen aan een doorlopende verbetering van de informatievoorziening door de VVV Kromme Rijnsteek. Hiervoor worden de volgende activiteiten georganiseerd:
    - openstelling VVV winkel in Houten
    - vertegenwoordiging van Houten in Visit Utrecht Region
    - voeren van campagne via social media om toeristen te trekken naar Kromme Rijnstreek
    - ontwikkelen en verspreiden folders en brochures met wandel- en fietsroutes
    - contacten met de pers over bovenstaande
    - samenwerken met Stichting ter promotie van Eiland van Schalkwijk
- In samenwerking met 15 regiogemeenten en de marketingorganisaties van de gemeenten, bijdragen aan de regiostrategie (inter)nationaal toerisme en uitvoering geven aan het marketingplan (dat onder meer inzet op online vindbaarheid en campagnes voor specifieke doelgroepen)
- Deelname aan het Recreatieschap en uitvoering van het ontwikkelplan.
- In samenwerking met gebiedspartners verbeteren van de stad-land verbindingen en het recreatieve netwerk voor wandelen en fietsen, bijvoorbeeld in verband met Utrecht Buiten en pijler Groen en Landschap van het Regionaal Economisch Programma (REP).
- Faciliteren van ondernemersinitiatieven die bijdragen aan de recreatieve aantrekkelijkheid van de gemeente en het buitengebied in het bijzonder.
- In aanloop naar de UNESCO-aanwijzing het beleefbaar en bereikbaar maken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in samenwerking met de provincie Utrecht en andere partners, met diverse projecten, routes en arrangementen (hier ligt ook een link met archeologie en cultuurhistorie.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie

Wat willen we bereiken?

Het behoud van cultuurhistorische waarden voor toekomstige generaties.

GG11

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).
2 Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Provinciale beoordeling van de uitvoering van wettelijke taken ten aanzien van cultuurhistorie en archeologie in het kader van Interbestuurlijk toezicht (IBT)	Provincie Utrecht	adequaat	adequaat	adequaat	adequaat	adequaat

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een goede inbedding en bescherming van cultuurhistorie en archeologie in ruimtelijke planningsprocessen. Dat is gebaseerd op wet- en regelgeving en wordt actief gecommuniceerd binnen de gemeente. De Erfgoedcommissie speelt hier een belangrijke rol in.
- Het huidig beleid vernieuwen door met de samenleving een Visie Erfgoed (inclusief groen erfgoed) op te stellen en ook inbreng te vragen van de raad.
- Stimuleren van onderhoud van gebouwd erfgoed door het proactief benaderen, adviseren en begeleiden van monument-eigenaren. Daarbij wijzen op subsidieregelingen en belastingvriendelijke mogelijkheden en assisteren bij vergunningstrajecten.
- Als onderdeel van de visievorming zal de staat van onderhoud van een representatief deel van de gemeentelijke monumenten door bijvoorbeeld de Monumentenwacht worden geïnspecteerd. Deze informatie wordt meegenomen in de evaluatie als onderdeel van de visievorming.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Aantal bezoekers van tentoonstellingen in het Oude Station (incl. schoolklassen)	Stichting Archeologie Houten	1.400	1.609	531	800*	1.200**
2.2	Aantal opengestelde monumenten tijdens Open Monumenten Dag	Organisatie Open Monumenten Dag	21	11	0***	13****	15

* Vanwege de coronacrisis zullen er veel minder bezoekers zijn en is voor 2021 een lager aantal geprognotiseerd.
** Er vanuit gaande dat in 2022 er geen coronabeperkingen meer zijn, worden in 2022 1.200 bezoekers verwacht.
*** Vanwege de coronacrisis is Open Monumentendag 2020 niet doorgegaan.
**** Op basis van voorlopig programma.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het koesteren en benutten van onze cultuurhistorische en archeologische waarden
- Het tastbaar en zichtbaar maken van de ontwikkelingsgeschiedenis van de gemeente door onder meer vertaling van de Houtense geschiedenis in stedenbouwkundige plannen en andere projecten van derden (bijvoorbeeld dijkversterking Lekdijk) door communicatie via onder andere de gemeentelijke website.
- Inzetten van de archeologische werkgroep bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij hun rol meer educatief en publieksgericht wordt.
- Het creëren van interesse en draagvlak voor monumentenzorg door onder meer door het organiseren van de Open Monumenten Dag en door samenwerking te zoeken met de Monumenten Werkgroep.
- Het creëren van kennis over en waardering voor archeologie bij de inwoners van Houten onder meer door het organiseren van archeologische tentoonstellingen en door het geven van voorlichting op scholen. De archeologische werkgroep beschikt over leskisten die hiervoor kunnen worden ingezet.
- Onderzoek naar de mogelijkheden om de inundatiesluis bij fort Honswijk weer zichtbaar en beleefbaar te maken en dat onderdeel te laten worden van het project dijkversterking Lekdijk.
- Afronden verduurzaming en renovatie Fort Honswijk (naar verwachting in 2022).

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Duurzame leefomgeving			
Woningen	295.880	13.001	-282.879
Commerciële voorzieningen en horeca	743.534	127.111	-616.423
Leefomgeving	9.129.825	4.614.959	-4.514.866
Gebiedsinrichting	31.925.527	30.210.907	-1.714.620
Duurzaamheid & energietransitie	8.318.819	6.652.454	-1.666.365
Landschap en recreatie	509.132	17.541	-491.591
Cultuurhistorie en archeologie	1.151.322	600.890	-550.432
Programmabrede kosten	77.255		-77.255
Saldo van baten en lasten programma	**52.151.294**	**42.236.863**	**-9.914.431**
Mutaties reserves	693.125	496.172	-196.953
Totaal resultaat programma	**52.844.419**	**42.733.035**	**-10.111.384**

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2020
- Begroting 2021 primitief.
- Begroting 2021 (na wijziging).
- Begroting 2022

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief). De bijlage ‘Programma, deelprogramma en product’ geeft aan welke producten onder de (deel)programma’s vallen. De bijlage ‘Structuuroverzicht deelprogramma’s en verantwoordelijk collegelid’ toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma’s.

Programma Goede bereikbaarheid

Programma Goede bereikbaarheid

Omschrijving programma

Houten staat bekend om zijn goede bereikbaarheid: een sterke fietsstructuur, twee treinstations en aansluitingen op de snelwegen in de buurt. Het lokale openbaar busvervoer vervult een beperkte rol, mede doordat de wegenstructuur binnen de Rondweg niet geschikt is voor grote bussen. In het programma goede bereikbaarheid wordt benoemd wat de Houtense ambities zijn om de goede bereikbaarheid van de gemeente Houten per auto, fiets en openbaar vervoer te behouden. Bij goede bereikbaarheid hoort een (weg)infrastructuur met bijbehorende voorzieningen, die qua functionaliteit en kwaliteit voorziet in de behoefte van de gebruikers, met oog voor de verkeersveiligheid, geluidskwaliteit en luchtkwaliteit.

Mobiliteit stopt niet bij de gemeentegrens, maar is een regionale aangelegenheid. Voor het invullen van onze bereikbaarheidsambities is regionale samenwerking van groot belang. In regionaal verband besteden we in de overleggen met Rijkswaterstaat, de provincie, U10, ProRail, U-OV en de regiogemeenten continu aandacht aan de belangen van de regio en van onze eigen gemeente. Vanuit mobiliteit leveren we input aan diverse regionale projecten (zoals het programma U Ned, de regionale mobiliteitsstrategie, knooppunten ontwikkeling en regionale parkeerstrategie) en lokale ruimtelijke plannen. In regionaal verband zal in 2022 het zwaartepunt liggen op de relatie tussen woningbouwontwikkeling en regionale bereikbaarheid. In het BO MIRT van het najaar 2022 moet duidelijk zijn welke investeringen in het mobiliteitssysteem (OV, fiets, auto, parkeren) noodzakelijk zijn om te invulling te kunnen geven aan de regionale woningbouwopgave en de regio tegelijkertijd leefbaar en bereikbaar te houden.

Verder zijn wij betrokken bij de voorbereidingen die Rijkswaterstaat Midden-Nederland treft voor de verbreding van de A27/A12 Ring Utrecht. Na de vernietiging van het Tracébesluit door de Raad van State in juli 2019, in verband met het Programma Aanpak Stikstof (PAS),is door RWS een nieuw Tracébesluit 2020 opgesteld, wat ter inzage heeft gelegen. E.e.a. heeft consequenties voor de aanpak en de planning van de Ring Utrecht.

Door de uitspraak van de Raad van State omtrent de stikstof berekeningen in het Tracébesluit van A12/ A15 Ressen-Oudbroeken (ViA15) liggen andere projecten ook onder het vergrootglas. Voor de A12/A15 heeft de Raad van State op 21 januari 2021 een nadere onderbouwing van de minister gevraagd van de stikstofberekeningen (uiterlijk op 21 juli 2021). Voor de Ring Utrecht is dezelfde methode toegepast. Het stikstofdossier wordt nu kabinetsbreed opgepakt. Het is nu nog onduidelijk wat de consequenties zullen zijn.
Mogelijk is er straks sprake van een grotere rekenafstand. Dit zou kunnen betekenen dat er sprake is van een grote stikstofdepositie en dus een grotere compensatieopgave. Er moet nu eerst sprake zijn van een geaccepteerde rekenmethodiek.
Ook van belang is de politieke actualiteit na de landelijke verkiezingen in 2021 en de onzekerheid hoe een nieuw kabinet staat tegenover het vervolg van het project Ring Utrecht. Het project is in de campagne regelmatig aan de orde geweest en diverse partijen hebben zich uitgesproken. Volgens de huidige planning wordt de aangepaste A27/A12 Ring Utrecht in 2029 opengesteld.

Een ander Rijksproject waarbij Houten betrokken is, is de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder. In totaal is het te verbreden traject ca. 47 km lang. Richting Utrecht krijgt het traject drie rijstroken. Op 16 december 2020 deed de Raad van State een uitspraak over het laatste beroep op het Tracébesluit voor de verbreding van de A27 Houten - Hooipolder. Dit betekent dat het Tracébesluit onherroepelijk is. De aanbesteding voor de verbreding van de A27 Houten-Hooipolder is in juni 2021 van start gegaan. De werkzaamheden aan de verbreding van de A27 tussen Houten en knooppunt Hooipolder starten naar verwachting in 2023. Tot die tijd onderzoekt Rijkswaterstaat het projectgebied en worden er waar nodig voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Te denken valt bijvoorbeeld aan het verleggen van kabels en leidingen. Na afronding van deze werkzaamheden wordt een nieuwe fietsbrug over de Lek aangelegd.

Voor het buitengebied tussen Bunnik en Houten zijn meerdere maatregelen vastgelegd in de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket Bunnik-Houten, deze maatregelen zullen in 2022 verder uitgewerkt worden. Voor Houten geldt dat verder wordt gewerkt aan de voorbereidingen voor aanpassingen aan het kruispunt Kruisweg-Binnenweg-Rondweg. Bunnik zal de spitsknip op de

Achterdijk verder voorbereiden in 2022 en de provincie zal doorgaan met de voorbereidingen voor het vrijliggend fietspad langs de N410. De provincie heeft in het voorjaar van 2021 helaas besloten vooralsnog niet verder te gaan met de voorbereidingen van de aansluiting op de A12, onder andere vanwege de hoge kosten en de vraag of de huidige invulling voldoende toekomstvast is gezien alle ruimtelijke ontwikkelingen in de regio. De aansluiting A12 onderzocht worden als onderdeel van de mobiliteitsstrategie van U Ned, we blijven ons hier, samen met Bunnik, ook in 2022 hard voor maken.

Voor het Eiland van Schalkwijk zijn projecten benoemd in de Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. Die zorgen voor een goede bereikbaarheid van het Eiland als de recreatieve ontwikkelingen, zoals de ontwikkeling van Fort Honswijk, toenemen.

De ambities uit het collegeprogramma zijn in het voorjaar van 2019 vastgelegd in het Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. Dit bestedingsplan beschrijft de kaders waarbinnen mobiliteitsprojecten worden geprioriteerd. Bij nieuwe ontwikkelingen of inzichten kan hierdoor opnieuw worden afgewogen of de huidige prioritering nog steeds de juiste is. Meer zicht op invulling van de woningbouwambities van Houten is een voorbeeld van een nieuw inzicht waardoor de prioritering kan wijzigen.

Als Fietsstad 2018 van Nederland geven wij prioriteit aan de fiets, vooral omdat dit een duurzaam en gezond vervoermiddel is. We willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, vooral op de ritten korter dan 15 km, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren. Naast de fiets behoort ook het openbaar vervoer tot de eerste lijn waar we langs werken. We willen de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en intensiveren. Dit levert een bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten en aan een duurzame mobiliteit. We hebben daarbij ook aandacht voor de wensen van ouderen en mindervaliden.

Indien er in 2022 een nieuw onderzoek uitgevoerd gaat worden naar ruimtelijke ontwikkelingen en woningbouw in Houten, dan zal daar hoogstwaarschijnlijk ook een mobiliteitsonderzoek voor nodig zijn. Verder is het streven om in 2021 nieuw parkeerbeleid vast te stellen, de uitwerking van dit nieuwe parkeerbeleid zal in 2022 vorm moeten krijgen.

Als uitgangspunt voor het beheer en onderhoud van de bovengrondse infrastructuur zoals wegen, (maar ook voor bijvoorbeeld openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken, verkeerslichten en straatmeubilair) is vanaf 2013 het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte van kracht, gebaseerd op het door de raad vastgestelde sobere “Nieuw Houtens Niveau”.
Wegen dienen te voldoen aan de kwaliteitsnorm B (“functioneel”). In de centrumgebieden geldt voor wegen de kwaliteitsnorm A (“Mooi en comfortabel”).

We kunnen het weg-areaal nog op de gewenste beeldkwaliteit houden. Dit geldt de laatste twee jaar helaas niet voor onkruid op verharding buiten de centrumgebieden. Hiervoor wordt een aanpak ontwikkeld voor het komende jaar.

De weginspectie 2021 vormt de basis voor het jaarplan voor 2022 met het uit te voeren groot- en klein onderhoud en de vereiste vervangingen. Naar verwachting zullen we net als in 2020 op ongeveer 150 locaties (totaal ca 6000 m2) onderhoud plegen aan elementenverharding. Wat betreft asfaltverharding is (weer) een belangrijk project in 2022 het herstellen van (het rode asfalt van) fietspaden.

Overzicht relevante beleidskaders

Perspectiefnota 2020
Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Programma Duurzaam Houten 2016-2018
Bereikbaarheidsvisie 2011
Parkeervisie 2012-2017
Nota Parkeernormen 2013
Beeldkwaliteitskader (2012)
Startnotitie Groot Onderhoud en vervanging BOR 2014-2054
Kaders vervolgtraject programma BOR
Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk (2017)
Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid (2019)

Provinciaal beleid:
Mobiliteitsprogramma provincie
Mobiliteitsvisie
Uitvoeringsprogramma Fiets
Realisatieplan Fiets
Vervoerplan 2020
Uitgangspunten nieuwe OV concessie
Uitvoeringsprogramma knooppunten

U10 beleid:
Regionale fietsvisie 2.0
Knooppunten onderzoek
Toekomstbeeld OV
(Concept) IRP

Overzicht verbonden partijen
Bij dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Deelprogramma's
- Verkeersbeleid
- Autoverkeer
- Fietsverkeer
- Openbaar vervoer

Deelprogramma Verkeersbeleid

Wat willen we bereiken?

Het deelprogramma Verkeersbeleid heeft tot doel om bij te dragen aan een vitale, duurzame en leefbare samenleving. Een vitale duurzame en leefbare samenleving wordt gecreëerd door een samenhangend systeem van mobiliteitsnetwerken. Hieronder vallen infrastructuur en diensten zoals de busverbindingen en aanbod van deelauto's. Deze samenhangende mobiliteitsnetwerken dragen bij aan de volgende vier ambities:

- Goede bereikbaarheid
- Stimuleren duurzame vormen van vervoer
- Beperken van overlast door verkeer
- Verschillende vormen van vervoer voor iedereen toegankelijk.

De doelstellingen bij de deelprogramma's autoverkeer, fiets en ov-doelstellingen zijn gebaseerd op deze vier ambities. Verkeersveiligheid is een randvoorwaarde en beschreven bij programma veiligheid.

Veel van deze ambities zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in de regio. De meeste verplaatsingen van en naar Houten vinden plaats in de regio.

Deelprogramma Autoverkeer

Wat willen we bereiken?

GG3,GG9,GG11

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Goed functionerende rondweg.

2 Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegennet.

3 Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

4 Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

5 Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto's verduurzamen we de automobiliteit.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goed functionerende rondweg.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Gemiddelde snelheid rondweg tijdens de spits	nnb	X	X	X	0-meting	
1.2	% Inwoners dat vind dat ze de inprikkers goed kunnen bereiken en verlaten.	Monitor Sociale Kracht	X	X	X	0-meting	

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hopen het onderzoek naar de huidige doorstroming van de Rondweg in 2021 af te ronden en op basis van de uitkomsten in 2022 eventueel aanvullend onderzoek te doen.

Verder zal er mogelijk een verkeerskundig onderzoek worden naar de verkeersstructuur van Houten en omgeving als er aanvullende studies worden uitgevoerd naar woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen in Houten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegennet.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Gemiddelde reistijd in de ochtendspits naar de A27, vanaf de Koppeling (rotonde De Molen) via de Rondweg	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	7:00 min	7:00 min	5:30 min	7:00 min	7:00 min
2.2	Gemiddelde reistijd in de ochtendspits naar de A12, vanaf de Koppeling (rotonde De Molen) via de Limesbaan	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	6:30 min	6:30 min	6:00 min	6:30 min	6:30 min
2.3	Gemiddelde reistijd in de avondspits van de A12 via de N229 naar de Koppeling (rotonde De Molen)*	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	X	X	11:00 min	14:00 min	14:00 min

* deze indicator is lastig in te schatten. omdat het onzeker is of het verplaatsingsgedrag weer terug komt op het niveau van voor de coronacrisis, of dat er een blijvende reductie van verkeer in de spitsen te zien zal zijn.
* deze indicator is lastig in te schatten. omdat het onzeker is of het verplaatsingsgedrag weer terug komt op het niveau van voor de coronacrisis, of dat er een blijvende reductie van verkeer in de spitsen te zien zal zijn.

* Betreft een nieuwe indicator vanaf 2020
* deze indicator is lastig in te schatten. omdat het onzeker is of het verplaatsingsgedrag weer terug komt op het niveau van voor de coronacrisis, of dat er een blijvende reductie van verkeer in de spitsen te zien zal zijn.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij werken samen in de regio om de bestuursovereenkomst A27/A12 Ring Utrecht en de bestuursovereenkomst A27 Houten-Hooipolder verder uit te werken. Ambtelijke en bestuurlijke deelname aan Rijk Regio Overleg, Stuurgroep Ring Utrecht en Bestuurlijke adviesgroep A27 H-H (BAG). Behartigen belangen van inwoners van Houten. Daarnaast zullen we in U10/U16 verband samenwerken aan diverse mobiliteitsgerelateerde onderwerpen.

- Buitengebied Bunnik Houten:
    - In gesprek blijven met de provincie en Bunnik over het integraal maatregelpakket met o.a. de spitsknip Achterdijk, fietsbrug over de A12 en het vrijliggend fietspad langs de N410.
    - aandacht blijven vragen voor de aansluiting op de A12, onder andere via de regionale mobiliteitsstrategie.
    - verdere uitwerking van het ontwerp voor het kruispunt rondweg-N410-Binnenweg.
- In het voorjaar 2019 is het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid vastgesteld, hierin zijn de ambities m.b.t. mobiliteit uit het collegeprogramma geprioriteerd. Er wordt invulling gegeven aan :
  Sterke Lekdijk:
  In het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma bereidt HDSR een dijkversterking voor voor de 55 km lange Lekdijk. Ruim 13 km hiervan ligt binnen de gemeente Houten. Onderdeel van

de dijkversterking is een eenduidige herinrichting van de Lekdijk waarbij deze vooral voor langzaam verkeer (fietsers en wandelaars) veilig moet zijn. Naar verwachting wordt hierover eind 2021 een principeafspraak over gemaakt waarna deze plannen in 2022 nader worden uitgewerkt. In het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid is budget gereserveerd voor de initiatief en definitiefase van het project.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
3.1	% Inwoners dat vindt dat in de eigen buurt straten, paden en stoepen goed begaanbaar zijn	Monitor Sociale Kracht	83%	79%	79%	80%	80%
3.2	% Asfaltwegen dat aan de beeldkwaliteitsnorm voldoet*	Team VOB	80%	70%	80%	80%	80%
3.3	% Klinkerbestrating dat aan de beeldkwaliteitsnorm voldoet*	Team VOB	80%	80%	80%	80%	79%

* In het Beelkwaliteitskader is vastgelegd dat 80% van het areaal moet voldoen aan de gestelde norm. Voor wegen is dat een B-kwaliteit (functioneel) met in de 3 centrumgebieden een A-kwaliteit (mooi en comfortabel). De genoemde realisatiecijfers zijn een schatting, gebaseerd op in- en externe inspectiegegevens.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeren van onderhoud van verkeersregelinstallaties. Samenwerking continueren met de huidige wegbeheerders in het regionale contract en daarbij voorbereidingen treffen voor een nieuwe overeenkomst op het gebied van onderhoud en vervanging van de verkeersregelinstallaties.
- Uitvoeren van klein en groot onderhoud en reconstructies aan de wegverhardingen en civieltechnische kunstwerken.
- Wij gebruiken bestratingsmaterialen die voor minimaal 15% gerecycled zijn. Bij asfaltwegen bestaat minimaal 60% van de onderlaag en 30% van de tussenlaag uit gerecycled materiaal.
- Het gebruik van elektrische auto's stimuleren door voldoende openbare laadpalen in de openbare ruimte te plaatsen. Bestaande locaties blijven monitoren en indien nodig uit breiden.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
4.1	% Inwoners dat tevreden is over de parkeergelegenheid in de buurt	Monitor Sociale Kracht	67%	65%	68%	64%	64%

4.2	Autobezit in Houten per huishouden*	Klimaatmonitor	0,44	0,45		0,45	0,45

* Dit overzicht is exclusief leaseauto's en overige voertuigen die niet op een adres in Houten geregistreerd staan.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het streven is het nieuwe parkeerbeleid eind 2021 vast te stellen. In 2022 worden de acties die voortkomen uit de nieuwe parkeervisie uitgewerkt.

Wanneer de parkeervisie en nota parkeernormen worden vastgesteld zullen de nieuwe normen voor nieuwbouw gelden waarbij beoogd wordt om ook kwalitatieve eisen aan fietsvoorzieningen voor te schrijven.

In 2022 zullen de verschillende opties uit te gereedschapskist uit het parkeerbeleid aandacht krijgen als er een aanvullend onderzoek naar woningbouw in Houten wordt gestart.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 5

Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto’s verduurzamen we de automobiliteit.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
5.1	Aantal deelauto’s per 100.000 inwoners (geen particuliere deelauto’s)	Duurzaamheidsscore.nl	44,9	66,1		66,1	66,1
5.2	Aantal openbare laadpunten	MRA-E	80	218		268	300

* In 2021 komen cijfers 2020 beschikbaar. In verband met Covid-19 maatregelen lastig inschatten wat de ontwikkelingen zullen zijn.
* voor 2022 verwachten we 150 laadpalen met 300 laadpunten te hebben.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bij nieuwbouwinitiatieven het gebruik van deelauto’s stimuleren. Indien er aanleiding toe is willen we in 2022 een pilot starten bij een ruimtelijke ontwikkeling om deelauto's te stimuleren en om verder uit te werken wat de rol van de gemeente hierbij is en hoe afspraken hierover kunnen worden vastgelegd.
- Het gebruik van elektrische auto’s stimuleren door voldoende openbare laadpalen in de openbare ruimte te plaatsen. Bestaande locaties actief blijven monitoren en indien nodig uitbreiden.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Fietsverkeer

Wat willen we bereiken?

De ambities om het fietsen te stimuleren zijn hoog. Landelijk wordt (vanuit Tour de Force) gestreefd naar 20% meer fietskilometers in 2027. Dit is een stevige ambitie! Als Fietsstad willen wij hieraan graag ons steentje bijdragen. Ook wij willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, met name de ritten korter dan 15 kilometer, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren.

Ook stimuleren we het fietsen als onderdeel van de totaal aan verplaatsingen. We willen toe naar een volwaardig servicenetwerk voor mobiliteit (fiets, openbaar vervoer, auto), met daarin ook aandacht voor de ‘‘first and last mile’’ verplaatsingen van en naar bestemmingen. We zullen verder gaan met de opbrengsten van de onderzoeken die we in 2021 samen met ondernemend Houten en de fietsersbond hebben uitgevoerd naar het verbeteren van de (fiets)bereikbaarheid van bedrijventerreinen.

GG3,GG9,GG11

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.

2 Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

3 Tevredenheid inwoners over fietsparkeren transferia.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Aantal fietsers in centrum	Telpunt	X	X	X	0-meting	
1.2	Aantal fietsers op regionaal netwerk	Telpunten NDW	X	X	X	0-meting	

Betrokkenheid verbonden partijen

De eerste fase van het project last mile bedrijventerreinen, het verzamelen van data omtrent reisgedrag van werknemers, is uitgevoerd. Op basis van de analyse van het verplaatsingsgedrag van werknemers nemen bedrijven maatregelen voor de verduurzaming van het reisgedrag en stimuleert de gemeente dit reisgedrag door (fiets)projecten waardoor deze last mile aantrekkelijker wordt.
We werken verder aan de projecten uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. We onderzoeken samen met buurgemeenten of er een pilot onderzoek kan worden uitgevoerd naar het verminderen van overlast door motoren, we gaan samen met de provincie Gelderland, provincie Utrecht en Culemborg verder met een verkennend onderzoek naar een fietsbrug over de Lek tussen Schalkwijk en Culemborg en we werkenmet onze partners verder in het onderzoek naar de sterke Lekdijk.

In 2022 loopt de pilot met fietsbetonplaten die het zettingsproces tegengaan door op de Kanaaldijk Oost.

In 2021 zijn permanente fietstelpunten in de gemeente Houten en omliggende fietsroutes geplaatst. Op basis van de intensiteiten en snelheidsverschillen monitoren we ontwikkelingen op de fietspaden. In 2022 werken we mee aan een langelijk onderzoek over (snelheids)gedrag op de fietspaden. dit onderzoek wordt via de F10 uitgevoerd. NB Houten is een van de gemeenten die is aangesloten bij de F10, een samenwerking/netwerk van de gemeenten die kennis en ervaring delen en streven naar een hoge kwaliteit van fietsvoorzieningen en mogelijkheden.

Wat gaan we daarvoor doen?
In overleg met deelnemende bedrijven wordt een project opgestart om de last mile voor werknemers te verbeteren. De specifieke maatregel is afhankelijk van de analyse van het verplaatsingsgedrag.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	% Inwoners dat tevreden is over de fietsroutes in Houten	Monitor Sociale Kracht	98%	97%	98%	98%	

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?
We blijven jaarlijks subsidie aanvragen bij de provincie om lokale en regionale fietsroutes aan te leggen of te verbeteren. Voor 2022 hopen we in ieder geval aan de slag te kunnen gaan op de Binnenweg-Rondweg-N410 en de Waalseweg.

We blijven in gesprek met de provincie, Rijkswaterstaat en het ministerie over het stimuleren van fietsen en (boven)regionale fietsroutes. We hopen dat de input die in 2021 is geleverd aan het nationaal toekomstbeeld fiets leidt tot interessante en nieuwe kansen voor Houten.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Tevredenheid inwoners over fietsparkeren transferia.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
3.1	Gemiddelde beoordeling fietstransferia	Burgerpanel Houten	7,8	7,8	7,6	7,8	
3.2	Aantal geparkeerde fietsen in Transferia	nnb	X	X	X	0-meting	
3.3	Aantal OV fietsen	nnb	X	X	X	0-meting	

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2021 is geactualiseerd parkeerbeleid in voorbereiding. Stallingsvoorzieningen aan herkomst en bestemmingszijde heeft effect op fietsgebruik. Nadat de nota parkeernormen en de nieuwe parkeervisie zijn vastgesteld, wordt verdere invulling gegeven aan de uitvoering van dit nieuwe beleid op het gebied van fietsparkeren.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

GG9,GG10,GG11

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
2 Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
3 Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	% Inwoners dat tevreden is over busvervoer* naar plaatsen buiten de gemeente Houten	Monitor Sociale Kracht	50%	53%	48%	55%	

* Met ingang van de begroting 2021 trachten we ook inzicht te geven in de tevredenheid over het treinvervoer.

Betrokkenheid verbonden partijen
Door Covid-19 staan de reizigersaantallen in het OV in Houten onder druk. Dit kan gevolgen hebben voor het serviceniveau in de nieuwe concessie Regio Utrecht die 2025 ingaat. Desondanks zet de gemeente in op het behoud van verbindingen met de plaatsen rondom de gemeente Houten. Hierin werken we samen met de provincie en buurgemeenten.

De eerste fase van last mile bedrijventerreinen, het verzamelen van data omtrent reisgedrag van werknemers, is uitgevoerd. Deze eerste fase is uitgevoerd in samenwerking met ondernemend Houten en de fietsersbond. Op basis van de analyse van het verplaatsingsgedrag van werknemers nemen bedrijven maatregelen voor de verduurzaming van het reisgedrag en stimuleert de gemeente dit reisgedrag door projecten waardoor de last mile aantrekkelijker wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met de buurgemeenten Nieuwegein, IJsselstein en Vijfheerenlanden stellen we een OV visie op.

In overleg met deelnemende bedrijven wordt een project opgestart om de last mile voor werknemers te verbeteren. De specifieke maatregel is afhankelijk van de analyse van het verplaatsingsgedrag.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Gemiddeld aantal instappers in de bus per dag (totaal van alle haltes)	Qbuzz	772	770	362	800*	
2.2	Aantal treinreizigers (in en uit per dag) station Houten	ProRail	7.864	8.269	3.949	8.000*	
2.3	Aantal treinreizigers (in en uit per dag) station Castellum	ProRail	4.986	5.549	2.687	5.200*	

* Geen betrouwbare inschatting mogelijk in verband met Covid-19.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven in 2021 in overleg met de provincie over de jaarlijkse vervoerplannen en blijven vasthouden aan onze wens om de dienstregeling niet verder te versoberen , maar minimaal terug te brengen naar het niveau van voor de corona beperkingen.
Verder willen we onderzoeken, in overleg met de provincie, wat de mogelijkheden zijn om het busgebruik in Houten op een hoger niveau te krijgen.
En zullen we bij eventueel onderzoek naar woningbouw in Houten ook ambities ten aanzien van openbaar vervoer meenemen.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Effectindicatoren
Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
3.1	Aantal ritten met de Regiotaxi per jaar	Dashboard Regiotaxi	X		14.938	25.000*	
3.2	Aantal ritten met de electro-karren per jaar	Jaarverslag Stichting Vervoer	5.000	9.000	2.394	10.000	
3.3	Aantal ritten met Automaatje	Dashboard Automaatje	X	X		1.440	

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Goede bereikbaarheid			
Verkeersbeleid	87.632	1.939	-85.693
Autoverkeer	3.249.205	55.216	-3.193.989
Fietsverkeer	996.988	446.526	-550.462
Openbaar vervoer	11.440		-11.440
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	**4.345.265**	**503.681**	**-3.841.584**
Mutaties reserves	1.704.053	1.681.500	-22.553
Totaal resultaat programma	**6.049.318**	**2.185.181**	**-3.864.137**

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2020
- Begroting 2021 primitief.
- Begroting 2021 (na wijziging).
- Begroting 2022

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief). De bijlage ‘Programma, deelprogramma en product’ geeft aan welke producten onder de (deel)programma’s vallen. De bijlage ‘Structuuroverzicht deelprogramma’s en verantwoordelijk collegelid’ toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma’s.

Programma Veilige leefomgeving

Programma Veilige leefomgeving

Omschrijving programma

Inleiding

Het motto van het programma luidt: *'Een veilige stad, een gezamenlijke zorg'.* Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

Houten is een veilige gemeente om in te wonen. Het gevoel van veiligheid in Houten wordt gewaardeerd met het rapportcijfer 7,8 (Monitor Sociale Kracht 2019).

In mei 2019 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2023 vastgesteld. In dit plan zijn de kaders neergelegd voor het lokale veiligheidsbeleid in de komende jaren. Het Integraal Veiligheidsplan kent 3 prioriteiten:
1. De Veilige wijk
2. Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit
3. Zorg en veiligheid.

Voor het jaar 2022 en 2023 wordt een nieuw uitvoeringsplan (UVP) opgesteld. Opkomende thema's als cybercrime die niet in dit lijstje worden genoemd krijgen daarbij ook de benodigde aandacht. Denk daarbij aan het creëren van bewustwording als het gaat om cyberveiligheid.

Sociale veiligheid

Autokraken en woninginbraak

Nu de coronamaatregelen zijn versoepeld neemt ook het aantal inbraken weer toe. Gezien de impact die deze vorm van criminaliteit heeft op onze inwoners en bezoekers zet de gemeente samen met de politie in op een stevige aanpak waarbij het bieden van informatie (preventieve maatregelen) en het stimuleren van de eigen rol van onze inwoners bij het voorkomen van criminaliteit voorop staat. Er is variatie in de middelen die hiervoor worden ingezet. Zo gaat de gemeente met de campagnefiets de wijk in (focus op hotspots) om inwoners informatie te geven waarmee ze zich beter kunnen wapenen tegen diverse vormen van criminaliteit en zijn er verschillende campagnes in samenwerking met politie, Boa's, Stichting Veilig Houten en het jongerenwerk.

Jeugdoverlast

Van jongeren ervaren inwoners meer overlast. Uit de monitor sociale kracht 2021 blijkt 7% van de inwoners in Houten veel overlast te ervaren. 78% ervaart weinig tot nauwelijks overlast. Uit het aantal meldingen jeugdoverlast bij de politie blijkt dat de overlast in 2020 hoog was. Door de coronacrisis werken meer mensen thuis, zijn jongeren vaker op straat en lijkt de verdraagzaamheid af te nemen. In de tweede helft van het jaar is het aantal meldingen weer flink gedaald. We verwachten in 2022 dat het (gedeeltelijk) thuiswerken zal blijven, waardoor er ook meer meldingen van jongerenoverlast komen. In 2022 gaan we de jeugd op straat zoveel mogelijk naar hun (nieuwe) chill-locaties verwijzen, waar nodig delen we bekeuringen uit en de extra boa-capaciteit wordt ook in de avonden ingezet, wat bijdraagt aan de aanpak van jongerenoverlast. De integrale aanpak van overlastgevende jeugd(groepen) zal in 2022 verder worden geoptimaliseerd met het zogenaamde 7-stappenmodel.

Boa-capaciteit

In het kader van toezicht en handhaving is er meer aandacht en capaciteit nodig voor het tegengaan van de toenemende (jeugd)overlast op straat en op de zogenaamde 'hotspots' in de gemeente. Ook na de coronacrisis verwachten we meer boa-capaciteit nodig te hebben omdat de overlast in het algemeen toeneemt en er meer (oudere) jeugd bijkomt die elkaar ook op straat ontmoet. In 2020 en 2021 is de boa-capaciteit met twee formatieplaatsen tijdelijk uitgebreid. Dit is gefinancierd met de van het Rijk ontvangen coronacompensatie. In 2022 evalueren we (i.s.m. de politie) of ons toezicht en handhaving structurele capaciteitsuitbreiding behoeft. Als dat zo is komen we met een voorstel om de formatie structureel uit te breiden.

Burgerparticipatie

- Stichting Veilig Houten Buurtpreventie is voortgekomen uit een burgerinitiatief en levert al jaren een waardevolle bijdrage aan de veiligheid in Houten. Naast buurtpreventie verzorgt Veilig Houten reanimatie- en AED cursussen. Ook plaatst de stichting 24/7 bereikbare AED's en heeft de gemeente hierdoor een overall dekking in de gemeente. In 2022 zullen we de samenwerking met deze Stichting verder verstevigen.

- Begin 2021 is de gemeente Houten aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem waarmee burgers anoniem melding kunnen maken van (vermoedens van) criminaliteit.

Ondermijnende criminaliteit
Niet alle vormen van criminaliteit zijn zichtbaar. Er zijn vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit waar slechts mondjesmaat zicht op bestaat of over wordt gesproken, zoals drugsproductie en -handel en fraude. Inwoners/bedrijven van Houten dragen hier (soms onbewust) aan bij door bijvoorbeeld een pand te verhuren aan een malafide huurder. Onder regie van de gemeente wordt de aanpak van ondermijning verstevigd langs de volgende aandachtspunten: alertheid, weerbaarheid, signalen, thematische en gebiedsgerichte projecten, integraal werken en communicatie. De aanpak van de Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit (GOC) vereist veel tijd, energie, inzet en geduld. Op basis van eerdere integrale controles blijkt dat er meer aan het licht komt dan in eerste instantie zichtbaar is aan de oppervlakte. Voor de komende jaren vraagt de GOC ook van onze gemeente meer inzet, ook in regionaal verband. Voor de komende periode zal er extra capaciteit nodig zijn in het voorbereidend onderzoekswerk, de beleidsvorming en de concrete inzet van toezichthouders, adviseurs, controlemogelijkheden. Ook voor de aanpak van de GOC kijken we in eerste instantie of we dit kunnen realiseren door herprioritering van werkzaamheden binnen de bestaande formatie.

Fysieke veiligheid
De gemeente Houten kenmerkt zich ook op het gebied van fysieke veiligheid als veilig. Bedrijven met de hoogste veiligheidsrisico's zijn niet aanwezig. De risicokaart laat wel zien dat er externe veiligheidsrisico's zijn als het gaat over het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor en water. Ook het klimaat verandert. Er valt meer neerslag in korte tijd en de zeespiegel stijgt. Dat heeft invloed op de waterveiligheid. Het risico van overstromingen en van wateroverlast neemt toe. De aanpak hiervoor komt vanuit het beleid klimaatadaptatie.

Veiligheid en de aantasting daarvan zijn dynamisch en grensoverschrijdend. Bij de zorg voor veiligheid blijven we inspelen op de actualiteit en intensief samenwerken in de regio met onze veiligheidspartners. Risicocommunicatie is hierin een belangrijk speerpunt. De zorg voor veiligheid is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid van veel partijen. Het gaat daarbij niet alleen om de inzet van hulpdiensten, maar ook om bijdragen van bedrijven, instellingen, woningbouwcorporaties en inwoners.

De afgelopen jaren hebben ons getoond dat juist die gezamenlijke inzet en het oppakken van eigen verantwoordelijkheid veel hebben geholpen bij het realiseren van relatief goede veiligheidscijfers. Op die weg zullen we blijven doorgaan. Voor een veilige woon-, werk-, en leefomgeving in Houten.

Verkeer
Door de bijzondere infrastructuur kent Houten een relatief laag ongevalscijfer. Het aantal meldingen over hard rijden in de wijk is min of meer gelijk gebleven, maar dit blijft een belangrijk aandachtspunt wegens het risico op ongelukken en de onveiligheidsgevoelens die dit veroorzaakt. Het aantal aanvragen om inzet van gedragsbeïnvloeding van verkeer door de gemeente is gelijk gebleven.

Met dit programma geven we concreet invulling aan het thema veiligheid en ziet de burger wat hij of zij van de gemeente en haar partners in veiligheid kan en mag verwachten. De missie van de gemeente Houten luidt dat we samen met partners en onze inwoners een integraal en op maat gesneden veiligheidsbeleid ontwikkelen én ten uitvoering brengen

Overzicht relevante beleidskaders
Perspectiefnota 2022
Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022
Algemene Plaatselijke Verordening
Integraal Veiligheidsplan 2020-2023
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht
Regionaal Risicoprofiel
Regionaal Crisisplan VRU 2020-2023
Beleidsplan VRU 2020-2023

Beleidsnota Dierenwelzijn 2017-2020
Uitwerking veiligheidsagenda 2019-2022

Overzicht verbonden partijen
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Deelprogramma's
- Sociale Veiligheid en openbare orde
- Fysieke veiligheid en crisismanagement

Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde

Wat willen we bereiken?

GG3,GG11,GG16

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.

2 Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak en fietsdiefstal.

3 In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.

4 Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	4%	5%	5%	3%	4%
1.2	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt op het Rond	Monitor Sociale Kracht	7%	12%	13%	10%	9%
1.3	Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	3,8	3,3	4,3	4	3,8
1.4	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	2,5	2,8	2,7	2,5	2,6

Betrokkenheid verbonden partijen
Politie, OM, zorgpartners

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2022 richten we ons op het actief en laagdrempelig informeren van onze inwoners als het gaat om het voorkomen van criminaliteit en het bevorderen van veiligheid. We gebruiken daarvoor verschillende communicatiekanalen, waaronder de inzet van de campagnefiets. Een campagnefiets past goed in het imago van Houten fietsstad, het is tevens een laagdrempelig en zeer flexibel instrument om dicht bij de inwoner te komen en deze van informatie te voorzien op het moment dat de

informatiebehoefte het grootst is (bijv. net nadat er inbraken zijn gepleegd). Ook de activiteiten vanuit de whatsappgroepen kunnen snel schakelen waarmee in korte tijd veel bewoners kunnen worden bereikt.

Daarnaast zetten we in op het leren herkennen van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling door het Sociaal Team Houten en de ketenpartners. Voor de oudere jeugd hebben we 4 nieuwe chill locaties ingericht. Hierdoor hebben jongeren een eigen plek waar ze kunnen chillen en waar ze ook minder overlast veroorzaken.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak en fietsdiefstal.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Aantal aangiften van (poging) woninginbraak	Politie	63	48	80	50	60
2.2	Aantal aangiften autokraak	Politie	232	210	185	195	160
2.3	Aantal aangiften fietsdiefstal	Politie	142	109	133	120	110

* Het aantal pogingen van woninginbraak neemt toe.
** De politie en gemeente gaan eind 2021 een pilot starten om de fiets- en scooterdiefstallen terug te dringen
** De politie en gemeente gaan eind 2021 een pilot starten om de fiets- en scooterdiefstallen terug te dringen

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2022 breiden we de voorlichtingscampagne tegen autokraken uit van hot spotlocaties op bedrijventerreinen naar de woonwijken. We maken hierbij mede gebruik van de campagnefiets als instrument om op locatie, laagdrempelig advies te geven op het moment dat inwoners daar het meest voor openstaan. Dat is over het algemeen op het moment dat ze net te maken hebben gehad met deze vorm van criminaliteit. De inzet van innovatieve middelen zoals de nano trackers, waarmee autobezitters hun voertuig zelf kunnen beveiligen zullen we ook onder de aandacht brengen. Indien er sprake is van bepaalde trends communiceren we hierover via de (Social) Media en via de Whatsapp groepen en onze eigen facebookpagina Houten Veilig. Ook zullen de we de campagnefiets inzetten voor voorlichting en preventietips op het gebied van voorkomen van fiets- en scooterdiefstal en woninginbraak.

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Aantal deelnemers Burgernet*	Team Samenleving	5.696	5.715	5.525	5.925	6000

Doelstelling 3

In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.

Effectindicatoren
Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn verbonden partijen zijdelings betrokken. Als de VRU, RUD of Stichtse Groenlanden een bijdrage kunnen leveren aan zicht op een gebied of aan een project, dan maken we hierover afspraken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We brengen informatie over locaties die (potentieel) interessant zijn voor criminele activiteiten bijeen en controleren de locaties. We zetten daarbij in het bijzonder in op het buitengebied en bedrijventerreinen. We gebruiken hierbij de kansenkaart voor criminelen waarmee we deze gebieden in kaart hebben gebracht.
- We continueren het signaaloverleg ondermijning en de integrale samenwerking met de partners binnen het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Midden-Nederland (RIEC), Lekpoort en het district.
- In alle gevallen waarbij een handelshoeveelheid drugs wordt aangetroffen in een pand wordt indien mogelijk overgegaan tot sluiting van het pand op grond van de Opiumwet, Gemeentewet of APV.
  De burgemeester kan in het kader van het herstel van de openbare orde, veiligheid, gezondheid en zedelijkheid een pand voor een bepaalde duur sluiten.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
4.1	Meldingen jongerenoverlast	Politie en Meldpunt Jeugd en Veiligheid gemeente	259	275	700	250	350
4.2	Meldingen overlast personen met verward gedrag	Politie	170	114	nnb	120	150
4.4	Aantal PGA aanmeldingen	Team Samenleving	35	16	40	20**	30
4.6	Aantal cases in het Top X overleg*** van het Veiligheidshuis	Veiligheidshuis	5	5	nnb	5	4

* met de 4 nieuwe chill locaties voor jongeren verwachten we minder overlastmeldingen uit de buurt
** Het gebiedsteam GGZ biedt sinds 2019 ook outreachende hulpverlening, dit betekent dat er minder casussen door hoeven te worden aangemeld voor de PGA.
*** Het aantal jongeren dat voor de PGA wordt aangemeld zal door intensivering van de gemeentelijke regie op de aanpak dalen.
**** Lokale casuïstiek die in de PGA aanpak niet tot een oplossing wordt gebracht kan worden opgeschaald naar het Top X overleg in het Veiligheidshuis.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Binnen de persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid en de Top X in het Veiligheidshuis wordt integraal samengewerkt om verder afglijden van inwoners te voorkomen. Er wordt per casus gekeken wat er nodig is.
- Eens per kwartaal hebben de portefeuillehouders zorg en veiligheid een gecombineerd beleidsoverleg. We verbinden daarmee ook op bestuurlijk niveau de beide domeinen.
- Om jongerenoverlast en het afglijden van jeugdgroepen naar problematisch gedrag te voorkomen en te verminderen, werken (diverse afdelingen van de) gemeente, jongerenwerk en politie intensief samen. We betrekken niet alleen melders actief bij de aanpak maar ook de

jongeren én hun ouders. De nadruk ligt op preventie waar mogelijk en repressie waar nodig. Gewerkt wordt conform het 7-stappenmodel. De inzet is proportioneel en integraal. In het kader van de persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid worden indien nodig ook andere partijen actief betrokken zoals de school van de jongere.
- Het maandelijkse afstemmingsoverleg Jeugd en Veiligheid werkt met een eigen specifieke methodiek. Deze methodiek richt zich niet alleen op groepen en overlast, maar ook op individuen. Vanuit het afstemmingsoverleg wordt waar nodig ook de verbinding tussen zorg en veiligheid gelegd.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Fysieke veiligheid en crisismanagement

Wat willen we bereiken?

GG3,GG11,GG13

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Minder (kans op) fysieke calamiteiten - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.
2 De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van meer risicosturing verder verbeteren.
3 Het bevorderen van dierenwelzijn.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Minder (kans op) fysieke calamiteiten - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Aantal prio 1 brandmeldingen in gebouwen versus het aantal woningbranden*	VRU rapportage	13/8	12/8	nnb	11/-	17/12
1.3	Geregistreerde rookmelderdichtheid in woningen gemeente Houten	Website gemeente Houten	56%	58%	58%	70%	100%

* Prio 1: Geeft kwalificatie van de melding aan. Prio 1 staat voor Prioriteit 1. De hoogste kwalificatie.
Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht in Nederland om een rookmelder te hebben op elke woonverdieping in een huis en in besloten ruimtes waar een vluchtroute doorheen. Hiervoor wordt het Bouwbesluit aangepast en wordt het dus wettelijk verplicht om hieraan te voldoen. Ook als wordt gewoond in een huurhuis.

Betrokkenheid verbonden partijen
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Programma Risicobeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2022 VRU)
De VRU inventariseert risico's van branden, rampen en crises. Zij adviseert het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's. Daarmee proberen ze risico's niet te laten ontstaan, dan wel zo klein mogelijk te maken. Verder richt de VRU zich op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op voorkomen van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken zij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Conform de Wet veiligheidsregio's ligt de primaire verantwoordelijkheid voor brandveiligheid en brandweerzorg bij het college. Veel wettelijke taken zijn gemandateerd aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De VRU heeft haar wettelijke taak beschreven in haar beleidsplan en de gemeente ziet toe op de uitvoering. Zowel strategisch, tactisch als operationeel vinden door het jaar heen gesprekken met de VRU plaats over de kwaliteit van de brandweerzorg en de voortgang van de voorbereiding op calamiteiten. De burgemeester voert dit overleg in nauwe samenspraak met VRU.

Naast de wettelijke uitvoering van de VRU zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die op het gebied van fysieke veiligheid vragen om inzet van de gemeente. Dit is beschreven in het Integraal Veiligheidsplan (IVP). In 2022 geven we uitvoering aan de volgende thema's:

- *Brand- en vluchtveiligheid woningen*
  Hoe meer adressen in de gemeente Houten zijn voorzien van werkende rookmelders, hoe kleiner de kans dat er slachtoffers vallen bij een brand en hoe groter de kans op minder schade door een brand. Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht in Nederland om een rookmelder te hebben op elke woonverdieping in een huis en in besloten ruimtes waar een vluchtroute doorheen loopt. Hiervoor wordt het Bouwbesluit aangepast en wordt het dus wettelijk verplicht om hieraan te voldoen. Het is de taak van de gemeente inwoners hierop te wijzen. Via campagnes wordt dat uitgevoerd en wordt de rookmelderdichtheid in Houten blijvend in beeld gebracht.

- *Brandveiligheid in woonappartementencomplexen*
  Inwoners blijven steeds langer zelfstandig thuiswonen ook als zij verminderd zelfredzaam zijn. Het is van belang dat inwoners bij het ouder worden ook veilig thuis kunnen blijven wonen. Woonappartementencomplexen hebben daarbij onze speciale aandacht. Een uitgevoerde pilot bij appartementencomplex Fluweelmos in Houten in 2020 heeft een format vluchtplan opgeleverd. Dit plan en bijbehorende toolkit wordt verder uitgerold bij andere woonappartementencomplexen in Houten.

- *Brandveiligheid bij kleine ondernemers*
  De ontwikkelde portal brandveilig ondernemen wordt onder de aandacht gebracht bij nieuw gevestigde ondernemers, die niet gebruiksmeldings- of gebruiksvergunningsplichtig zijn en bij ondernemers die de portal (nog) niet hebben gebruikt. Brandveiligheid bij ondernemers blijft verder een belangrijk aandachtspunt binnen het overleg Keurmerk Veilig Ondernemen Het Rond en Castellum. De portal wordt ook in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht doorontwikkeld en breder in de regio ingezet.

- *Externe veiligheid*
  Water en veiligheid: De ambitie is om de gevolgen van een eventuele overstroming te beperken. Denk aan de vermindering van schade, letsel, overlast en verbetering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze ambitie komt voor uit het landelijke deltaprogramma klimaatadaptatie. Regionaal is hiervoor een programma opgesteld dat gecoördineerd wordt door de provincie. Diverse partijen werken hier aan mee, zoals Rijkswaterstaat, het waterschap, de Veiligheidsregio Utrecht en alle gemeenten uit de provincie Utrecht. Dit is vastgelegd in een intentieverklaring. De provincie Utrecht coördineert het (regionaal) programma gevolgbeperking overstromingen (meerlaagsveiligheid).

  Lokaal kijkt de gemeente Houten welke maatregelen er getroffen kunnen worden om de schade bij een overstroming te beperken. Dit onderwerp wordt meegenomen in de uitwerking van beleid m.b.t. klimaatadaptatie en de nieuwe omgevingsvisie. Aandacht voor dit thema dient er te zijn bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, bouwwerken, vitale en kwetsbare sectoren, (hoofd)verdeelstations, waterwinlocaties en andere vitale bedrijven en locaties. Daarnaast is bewustwording bij inwoners en bedrijven belangrijk, zodat zij het belangrijk vinden om maatregelen te nemen om de gevolgen van overstromingen te beperken. Vanuit crisisbeheersing en rampenbestrijding dient hiervoor adequate planvorming aanwezig te zijn.

- *Crisisbeheersing en rampenbestrijding*
  Opleiden, trainen en oefenen van de gemeentelijke crisisorganisatie aan de hand van de

regionale planning Veiligheidsregio Utrecht. Ook kijken we naar een oefening om de digitale veiligheid binnen de gemeente te kunnen oefenen.

- *Risicocommunicatie*
  Voortzetten van de risicocommunicatie met inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen en hen stimuleren om te investeren in zelfredzaamheid bij calamiteiten. Dit doen we door het accent te leggen op digitale communicatie (via website en social media), door de communicatiemomenten te spreiden en deze te laten aansluiten op actuele gebeurtenissen. Uiteraard wordt rekening gehouden met de minder zelfredzame mensen. Het risicocommunicatiebeleid sluit daarmee aan bij de beleving, behoeften en verwachtingen van inwoners.

  Naast communicatie aan inwoners richten we ons ook op de ondernemers. Het doel is om het veiligheidsbewustzijn van ondernemers te vergroten door ze te wijzen op de externe veiligheidsrisico's die effect kunnen hebben op de bedrijfsvoering en bedrijfscontinuïteit van bedrijven. We informeren ondernemers over verantwoordelijkheden en taken en wijzen ze op het belang van het treffen van maatregelen.

  We sluiten de risicocommunicatie aan op landelijke en regionale thema's. We communiceren daarnaast over lokale urgente en actuele thema's.

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Aantal wooncomplexen waar een informatiebijeenkomst brandveiligheid is georganiseerd.	Gemeente / Viveste	0	0	1	3	3
1.2	Percentage van het aantal niet gebruiksmeldings- of gebruiksvergunningsplichtige ondernemers in bedrijfspanden dat een geautomatiseerd advies vanuit het portal brandveilig ondernemen kreeg.	Portal Brandveilig Ondernemen	X	32%	32%	35%	35%

Doelstelling 2

De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van meer risicosturing verder verbeteren.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Snelheidsoverschrijdingen op 30 km, 50 km, 60 km en 70 km-wegen terugdringen	Meetel-data SPI-kompas	X	X		10%	
2.2	Aantal geregistreerde ongevallen naar type: (brom-)fietsongevallen	RAVU-data VeiligheidNL	X	X		nnb	

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gemeente voert per kwartaal, op eigen initiatief of in het kader van de aanpak ‘Veilige Straat’, metingen uit en raadpleegt het SPI-kompas op te anticiperen op

snelheidsoverschrijdingen. Bij overschrijding wordt gezocht naar oplossingen, zoals een handhavingsactie in samenwerking met politie/bewoners/school e.d. of fysieke maatregelen.
- Samen met zowel landelijke als provinciale verkeersveiligheidspartners onderzoek doen naar zinvolle indicatoren om te gebruiken voor het verkeersbeleid in Houten.
- In samenwerking met bezorgdiensten de ervaren brommeroverlast gericht aanpakken.
- Onderzoek naar alternatieve mogelijkheden van pakketbezorging. Dit mede om overlast van bestelbussen te verminderen .
- Onderzoek naar de veiligheid van een 3-tal kruispuntlocaties auto- en (brom-)fietsverkeer in verband met letselongevallen onder (brom-)fietsers.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Het bevorderen van dierenwelzijn.

Effectindicatoren
Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De wettelijke taken van de gemeente voor de opvang van zwerfdieren voeren de Dierenambulance en verschillende opvangcentra uit. Deze samenwerking ligt vast in overeenkomsten.
- De gemeente voert actiepunten uit en beantwoordt onderzoeksvragen zoals die zijn gesteld in de nota dierenwelzijn.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Veilige leefomgeving			
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.376.729	390.067	-986.662
Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.866.982	219	-2.866.763
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	**4.243.711**	**390.286**	**-3.853.425**
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	**4.243.711**	**390.286**	**-3.853.425**

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2020
- Begroting 2021 primitief.
- Begroting 2021 (na wijziging).
- Begroting 2022

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief). De bijlage ‘Programma, deelprogramma en product’ geeft aan welke producten onder de (deel)programma’s vallen. De bijlage ‘Structuuroverzicht deelprogramma’s en verantwoordelijk collegelid’ toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma’s.

Programma Betrokken bij de samenleving

Programma Betrokken bij de samenleving

Omschrijving programma

Dit programma gaat over hoe we met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers tot mooie resultaten willen komen. Gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan komen, anders dan een aantal jaren geleden, steeds meer tot stand met inbreng van en in samenwerking met de Houtense samenleving. Zowel vanuit het college als vanuit de raad gaan we op een vernieuwende manier de verbinding aan.

'We stellen de mens centraal' uit de Toekomstvisie Houten 2025 is nog altijd leidend. Dat betekent ook dat vragen en initiatieven van de samenleving centraal staan. Daarin willen we op verschillende manieren faciliteren.

We willen een toegankelijke, gemakkelijk benaderbare gemeente zijn. Dat wil onder andere zeggen dat we goed bereikbaar zijn, dat we diensten zoveel mogelijk digitaliseren - maar ook het gemeenteloket openblijft - en in begrijpelijke taal communiceren. Telefonisch en persoonlijk contact blijft altijd mogelijk. We ondersteunen en handelen naar wat mensen nodig hebben, passend bij onze verantwoordelijkheid als overheid.

Overzicht relevante beleidskaders

Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Visie communicatie en participatie 2017-2021: Communicatie is van ons allemaal

Overzicht verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Deelprogramma's

- Politiek en bestuur
- Dienstverlening

Deelprogramma Politiek en bestuur

Wat willen we bereiken?

Bij het vinden en uitvoeren van oplossingen van maatschappelijke vraagstukken is zowel de inzet van de gemeente als de inzet van inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers van groot belang. Daarom streven we voortdurend naar het juiste gesprek tussen al deze spelers en ook tussen college en raad. Of het nu gaat om initiatieven vanuit de gemeente of vanuit de samenleving. Samen zetten we onze (denk)kracht in. Dat levert uiteindelijk meer op. We willen dat ook inwoners en partners in de Houtense samenleving dat zo ervaren.
We willen dat inwoners zich nauw betrokken voelen bij wat de gemeente doet.

GG10,GG11,GG16,GG17

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.
2 Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente hen voldoende betrekt bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen*	Monitor Sociale Kracht	44%	50%	40%	52%	50%
1.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de gemeentelijke communicatie en voorlichting**	Monitor Sociale Kracht	7,1	7,0	7,0	7,5	7,2
1.3	% Inwoners dat vindt dat medewerkers zich verantwoordelijk tonen om daadwerkelijk tot een oplossing te komen***	Monitor Sociale Kracht	76%	81%	76%	82%	85%

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 33%. Het voor 2021 geraamde percentage moet gezien worden in relatie tot het gerealiseerde percentage in 2019.
** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 6,7
*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 68%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Blijkens de Monitor Sociale Kracht zijn de scores wat betreft betrokkenheid, participatie en communicatie wat teruggelopen. Uit de evaluatie is gebleken dat inwoners vaak aanvankelijk enthousiast zijn om vroegtijdig betrokken te worden bij plannen, maar hoe concreter de plannen worden, des te kritischer worden inwoners ten aanzien van de inhoud. Daarnaast speelt dat coronamaatregelen mogelijk remmend hebben gewerkt op de mogelijkheden om ideeën en initiatieven van inwoners te realiseren.
In 2022 willen we weer minstens op het niveau komen van 2019. Er is (hernieuwde) inzet nodig om het belang te benadrukken dat we hechten aan goede communicatie, participatie en betrokkenheid bij de samenleving. Die inzet ziet er in 2022 als volgt uit.

- We verwachten dat eind 2021 besluitvorming plaatsvindt over de geactualiseerde Leidraad participatie en communicatie bij particuliere (bouw)initiatieven. Daarin wordt ook rekening gehouden met de Omgevingswet. Het gemeentebestuur en de organisatie krijgen vanaf 2022 beter zicht op uitkomsten en kwaliteit van participatie bij bouwinitiatieven. Initiatiefnemers, die in veel gevallen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het participatietraject, krijgen betere handvatten en ondersteuning bij het voorbereiden en uitvoeren van de participatie, zodat de positie van inwoners helder wordt. Zo verhogen we de kwaliteit van uitvoering en resultaten van de participatie en krijgt deze een duidelijkere plek in het proces om te komen tot instemming met of vergunningverlening voor het initiatief.

- In 2022 zal de samenleving na de coronacrisis verder normaliseren. De wijkwethouders en de burgemeester zullen waar nodig hun contacten met inwoners dan verder intensiveren, omdat ze weer letterlijk meer naar buiten kunnen treden.

- Door de coronacrisis hebben veel bijeenkomsten noodgedwongen digitaal plaatsgevonden. Voordeel daarvan zou kunnen zijn dat inwoners vanuit hun thuisomgeving informatie- en participatiebijeenkomsten kunnen bijwonen of bijvoorbeeld kunnen inspreken in RTG's. Dit werkt drempelverlagend en het maakt dat het ook voor inwoners die bijvoorbeeld slecht ter been zijn of thuis moeten blijven voor zorgtaken makkelijker wordt om te participeren. Tegelijk is het digitale werken niet voor iedereen even makkelijk.
  Digitale bijeenkomsten zien we vooral als een welkome aanvulling op of in combinatie met fysieke vergaderingen en ontmoetingen, waar inwoners, bestuurders en ambtenaren elkaar tijdens gesprekken of discussies in de ogen kunnen kijken. De vernieuwing van de raadzaal draagt eraan bij dat op een plezierige manier fysiek, digitaal of hybride kan worden vergaderd.

- Eind 2021 blikken we terug op het verloop van het proces rond het referendum Ruimtelijke Koers. De evaluatie geeft aanleiding tot het actualiseren van de verordening.

- De Visie communicatie en participatie ‘Communicatie is van ons allemaal’ loopt van 2017 tot en met 2021. In 2022 werken we aan een nieuwe geactualiseerde visie. Uiteraard doen we dat, net als bij de huidige visie, in overleg met de samenleving. Mede vanwege de op handen zijnde Omgevingswet, is het daarbij belangrijk goed te kijken naar wanneer de gemeente welke positie inneemt en welke rol daarbij passend is: sturend, opdrachtgevend, regisserend of samenwerkend. Dit zal steeds mede afhankelijk zijn van de voorliggende maatschappelijke vraagstukken. Daarover en over hoe we in de diverse situaties participatie het beste (herkenbaar, betrouwbaar, consistent en voorspelbaar) kunnen vormgeven gaan we in 2022 graag met de raad en de inwoners in gesprek.

  Voor de nieuwe visie maken we ook gebruik van de ervaringen die we in de afgelopen tijd hebben opgedaan met nieuwe vormen van participatie, zoals tijdens fietstochten en wandelingen, via online fora (op bijvoorbeeld energie-krommerijn-praatmee.nl) en met inzet van het online participatieplatform 'Houten praat mee'.

- Een belangrijke manier voor inwoners om invloed uit te oefenen op het beleid van de gemeente is het uitbrengen van een stem tijdens de gemeenteraadsverkiezingen die op 16 maart 2022 plaatsvinden. De voorbereidingen worden al in 2021 ter hand genomen. Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat er, net zoals bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021, nog altijd sprake kan zijn van Covid-19-maatregelen. Eventuele maatregelen kunnen opnieuw grote gevolgen hebben op de organisatie van de verkiezingen. Behoud van kwaliteit en daarmee een zorgvuldig verloop van het democratisch proces, staan altijd voorop.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	% Inwoners dat vindt dat burgers en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren*	Monitor Sociale Kracht	47%	52%	48%	53%	50%
2.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de wijze waarop de gemeente hen en organisaties betrekt en de samenwerking opzoekt**	Monitor Sociale Kracht	6,8	6,8	6,6	7,5	7,0
2.3	% Inwoners dat bereid is zich in te zetten voor leefbaarheid in de buurt***	Monitor Sociale Kracht	84%	85%	88%	89%	89%

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 35%
** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 6,2
*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 78%

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het percentage inwoners dat in meerdere of mindere mate bereid is zich in te zetten voor leefbaarheid in de buurt is gestegen. Dit zou kunnen samenhangen met de coronacrisis. De resultaten van beide andere effectindicatoren zijn iets gedaald ten opzichte van 2019. De mogelijke oorzaak hiervoor is onder doelstelling 1 weergegeven. Het percentage dat vindt dat er voldoende ruimte is om ideeën en initiatieven te realiseren is echter nog steeds veel hoger dan het gemiddelde bij Nederlandse gemeenten (48% ten opzichte van 35% gemiddeld). Gelet op de over 2020 behaalde resultaten hebben we voor deze indicatoren de ambitie voor 2022 ten opzichte van de raming voor 2021 iets naar beneden bijgesteld. Vanzelfsprekend zoeken we weer de stijgende lijn, onder andere met het werken volgens de samenlevingsagenda en door inwonersinitiatieven te ondersteunen.

- Bij het werken conform de samenlevingsagenda, werkt de gemeente op basis van gelijkwaardigheid samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers en hebben alle betrokkenen hun eigen aandeel met bijbehorende verantwoordelijkheid.
  In 2020 en 2021 stonden het lokaal sportakkoord (Sport- en beweegakkoord Houten), het lokaal preventieakkoord (Leefstijlakkoord Healthy Houten), inburgering nieuwkomers, het actieplan circulaire economie en het veiligheidsbeleid op de samenlevingsagenda.
  Bij deze opgaven is het principe van het werken volgens de samenlevingsagenda waardevol gebleken. Daar houden we dan ook vast. Genoemde opgaven staan, in verschillende fasen van opzet of uitvoering, ook in 2022 nog op de samenlevingsagenda. Daarnaast gebruiken we de werkwijze van de samenlevingsagenda ook bij opgaven die niet expliciet op de samenlevingsagenda staan, zoals opgaven in het kader van de Sociale Koers.

- Inwonersinitiatieven zijn 'organisaties' van inwoners die vanuit intrinsieke motivatie en onbetaald het heft in eigen hand nemen om een maatschappelijk doel te bereiken. Daarbij nemen zij zelf ook de uitvoering ter hand. Inwonersinitiatieven zijn en blijven zeer waardevol. We houden contact met de bestaande circa 40 initiatieven en blijven deze in 2022 ondersteunen. Dat doen we bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten, het beschikbaar stellen van ruimtes om bij elkaar te komen, het meedenken over en faciliteren van huisvesting, het beschikbaar stellen van deskundigheid en het geven van praktische tips. Daarnaast blijven we nieuwe initiatieven stimuleren.

  In de uitvoering van het Energieplan komen de samenlevingsagenda en inwonersinitiatieven samen. Meer over de samenwerking bij de uitvoering van het Energieplan is te vinden in het deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De gemeente Houten zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen. We zijn een persoonlijke overheid die maatwerk levert. Dienstverlening is en blijft van de hele gemeentelijke organisatie. Onze houding en gedrag zijn gebaseerd op de volgende pijlers:

- wij geven de inwoners een welkom gevoel;
- we zijn toegankelijk;
- we communiceren en regelen zaken duidelijk, helder en simpel;
- we communiceren en regelen zaken transparant en betrouwbaar;
- we denken mee met de inwoners, maar stellen wel duidelijke grenzen.

GG10,GG16

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1 Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.

2 Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de algehele gemeentelijke dienstverlening*	Monitor Sociale Kracht	7,2	7,2	7,2	7,7	7,5
1.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening**	Monitor Sociale Kracht	7,4	7,4	7,3	7,7	7,5
1.3	Indicator excellente dienstverlening***/****	Monitor Sociale Kracht	6,8	7,0	6,7	7,0	7,0

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 6,9

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 7,0

*** Deze maat betreft een samengestelde variabele op basis van de score op zes stellingen. De score ligt tussen de 1 en de 10 waarbij een 10 staat voor uitmuntend hostmanship (excellente dienstverlening; dat wil zeggen medewerkers die professioneel en dienstbaar zijn, zich goed weten te verplaatsen in de klant en met hem/haar meedenken).

**** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2020: 6,4

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Monitor Sociale Kracht laat over 2020 een lichte daling zien voor wat betreft de tevredenheid over verschillende aspecten van dienstverlening. Dit kan te maken hebben met de coronamaatregelen, waardoor bijvoorbeeld de dienstverlening aan de balie tijdelijk afgeschaald - maar altijd open - is geweest en bestuur en medewerkers, mede door het thuiswerken, wellicht minder makkelijk (fysiek) bereikbaar waren. Uiteindelijk hebben de inwoners de gemeente toch hetzelfde rapportcijfer (7,2) als in 2019 toegekend voor de algehele dienstverlening. Dit alles bezien in het perspectief van het jaar 2020 waarin we te kampen hadden met de coronapandemie en -maatregelen. De raming voor 2021 is gelet op de resultaten over 2020 waarschijnlijk te hoog. Vandaar dat we de ambities voor 2022 iets bijstellen, waarbij we nog altijd beter willen scoren dan in 2020.

Het interne onderzoek naar onze dienstverlening heeft geleid tot een herijkte missie Dienstverlening, waarvan de pijlers hiervoor zijn weergegeven. Daarnaast heeft het waardevolle inzichten en aanknopingspunten opgeleverd voor verdere ontwikkeling van onze dienstverlening, waarbij de blik meer naar buiten gericht is en meer innovatie naar binnen gehaald kan worden. Zo 'is en blijft dienstverlening van ons allemaal'.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Gebruik E-formulieren	Productenoverzicht digitalisering (e-formulieren)	12.000	12.731	12.451	13.400	13.000

Betrokkenheid verbonden partijen
Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

eFormulieren zijn digitale formulieren die wij zelf beheren en aanbieden via de gemeentelijke website. In 2020 was het aantal keren dat een eFormulier is gebruikt net iets lager dan in 2019. Gelet daarop lijkt de raming voor 2021 te hoog te zijn. Daarom is de prognose voor 2022 bijgesteld.

In 2021 hebben we de digitale dienstverlening met 13 zogenaamde eDiensten op het gebied van burgerzaken en verkiezingen uitgebreid. Met de eDiensten en de eFormulieren kent de gemeente Houten organisatiebreed 62 producten die digitaal kunnen worden aangevraagd. Bezien wordt in hoeverre onze digitale dienstverlening nog verder kan worden uitgebreid.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Betrokken bij de samenleving			
Politiek en bestuur	2.998.893	1.520	-2.997.373
Dienstverlening	1.912.466	637.723	-1.274.743
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	**4.911.359**	**639.243**	**-4.272.116**
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	**4.911.359**	**639.243**	**-4.272.116**

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:
- Rekening 2020
- Begroting 2021 primitief.
- Begroting 2021 (na wijziging).
- Begroting 2022

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief). De bijlage ‘Programma, deelprogramma en product’ geeft aan welke producten onder de (deel)programma’s vallen. De bijlage ‘Structuuroverzicht deelprogramma’s en verantwoordelijk collegelid’ toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma’s.

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Dit is het 6de “programma” Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie omdat de BBV (besluit begroting en verantwoording)-voorschriften de gemeente verplicht om naast haar 5 facultatieve programma’s ook dit programma in de begroting op te nemen.
Dit programma heeft een heel ander karakter dan de andere programma's en is daarom anders van opbouw.
Het programma algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie betreft de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. Daarnaast is in dit programma volgens de BBV notitie overhead de overhead apart begroot en dus niet meer verwerkt in de (deel)programma's. Ook het renteresultaat komt via dit programma naar voren en voldoet aan de criteria van de notitie rente.
De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma’s.

Overhead
Hieronder volgt een overzicht van de overhead:

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Personeelskosten Directie	293.144	302.656	304.166	304.166	304.166	304.166
Personeelskosten Leidinggevenden primair proces	1.142.531	1.102.574	1.100.307	1.097.282	1.097.279	1.097.283
Personeelskosten Managementondersteuning primaire proces	328.154	312.253	393.071	386.726	386.727	386.727
Personeelskosten Financiën. toezicht en control	1.371.119	1.350.391	1.389.171	1.359.737	1.359.737	1.359.737
Personeelskosten P&O/ HRM	783.627	762.893	789.507	763.053	763.053	763.053
Personeelskosten Inkoopfunctie	213.912	206.551	210.955	206.679	206.679	206.679
Personeelskosten Communicatiefunctie	669.796	638.099	626.136	626.226	626.226	626.226
Personeelskosten Juridische zaken	214.110	200.337	195.803	195.803	195.803	195.803
Personeelskosten Bestuurszaken en bestuursondersteuning	681.137	690.178	673.890	673.890	673.890	673.890
Personeelskosten Informatisatievoorziening en automatisering	974.847	1.043.327	1.034.734	1.019.435	1.019.435	1.019.435
ICT	222.886	1.689.572	1.930.867	1.802.886	1.776.700	1.866.628
Personeelskosten Informatiebeheer(DIV)	845.229	226.895	225.557	225.620	225.620	225.620
Personeelskosten Facilitaire zaken en huisvesting	1.086.027	895.400	899.986	900.065	900.065	900.065
Huisvesting	924.344	969.747	942.567	1.009.978	1.005.031	1.000.078
Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	298.647	388.911	395.133	395.133	395.133	395.133
Concernbrede personeelskosten	683.898	787.918	863.968	863.968	863.968	863.968
Bedrijfsvoeringkosten diverse afdelingen	488.279	618.050	485.509	496.534	482.420	500.744
Totaal overhead	11.221.689	12.185.752	12.461.327	12.327.181	12.281.932	12.385.235

Deze overheadkosten bedragen 43,8 % (2021 43,4%) van de totale kosten van de organisatie (apparaatskosten).
De overheadkosten zijn in de paragraaf lokale heffingen ook apart inzichtelijk bij de kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen (rioolrecht en afvalstoffenheffing).

Vennootschapsbelasting(Vpb)
Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig voor zover een onderneming wordt gedreven in fiscale zin. Veel gemeenten bieden reclame-exploitanten de mogelijkheid om reclame-uitingen aan te brengen op eigendommen van de gemeente. Commerciële partijen exploiteren de advertentieruimte, waarvoor gemeenten inkomsten ontvangen. Zo ook Houten. Hierbij wordt reclame-exploitanten een exclusief gebruiksrecht gegeven op eigendommen van de gemeente, zoals grond of lichtmasten. Hier kunnen dan reclameobjecten, zoals lichtbakken en abri’s, worden aangebracht. De Belastingdienst neemt het standpunt in dat dit een belaste activiteit is. Veel gemeenten nemen het standpunt in dat sprake is van normaal vermogensbeheer. Inmiddels zijn de aangiften 2016 tot en met 2020 door onze fiscalist ingediend, welke aansluit bij het standpunt van de belastingdienst. Dit resulteert in dat Houten over deze activiteit Vpb moet betalen.

Ook zijn er In 2019 afspraken gemaakt tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Over afvalstromen met een positieve waarde moet nu, met terugwerkende kracht vanaf 2016, aangifte worden gedaan van een “winst” ter grootte van 1% van de opbrengst. Ons samenwerkingsverband (AVU) doet aangifte van de “winst” met betrekking tot de opbrengst van papier en glas (de twee grootste afvalstromen die een positieve waarde hebben). Houten doet aangifte over de resterende afvalstromen (oud ijzer en frituurvet), Deze en de reclame-opbrengsten zijn de reden om vanaf de begroting 2022 een structurele post van € 25.000 voor te betalen vennootschapsbelasting op te nemen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			
Lokale heffingen	729.926	13.577.198	12.847.272
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	604.869	67.650.705	67.045.836
Overhead	12.754.558	293.231	-12.461.327
Saldo financieringsfunctie	128.484	10.000	-118.484
Vennootschapsbelasting (VpB)	25.034		-25.034
Overige baten en lasten	2.127.461	1.170.834	-956.627
Onvoorzien	63.214		-63.214
Saldo van baten en lasten programma	**16.433.546**	**82.701.968**	**66.268.422**
Mutaties reserves	150.000	1.920.146	1.770.146
Totaal resultaat programma	**16.785.465**	**84.622.114**	**67.836.649**

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2020
- Begroting 2021 primitief.
- Begroting 2021 (na wijziging).
- Begroting 2022

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief). De bijlage ‘Programma, deelprogramma en product’ geeft aan welke producten onder de (deel)programma’s vallen. De bijlage ‘Structuuroverzicht deelprogramma’s en verantwoordelijk collegelid’ toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma’s.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Belangrijkste ontwikkelingen in 2022

Gemeentelijk beleid
Uitgangspunt voor de Onroerende-zaakbelasting (OZB) en de toeristenbelasting is een trendmatige aanpassing van de begrote opbrengst, dat wil zeggen een mutatie als gevolg van de algemene prijsontwikkeling conform de korte termijnraming van het CPB.
Voor 2022 leidt de trendmatige aanpassing van deze begrote opbrengsten tot een verhoging van 1,6%.
Voor de overige belastingen en heffingen geldt als uitgangspunt dat deze kostendekkend in de begroting worden verwerkt. Dit is conform de begrotingsrichtlijnen 2022 zoals die door de raad zijn vastgesteld.

Afvalstoffenheffing
De totaal begrote kosten (saldo van opbrengsten en uitgaven) van de afvalinzameling bedragen voor 2022 € 5,748 miljoen. Dit is een daling van € 0,012 miljoen ten opzichte van 2021. Deze kleine daling is veroorzaakt doordat de hogere kosten voor afvalverwerking en -inzameling in 2022 gecompenseerd worden doordat vulling in 2021 van de voorziening egalisatie tarieven afvalstoffenheffing met € 0,267 miljoen in 2022 niet noodzakelijk is. Bij de berekening van het tarief 2022 neemt ook het aantal huishoudens toe met 395 eenheden.
Op basis hiervan is het tarief voor meerpersoonshuishoudens van de afvalstoffenheffing voor 2022 op € 309,72 (2021: € 315,84) berekend. Dit is een daling van 1,9% ten opzichte van 2021, terwijl volgens de begrotingsrichtlijnen 2022 nog een trendmatige aanpassing van +1,6% zou worden doorgevoerd.

Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort
Voor 2022 worden de volgende inkomsten verwacht. Ter vergelijking zijn cijfers uit voorgaande jaren opgenomen.

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	% van de totale opbrengst
01. Afvalstoffenheffing	4.627.571	5.760.247	5.748.362	23,9%
02. Hondenbelasting	166.221	180.251	168.978	0,7%
03. Leges algemeen	1.676.474	1.621.255	1.441.221	6,0%
04. Lijkbezorging	137.205	165.332	168.719	0,7%
05. Marktgelden		3.477	3.533	0,0%
06. Onroerend zaakbelasting	12.728.681	12.765.516	13.014.044	54,1%
07. Rioolheffing	2.992.433	3.211.491	3.278.166	13,6%
08. Toeristenbelasting	129.780	216.229	219.689	0,9%
Totale opbrengst	22.458.364	23.923.798	24.042.712	100,0%

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2021

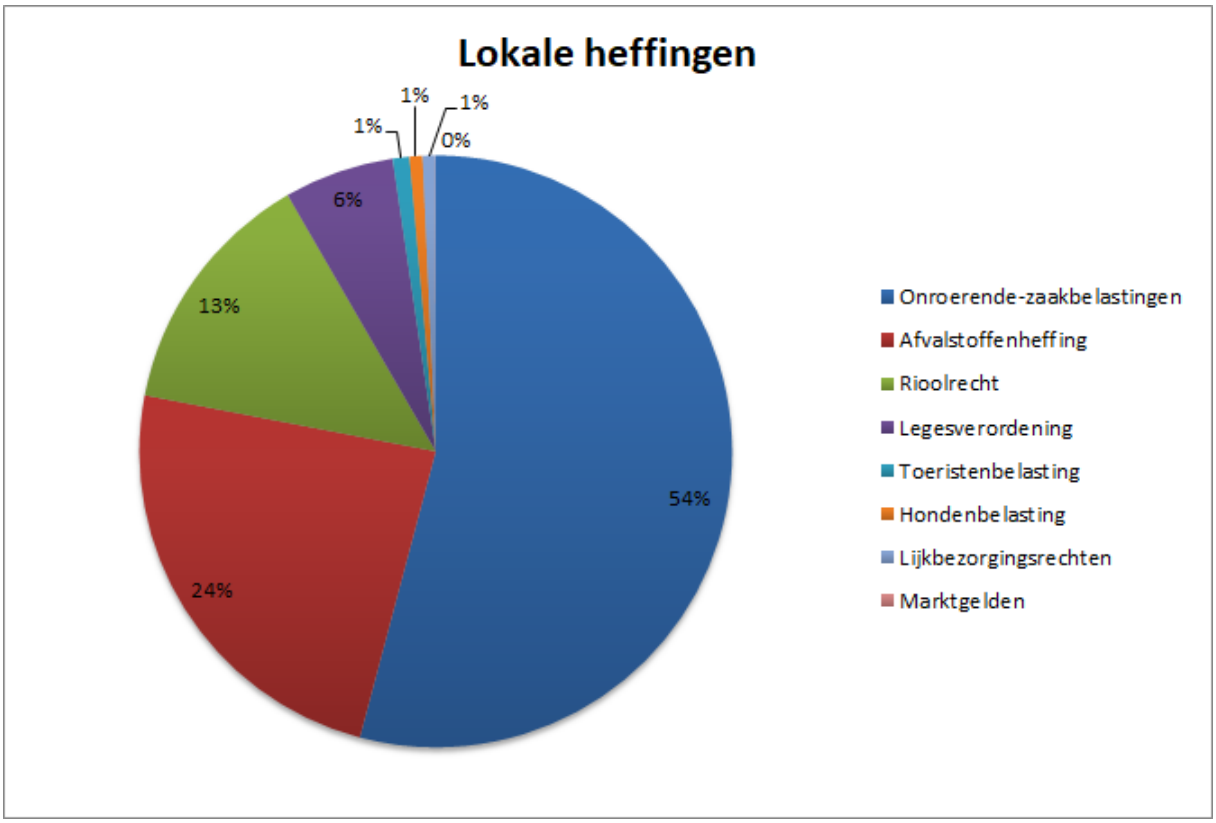

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel wordt de verwachte lokale lastendruk in Houten in 2022 weergegeven. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden. Voor de berekening van de onroerend-zaakbelasting is uitgegaan van een trendmatige aanpassing van het tarief.

Lokale lastendruk

Omschrijving	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Afvalstoffenheffing	230	258	316	310
Rioolheffing	114	145	148	150
Totaal gebruiker	**344**	**403**	**464**	**460**
OZB-eigenaar gedeelte	386	389	396	402
Totaal eigenaar / gebruiker	**730**	**792**	**860**	**862**

Om een beeld te geven van hoe de lokale lasten zich vanaf 2017 hebben ontwikkeld zijn hieronder de tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb/eigenaar grafisch weergegeven.

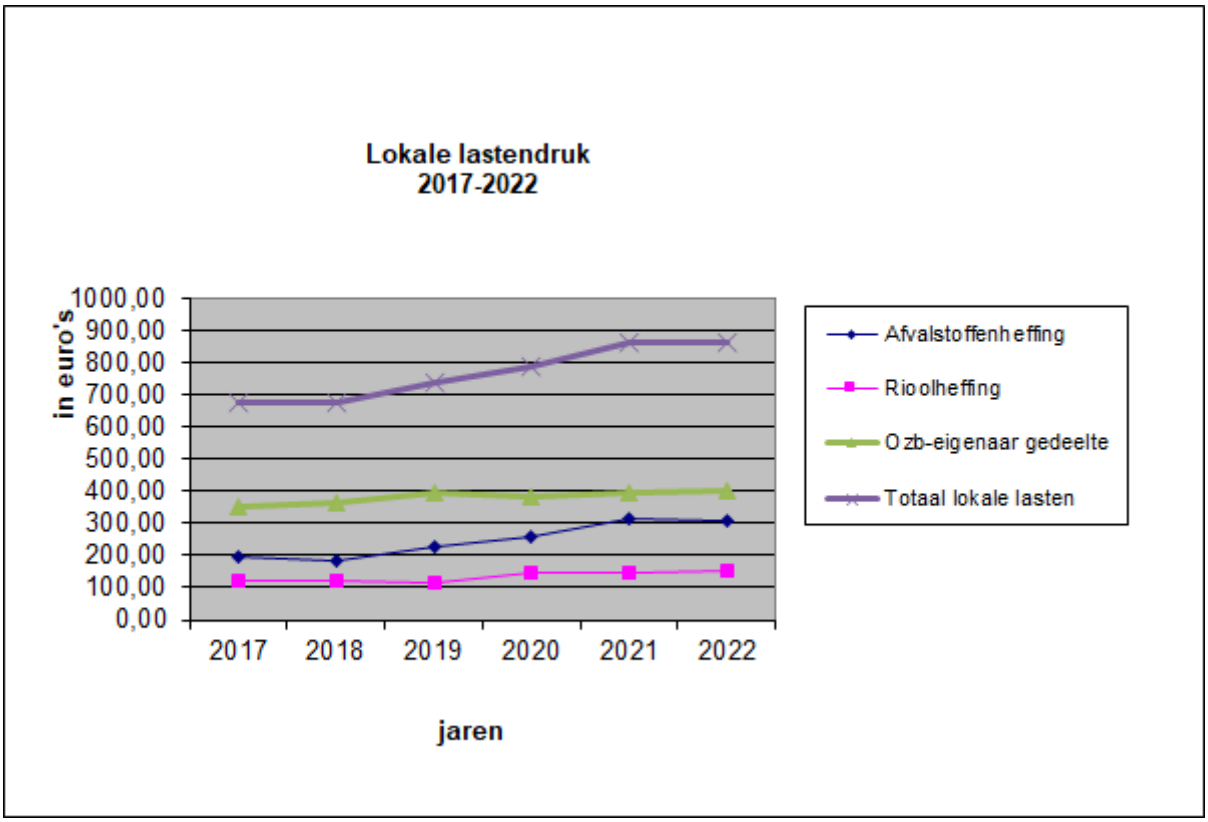

Bij de calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishouden (mphh) die COELO voor 2021 hanteert, staat de gemeente Houten op de 219e plaats (€ 853). In 2020 was dit de 181e plaats. Provinciaal staat Houten op de 9e plaats (2020:11e).
In onderstaande tabel zijn enkele vergelijkende cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2021 opgenomen.

Vergelijking woonlasten mphh

Omschrijving	Woonlasten hh Coelo	Procentuele vergelijking	Positie ranglijst
Landelijk goedkoopste gemeente (Tilburg/Haaren)	598	70%	1
Gemeente Houten	853	100%	219
Landelijk duurste gemeente (Bloemendaal)	1.517	178%	377
Provinciaal goedkoopste gemeente (Veenendaal)	646	76%	1
Gemeente Houten	853	100%	9
Provinciaal duurste gemeente (Bunnik)	1.101	129%	26

Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde relevante BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en stedelijke vernieuwing (Vhrosv)' per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2018	2019	2020	2021	2022
Gemeentelijke woonlasten in euro eenpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	560	588	623	662	X*

Gemeentelijke woonlasten in euro meerpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	687	730	789	853	X*
Gemiddelde WOZ-waarde per € 1.000 (BBV)	CBS	301	321	350	X*	X*

* Gegevens uit Waarstaatjegemeente/ CBS, cijfers 2022 nog niet bekend. Van gemiddelde WOZ-waarde is ook 2021 nog niet bekend.

Kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen
Voor de rioolheffing en de afvalheffing volgen hieronder de verplichte kostenonderbouwing:

Berekening van kostendekkendheid riolen	2022
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-2.437.631
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	-2.437.631
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-369.674
BTW	-470.861
Totale kosten	**-3.278.166**
Opbrengst heffingen	3.278.166
Dekking	**100%**

Berekening van kostendekkendheid afval	2022
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-5.415.716
Inkomsten taakveld(en, excl. Heffingen	899.126
Netto kosten taakveld	-4.516.590
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-478.007
BTW	-753.765
Totale kosten	**-5.748.362**
Opbrengst heffingen	5.748.362
Dekking	**100%**

Kwijtscheldingsbeleid
Bij kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt rijksbeleid gevolgd. Op grond van de belastingverordeningen kan alleen kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond), rioolheffing en in zeer uitzonderlijke gevallen de onroerende-zaakbelasting. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. De beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken is met de uitplaatsing van Belastingen vanaf 2015 ondergebracht bij de BghU.

In onderstaande tabel zijn de totaalbedragen van de verleende en verwachte kwijtschelding opgenomen:

Heffingsjaar	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022
Kwijtgescholden bedrag	203.751	217.757	175.374	223.942

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2021

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding
Voor het bereiken van onze doelstellingen en het bewaken van de financiële positie van de gemeente Houten is inzicht gewenst in potentiële financiële risico's en de mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit). In deze paragraaf werken we de risico's en de weerstandscapaciteit uit. De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt het weerstandsvermogen genoemd en geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een toereikend weerstandsvermogen voorkomt dat iedere financiële tegenvaller ons direct tot bezuinigingen dwingt of ten koste gaat van bestaande taken. Incidenteel kunnen deze financiële tegenvallers worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Indien er sprake is van structurele financiële tegenvallers zijn hier uiteraard op langere termijn maatregelen voor nodig om de begroting structureel en reëel in evenwicht te laten zijn. De ratio voor het weerstandsvermogen in de begroting 2022 is 5,4. Deze is hoger dan vorig jaar. De ratio voor het weerstandsvermogen was toen 1,5. De oorzaak van de toename is tweeledig. Enerzijds is de weerstandscapaciteit gestegen als gevolg van een hogere vrije algemene reserve en onbenutte belastingcapaciteit. Anderzijds is het risicoprofiel afgenomen als gevolg van het wegvallen van het risico 'hogere kosten jeugdhulp' voor 2022. De hoge ratio weerstandsvermogen is van belang gezien het aantal niet-kwantitatieve risico's. Deze risico's kunnen zich uiteindelijk in meer of minder mate gaan vertalen in concrete risico's. De hoge ratio is dan een buffer om deze risico's incidenteel af te dekken.
Naast een robuust weerstandsvermogen is een adequaat risicomanagement gewenst. Dit betekent een proactieve houding in het signaleren, herkennen en beheersen van risico's. Concreet vullen we dit in met een periodieke screening op mogelijke risico's, te nemen beheersmaatregelen en het gesprek met elkaar hierover.

In tegenstelling tot de begroting 2021 en de jaarstukken 2020 is er geen aparte paragraaf Covid-19 opgenomen. In hoofdstuk 3 'risicoprofiel' wordt hier nader op ingegaan. Op basis van de huidige ontwikkelingen hoeft er nu geen rekening te worden gehouden met een reservering binnen de vrije en/of beklemde algemene reserve voor eventuele kosten van de nazorg- en herstelfase als gevolg van Covid-19. Voor eventueel toekomstige kosten van de nazorg- en herstelfase wordt in eerste instantie gebruik gemaakt van (in 2021) ontvangen, maar niet uitgegeven vrij besteedbare corona-middelen. Bijvoorbeeld op basis van de specifieke TONK-regeling en de algemene corona-compensatie van het Rijk. Deze middelen worden gestort in de bestemmingsreserve Overlopende posten. Hierdoor blijven deze middelen ook in 2022 beschikbaar.

Deze paragraaf begint met een weergave van de weerstandscapaciteit. Vervolgens komt het risicoprofiel, uitgesplitst in risico's aan bod. Vanuit de weerstandscapaciteit en risico's wordt een conclusie getrokken over het weerstandsvermogen. Deze paragraaf sluit af met een aantal financiële kengetallen en balansprognose van 2021 t/m 2025.

2. Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onverwachte kosten te dekken. Deze bestaan uit het vrije deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stelpost onvoorzien. De werkelijke omvang eind 2020, de prognose begin 2021 (uit de programmabegroting 2021) en de actuele prognose begin 2022 wordt in de volgende tabel weergegeven.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit	31-12-2020 werkelijk	1-1-2021 prognose	1-1-2022 prognose
Vrij deel algemene reserve	2.914	2.914	**3.373**
- provinciale minimumnorm	*2.511*	*2.491*	***2.529***
- boven de provinciale minimumnorm	*403*	*423*	***844***
Onbenutte belastingcapaciteit		2.510	**3.380**
Stelpost onvoorzien		64	**63**
Totaal	**2.914**	**5.488**	**6.816**

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt naar verwachting op 1 januari 2022 € 3,373 miljoen. Aan dit vrije deel van de algemene reserve stelt de provincie (als toezichthouder) als omvang een minimumnorm van € 50 per inwoner. Met een verwacht inwonersaantal begin 2022 van 50.571 inwoners moet het vrij besteedbaar deel een minimumomvang hebben van € 2,529 mln. De omvang van € 2,529 ligt € 844.000 boven de minimumnorm, dus dit voldoet aan deze minimumnorm.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Houten en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meicirculaire 2021 bepaald op 0,1800% (2020: 0,1809%). Dit tarief is 0,0433% hoger dan ons gemiddeld tarief. Met een geraamde belastingopbrengst woningen van € 7,8 miljoen komt onze onbenutte belastingcapaciteit voor 2022 uit op € 3,380 miljoen. De forse stijging ten opzichte van prognose 2021 van een jaar eerder is veroorzaakt door een forse waardestijging van woningen.

De omvang van de stelpost onvoorzien is gebaseerd € 1,25 per inwoner en een omvang van € 63.000.

3. Risicoprofiel

Covid-19

In de begroting 2021 en de jaarstukken 2020 is in een aparte paragraaf Covid-19 ingegaan op de gevolgen van Covid-19 voor ondernemers, zzp'ers, maatschappelijke organisaties en (sport)verenigingen. Maar ook op een indicatie van de financiële effecten hiervan voor de gemeente Houten. In die fase was een dergelijke aparte paragraaf wenselijk. Er was namelijk nog veel onduidelijk over het verloop van de pandemie en mogelijke financiële compensatie van het Rijk aan lokale overheden. Nu zitten we in een andere fase van de pandemie. De impact op het maatschappelijk en economisch leven neemt, als gevolg van het versoepelen van de maatregelen, af en er kan worden gewerkt aan het herstel. Uiteraard betekent dit niet, dat de corona-crisis voorbij is aangezien niemand weet hoe de pandemie zich ontwikkelt vanaf het najaar 2021.
In 2020 en 2021 is er besluitvorming geweest over algemene en specifieke hulpmaatregelen. Het beoogd effect van deze hulpmaatregelen was *"de gemeente Houten kan, in samenhang met andere overheden en organisaties, haar aandeel leveren om de liquiditeit in de periode 1 maart - 1 september te waarborgen en daarmee zoveel mogelijk er voor te zorgen dat ondernemers, zzp'ers, maatschappelijke organisaties en (sport)verenigingen ook na de crisis voort kunnen bestaan. Tevens kan de gemeente Houten hiermee een goed voorbeeld geven en anderen vragen hun voorbeeld te volgen. De kansen voor de lokale gemeenschap te verbeteren en de sociale cohesie zoveel mogelijk te behouden".* We kunnen nu constateren dat gegeven de omstandigheden het culturele-, sociale- en bedrijfsleven van onze gemeenschap tot nu toe redelijk in stand is gehouden. Het financieel effect van de hulpmaatregelen hebben we kunnen dekken vanuit de door het Rijk beschikbaar gestelde corona-compensatie (circa € 2,5 miljoen). Naast de algemene corona-compensatie zijn lokale overheden ook financieel ondersteund met specifieke uitkeringen. Bijvoorbeeld: SPUK (specifiek uitkering stimulering sport), TOZO (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers) en TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten). Als gevolg van dit totale pakket van financiële compensatie hebben we geen beroep hoeven te doen op onze vrije – en/of beklemde algemene reserve. Op basis van bovenstaande ontwikkelingen hebben we er voor gekozen om nu geen aparte paragraaf Covid-19 in de begroting 2022 op te nemen.

Op basis van de huidige ontwikkelingen willen we nu vooruit kijken, naar de herstelfase. Hoe komen we samen sterker uit de crisis? Voor een antwoord op deze vraag is in beeld gebracht welke economische, sociale en maatschappelijke aandachtspunten we zien om uit de corona-crisis te komen en de effecten van corona te verwerken, dan wel de schade te beperken of het herstel te bespoedigen. We doen dit aan de hand van onze eigen monitor sociale kracht. Maar maken ook gebruik van tools die de VNG aanbiedt en de trendstudies van Platform 31. Van deze verschillende informatiebronnen wordt een vertaalslag gemaakt naar de Houtense situatie. De raad is hierover in oktober 2021 (voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2022) met een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Overige (niet) kwantitatieve risico's

Zoals gebruikelijk maken we bij het risicoprofiel onderscheid in niet-kwantitatieve risico's (onzekerheden) en kwantitatieve risico's. De niet-kwantitatieve risico's zijn ontwikkelingen waarvan de waarschijnlijkheid en de (financiële) impact van de ontwikkeling (nog) niet kan worden ingeschat maar

op termijn wel tot een risico (positief of negatief) kunnen leiden. De kwantitatieve risico's zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade wel kan worden gekwantificeerd. Deze kwantitatieve risico's zijn relevant bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen.

De onzekerheden zijn in 5 categorieën onderverdeeld:
1. Financieel-economisch
2. Organisatie
3. Juridisch
4. Imago
5. Verbonden Partijen

Achter elk risico is aangegeven of het gaat om een nieuw, gewijzigd of ongewijzigd risico ten opzichte van de risicoparagraaf van de jaarrekening 2020 (laatste integrale berichtgeving over risico's).

1. Financieel-economisch

Vertraging projecten door PFAS-houdende grond (Gewijzigd)

Sinds 8 juli 2019 geldt een tijdelijk landelijk handelingskader PFAS met als doel een invulling te geven van de zorgplicht bij grondverzet en hergebruik van grond en bagger. In juli 2020 zijn er aanpassingen gedaan door het Rijk aan dit tijdelijk handelingskader. Hierin zijn de normen voor het (her)gebruik van grond op de landbodem iets verruimd. Momenteel werkt het Rijk nog aan een definitief handelingskader. Voor uiteindelijke normstelling moeten eerst de resultaten bekend zijn van nog lopend onderzoek naar de mobiliteit, uitloging, bio-accumulatie en het gedrag van PFAS in grondwater. En het opnieuw afleiden van de risicogrenzen door het RIVM van de gezondheidskundige waarde uit de onafhankelijke wetenschappelijke opinie van de EFSA (European Food and Safety Association). Voor de uiteindelijke normstelling zal naar verwachting eind 2021 het Definitief handelingskader beschikbaar zijn.

Houten heeft sinds januari 2020 een eigen beleid voor PFAS in de bodem vastgesteld (binnen de wettelijke beleidsruimte). Een deel van het grondverzet heeft hier sinds de vaststelling van dit betreffende beleid profijt van (vooral grondverzet binnen de gemeente).

In 2021 heeft provincie Utrecht het initiatief genomen om zoveel mogelijk gemeenten binnen de regio Utrecht mee te nemen in een regionaal PFAS-beleid (met name de gemeenten die zelf nog geen PFAS beleid hadden vastgesteld).

Ondanks deze positieve ontwikkelingen blijft de afvoer van PFAS-houdende grond met name naar buiten de provincie Utrecht voorlopig nog problematisch.

Directe gevolgen kunnen zijn dat projectontwikkelaars, aannemers, saneerders en baggeraars hun grond/bagger niet (direct) kwijt kunnen omdat PFAS-houdende grond niet overal toegepast kan en mag worden en het daarom lastiger is grond terug te zetten in de markt. Wel wordt er weer PFAS-houdende grond ontvangen door grondbanken en zijn er ontwikkelingen m.b.t. het reinigen van PFAS-houdende grond. Dit kan dan nog steeds leiden tot vertragingen en zelfs uitstel van projecten, extra (plan)kosten en illegale handelingen met vrijkomende grond.

In 2021 zijn binnen de gemeente Houten geen grootschalige projecten gestart waarbij sprake was van een grote afvoer van grond. Wel zijn er kleinere projecten uitgevoerd die profijt hebben gehad van het Houtense PFAS-beleid. Het risico in deze kleine projecten is geringer voor inkopers van grond en daardoor blijft dat in combinatie met het Houtense beleid tot nog toe zonder (grote) problemen redelijk op gang.

Het risico op vertraging van grotere projecten (denk hierbij aan grootschalige gebieds(her)inrichting met een aanzienlijke afvoer van overtollige grond), blijft vooral aanwezig bij grondverzet naar buiten de provincie Utrecht (daar waar in veel gevallen nog geen PFAS beleid is opgesteld). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat grondverzet verder dan de provinciale grenzen, door transport van de grond (CO2) niet duurzaam is en daardoor ook relatief weinig plaatsvindt.

Programma Aanpak Stikstof (Gewijzigd)

Sinds 2015 gold het PAS als generiek model om toestemming te verlenen voor projecten die mogelijk gevolgen hebben voor de instandhouding van Natura 2000-gebieden. Met de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 mag het PAS echter niet meer als onderbouwing worden gebruikt. De

verlening van natuurvergunningen is daardoor stil komen te liggen. Sindsdien zijn het Rijk en Provincies samen met andere overheden en stakeholders in overleg hoe er op korte en lange termijn omgegaan moet worden met de ontstane stikstofproblematiek. De actualiteiten hierover volgen zich de laatste tijd in rap tempo op.
Door de uitspraak van de Raad van State omtrent de stikstof berekeningen in het Tracébesluit van A12/ A15 Ressen-Oudbroeken (ViA15) liggen andere projecten ook onder het vergrootglas. Voor de A12/A15 heeft de Raad van State op 21 januari 2021 een nadere onderbouwing van de minister gevraagd van de stikstofberekeningen (uiterlijk op 21 juli 2021). Voor de Ring Utrecht is dezelfde methode toegepast. Het stikstofdossier wordt nu kabinetsbreed opgepakt. Eind juli 2021 is duidelijk geworden wat de consequenties zijn en hoe het kabinet hier mee om wil gaan.

Nadere berichtgeving van de Minister (21 juli 2021):
Het Adviescollege Meten en Berekenen Stikstof heeft aanbevelingen gedaan om de wetenschappelijke onderbouwing van de huidige meet- en rekensystematiek van stikstof te verbeteren middels een kennisprogramma. Deze aanbeveling is overgenomen.
*Op basis van de resultaten van verschillende onderzoeken naar de modeleigenschappen ziet het kabinet aanleiding om te komen tot een onderbouwde keuze voor een maximale rekenafstand van **25 kilometer** voor depositieberekeningen met AERIUS Calculatory, in het kader van toestemmingsverlening op grond van de Wet natuurbescherming. Deze keuze is gebaseerd op technisch-modelmatige overwegingen. Deze uiterste grens gaat gelden voor alle bronnen, dus ook wegverkeer. Met deze afbakening van project-specifieke berekeningen voor álle emissiebronnen wordt de ongelijke behandeling van verschillende typen emissiebronnen beëindigd. Hiermee wordt in de toestemmingsverlening alleen nog gerekend met deposities in de buurt van het initiatief. Initiatiefnemers hoeven, indien uit de passende beoordeling blijkt dat dit nodig is, slechts in een straal van 25 kilometer rond het project concrete effectieve mitigerende maatregelen te treffen. Dit hoeft niet meer voor berekende kleine depositiebijdragen van hun project op grote afstanden. Dit komt de uitlegbaarheid van het systeem ten goede. Hiermee wordt eveneens invulling gegeven aan de kabinetsreactie op het eindadvies van het Adviescollege Stikstofproblematiek. Ook wordt de onbalans tussen het gewenste detailniveau van berekeningen en de onzekerheid van het rekenmodel op grote afstand verkleind.*
De maximale rekenafstand van 25 kilometer wordt ook gehanteerd voor het Nieuwe Nationaal Model dat wettelijk is voorgeschreven in de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit voor berekeningen van de effecten van projecten op concentraties zoals fijnstof en toetsing aan de Europese normen voor luchtkwaliteit in het kader van vergunningverlening. Uitgaan van eenzelfde uiterste rekenafstand voor stikstofdepositie en luchtkwaliteit draagt bij aan uniformiteit tussen beleidsvelden die nauw gerelateerd zijn.

Vergunningverleners bij provincies en Rijk hebben ruimte nodig om dit besluit goed tot uitvoering te kunnen brengen. Het kabinet heeft daarbij oog voor interbestuurlijke besluitvorming, het opstellen van handreikingen voor initiatiefnemers en vergunningverleners, het aanpassen van AERIUS Calculator, Register en Connect en de communicatie richting initiatiefnemers en andere externe partijen. Ook zullen mogelijk beleidsregels moeten worden aangepast.Provincies en gemeenten zullen nauw betrokken blijven bij de stappen volgend op dit besluit.
Het kabinet wil de uitvoering van dit besluit snel maar zorgvuldig ter hand nemen. Naar verwachting kan de afstandsgrens voor projectspecifieke berekeningen eind 2021 of begin 2022 in AERIUS worden doorgevoerd. In lopende procedures bij projecten met wegverkeer kan de maximale rekenafstand van 25 kilometer per direct worden toegepast via AERIUS Connect. Voor het project A27/A12 Ring Utrecht zullen nieuwe berekeningen uitgevoerd moeten worden.

Provinciale toestemming voor ruimtelijke projecten.
De provincie Utrecht heeft net als alle andere provincies beleidsregels vastgesteld over de manier waarop zij hun vergunningverlening inzake natuurvergunningen weer oppakken. Vastgesteld is dat op basis van een vernieuwde calculator (Aerius) berekend kan worden of bij de uitvoering en het gebruik van een nieuw ruimtelijk project sprake is van extra stikstofuitstoot ten opzichte van de bestaande situatie. Initiatiefnemers moeten dit programma gebruiken voor de onderbouwing van hun project. Indien geen extra uitstoot wordt veroorzaakt, kunnen initiatiefnemers deze uitkomst gebruiken voor de ruimtelijke onderbouwing op dit aspect van hun project en is een natuurvergunning van de provincie Utrecht niet nodig.

- Gevolgen voor gemeente Houten
  Initiatiefnemers die voor hun projecten een natuurvergunning nodig hebben van de provincie en

die deze op dit moment niet kunnen verkrijgen, kunnen ook geen omgevingsvergunning of vastgesteld bestemmingsplan verkrijgen. Enkele projecten liggen op dit moment stil. Het voordeel voor Houten is, dat de afstand tot een Natura 2000-gebieden relatief ruim is. De invloed van afzonderlijke projecten binnen de gemeente is daarom in verhouding gering. Dit houdt in dat er vooralsnog geen projecten binnen de gemeente in voorbereiding zijn, die op dit moment stilliggen. Van initiatiefnemers verlangen wij per project een onderbouwing op basis van een Aerius-berekening, waaruit moet blijken dat een project inderdaad geen effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

- Gevolgen voor het project A27/A12 Ring Utrecht
  In de MIRT kamerbrief 'Bestuurlijke Overleggen MIRT 20 en 21 november 2019 is aangegeven dat:
  "*Voor de Ring Utrecht wordt een nieuw Tracébesluit (TB) opgesteld. Hierbij zal een beoordeling van de effecten van stikstof worden opgenomen. Dit project is één van de zeven projecten aangewezen door het kabinet die gebruik kunnen maken van de vrijkomende stikstofruimte door de generieke maatregelen (o.a. snelheidsverlaging), om te voldoen aan de stikstofnormen. Het streven is om het Tracébesluit voor dit project in 2020 vast te stellen. Daarnaast wordt uitgegaan van de bestaande afspraken met extra bovenwettelijke inpassingsmaatregelen".*
  Inmiddels is het nieuwe Tracé besluit door de minister in november 2020 ondertekend en heeft dit TB ter inzage gelegen. Het wettelijk pakket en bovenwettelijk maatregelenpakket (o.a. hogere geluidschermen Waijensedijk/Koppeldijk) zullen ongewijzigd blijven.
- Samengevat
  Inmiddels is er meer duidelijkheid over hoe om te gaan met de rekenafstanden in het stikstof rekenmodel en, op basis daarvan, hoe verder kan worden gegaan met in eerste instantie het project VIA15 en vervolgens ook met het project Ring Utrecht. Er is sprake van een grotere rekenafstand. Dit betekent dat er sprake is van een grote stikstofdepositie en dus een grotere compensatieopgave.
  Ook van belang is de politieke actualiteit na de landelijke verkiezingen en de onzekerheid hoe een nieuw kabinet staat tegenover het vervolg van het project Ring Utrecht. Het project is in de verkiezingscampagnes regelmatig aan de orde geweest en diverse partijen hebben zich uitgesproken. Eind 2021 is er hopelijk een onherroepelijk TB Ring Utrecht.
  Start werkzaamheden: gelet op bovenstaande onzekerheden is dit waarschijnlijk 2025.

  Voor het project A27 Houten – Hooipolder lijken de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State mee te vallen. Hier is inmiddels sprake van een onherroepelijk Tracé besluit.
  Start werkzaamheden: 2023.

Project Houten-Bunnik/Oostelijke Ontsluiting A12 (Gewijzigd)
De provincie, Bunnik en Houten hebben (financiële) afspraken gemaakt over de projecten uit het integraal maatregelpakket Bunnik-Houten. De projecten waar Houten aan bijdraagt zijn genoemd in het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid (maart 2019). Alle projecten uit het integraal maatregelpakket worden verder uitgewerkt.

- Aansluiting A12
  Vooralsnog wordt dit project niet verder voorbereid door de provincie. De aansluiting wordt meegenomen in de mobiliteitsstrategie van U Ned. In september 2022 wordt de mobiliteitsstrategie afgerond. Tot die tijd is er nog geen zekerheid over de aansluiting. Het langer uitblijven van deze maatregel maakt dat er langer sluitverkeer door het buitengebied van Houten en Bunnik zal blijven rijden, dit komt de leefbaarheid niet ten goede. Daarnaast is deze aansluiting ook essentieel voor de woningbouwambities van Houten (en Bunnik).

Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid
In het in maart 2019 vastgestelde bestedingsplan staan de mobiliteitsprojecten benoemd waaraan gewerkt wordt of gaat worden. De uitgaven voor de projecten met meer financiële onzekerheid moeten nog worden gedaan. Mee- of tegenvallers in het bestedingsplan worden opgevangen door projecten te herprioriteren. Dit zal met name betekenen dat projecten met prioriteit 3 worden uitgesteld of lager geprioriteerd. Bij meevallers kunnen projecten met prioriteit 4 (voor deze projecten is geen budget beschikbaar om deze uit te voeren worden) hoger worden geprioriteerd.

Eiland van Schalkwijk (Gewijzigd)
De Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk 2017-2027 is onder meer gericht op verbetering van de verkeersontsluiting naar de forten, de ontwikkeling van toeristische voorzieningen en op mobiliteitsmaatregelen in het kader van de Agrarische Structuurversterking (ASV).
Bij de realisatie van deze onderdelen moet naast kosten voor realisatie rekening worden gehouden met de kosten voor beheer en exploitatie.

Voor de 22 deelprojecten (in 10 jaar) is € 22 miljoen nodig voor investeringen. Onzekerheden zijn er wat betreft het vinden van deze investeringsruimte, en dus de prioritering en mogelijke vertraging van deelprojecten. Als investeringen op de mobiliteitsvisie achterblijven, levert dat extra risico's op bij de herontwikkeling van Fort Honswijk, Lunet aan de Snel en de recreatieplas en van andere ruimtelijke ontwikkelingen op het Eiland van Schalkwijk (woningbouw, bedrijven en recreatie). In de huidige situatie is er niet of nauwelijks mobiliteitsruimte op het eiland.

Een belangrijk deelproject is de verbreding van de Lekdijk (wegprofiel), die is gekoppeld aan de dijkversterking. De verbreding zal zorgen voor een betere ontsluiting (capaciteit) van Fort Honswijk en moet gaan bijdragen aan een hogere verkeersveiligheid voor langzaam verkeer.
Voor Honswijk is dit een belangrijke voorwaarde voor de toekomstige exploitatie. Bij de vaststelling van het Ontwikkelkader (29 oktober 2019) in de raad is een sterk draagvlak gebleken voor de herontwikkeling van Fort Honswijk, ook bij omwonenden, waarbij een voorschot is genomen op nog te realiseren groei van de mobiliteit, met name wat betreft de Lekdijk.
Momenteel worden de plannen uitgewerkt om in het kader van de dijkversterking de verbreding en herinrichting van de Lekdijk mee te koppelen. Over de financiering vindt bestuurlijk overleg plaats met waterschap en provincie. Eind 2021/begin 2022 zal duidelijk worden of en hoe de plannen door kunnen gaan.

Er wordt gekoerst op het in erfpacht uitgeven van het fort aan de Stichting Fort Honswijk in 2022. De gemeente zal hierdoor ook na 1-1-2022 nog enige tijd verantwoordelijk zijn voor de exploitatie, met mogelijk een beperkt tekort. Het stichtingsbestuur zal de erfpachtovereenkomst pas tekenen als er zicht is op groeimogelijkheden van bezoekersstromen. Naast bereikbaarheid is ook de daadwerkelijke ontwikkeling van het Fort door (een) nog te selecteren partij(en) een belangrijke voorwaarde. Het selectieproces zal naar verwachting in de loop van 2022 een uitkomst opleveren.

In de mobiliteitsvisie is ook opgenomen de reconstructie van de Kanaaldijk-zuid, als laatste in de planning (prioriteit 4 in bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid). Wanneer het project ASV 2 door gaat (Lagedijk/Kanaaldijk Zuid, Droom van Schalkwijk), zal een deel van de weginfrastructuur op de Kanaaldijk-zuid worden vervangen. Het streven is om de Kanaaldijk-Zuid in zijn geheel in te richten als recreatieve fietsroute. Omdat deze route slechts gedeeltelijk onderdeel uitmaakt van het regionale fietsnetwerk, is er beperkt subsidie voor dit project mogelijk. In combinatie met het feit dat het verbeteren van de Kanaaldijk-Zuid erg kostbaar is, heeft dit deelproject inmiddels weinig prioriteit. Mogelijk als andere ASV projecten daar aanleiding toe geven, kan het wenselijk worden de prioritering aan te passen.

Investeringen in verduurzaming woningen (Ongewijzigd)
De energietransitie vraagt van de hele maatschappij investeringen. Door het dalende consumenten-vertrouwen en financiële onzekerheid bij huishoudens en bedrijven ten gevolge van Covid-19 is het zeer wel denkbaar dat investeringen in bijvoorbeeld het verduurzamen van de woning of het bedrijfspand worden uitgesteld. De realisatie van de doelen uit het Energieplan komen daarmee onder druk te staan. In het gunstige scenario waarin de effecten van de Covid-19-crisis van korte duur zijn, kunnen reserves die nu achter de hand worden gehouden juist gebruikt gaan worden voor duurzame investeringen. Dan zouden we "groener" uit de crisis kunnen komen.

Klimaatdoelstelling (Gewijzigd)
Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord zijn voor 2022 nog geen bedragen gereserveerd in de rijksbegroting. Er ligt een advies van de Raad Openbaar Bestuur (ROB) voor bekostiging van € 450 miljoen in 2022. Het demissionaire kabinet heeft een eventuele toezegging hierover doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Over de verduurzaming van het eigen vastgoed van gemeenten merkt de ROB in haar advies op dat het Rijk ook haar vastgoed moet verduurzamen. Op die manier krijgen gemeenten via de 'trap-op trap-af' methode hiervoor ook middelen uit het gemeentefonds.

In de perspectiefnota 2021 (ten tijde van de corona-crisis) is door de raad met ingang van 2022 structureel € 200.000 beschikbaar gesteld voor ‘Houten snel aardgas vrij’. Deze middelen blijven voorlopig leidend voor de uitvoering van dit proces. Op het moment dat meer duidelijk is over de structurele bekostiging door het Rijk van de uitvoering van het Klimaatakkoord zullen we kijken wat dit voor Houten betekent.

Spoortrillingen (Gewijzigd)
Op diverse locaties langs de spoorlijn in Houten ondervinden bewoners trilling-hinder. De trillingen worden vooral veroorzaakt door passerende goederentreinen. Het nemen van doeltreffende maatregelen is echter complex. Maatregelen bij of aan bestaande woningen (diepwand tussen spoor en woning of constructieve maatregelen) zijn kostbaar en het effect is onzeker. Maatregelen aan het spoor zelf (trilling-isolatie van de rails) zijn ook kostbaar. Het meest kansrijk lijken maatregelen aan de goederentransporten (belading, snelheid of tijdstip) die de meeste hinder veroorzaken. Dat soort bronmaatregelen is positief voor alle gehinderden langs het spoor.
De kosten voor eventuele trilling beperkende maatregelen komen voor rekening van het Rijk. Vanuit het (nog niet afgesloten) project van de spoorverdubbeling is nog budget beschikbaar.
Movares heeft in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke woningspecifieke maatregelen. In mei 2020 zijn de rapportages en aangeboden aan het ministerie van I&W. Het ministerie zal uiteindelijk een besluit nemen over het al dan niet toekennen van maatregelen.
Dit besluit is nog steeds niet medegedeeld (juli 2021). Mogelijk komt er een verzoek om een bijdrage van de gemeente als het rijksbudget tekort schiet.

Woningbouwopgave (Nieuw)
Op het vlak van woningbouw wordt een groot aandeel woningen voor minder draagkrachtigen, starters en ouderen nagestreefd. Ook gelden er uitgangspunten en ambities op bijvoorbeeld energie, klimaatadaptatie, circulair bouwen, groene ruimte, mobiliteit, biodiversiteit, maatschappelijke voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit. In de optelsom van programmatische en ruimtelijke ambities, in combinatie met geringe mogelijkheden vanuit eigen grondposities van de gemeente, schuilt het risico van hoge lasten voor de gemeente. Dit kan gedeeltelijk ondervangen worden door als gemeente krachtig regie te voeren op gebiedsontwikkelingen, door versterking van het kostenverhaalbeleid, inclusief bovenwijkse voorzieningen, én door te sturen op bijdragen of cofinanciering door hogere overheden (regio, provincie, rijk).
Het is gewenst om bij vervolgstappen in de uitwerking van de woningbouwopgave de risico’s voor de gehele ontwikkelperiode tot 2040 te analyseren en actief te beheren.”

Vennootschapsbelastingplicht voor eigen ondernemingsactiviteiten (Ongewijzigd)
Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht (Vpb-plicht) voor overheidsondernemingen in werking getreden. Aanvankelijk leek Houten niet Vpb-plichtig te zijn. In 2019 zijn er afspraken gemaakt tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Over afvalstromen met een positieve waarde moet nu, met terugwerkende kracht vanaf 2016, aangifte worden gedaan van een “winst” ter grootte van 1% van de opbrengst. Andere bestaande activiteiten die momenteel niet als ondernemersactiviteit worden beschouwd, kunnen dat in de toekomst wel worden, waardoor met terugwerkende kracht (inclusief heffingsrente) vennootschapsbelasting moet worden betaald.

Herijking gemeentefonds
Op 2 februari 2021 hebben de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) advies gevraagd over het voorlopige voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Dit voorstel was gebaseerd op gegevens uit 2017. De ROB heeft op 26 maart 2021 in een tussenbericht aan de fondsbeheerders om meer toelichting op de keuzes en effecten gevraagd en enkele kritische kanttekeningen geplaatst bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten.
Als antwoord hierop heeft de minister van BZK op 9 juli 2021 een gewijzigd verdeelvoorstel gepubliceerd en advies gevraagd aan het ROB. Op 12 augustus is vervolgens het gewijzigde verdeelvoorstel geactualiseerd naar peiljaar 2019. Het effect voor Houten op basis van dit voorlopige voorstel loopt vanaf 2023 op van € 0,75 miljoen negatief tot € 3,0 miljoen negatief in 2026.
Verwacht wordt dat het ROB half oktober met een eindadvies komt. Daarna zal ook de VNG om advies worden gevraagd.

Wij blijven op verschillende manieren (bijvoorbeeld M50-gemeenten, VNG, eigen netwerken) druk uitoefenen op het Rijk voor bijsturing op het voorlopige zeer grote nadelige effect van de herijking van het gemeentefonds voor Houten.

Besluitvorming over het definitieve verdeelmodel vindt plaats door het nieuwe kabinet en invoering staat gepland voor 1 januari 2023. Indien de herijking definitief wordt zullen we met aanvullende structurele beheersmaatregelen komen om dit tekort in de begroting af te dekken.

“Duurzame ICT-dienstverlening Houten” (Nieuw)
Voor de zomer van 2021 is onderzoek gedaan naar de ‘duurzame ICT-dienstverlening Houten’. Bij dit onderzoek is in beeld gebracht wat er nodig is om onze ICT-infrastructuur duurzaam toekomstig bestendig te organiseren. Het gaat dan over de organisatie, processen en beheer van de ICT-infrastructuur. De rapportage en aanbevelingen worden in het najaar 2021 met de raad besproken. De aanbevelingen hebben betrekking op de organisatie, processen en het beheer van de ICT-infrastructuur, maar ook op het al dan niet in eigen beheer uitvoeren van de dienstverlening. Om een inschatting te maken wat hiervan de kosten zijn wordt een businesscase met kosten-baten analyse opgesteld. In het najaar 2021 wordt de raad over de resultaten van het onderzoek en de voorgestelde gewenste / noodzakelijke veranderingen van de organisatie, processen en het beheer van de ICT-infrastructuur geïnformeerd. Dit doen we in samenhang met de uitgewerkte businesscase zodat duidelijk is wat de incidentele en/of structurele financiële effecten zijn van de voorgestelde gewenste / noodzakelijke veranderingen.
Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is de raad voorgesteld om bestemming van de bestemmingsreserve ICT-RUD te wijzigingen in "Zorgdragen voor een Duurzaam ICT-beheer". Hierdoor zijn er op de korte termijn middelen beschikbaar om, indien nodig, te kunnen handelen bij urgente knelpunten.

Jeugdhulp en Wmo (Gewijzigd)
Het Rijk en de VNG zijn recent tot afspraken gekomen over incidentele middelen jeugdzorg voor 2021 en 2022. Tegelijk committeren gemeenten en het Rijk zich met de Hervormingsagenda nu al aan het maken van afspraken over maatregelen waarmee het jeugdstelsel op de lange termijn beter houdbaar wordt. Partijen erkennen ook de noodzaak om op de korte termijn bezuinigingen te voorkomen bij gemeenten die zuiver voortvloeien uit de onbekendheid met het nog nader te bepalen toekomstige bekostigingsniveau van de jeugdzorg. Het Rijk, VNG en IPO spreken daarom af dat alle gemeenten in de jaarschijven 2023 tot en met 2025 van de meerjarenraming de bedragen onder de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen als stelpost mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid en in het licht van de afspraken rond de Hervormingsagenda dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen, geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Vooruitlopend op de besluitvorming van een nieuw kabinet hebben het Rijk en de VNG zich gecommitteerd aan de Hervormingsagenda om te komen tot een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Daarmee is de stelpost ‘compensatie door het Rijk van hogere kosten Jeugdzorg’ (binnen een bandbreedte van € 2,5 - € 3,0 miljoen voor de periode 2023-2025) geen budgettaire garantie. Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. Het hier beschreven risico is tweeledig, namelijk enerzijds een lagere dan 75% toegekende compensatie door het nieuwe kabinet, maar ook de kans op een hogere (> 75%) compensatie.
De compensatie neemt in de loop van jaren af als gevolg van een toenemend volume van de Hervormingsagenda. Voor de gemeente loopt deze op van € 0,6 miljoen in 2022 naar € 1,6 miljoen in 2025. Voor de uitvoering (lokaal en/of regionaal) van de Hervormingsagenda zijn geen extra middelen beschikbaar. Deze moet dus plaatsvinden binnen de beschikbare budgetten.

Naast het bovenstaande moet er de komende jaren, bij zowel jeugdhulp als Wmo, rekening worden gehouden met autonome groei en eventueel tijdelijke gevolgen van Covid-19. In de Q2-2021 rapportage van de Regionale Backoffice Lekstroom zijn daar de eerste voortekenen van te zien. De Q2-2021 rapportage wordt verder geanalyseerd. Deze analyse is nodig om een beter inzicht te krijgen in het aandeel van corona in de toegenomen vraag naar hulp en ondersteuning door jeugdigen. Dit aandeel kan wellicht als tijdelijk worden gezien. Daarnaast wordt de analyse afgezet tegenover de Q3-2021 rapportage. Op basis van het bovenstaande ontstaat een goed beeld over eventuele structurele maatschappelijke en financiële effecten.

Indien nodig zullen we op basis van inhoud-gestuurde kostenbeheersing zoveel mogelijk maatregelen nemen om de verdere stijging van de kosten te beperken. In het overdrachtsdocument 2022 nemen we de actuele stand van zaken op.
Voor 2022 houden we het 'overschot compensatie hogere kosten jeugdhulp' beschikbaar voor eventuele budgetoverschrijdingen op het beleidsterrein jeugdhulp.

Stichting Sociaal Team Houten (Nieuw)
In de begroting 2022 is de bijdrage aan Stichting Sociaal Team Houten gebaseerd op de bijdrage over 2021. In 2022 spelen een aantal ontwikkelingen die (structureel) gevolgen kunnen hebben voor de hoogte van de bijdrage aan de Stichting. Dit betreft:

- nieuwe inkoopstrategie voor jeugdhulp en Wmo *(ontwikkeling binnen bestaande beleidskaders)*
- Beschermd Wonen/Beschermd Thuis *(ontwikkeling als gevolg van wet- en regelgeving)*
- Vernieuwde ketensamenwerking binnen de jeugdbeschermingsketen *(ontwikkeling als gevolg van wet- en regelgeving)*

Wij verwachten dat in het najaar 2021 duidelijkheid komt over het bovenstaande.

In 2020 heeft een evaluatie van de governance van Sociaal Team Houten plaatsgevonden. De evaluatie is aanleiding geweest tot een aantal wijzigingen waar de gemeenteraad in het voorjaar 2021 over is geïnformeerd. Het betreft onder andere het terugtreden van de wethouders uit de Raad van Toezicht per 2022. Deze wijzigingen worden in het najaar 2021 formeel geëffectueerd door onder andere een aanpassing van de statuten waarbij de invloed van het college op de Stichting voldoende blijft gewaarborgd. Ook ligt bij het college in het najaar 2021 het besluit voor om over te gaan op quasi inbesteden in plaats van subsidiëren. Deze besluiten worden samen met de Raad van Toezicht en het bestuur van de Stichting Sociaal Team Houten voorbereid. De raad wordt hierover in het najaar 2021 geïnformeerd.

Om de transformatieopgave “de beweging naar voren” uit de Sociale Koers te realiseren heeft de Stichting Sociaal Team Houten een businesscase begeleiding uitgewerkt. De businesscase laat, naast een investering in het SSTH, een structurele afname van de kosten van maatwerkvoorzieningen zien. Besluitvorming over de businesscase begeleiding vindt najaar 2021 plaats. De raad zal hierover worden geïnformeerd.

Risico op Wmo-openeinde-regelingen (in het bijzonder Woonvoorzieningen (Nieuw)
De Wmo is een openeinde-regeling. Indien een aanvrager voldoet aan de regels, dan kan hij / zij aanspraak maken op de voorziening, ongeacht of er nog budget beschikbaar is ten opzichte van het begrote bedrag. Door de onzekerheid over de mate waarin doelgroepen aanspraak maken op de regeling of gemaakte afspraken, maakt de financiële impact van dergelijke regelingen ongewis en lastig te kwantificeren. Bij bijvoorbeeld woonvoorzieningen kan het gaan om een aanvraag van een paar duizend euro maar ook om een aanvraag van honderd duizend euro. Omdat de kosten op dit onderdeel moeilijk te voorspellen zijn, in de begroting 2022 gebaseerd op het gemiddelde van de werkelijke uitgaven in de periode 2015-2020.

Risico op kostenontwikkeling LTA (Nieuw)
De jeugdwet is evenals de Wmo een openeinde regeling. Zodoende kan jeugdhulp op basis van het Landelijk Transitie Arrangement (LTA), welke aanzienlijk prijzig is, omdat deze bedoeld is voor hoog complex jeugdhulp problematiek niet van te voren ingeschat worden. Door deze onzekerheid over de mate waarin aanspraak gemaakt wordt op deze voorziening, maakt de financiële impact ongewis en lastig te kwantificeren. Gegeven deze onzekerheid is de begroting 2022, evenals bij de Wmo-woonvoorzieningen, gebaseerd op het gemiddelde van de werkelijke uitgaven in de periode 2015-2020.

Bestrijding eikenprocessierups (Gewijzigd)
Ondanks dat de eikenprocessierups de afgelopen jaren effectief is bestreden neemt het aantal nesten en de verspreiding ervan steeds meer toe. De brandhaartjes die de rupsen loslaten veroorzaken jeuk, oog klachten en benauwdheid waardoor dit een volksgezondheidsprobleem is. Als boombeheerder kan je aansprakelijk gesteld worden als niet aan de wettelijke zorgplicht wordt voldaan.

Aanbestedingen (Nieuw)
De economische groei zorgt ervoor dat bedrijven meer investeren en produceren. Door de lage inflatie en stijgende lonen blijft de vraag naar producten hoog. Het gevolg van deze marktwerking is dat de prijzen voor aan te besteden inkoop van goederen en diensten toeneemt. Daarnaast kan de klimaatverandering een rol spelen. Deze factoren kunnen van invloed zijn op toekomstige aanbestedingen. Zo worden bijvoorbeeld eind 2021 / begin 2022 het groen onderhoud, beheer en onderhoud openbare verlichting en de exploitatie van de fietstransferia aanbesteed.

Houtense Werktafel (HWT) / Project Op Koers (Nieuw)
In 2019 is gestart met een pilot waarin een multidisciplinair team (inzet van sociaal team Houten, Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) en Houtense Werktafel (HWT) met al haar stakeholders) de inwoner vanuit zijn eigen perspectief ondersteund. Hierbij wordt de transformatie verder vormgeven door de inzet van personen, het gebruiken van nieuwe methodieken en worden middelen ontschot ingezet. Hierdoor willen we de inwoner naar eigen vermogen (weer) deel laten nemen aan de maatschappij. Arbeidsparticipatie regelen wij zoveel mogelijk lokaal met de inzet van de HWT. In het collegeprogramma is ervan uitgegaan dat de HWT / Op Koers in 2020 zouden worden geëvalueerd. Daarom is in het collegeprogramma alleen voor 2019 een bedrag van € 500.000 opgenomen voor deze doorontwikkeling. Op basis van de evaluatie moet blijken of en in welke mate bij voortzetting van het beleid er sprake is van structurele financiële gevolgen.
De evaluatie is in 2020 vanwege corona uitgesteld. Er was door de veranderende omstandigheden onvoldoende informatie om de dienstverlening te evalueren. Deze evaluatie vindt nu plaats in 2021. Het resultaat wordt in het najaar 2021 aan de raad aangeboden. Op basis van de evaluatie kan worden bepaald op welke manier de dienstverlening op het gebied van werk en inkomen lokaal / regionaal en bovenregionaal het beste kan worden ingericht en of hierbij sprake is van structurele financiële gevolgen. De voortzetting van beide projecten wordt voor de periode 2021-2022 uit bestaande middelen in de begroting gefinancierd.

Opschalingskorting gemeentefonds (Nieuw)
De omvang van het gemeentefonds wordt beïnvloed door de zogenaamde opschalingskorting. Deze opschalingskorting is gebaseerd op een geplande grootschalige herindelingsoperatie. Met als gevolg lagere apparaatslasten voor gemeenten. De herindelingsoperatie is wegens onvoldoende draagvlak afgeblazen, maar het kabinet houdt nog wel vast aan de opschalingskorting. De vraag van de VNG om (een deel van) de opschalingskorting te schrappen heeft het demissionaire kabinet doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Het geheel of gedeeltelijk afschaffen van de opschalingskorting heeft een positief effect van de meerjarenbegroting 2022-2025.

Abonnementstarief huishoudelijke ondersteuning (Wmo/Nieuw)
Op 1 januari 2019 is het abonnementstarief huishoudelijk ondersteuning ingevoerd. Onderzoek heeft aangetoond dat de financiële gevolgen (€ 226 miljoen) voor gemeenten substantieel groter zijn dan de door het Rijk toegekende compensatie (€ 145 miljoen). Door het demissionaire kabinet is aangegeven dat zij een aanvullende compensatie niet nodig vinden. Hierdoor ontstaat er een extra financieel knelpunt in de begrotingen van gemeenten. De begroting moet worden aangepast op basis van eigen volumeontwikkeling zonder dat hier compensatie tegenover staat. Deze aanpassing heeft bij de perspectiefnota 2022 plaatsgevonden. Indien het nieuwe kabinet straks toch tot compensatie zou besluiten heeft dit een positief effect op de begroting.

Wet kwaliteitsborging voor gebouwen (Wkb / Nieuw)
Bij de Wkb is er sprake van verminderde legesinkomsten door het vervallen van de vergunningsplicht technische bouwactiviteit gevolgklasse 0 en voor gevolgklasse 1 door verschuiving van het werk naar de markt. Het effect voor de gemeente Houten is nu nog moeilijk in te schatten. Dit is afhankelijk van het aantal vervallen vergunningen, de resterende werkzaamheden in het toezicht en handhaving die bij de gemeente blijven en de mogelijkheid om kosten en/of formatie terug te dringen. Het ministerie van BzK voert nog een zogenaamd artikel 2 onderzoek uit in het kader van de Financiële verhoudingswet. Vooruitlopend op het resultaat van dit onderzoek wordt nu nog geen structureel voor of nadeel in de meerjarenbegroting opgenomen.
Op 1 januari 2021 zou de Wkb in werking treden. Echter omdat de markt er nog niet klaar voor is en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog niet voldoende functioneert is de inwerkingsdatum doorgeschoven. Naar verwachting wordt dit nu1 juli 2022. Hiermee blijft deze aansluiten bij die van de Omgevingswet. Voor de inwerkingtreding van de Wkb wordt aan de raad een voorstel gedaan tot

aanpassing van de Legesverordening en bijbehorende tarieventabel. Daarin zullen alle veranderingen als gevolg van de Omgevingswet en Wkb worden verwerkt.

Transitie Recreatieschap Midden-Nederland (Nieuw)
Het Recreatieschap Midden Nederland (RMN) heeft aangegeven dat zij zichzelf eind 2021 willen opheffen en dan over willen gaan op en/of in een nieuwe organisatie. Dit proces is in gang gezet, maar verloopt onvoldoende snel. In de loop van 2021 zal door de deelnemers een keuze moeten worden gemaakt over de toekomstige samenwerking van de Recreatieschappen. De met de transitie samenhangende kosten zal naar verwachting voor de gemeenten in 2022 een éénmalige bijdrage betekenen.

Vervangingsinvesteringen sportvelden (Nieuw)
Op 1 december 2020 heeft de raad het meerjarenonderhoudsplan voor het beheer en onderhoud van gemeentelijke accommodaties vastgesteld. Hierbij is aangegeven dat voor de actualisatie van de vervangingsinvesteringen (revitalisering en verharding) van de sportfaciliteiten nog een apart onderzoek loopt. In dit onderzoek wordt onder andere gekeken naar sportmaterialen en wanneer velden vervangen moeten worden. Door overmatig gebruik van materialen en velden kan het zijn dat velden harder slijten dan gepland. Eerder vervangen van een sportveld heeft een nadelig financieel effect. Dit onderzoek is nog niet afgerond. Hierdoor is het nu nog onzeker of en zo ja welke financiële effecten dit heeft.

Cao gemeenteambtenaren (Nieuw)
De cao-onderhandelingen tussen de vakbonden en de VNG over een nieuwe cao, met ingang van 1 januari 2021, zijn bij het opstellen van de begroting 2022 nog niet afgerond. De huidige cao liep t/m 31 december 2020. In de meerjarenbegroting 2022-2025 is rekening gehouden met een structurele indexatie van de loonkosten van respectievelijk 2,8% (vanaf 2021) en 1,2% (vanaf 2022). Met deze indexatie moet het financieel effect van de cao, maar ook het effect van de aanpassing van het werkgeversgedeelte van de pensioenpremies worden gedekt. Afhankelijk van de uitkomsten van het cao-overleg en de ontwikkeling van de pensioenpremies kan er sprake zijn van een positief of negatief effect op de begroting.

2. Organisatie
Krappe arbeidsmarkt (Ongewijzigd)
Om in een krappe arbeidsmarkt de juiste mensen aan onze organisatie te (blijven) binden, is het belangrijk om te investeren in onze aantrekkelijkheid als werkgever. Dit doen we door te blijven investeren in een uitdagende en prettige werkomgeving, in ontwikkel- en doorgroeimogelijkheden en een goede werk-privébalans. Ondanks deze maatregelen kan het soms noodzakelijk zijn om personeel tijdelijk in te huren of te werken met markttoelagen omdat er onvoldoende geschikte kandidaten op vacatures reageren. Als reactie hierop zijn we in 2019 gestart onze arbeidsmarktcommunicatie te verbeteren. Dit uit zich in modernisering van onze wervingsmethoden (via intensief gebruik van social media gericht op het vertellen van ‘het verhaal van Houten’, gebruik van beeldmateriaal, ontwikkeling van een website) en nieuwe, effectievere selectievormen. Door de coronacrisis in 2020 zullen de activiteiten in verdere modernisering van onze arbeidsmarktcommunicatie later dan gepland plaatsvinden.

Onderhoudsronde functiewaarderingssysteem HR21
Jaarlijks vindt er een zogenaamde onderhoudsronde HR21 plaats. Hierbij wordt gekeken of er functies zijn die inhoudelijke dermate zijn veranderd dat de huidige HR21-indeling niet meer passend is. Ook kan er sprake zijn van nieuwe functies die moeten worden gewaardeerd. De uitkomst van deze onderhoudsronde kan structurele effecten hebben voor de meerjarenbegroting.

Stijging overlastmeldingen door meer thuiswerken (Gewijzigd)
Een belangrijke ontwikkeling is dat thuiswerken een vlucht heeft genomen dit leidt ertoe dat mensen veel meer opmerken wat er in hun leefomgeving gebeurt en daar ook melding van maken. Zo stijgt het aantal overlastmeldingen. Ook kunnen spanningen en irritaties binnen gezinnen toenemen en vliegen buren elkaar eerder in de haren. De inschatting is dat in 2022 het onderwijs weer regulier gaat draaien en daardoor de impact van de overlastmeldingen minder zal zijn.

Stijging digitalisering van onze leefomgeving (Ongewijzigd)
De weerbaarheid op internet laat vaak nog te wensen over en kwaadwillenden maken daar gebruik van (denk aan vormen van fraude en oplichting via internet of het inbreken van hackers op digitale vergaderingen). Meer secundair gevolg van Covid is een mogelijke toename van bijvoorbeeld (winkel-)diefstallen door economische recessie. Ook ondermijning zou best kunnen toenemen (alternatieve bron van inkomsten > hennepteelt). Mensen die kwetsbaar zijn (bijstandsmoeders enzovoorts) die nu sneller zwichten en hun huis of schuur beschikbaar stellen voor criminele activiteiten.

Wegvallen werkzaamheden met betrekking tot rijbewijzen (Gewijzigd)
De Rijksdienst voor het Wegverkeer is een pilot gestart met een dertigtal gemeenten waarin de inwoners van die gemeenten geen aanvragen verlengingen rijbewijzen meer bij de gemeente indienen, maar digitaal. De pasfoto wordt direct door de fotograaf digitaal ingezonden naar de RDW en de betaling gaat tevens digitaal. Daardoor bestaat onzekerheid of het verstrekken van rijbewijzen in de toekomst nog onderdeel blijft uitmaken van onze productenlijst. Als dit aan de orde komt, wordt het effect daarvan in beeld gebracht.

Eind mei 2021 is door de RDW gevraagd of de gemeente Houten wil deelnemen aan het project DAR (Digitaal Aanvragen Rijbewijs). Hierop is positief geantwoord. Echter een startdatum is op dit moment niet bekend.

Tussenevaluatie reorganisatie per 1 januari 2019 (Nieuw)
Per 1 januari 2019 wordt er gewerkt met een nieuwe organisatiestructuur en zijn de uitgangspunten voor de manier van sturen en samenwerken herijkt. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt hier nader op ingegaan. In de eerste helft van 2021 heeft er een tussenevaluatie plaatsgevonden, met als hoofdvraag; *'In hoeverre hebben de aanpassingen in de structuur en investeringen in de sturing en manier van werken tot nu toe het gewenste effect?'* Met deze tussenevaluatie wordt een beeld gevormd van hoe de organisatie er op dit moment voor staat en worden aanbevelingen meegegeven voor gerichte vervolgstappen die gezet moeten worden, om de gewenste organisatie ontwikkeling aan te passen c.q. voort te zetten. De besluitvorming over de aanbevelingen en de vervolgstappen kan incidentele en/of structurele financiële effecten hebben.
Vooruitlopend hierop wordt de raad voorgesteld om in de voorliggende begroting 2022 € 250.000 incidenteel beschikbaar te stellen. Deze middelen zijn nodig voor externe procesbegeleiding van het totaal van de veranderopgaven. Daarnaast is het van belang gezien de (ervaren) werkdruk incidenteel middelen beschikbaar te hebben om de belangrijkste knelpunten tijdelijk te kunnen oplossen.

3. Juridisch
Geen of vertraagde projecten als gevolg van planologische procedures (Ongewijzigd)
De juridificering van de samenleving en het feit dat ontwikkelingen vaker plaatsvinden op inbreidingslocaties (met eromheen bestaande belangen) heeft ook zijn weerslag in planologische procedures. Het gevolg is vertraging in projecten, meer ambtelijke inzet en hogere kosten in verband met juridische procedures. Ook langslepende kwesties zoals spuitzones en milieuhinderlijke bedrijven in het buitengebied brengen hoge kosten met zich mee voor wat betreft ambtelijke capaciteit en (juridisch) specialistisch advies.

Procedures windparken (Nieuw)
Het voorgaande risico geldt zeker ook voor de windparken. Voor Windpark Houten zijn op moment van schrijven een nieuwe beslissing op bezwaar en een hoger beroep bij de Raad van State aan de orde. Dit zal naar verwachting niet afgerond zijn vóór 2022. Voor Windpark Goyerbrug heeft de Raad van State in juli 2021 de omgevingsvergunning vernietigd en is een nieuw besluit op de vergunningaanvraag aan de orde. Dit zal na 2021 zijn. Beide dossiers zijn (juridisch) complex en maatschappelijk en politiek zeer gevoelig. Dit vraagt veel ambtelijke inzet en externe expertise. Daarmee is het niet alleen een juridisch risico, maar ook op financieel-economisch gebied, organisatie en imago.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) (Gewijzigd)
Met ingang van de AVG in mei 2018 valt de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens door Boa's onder de Wet Politiegegevens (Wpg). Gemeenten hebben daarmee bij de verwerking van persoonsgegevens bij handhavingstaken te maken met zowel de AVG als de Wpg. De Wpg verplicht gemeenten om in 2021, dus twee jaar na invoering van wetswijziging Wpg, een externe audit te laten

uitvoeren op de naleving van de Wpg. Ter voorbereiding op deze externe audit moeten gemeenten eerst zelf een interne audit uitvoeren. Dit betekent dat in een erg korte tijd, van september tot uiterlijk november 2021 de gemeente, en in het bijzonder, de teams VTH (Vergunning, Toezicht en Handhaving) en SAM (Samenleving), een interne audit moeten organiseren. Alleen voor team SAM zijn hiervoor stappen gezet. Het risico bestaat hierin dat de wettelijk verplichte interne- en externe audits niet in 2021 uitgevoerd zullen kunnen worden vanwege een gebrek aan middelen (zowel tijd als personeel). Daarmee zal er in 2021 ook geen verantwoording aan de Autoriteit Persoonsgegevens afgelegd kunnen worden, eveneens een wettelijke verplichting volgens art. 33 van de Wpg.

Bezwaar-en beroepsprocedures (Ongewijzigd)
Ook als een primair besluit en de beslissing op bezwaar zorgvuldig zijn afgehandeld, hebben belanghebbenden een wettelijk recht om in bezwaar of beroep gaan. Risico betreft het opnieuw beoordelen en zo nodig een nieuw besluit nemen. Bij beroep kan de gemeente veroordeeld worden in de proces- en griffiekosten. Als het een politiek gevoelig dossier betreft kan er naast een financieel effect ook sprake zijn van imagoschade.

4. Imago
Klachtprocedures (Ongewijzigd)
Onjuiste bejegening van inwoners kan tot een klacht leiden. Belangrijk is dat de klacht op een zorgvuldige wijze afgehandeld wordt. Zo niet, dan kan dit leiden tot imagoschade. Maar ook als de klacht gegrond verklaard wordt of als de klager het niet eens is met de afhandeling van de klacht.

Social media (Ongewijzigd)
Communicatie via social media wordt steeds belangrijker en inwoners vinden dat de gemeente hierop actief moet zijn. Vooral bij crisis en calamiteiten maar ook bij minder dringende maar voor inwoners wel belangrijke zaken. Als de gemeente onvoldoende aanwezig is en niet snel en adequaat reageert, loopt zij het risico op imagoschade.

Dienstverlening aan WIL, Rud en RaZu (Nieuw)
De ICT dienstverlening aan WIL, Rud en RaZu is als gevolg van verschillende problemen in 2020 en 2021 niet van het gewenste niveau geweest. Op basis van de uitwerking van de rapport ‘Duurzame ICT-dienstverlening’ worden deze partijen worden betrokken bij de uitvoer van de aanbevelingen uit het rapport van M&I.

Cybersecurity (Nieuw)
Met de recente cybersecurity aanvallen bij Hof van Twente, Lochem en Maastricht is het zaak om zwaar in te zetten op het beveiligen van de data, de systemen en de mogelijkheid van datalekken.

5. Verbonden partijen
Een aantal gemeentelijke taken voert Houten niet meer zelf uit maar tezamen met andere gemeenten in een Gemeenschappelijke Regeling of andere samenwerkingsvorm. De risico’s die hiermee te maken hebben, zijn voor iedere verbonden partij beschreven in de paragraaf ‘Verbonden partijen’. Gemakshalve verwijzen we hiernaar. Ons beleid over de sturing op financiële risico’s bij verbonden partijen is uitgewerkt in de nota Verbonden partijen.
Deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten in enig jaar en dragen gezamenlijk bij aan de aanwezige schulden bij faillissement of liquidatie. Daarnaast blijft de gemeente verplicht adequaat uitvoering te geven aan de wettelijke taken.

3b. Kwalitatieve risico's
De kwantitatieve risico's zijn relevant voor het bepalen van de ratio van het weerstandsvermogen. Zoals in de inleiding gezegd, dit zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade kan worden gekwantificeerd.
De recentste weergave van deze risico's is geweest bij de jaarrekening 2020 (medio juni 2021). In d begroting 2022 zijn deze risico's geactualiseerd. Onderstaande tabel laat de huidige stand van zaken zien. Ieder risico wordt kort beschreven, met oorza(a)k(en) en gevolg en beheersmaatregelen die we kunnen inzetten om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. De gemiddelde kansinschatting dat het risico zich voordoet vermenigvuldigd met de mogelijke financiële omvang geeft een waardering van de mogelijke gevolgschade van ieder risico aan.

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Ineffectieve biologische bestrijding van woekerplanten en onkruid. Woekerplanten en onkruid vormen een bedreiging voor wegverharding en/of gaan plantsoenen overheersen.	Door strakke afspraken met de raad mogen chemische bestrijdingsmiddelen (zoals round up) veel minder worden gebruikt. Een effectief biologisch alternatief ontbreekt echter.	Er is extra inzet (intern of extern personeel) benodigd om de gewenste beeldkwaliteit (wegverharding) en/of de gewenste begroeiing (plantsoenen) te behouden.	De woekerplant Japanse Duizendknoop mag inmiddels chemisch worden bestreden. Het overige onkruid, met name op verharding, wordt bestreden met gekookt water maar dit is geen optimaal alternatief. Het niveau van de beeldkwaliteit wordt opnieuw vastgesteld. Wanneer dit lager wordt vastgesteld is er minder inzet benodigd.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Schimmelziekte 'essentaksterfte'. Deze agressieve ziekte tast de essen in Houten (4.000-5.000 bomen, vooral langs fietspaden) aan, waardoor zij afsterven.	De essentaksterfte verspreidt zich vanuit Duitsland	Aantasting van het straatbeeld	Bij vervangen van de essen die conform de VTA onveilig zijn het realiseren van een nieuw duurzame en kwalitatief hoogwaardige beplanting. Dan zal voor de toekomst bomen aangeplant zijn conform het nieuw bomenbeleid. Voor herplant van ca.250 bomen per jaar is ongeveer € 150.000 per jaar nodig. Hiervoor is dekking beschikbaar voor 2021, maar weet niet of dat voor de aankomende jaren is opgenomen.. Aantal te herplanten bomen is afhankelijk van de weersomstandigheden en de snelheid waarmee ziekte de essenbomen aftakelt dit word gecontroleerd/beoordeeld middels de VTA controle en inventarisatie	Openbare ruimte	Overig	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Toename hevige stormen. Er treedt steeds vaker stormschade op.	Het klimaat verandert en wordt extremer.	Er waaien bomen om, eventueel met vervolgschade aan omliggende objecten	Jaarlijks risicobomen inventariseren en verwijderen. Na een storm: schade herstellen, bomen herplanten conform de richtlijnen van het bomenbeleid.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Cyberaanval. Hackers zijn continue op zoek naar manieren om ons ICT-netwerk binnen te dringen.	Ransomware aanvallen zijn financieel aantrekkelijk voor aanvallers.	Digitale gegevens zijn niet meer beschikbaar en worden pas vrijgegeven na het betalen van losgeld (ransom). Daarnaast kunnen deze gegevens in handen komen van onbevoegden. Bij een aanval moeten dure experts worden ingeschakeld.	1. Implementatie van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). 2. Implementatie van SIEM (SecurityInformation & Event Management) tot niveau "medium". Hierbij worden alle aspecten van de ICT-infrastructuur 24/7 gemonitord door een gespecialiseerde organisatie. 3. Strict patchbeleid, zodat veiligheidsupdates direct worden geïnstalleerd. 4. Tooling die kwetsbaarheden en malware in het netwerk detecteert. 5. Personeel bewust maken van de risico's van o.a. het klikken op verdachte mails en links. 6. Een goede backup procedure en een dubbele uitvoering van serverruimtes, zodat gegevens op meerdere plekken zijn opgeslagen. 7. Aanwezigheid van een crisis response team met duidelijke procedures. 8. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authentificatie. 9. Aangescherpt cloudbeleid incl. een checklist die moet worden ingevuld door leveranciers van cloudapplicaties. 10. D.m.v. gap-analyses wordt bepaald voor welke informatie-	ICT Informatiebe-veiling Privacy	Informatie / organisatorisch / financieel	41-60%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 150.000**
Gelimiteerde achtervang bij het WSW voor verstrekte renteloze leningen aan woningbouwcorporaties. De zekerheidsstructuur in de volkshuisvesting is in 3 lagen verdeeld, primair het eigen vermogen van de rentederving (=omslagrente) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen van de woningcorporaties en secundair het vermogen van het WSW. De tertiaire zekerheid is de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Hierbij is 50% voor rekening van het Rijk, 25% voor de schadegemeente en 25% voor alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Het risico dat de gemeente Houten loopt betreft de rentederving (1,5%) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen. Voor de gemeente Houten gaat het om een totaalbedrag van € 183 miljoen aan uitgezette leningen.	Door landelijke maatregelen bestaat de kans dat de financiele situatie van woningcorporaties verslechtert waardoor zij niet meer aan hun rente- en aflossingsverplichtingen kunnen voldoen.	De kans dat de gemeente een renteloze lening aan WSW moet verstrekken voor het uitgezette bedrag aan leningen aan woningbouwcorporaties. Dit kost de gemeente rente. Het risico is afhankelijk van de hoogte van de martkrente.	Geen beheersmaatregelen	Stadsvernieuwing en woningbouw	Financieel / economisch	0-20%	≥ € 1 mln	**€ 125.000**

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Schommelingen van de ruimte onder het BCF-plafond zijn van invloed op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het is lastig hiervoor eigen aannames te doen omdat het effect afhankelijk is van het totaal dat gemeenten declareren. Bij de ramimngen wordt het advies in de rijkscirculaires gevolgd	Afrekening van het BCF is afhankelijk van het totaal dat gemeenten declareren.	Het financieel effect is hierdoor voor een individuele gemeenten lastig te bepalen.	Geen ruimte onder het BCF-plafond begroten. Eindafrekening is dan altijd een positief risico.	Financieel	Financieel / economisch	41 - 60%	€ 0 - € 350.000	**€ 87.500**
Geen aflossing op verstrekte leningen / effectuering verleende garanties. Van verstrekte leningen of garanties bestaat het risico dat een organisatie niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen.	De gemeente verstrekt leningen en garanties aan diverse verenigingen, stichtingen of organisaties met een publiek belang (€ 3,5 miljoen).	Organisaties voldoen niet aan hun verplichtingen voldoen.	- Beleidsregels leningen en garanties - incidentele controle jaarverslagen van organisaties		Financieel / economisch	0-20%	≥ €500.000 < €1 mln	**€ 75.000**
Datalek. Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens.	1. Onvoldoende beveiliging van privacygevoelige gegevens 2. Medewerkers zijn zich onvoldoende bewust van de risico's van privacyschending.	Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens. Het datalek moet worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens kan vervolgens een onderzoek instellen naar de oorzaak van het datalek.	1. D.m.v. gap-analyses en privacy impact assessments wordt bepaald voor welke informatiesystemen extra beveiligingsmaatregelen benodigd zijn. 2. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authentificatie. 3. Ingebruikname software voor veilig mailen met externe partijen. 4. Instructie / workshops / e-learning op het gebied van de AVG. 5. Bijwerken van het privacybeleid en implementatie van het beleid in de organisatie.	Privacy	Informatie / organisatorisch	20-40%	€ 200.000	**€ 60.000**
Onevenredige stijging bijdragen gemeenschappelijke regelingen. Het risico dat deze bijdragen (minder) sterker stijgen dan de in de begrotingsrichtlijnen toegepaste indexering voor prijsontwikkeling.	De gemeenschappelijke regelingen hanteren in hun kadernota's hun eigen systematiek voor prijs- en loonontwikkeling.	Een financieel effect als gevolg van de beide toegepaste systematieken.	Bij de bespreking van de kadernota's in het algemeen bestuur is dit onderwerp van gesprek. Echter, op basis van art. 194 Gemeentewet is de gemeente verplicht om de bijdrage, op basis van de begroting van de gemeenschappelijke regeling, in haar eigen begroting te verwerken.	Regionale samenwerking	Financieel / economisch	21 - 40%	€ 50.000 - € 250.000	**€ 45.000**

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Schade op wegen van dijken. Bij wegen met een waterkerende functie ontstaat regelmatig schade aan de bermen en/of dijklichaam.	Schade heeft vaak een directe relatie met het beheer en onderhoud van de watergang. Deze watergangen zijn vaak (deels) in beheer bij HDSR, RWS of bewoners. Het aantoonbaar maken van "niet op de juiste wijze onderhouden" is geen makkelijke opgaaf. De schade kan enorm lang uitblijven wanneer de problemen komen door ondergraven van de taluds. De ervaring leert ons dat de aanwezige vegetatie de bodemsamenhang positief beïnvloeden. Pas nadat deze vegetatie vervangen moet worden (als door de weersinvloeden de vegetatie het loodje legt) worden de problemen voor ons pas inzichtelijk. Ook bij deze problematiek kunnen we stellen dat de schade die ontstaat gerelateerd is aan de veranderende	Mogelijk moeten juridische procedures worden gestart.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk omdat het onbeïnvloedbaar is. Aansprakelijk stellen van beheerders heeft geen zin en geeft niet het gewenste effect op de lange termijn. Dit heeft te maken met andere veroorzakende factoren zoals de hellingsgraad van het talud, weersinvloeden en flora en faunabeheer.	Wegenbeheer	Juridisch / aansprakelijk	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 30.000**
Negatieve impact van de weersveranderingen op de beheersaspecten van wegen. Warme/droge zomers zorgen voor extra scheurvorming en/of spatten in het asfalt. In de meest extreme gevallen kan het zelfs leiden tot grondwaterdaling waarbij ongelijkmatige zetting op kan treden wat gevolgen heeft voor grote delen van de weg.	Klimaatverandering. Heeft niet alleen een impact op wegen. Flora en Fauna en huizen welke op staal gefundeerd zijn krijgen hier ook mee te maken.	Toename van de uitgaven op wegen. Pro actief werkzaamheden uitvoeren is met de huidige stand der techniek (nog) niet mogelijk.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk omdat het onbeïnvloedbaar is. De gevolgen van de weersinvloeden zijn merkbaar in de lagere delen van het aardoppervlak waar geen invloed op uitgeoefend kan worden.	Wegbeheer	Financieel / economisch	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 30.000**

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Ontoereikende rijksinkomsten voor opvang en integratie statushouders. Per 1 januari 2018 is de vergoeding van € 4.430 per gehuisveste statushouder vanuit het bestuursakkoord verhoogde asielinstroom vervallen, terwijl de taakstelling is blijven bestaan. De gemeente ontvangt wél een bedrag voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Dat is echter onvoldoende om ook andere activiteiten voor statushouders uit te voeren. In 2021 financieren we deze activiteiten uit het restantbudget van 2017. Per 1 januari 2022 worden we als gemeente weer verantwoordelijk voor de inburgering. De financiering gaat hierdoor ook veranderen. Voor de zomer van 2021 is de lagere wetgeving gereed en hebben we stappen gezet in de aanbesteding van onze nieuwe taken. Pas in het najaar van 2021 zullen we goed zicht hebben op het gehele financiele plaatje, en of we uit gaan komen in 2022 e.v. met de beschikbaar gestelde middelen. 2021 staat in het teken van de voorbereidingen op de nieuwe Wet Inburgering.	Vanaf 2018 ontvangt de gemeente alleen nog maar geld voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding per gehuisveste statushouder. Taken die we op ons nemen rondom de participatie van nieuwkomers, worden niet in het huidige stelsel meegefinancierd.	1. Na 2021 is de bestemmingsreserve zo goed als leeg (restant €3.000) leeg. Grote tegenvallers met de ondersteuning van statushouders kunnen we ons niet permitteren. We hebben pas eind 2021 zicht op het financiele plaatje van 2022 en verder. 2. Als we ons in 2021 niet voorbereiden op de aangekondigde wijzigingen rondom de wet Inburgering, kunnen we onze wettelijke taak vanaf 1-1-2022 niet waarmaken. We moeten steeds keuzes maken die invloed hebben op het financiele plaatje, zonder dat we het totaalbeeld hebben.	1. Op tijd kijken welke extra activiteiten in 2021 voor statushouders wenselijk zijn. En op welke andere manier die dan bekostigd kunnen worden. 2. Tijdig voorbereiden op de aangekondigde wijzigingen rondom de wet Inburgering (o.a. op U16-niveau).	Wmo	Financieel / economisch	41-60%	< €50.000	**€ 12.500**
Lagere verhuurinkomsten Theater aan de Slinger De Heemlanden betaalt huur op basis van het leerlingenaantal.	Een dalende trend van het leerlingenaantal van De Heemlanden.	De huurinkomsten van Aan de Slinger dalen, zonder dat er evenredig ruimtes vrijvallen.	Het theater heeft in samenwerking met de gemeente en De Heemlanden naar alternatieven gekeken om deze gederfde inkomsten te compenseren. Daaruit zijn afspraken voortgekomen die de omvang van het risico beperken, zoals het baseren van de huursom op een gemiddeld aantal leerlingen en een evaluatie van de ruimtebehoefte van de Heemlanden in 2022. Hierbij is het, waar mogelijk, vrijgeven van de	Sociaal domein	Financieel / economisch	41-60%	< € 50.000	**€ 12.500**
Door klimaat verandering meer waterplanten	Klimaat verandering, langer groeizeizoen.	Klachten vissers en AUHV. Klachten van mensen ivm beeldkwaliteit, niet kunnen varen.	Locaties zoasl Kooikersplan en Imkersplas, sloten op het Rond exstra schonen. (2 rondes ipv 1)	Openbare ruimte	Financieel / economisch/ gezondheid	61-80%	< €30.000	**€ 10.500**

Totale omvang gekwantificeerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit):	**€ 1.268.000**
Totaal aantal risico's:	**14**

Een dergelijke actualisatie van de risico's geeft een dynamisch risicobestand. Dit leidt tot onderstaande matrix voor de gekwantificeerde risico's.

Risicomatrix:

Financiële omvang	0 - 20 %	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %
≥ € 1 mln	€ 125.000 Aantal: 1	€ 375.000	€ 625.000	€ 875.000	€ 1.125.000
≥ € 0,5 < € 1 mln	€ 75.000 Aantal: 1	€ 225.000	€ 375.000	€ 525.000	€ 675.000
≥ € 0,1 < € 0,5 mln	€ 30.000 Aantal: 2	€ 90.000 Aantal: 2	€ 150.000 Aantal: 2	€ 210.000 Aantal: 3	€ 270.000
≥ € 0,05 < € 0,1 mln	€ 7.500	€ 22.500	€ 37.500	€ 52.500	€ 67.500
< € 0,05 mln	€ 2.500	€ 7.500	€ 12.500 Aantal: 2	€ 17.500 Aantal: 1	€ 22.500

Kans

aantal gekwantificeerde risico's: 14

Toelichting bij de matrix:
Het risico wordt berekend door de gemiddelde kans dat het risico zich voordoet te vermenigvuldigen met het gemiddelde financiële effect van het risico. In de bovenstaande matrix wordt het aantal risico's weergegeven dat is gedefinieerd met dezelfde risico-score. De kleuren in de matrix zijn gerelateerd aan de risicoscore en geven de urgentie aan en de mate van bestuurlijke / politieke relevantie. De kleuren lopen op met de urgentie op:
- groen
- geel
- oranje
- rood.

4. Conclusie weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen beoordelen we aan de hand van de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt de ratio weerstandsvermogen genoemd.
De ratio gebaseerd op de actuele informatie bij deze begroting komt uit op:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapacititeit}}{\text{kwantificering van de risico's 2022}} = \frac{€\ 6.816.000}{€\ 1.268.000} = 5{,}4$$

De omvang van de ratio is daarmee volgens de gestelde normen uit de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen te kwalificeren als *"Uitstekend".*

In de door de raad in december 2014 vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen Algemene Dienst is de ondergrens voor de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld op 1,0 Dat betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit precies voldoende is om de risico's financieel af te dekken. Er is geen norm voor de bovengrens voorgesteld. Het gevolg hiervan is dat bij een hoge ratio van het weerstandsvermogen (veroorzaakt door een laagrisicoprofiel) meer middelen beschikbaar blijven binnen de eigen vermogenspositie van de gemeente voor onvoorziene uitgaven.

5. Geprognosticeerde balansen 2021-2025 inclusief balans 2020 conform Jaarrekening 2020

x € 1.000

Activa	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	Passiva	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Vaste activa							**Vaste passiva**						
Materiële vaste activa	117.392	116.802	111.397	125.725	120.962	116.407	Voorzieningen	10.628	10.777	11.002	11.341	10.208	9.661
Immateriële vaste activa	710	700	690	679	669	669	Eigen vermogen	47.482	39.758	38.380	38.879	38...705	38.705
Financiële vaste activa	3.002	2.729	2.493	2.253	2.009	1.761	Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar	59.894	69.723	55.052	65.381	60.210	55.239
Totale vaste activa	**121.104**	**120.231**	**114.580**	**128.657**	**123.640**	**118.837**	**Totale vaste passiva**	**118.004**	**120..258**	**104.434**	**115..601**	**109..123**	**103.605**
Vlottende activa							**Vlottende passiva**						
Voorraden	25.434	13.662	1.349	20	20	20	Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	13.590	3.590	3.590	3.590	3.590	3.590
Vorderingen	7.844	7.844	7.844	7.844	7.844	7.844	Liquide middelen	12.731	7..832	5.692	7.273	8.734	9.449
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0	Overlopende passiva	11.814	11.814	11.814	11.814	11.814	11.814
Overlopende activa	1.757	1.757	1.757	1.757	1.757	1.757							
Totale vlottende activa	**35.035**	**23.263**	**10.950**	**9.621**	**9.621**	**9.621**	**Totale vlottende passiva**	**38.135**	**23.236**	**21..096**	**22.677**	**24.138**	**24.853**
Balanstotaal activa	**156.139**	**143.494**	**125.530**	**138.278**	**133.261**	**128.458**	**Balanstotaal passiva**	**156.139**	**143.494**	**125.530**	**138.278**	**133.261**	**128.458**

6. Financiële kerngetallen

	Signaalwaarden kengetallen		
Kengetallen	**Categorie A**	**Categorie B**	**Categorie C**
			
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Begroting 2022	**Verloop van de kengetallen**											
Kengetallen	**Jaarverslag 2020**		**Raming 2021**		**Raming 2022**		**Raming 2023**		**Raming 2024**		**Raming 2025**	
Netto schuldquote	70%		69%		48%		65%		69%		65%	
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	68%		67%		46%		63%		67%		63%	
Solvabiliteitsratio	30%		28%		31%		29%		30%		31%	
Structurele Exploitatieruimte	0,9%		0,5%		0,9%		-/-0,7%		-/-0,8%		-/-0,9%	
Grondexploitatie	20%		11%		1%		0%		0%		0%	
Belasting capaciteit	100%		106%		106%		nog niet bekend		nog niet bekend		nog niet bekend	

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang bezien inzicht geven in de financiële positie van een provincie of gemeente.

Paragraaf Grondbeleid

Grondbeleid en ruimtelijke agenda
In lijn met de concept-woonvisie (augustus 2021) die in december naar de raad wordt gestuurd is de ambitie van de gemeente Houten onverminderd groot om in de periode 2018 - 2040 circa 4.800 woningen toe te voegen. De focus ligt hierbij op het toevoegen van woningen voor starters en stimuleren van doorstroming en faciliteren van bewonersinitiatieven.
De op te stellen (ruimtelijke) visie 'Samen Bouwen aan Houten 2040' moet hier richting aan geven. Voor deze visie wordt eerst een onderzoeksagenda opgesteld. Doel hiervan is om focus aan te brengen in de financiële en ruimtelijke strategie voor de verdere ontwikkeling van Houten. Gezien de kwalitatieve uitgangspunten en ambities op de verschillende thema's zoals energie, klimaatadaptatie, circulair bouwen, groene ruimte, mobiliteit, biodiversiteit, maatschappelijke voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit is er sprake van een optelsom van programmatische en ruimtelijke ambities. Voor de korte termijn zoeken we naar locaties om aan de slag te kunnen gaan met de voorbereiding voor de bouw van ongeveer 500 woningen.

Deze ambities zijn noodzakelijk en vragen moed en een vasthoudende koers om dit ook te realiseren, maar gezien de geringe eigen grondposities van de gemeente, schuilen er ook risico's in die in beeld moeten worden gebracht en moeten worden beheerst. Het gemeentelijk grondbeleid zal daarom in de komende periode anders moeten worden ingericht. We werken nu nog met een passief grondbeleid welke in het Vinex tijdperk is opgesteld. De opgaven die voor ons liggen zijn echter van een andere aard met meer binnenstedelijk bouwen, transformaties en mogelijke uitleglocaties. In de komende periode zal dan ook als onderdeel van de onderzoeksagenda gekeken worden naar aanpassingen in het bestaand grondbeleid (oa. kostenverhaal, raming en verhaal kosten bovenwijks, etc.), maar ook naar aanpassingen in de organisatie om adequaat sturing te geven aan de komende gebiedsontwikkelingen (met een eenduidige werkwijze om de ruimtelijke ambities te borgen en financieel in control te zijn en te blijven).
Doel is om op deze wijze in de komende tijd flexibel in te kunnen spelen bij de (her)ontwikkeling van nieuwe gebieden. Verschillende gebieden zullen om verschillende aanpak, strategie en grondbeleid vragen.

Naast bovengenoemde ontwikkelingen zullen wij het komend jaar gewoon doorgaan met het afronden van de laatste Vinex wijken en het verkopen van gronden op werkgebieden en voorzieningen-gebieden. Bestaande en nieuwe particuliere transformatieprojecten en een aantal particuliere initiatieven voor (kleinschalige) woningbouw worden verder begeleid. In het buitengebied blijft het aantal initiatieven onverminderd groot en zijn diverse plannen voor (kleinschalige) woningbouw in ontwikkeling. Deze initiatieven dragen inhoudelijk en/of financieel bij aan een robuuste ontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk en het buitengebied Kromme Rijn.

Stand van zaken
In de paragraaf hieronder wordt ingegaan op de stand van de totale grondexploitatie. Daarna wordt specifiek ingegaan op het risicoprofiel van de grondexploitatie en de beschikbare risicobuffer. Hierbij wordt uitgegaan van de stand van maart 2021. Als vergelijk zijn deze cijfers afgezet tegen de situatie van het jaar daarvoor (2020).
Deze gegevens zijn met de raad gedeeld in diverse bijpraatavonden.

Grondexploitatie
De totale boekwaarde per maart 2021 is € - 22,8 miljoen. Ten opzichte van vorig jaar is de boekwaarde met € 0,4 mln. toegenomen. De totale investeringen inclusief kostenstijging en rente voor de resterende looptijd van de grondexploitatie bedragen € 37,8 miljoen.
De totale opbrengsten die in de periode nog moeten worden gegenereerd bedragen € 64,4 miljoen. Op eindwaarde bedraagt het positieve resultaat € 3,8 miljoen Dit saldo fluctueert op basis van de herziening van de grondexploitatie.
In de tabel hieronder is het bovenstaande schematisch weergegeven.

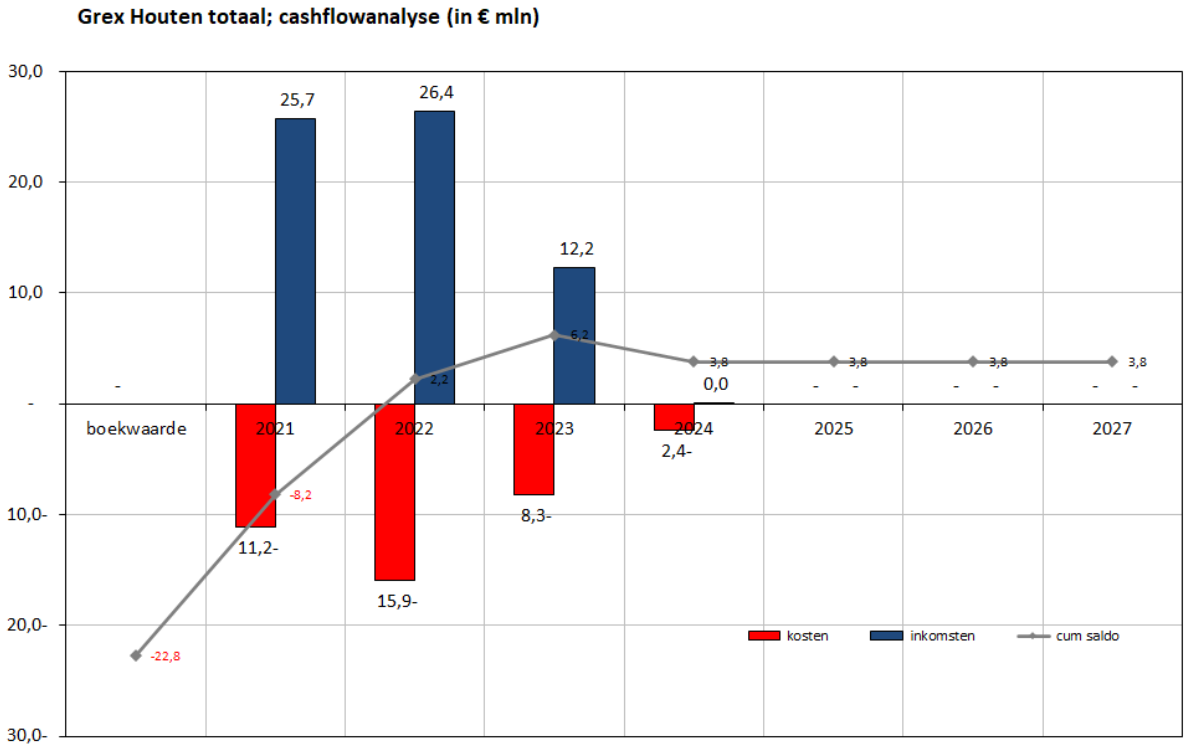

Risicoprofiel en risicobuffer
Opbouw risicobuffer
De beschikbare weerstandscapaciteit om de risico's in de grondexploitaties af te dekken (hierna: risicobuffer) bestaat uit de post weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie, het volkshuisvestingsfonds, het voor de grondexploitatie geoormerkte deel van de beklemde algemene reserve (concern weerstandsvermogen grondexploitatie) en het saldo van de grondexploitatie.

De risico's en de mutaties hierop zijn verwerkt in het risicoprofiel en vertrouwelijk toegelicht in de bijpraatavond van 16 februari 2021.

Ontwikkeling risicoprofiel
Het risicoprofiel is gedaald naar € 2,2 miljoen. Deze mutatie betreft voornamelijk afnemende risico's in relatie tot de huidige verkopen en de voortgang van Vinex.

Ontwikkeling risicobuffer
Het positieve saldo van de grondexploitatie van € 0,1 miljoen van € 3,7 miljoen in maart 2020 naar € 3,8 miljoen in maart 2021 is aan de risicobuffer toegevoegd. De bestemmingsreserve (€ 1,55 miljoen) Ruimtelijke Koers is uit de risicobuffer gehaald en ondergebracht bij de reserves. De totale risicobuffer neemt door deze mutaties af met € 1,5 miljoen van € 11,9 miljoen naar € 10,4 miljoen.

Bij de jaarrekening 2020 heeft op basis van het besluit begroten en verantwoorden (BBV) een winstneming plaatsgevonden in de grondexploitatie niet Vinex (winstneming € 0,54 miljoen) en in de grondexploitatie Vinex (€ 2,59 miljoen). Deze winstneming van in totaal € 3,13 miljoen ten laste van het saldo GREX leidt tot een verschuiving binnen de risicobuffer naar het concern weerstandsvermogen GREX en heeft geen invloed op het totaal saldo.

In onderstaande tabellen wordt de stand weergegeven van de grondexploitatie, het risicoprofiel en de risicobuffer per maart 2021. Deze cijfers zijn afgezet tegen de situatie van 2020. De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitaties is groot genoeg om de risico's, op basis van de huidige inzichten, gedurende de looptijd van de grondexploitatie op te kunnen vangen.

Tabel 1: Risico's grondexploitatie *x € 1*

Risico	Herziening GREX Maart 2020	Herziening GREX Juli 2020	Herziening GREX November 2020	Herziening GREX Maart 2021
2021	442.000	442.000	450.000	-
2022	-489.750	-489.750	-489.750	200.000
2023	-4.570.000	-4.570.000	-4.570.000	-2.360.000
Totaal	**-4.617.750**	**-4.617.750**	**-4.609.750**	**-2.160.000**

Tabel 2: Risicobuffer grondexploitatie (dekking) *x € 1*

Dekking	Herziening GREX Maart 2020	Herziening GREX Juli 2020	Herziening GREX Nov 2020	Herziening GREX Maart 2021
WSTV binnen GREX	650.000	650.000	650.000	650.000
VH-fonds (nog inzetbaar)	1.319.500	1.319.500	1.319.500	1.319.500
Concern Weerstandvermogen GREX	4.747.565	4.747.565	4.617.565	7.746.365
Bestemmingsres.Ruimtelijke Koers Houten	1.425.000	1.425.000	1.555.000	
Saldo GREX	3.714.000	3.714.000	4.073.000	684.065
Totaal	**11.856.065**	**11.856.065**	**12.215.065**	**10.399.930**

Tabel 3: Ratiotabel

Stavaza	A. Saldo GREX	B. Risico inventarisatie	C. Benodigde WSV op basis van HIFLO norm	D. Risicobuffer c/.q. beschikbare weerstands capaciteit	D:C Ratio WSV op basis van HIFLO	D:B Ratio WSV op basis van risico inventarisatie
maart 2020	-3.7 mln	-4.6 mln	6.0 mln	11.9 mln	ruim voldoende 2.0	uitstekend 2.6
maart 2021	-3.8 mln	-2.2 mln	6.1 mln	10.4 mln	ruim voldoende 1.7	uitstekend 4.8

De mutatie in de risicobuffer van € 11,9 miljoen naar € 10,4 miljoen leidt ertoe dat.de ratio op basis van de H'IFLO daalt van 2,0 naar 1,7 met de kwalificatie 'ruim voldoende'.
De ratio op basis van de risico-inventarisatie stijgt van 2,6 naar 4,8 (kwalificatie 'uitstekend'). Deze stijging wordt veroorzaakt door een inschatting van de verhoging van de kosten als gevolg van Covid-19, door het afnemende verkooprisico en het elimineren van de bestemmingsreserve ruimtelijke koers uit de risicobuffer. In de bijpraatavond is deze mutaties toegelicht.

Conform de nota 'risicomanagement en weerstandsvermogen grondexploitaties' wordt gestreefd naar een ratio weerstandsvermogen grondexploitatie van 1,0. Met een bandbreedte tussen 0,8 en 1,2.
Op basis van deze herziening is, op grond van de H'IFLO-norm, de ratio 2,0 - ruim voldoende en gerelateerd aan de risico-inventarisatie is de ratio 2,1 – uitstekend.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen weergegeven. Het beleid hierover ligt vast in de beleidsplannen die voor de verschillende onderdelen zijn opgesteld. De beleidsplannen bevatten de kaders voor het kwaliteitsniveau van deze onderdelen. Hieronder wordt per onderdeel weergegeven welke opmerkelijke en relevante zaken zich in het afgelopen jaar hebben afgespeeld.

	Onderdeel openbare ruimte	Beleids- en beheerplan	Vast-gesteld	Plan actualisering	Dekking vanuit programma en/of voorziening	
1	Bovengrondse Infrastructuur: weginrichting, overige bovengrondse infrastructuur, groen & water	Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte Startnotitie groot onderhoud en vervanging 2014-2054 Kaders vervolgtraject programma-BOR	Jan-2013 Dec-2014 Jun-2015	**2022** **2022** **2022**	Bereikbaar, bestemmingsreserve BOR	Openbare Ruimte
2	Ondergrondse infrastructuur (*inclusief riolering*)	Water- en rioleringsplan 2020-2023	Dec-2019	**2023**	Duurzaam, bestemmingsreserve BOR, bestemmingsreserve Riolering	
3	Kunstobjecten	Beheer en onderhoud Beeldende Kunst Slimmer organiseren beheer kunst in openbare ruimte	Sep-2020	**2025**	Samenleving, bestemmingsreserve Kunstobjecten	
4	Onderwijsaccommodaties	Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs Houten 2016-2020. Meerjaren Onderhoudsplan (MOP)	Apr-2016 Apr-2016	**2021** **2021**	Samenleving, Voorziening huisvesting onderwijs	Gemeentelijke gebouwen
5	Gemeentelijk Vastgoed	Meerjarenonderhouds-plannen en vervangings-investeringen gemeentelijke accommodaties	Dec-2020	**2025**	Alle programma's en bijbehorende onderhoudsvoorziening en	

Duurzaamheidskader
Via haar kapitaalgoederen kan de gemeente invulling geven aan de eigen voorbeeldfunctie op duurzaamheid. Binnen het Programma Duurzaam Houten wordt hierop specifiek ingezet met de Verduurzaming van het gemeentelijk Vastgoed en de Impuls Circulair Inkopen (zie deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie). Zo worden veelal natuurlijke momenten benut voor verduurzaming

Openbare Ruimte
Onderdeel 1: Bovengrondse Infrastructuur (wegen, wegmeubilair, civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen en groenvoorzieningen (incl. boombeheer)
Bestaande kader

Beeldkwaliteitskader
Vanaf 2013 is het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte van kracht, gebaseerd op het door de raad vastgestelde sobere "Nieuw Houtens Niveau".
Samengevat worden de volgende typen areaal, locaties en bijbehorende kwaliteitsnormen gehanteerd:

	Centrum	Wonen	Bedrijven	Buitengebied	Groenzones
Percentage areaal dat moet voldoen aan niveau →	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%
1. Groen	**A/B**	**C**	**C**	**C**	**C**
2. Verharding hoofdroutes asfalt	**A**	**B**	**B**	**B**	**B**
3. Verharding overige wegen	**A**	**B**	**B**	**B**	**B**
4. Meubilair	**B**	**C**	**C**	**C**	**C**
5. Bebording/bewegwijzering	**B**	**C**	**C**	**C**	**C**
6. Openbare verlichting/VRI's	**B**	**B**	**B**	**B**	**B**
7. Speeltoestellen	**A**	**B**	**B**	**B**	**B**
8. Civieltechnische kunstwerken	**B**	**B**	**B**	**B**	**B**
9. Reiniging	**B**	**B***	**B***	**B**	**B***

A	Mooi en comfortabel
B	Functioneel
C	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder; alleen mogelijk als voldaan wordt aan wettelijke eisen, veiligheid en functionaliteit
D	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, mogelijke juridische aansprakelijkstelling of sociale onveiligheid

* In 2021 voor onkruid op verharding verlaagd van B naar C.

Meerjarenopgave
In 2015 zijn de Kaders vervolgtraject programma-BOR voor groot onderhoud en vervanging door de raad vastgesteld. Hierin staan de meerjarenopgaven voor het planmatig beheer van de openbare ruimte. Om die opgaven te realiseren is een aantal financiële maatregelen genomen om de Bestemmingsreserve BOR (t.b.v. groot onderhoud en vervanging (GO+V) op niveau te houden en om eventueel investeringen in innovaties binnen het BOR programma mogelijk te maken. Ook is een 5-tal bedrijfswaarden vastgesteld (kosten/baten, beeldkwaliteit, duurzaamheid, kwaliteit leefomgeving, en draagvlak) die leidend zijn in het maken van keuzes in (vernieuwd) beheer..

<u>Stand van zaken en planning</u>

Actualisatie meerjarenopgave en opstellen meerjarenonderhoudsplan
In 2021 is het modelmatige onderzoek wat ten grondslag lag aan de "Kaders vervolgtraject programma-BOR" geactualiseerd. De actualisatie laat zien dat er slechts een gering verschil is tussen de in 2014 geraamde kosten voor GO+V en de actuele raming. Voor de periode 2020-2028 gaat het om 5% hogere kosten. De oorzaken van deze stijging zijn hogere prijzen voor GO en een toename van het areaal. Gelet op de 5% hoger kosten is er nog geen aanleiding om wijzigingen door te voeren in de structurele onttrekking uit de bestemmingsreserve BOR. Voor de korte en middellange termijn is de bestemmingsreserve voldoende gevuld om de benodigde onttrekkingen voor groot onderhoud en vervanging te doen.

Het hiervoor genoemde modelmatige onderzoek geeft niet aan wanneer exact groot onderhoud of vervanging nodig is van een bepaalde weg, brug, verkeersregelinstallatie, boom, speeltoestel, berm e.d. Hiervoor wordt een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) openbare ruimte opgesteld, gebaseerd op concrete en recente inspectiegegevens. Een MJOP bevat een onderhoudsplanning op objectniveau voor de komende 5 jaar (met jaarplannen). Dit plan wordt naar verwachting begin 2022 opgeleverd.

Wanneer het MJOP klaar is wordt op basis van het gedetailleerde beeld van de jaarlijkse kosten opnieuw bepaald of er maatregelen nodig zijn om kosten en dekking op de korte en middellange termijn in evenwicht te houden. Ook gelet op de gewenste beeldkwaliteit.

Jaarlijks wordt er een jaarplan GO+V openbare ruimte opgesteld. Dit jaarplan komt nu tot stand op basis van diverse businesscases met voorstellen voor projecten.

Civieltechnische kunstwerken
De afgelopen 10 jaar is met groot onderhoud en vervanging de kwaliteit van de houten en betonnen bruggen sterk verbeterd. Bij een klein deel van de houten bruggen moet dit de komende jaren nog gebeuren.

Jaarlijks wordt 1/3 deel van de civieltechnische kunstwerken gereinigd. Dit komt enerzijds de beeldkwaliteit ten goede, anderzijds is het belangrijk om kleine gebreken zichtbaar te maken en houtrot te voorkomen.
Elk voorjaar worden alle bruggen, tunnels en steigers geïnspecteerd door de eigen dienst. Elke 5 a 6 jaar doet een extern technisch bureau dit (zoals in 2020). Daar waar nodig wordt direct ingegrepen en overige reparaties worden hetzelfde jaar nog uitgevoerd. Bij civieltechnische kunstwerken is het van groot belang om de kwaliteit jaarlijks door middel van inspecties te monitoren en de technische staat op orde te houden.

Verhardingen
Het areaal is nog op de gewenste beeldkwaliteit te houden. Dit geldt de laatste twee jaar helaas niet voor onkruid op verharding met uitzondering van de centrumgebieden. Als oplossing willen we de beeldkwaliteit in de woon- en groengebieden en de bedrijventerreinen verlagen van een B- naar minimaal een C-niveau. Voornamelijk in het groeiseizoen geeft dit een wat minder net beeld.
De weginspectie 2020 vormt de basis voor het jaarplan voor 2022 met het uit te voeren groot- en klein onderhoud en de vereiste vervangingen.
Naar verwachting wordt er in 2022 net als in 2021 op 6.000 m2 onderhoud gepleegd aan elementenverharding, met name in Houten-noord). Op klein onderhoud aan elementenverharding worden er ca 1.000 koppeluren stratenmakers ingezet.
Wat betreft asfaltverharding worden delen van de Rondweg en de Koppeling opgepakt. Ook is in 2022 (evenals in 2021) een belangrijk project het herstellen van (het rode asfalt van) fietspaden. Er is bij de provincie subsidie aangevraagd voor de aanleg in 2022 van rode fietssuggestiestroken op de Waalseweg (vanaf de kern ’t Waal tot de Blasenburgseweg) en het creëren van goede fietsverbindingen op het kruispunt Binnenweg/Kruisweg.

Verlichting
Op dit moment is er een beperkte maar aanvaardbare achterstand in het onderhoud van de openbare verlichting. Momenteel loopt een nieuw aanbestedingstraject van het onderhoud en vervanging wat in 2022 moet leiden tot een nieuw contract. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand in de komende paar jaar is hierbij een aandachtspunt. De insteek van het nieuwe contract is ook dat er binnen 3 jaar overal energiezuinige led-verlichting is.

Groen
Op basis van de rapportage ”Gevolgen Essentaksterfte Houten in beeld” is een vervangingsplan voor zwaar aangetaste essen opgesteld. Zoals ook in 2021 is gebeurd, zullen de essenlanen met een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar vervangen worden om een grote kaalslag in de toekomst te voorkomen.
In 2022 wordt uitvoering gegeven aan het in 2021 vast te stellen bomenbeheersplan (met een uitwerking van verschillende beheerstechnische knelpunten).

Onderdeel 2: Ondergrondse infrastructuur (riolen, gemalen, drainage en randvoorzieningen + oppervlaktewater- en waterbodembeheer)
Kader
De Wet Milieubeheer schrijft voor dat de gemeente over een actueel bestuurlijk vastgesteld Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) beschikt. Houten heeft een breed Water en Rioleringsplan (WRP) waarin is weergegeven hoe de gemeente haar stedelijke watertaken uitvoert. De stedelijke watertaken omvatten het grond-, oppervlakte-, hemel- en afvalwaterbeheer. Voor het bekostigen van de stedelijke watertaken heft de gemeente rioolrecht.

Op grond van de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn er voor de financiële afwikkeling naast een Voorziening Egalisatie tarieven rioolheffing nog twee andere voorzieningen en één reserve nodig.

a. Voor de risicoafdekking in het stedelijke (afval)waterbeheer is de Spaarvoorziening voor vervanging en risicoafdekking riolering met een omvang van € 1.250.000 ingesteld. Dit is ongeveer 0,7% van de totale waarde van het rioleringsstelsel.
b. Voor waterbodembeheer is de Spaarvoorziening waterbodembeheer (conform BBV art. 44 1d ingesteld waarin gespaard wordt voor de kosten van baggerwerkzaamheden die planmatig om de circa 12 jaar plaatsvinden. De jaarlijkse storting in deze voorziening is vanaf 2020 €196.000.

c. Efficiency en aanbestedingsvoordelen worden afgewikkeld in de Bestemmingsreserve efficiency resultaten en aanbestedingsvoordelen. De raad beslist over de inzet van de middelen in deze reserve.

De periodieke herziening van het WRP is het moment waarop de raad beslist wat de werkelijke en benodigde stand van de reserves en voorzieningen moet zijn. De raad bepaalt dan ook de hoogte van de rioolheffing voor de nieuwe periode.

Stand van zaken en planning
Het rioleringsstelsel verkeert in een goede staat. Naast het reguliere beheer van het rioleringsstelsel vergt in 2022 vooral het voorkomen van waterschade en overlast door extreme buien en het baggeren van watergangen de nodige aandacht.

De belangrijke projecten in 2022 zijn:
- Vervanging van verschillende gemalen.
- Aanpakken risicolocaties voor wateroverlast in overleg met bewoners en bedrijven (in het kader van de klimaatadaptatie).
- Uitvoering van gemeentelijke projecten om te ontstenen/vergroenen en af te koppelen.
- Stimuleren van het ontstenen en vergroenen van tuinen, het afkoppelen van verharding en de aanleg van groene daken.
- Baggeren van watergangen.
- Samen met de partners van het Netwerk Water en Klimaat werken aan klimaatadaptatie en een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen.
- Onderzoek naar en mogelijke herijking van de financieringssystematiek van het WRP.

Ontwikkelingen
De komende jaren zal er op basis van een eigen lokaal Klimaatadaptatieplan een toenemende aandacht zijn voor klimaatadaptatie, wat naast het werkterrein waterbeheer ook invloed heeft op andere terreinen zoals nieuwbouw- en reconstructieprojecten.

Onderdeel 3: Kunstobjecten in het openbare gebied
Elk jaar in september vindt een schouw plaats van de ruim 50 kunstobjecten voor het bepalen van het benodigde klein onderhoud (één of tweejarig) en groot onderhoud.
In 2020 is een beleidsnotitie vastgesteld met daarin de visie, ambitie, categorie-indeling (t.b.v. de jaarlijkse budgetten voor dagelijks en groot onderhoud) en inhoudelijke criteria (kaders) met betrekking tot het aankoop- en collectiebeleid.

Na een inventarisatie van de openbare kunst in de gemeente zal een plan worden opgesteld om – eventueel gefaseerd – planmatig groot onderhoud en vervanging uit te voeren m.b.t. zwaar beschadigde of gestolen kunstwerken.

Gemeentelijke gebouwen
Onderdeel 4: Onderwijshuisvesting
Belangrijke ontwikkelingen
Het streven is vanaf 2022 een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) in werking te laten treden. Behandeling vindt plaats in december 2021.Het huisvestingsplan geeft inzicht in de visie, het beleid en de knelpunten en oplossingsrichtingen voor de onderwijshuisvestingsproblematiek in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Zowel het onderwijs als de gemeente zien zich geconfronteerd met op enig moment afnemende leerlingaantallen, verouderde gebouwen alsmede verandering in wetgeving. Aspecten als duurzaamheid, multifunctionaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid en inclusief onderwijs spelen een belangrijke rol.
Met het oog op de wettelijk vastgelegde gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en de noodzaak van een lange termijnvisie zorgt het huisvestingsplan voor:
- een duidelijke visie en een beleidsmatig kader voor huisvesting van onderwijsvoorzieningen in de gemeente Houten;
- zicht op de beschikbare voorzieningen en de omvang van de noodzakelijke huisvestingsvoorzieningen voor onderwijs vanaf 2022.

Het huisvestingsplan besteed aandacht aan:

- de huidige en toekomstige positie van de onderwijsinstellingen (zowel kwalitatief als kwantitatief).
- de knelpunten op korte, middellange en lange termijn.
- de uitgangspunten voor het huisvestings- en accommodatiebeleid.
- een toekomstscenario op basis van inventarisatie, knelpuntenanalyse en beleidsvoorkeuren.
- een toetsingskader voor de beoordeling van investeringsaanvragen voor onderwijs.
- financiële meerjaren-ontwikkeling van de huisvesting.

In het IHP is tevens aandacht voor de meerjarenonderhoudsplanning van de gemeentelijke onderwijsgebouwen van MFA Limes en de locaties van de schoolwoningen Merantihout en Plantagepolder.

Stand van zaken
Het IHP treeft vanaf 2022 in werking.

Planning
Vaststelling december 2021

Onderdeel 5: Gemeentelijk vastgoed
In 2015 is tot en met 2025 door de raad het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) voor alle gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat de gebouwen op onderhoud conditieniveau 3 worden gehouden. Met de beschikbare financiële middelen kunnen alle gemeentelijke gebouwen op het afgesproken conditieniveau 3 worden gehouden, dit geldt ook voor de jaren hierna. Om dit te bereiken wordt elk jaar het onderhoudsprogramma geactualiseerd en aangepast om deze doelstelling vast te houden. Conditieniveau 3 staat voor schoon, heel en veilig. Dit niveau wordt gehandhaafd zolang er huurders en/of gebruikers in de gebouwen aanwezig zijn. Gemeentelijk vastgoed kent vele verschillende verschijningsvormen, van brandweerposten tot volkstuincomplexen en van kerktorens tot bibliotheek. Het gehele areaal bestaat in 2022 uit een kleine 100 objecten en/of verhuurbare eenheden. Gemeente Houten gaat haar objecten vanaf 2022 onderverdelen in zes domeincategorieën verdeeld naar de aard van het gebruik, zodat in 2022 e.v. nog beter op kwaliteit en sociaal-maatschappelijk rendement gestuurd kan worden. Voor elke gebouwcategorie, met uitzondering van het primair onderwijs, blijft conditieniveau 3 conform NEN2767 uitgangspunt.

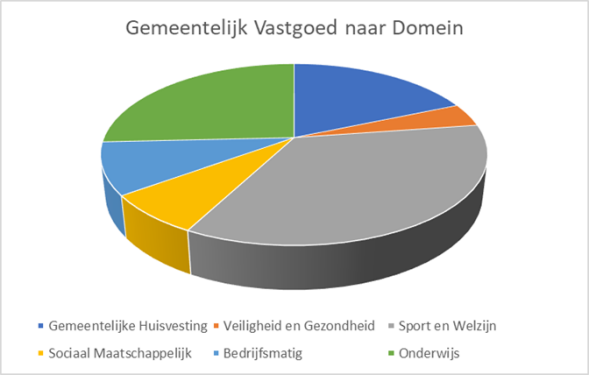

Gemeentelijk vastgoed onderverdeeld naar categorie

Vastgoed domeinen	Aantal	%
Gemeentelijke Huisvesting	18	19%
Veiligheid en Gezondheid	4	4%
Sport en Welzijn	34	35%
Sociaal Maatschappelijk	7	7%
Bedrijfsmatig	9	9%
Onderwijs	25	26%
		100%
Totaal	**97**	

Voor het primair onderwijs verzorgt gemeentelijk vastgoed het klein dagelijks onderhoud zoals is vastgelegd in de wet op het primair onderwijs. De financiële effecten om de overige gebouwen op het gewenste kwaliteitsniveau te behouden zijn in de meerjarenbegroting 2022 opgenomen. In deze begroting staan, behalve het reguliere technisch beheer en onderhoud, ook eenvoudig te realiseren (ver)duurzaamheidsingrepen opgenomen, zoals in gemeentelijke sportaccommodaties en gymzalen. Er is in 2020 kaart gebracht waar het waterverbruik van douchevoorzieningen -zonder aan comfort in te leveren- verlaagd kan worden met behulp elektronische regelingen en waterbesparende douchekoppen. Daar waar mogelijk worden ook lichtschakelaars vervangen voor bewegingssensoren en wordt tl-verlichting omgebouwd en vervangen voor led-verlichting. Voor de vervanging van (gasgestookte) klimaatinstallaties in 2022 wordt uitgegaan van natuurlijke vervangingsmomenten, ofwel einde technische levensduur. Op het moment van vervangen wordt ook gekeken naar de restant levensverwachting van het gebouw. Vervolgens wordt er ook gekeken of aanvullende bouwkunde

aanpassingen nodig zijn om het gebouw klimaat- en/of energie neutraal te maken. De bekostiging is onderdeel van het meerjarenonderhoudsprogramma. Op gebouwen, waarvan de gemeente eigenaar is en waarvan bekend is dat de levensverwachting langer is dan 10 jaar, worden -ook in 2022- zoveel mogelijk zonnepanelen geplaatst. Deze aantallen zijn echter afhankelijk van wat de hoofdconstructie kan dragen. Dit is van belang om gelijke tred te houden met het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma, het programma Duurzaamheid & Energietransitie.

Belangrijke ontwikkelingen
Ook in 2022 zullen naast het groot en klein onderhoud de gemeentelijke gebouwen verder worden verduurzaamd. Verder zal gemeentelijk vastgoed door het categoriseren van het areaal in 2022 nog beter in staat zijn om de financieel/sociaal-maatschappelijke prestaties van het vastgoed in kaart te brengen.

Stand van zaken
De gemeentelijke gebouwen verkeren in de afgesproken conditiescore 3, aan deze lijn wordt vastgehouden tot ook na 2022.

Planning
Het meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen wordt 4e kwartaal 2021 geactualiseerd voor 2022.

De mate van onderhoud bepaalt de kwaliteit en de levensduur van de kapitaalgoederen. Onderscheid wordt gemaakt tussen aan de ene kant de reguliere beheer-/exploitatiekosten en aan de andere kant de groot onderhoudskosten. De verhouding *tussen* en de omvang *van* beide kostensoorten geeft een beeld van de financiële inspanningen die noodzakelijk waren. De actuele staat van onderhoud en het gekozen beeldkwaliteitsniveau(Het Nieuw Houtens Niveau) zorgen er voor dat steeds nieuwe afwegingen gemaakt moeten worden. De huidige financiële realiteit maakt dat we te maken hebben met drie fasen van ombuigingen. Deze hebben effect of zullen effect hebben op het niveau van onderhoud.

Hieronder volgt een tabel met de omvang van het onderhoud kapitaalgoederen, onderverdeeld in regulier en groot onderhoud.

	Begroting 2022	O:GO
Onderhoud door derden	4.381.435	56
Groot onderhoud door derden	3.391.717	44
Totalen	**7.773.152**	**100**

Paragraaf Financiering

Inleiding
De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft een kader voor het (financierings-) risicomanagement. Het betreft het raamwerk voor het financieringsbeleid. Dit is verder uitgewerkt in de gemeentelijke Regeling treasury. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid van de gemeente Houten wordt vormgegeven en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie worden beschreven.
Daarnaast zijn er beleidsregels met betrekking tot het verstrekken van geldleningen en garanties. Deze beleidsregels bieden toetsingskaders c.q. spelregels voor het beoordelen van lening- en garantieaanvragen.

Ontwikkelingen
De door BNG gehanteerde basisrente wordt voor Houten al jaren gebaseerd op Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken). Europese regelgeving vereist van basisrentes dat ze robuust en betrouwbaar zijn. Nieuwe regels bepalen dat basisrentes meer op basis van transacties moeten worden berekend en minder op basis van inschattingen van banken om de objectiviteit te vergroten. ECB (Europese centrale bank) heeft als alternatief voor Euribor de basisrente €STR (Ester) geïntroduceerd die aan deze regelgeving voldoet. Doordat de nieuwe basisrente €STR op een andere wijze wordt berekend, zal deze naar verwachting niet helemaal gelijk zijn aan de bestaande basisrente. In de markt worden momenteel methoden en standaarden ontwikkeld om de nieuwe basisrente zo veel als mogelijk gelijk te stellen aan de bestaande basisrente om schommelingen te beperken.

Rentevisie
Voor de financieringsbehoefte (korte en lange termijn) is een visie op de rente-ontwikkeling onontbeerlijk. Daarom wordt gebruik gemaakt van diverse renteverwachtingen van kredietwaardige instellingen. Op basis daarvan wordt de gemeentelijke rentevisie geformuleerd.
De FED (de centrale bank van de Verenigde Staten van Amerika) heeft de beleidsrente medio 2021 gehandhaafd op 0,25%. Doel hiervan is o.a. de economische schade van het coronavirus zo veel mogelijk te beperken. De rente van de ECB (Europese centrale bank) is medio 2021 0%.
De 10-jaars swaprente, de maatstaf voor de kapitaalmarktrente steeg van -0,2% medio 2020 naar -0,04% medio 2021. De 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken) daalde van -0,44% medio 2020 naar -0,54% medio 2021. Voor medio 2021 is de verwachting, dat de 10-jaars swaprente in de eurozone zich rond de 0,07% zal bewegen. De korte termijnrente zal gemiddeld uitkomen op -0,54%.

Renterisico
Voor het renterisico gelden er twee normen namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm (lang)
Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten in geval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. Deze norm is op 20% van de lastenkant van de begroting gesteld en wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
Stand van het begrotingstotaal	143.505	122.801	110.844	110.914
Renterisiconorm 20% van de begroting	28.701	24.560	22.169	22.183
Renterisico op de vaste schuld	14.171	4.171	4.171	4.171
Ruimte onder risiconorm	**14.530**	**20.389**	**17.998**	**18.012**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij meerjarig onder de norm uitkomen.

Kasgeldlimiet (kort)
Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage (8,5%) berekend over de lastenkant van de begroting. Zodra de kortlopende financiering (kasgeldleningen) drie kwartalen boven dit bedrag uitkomt, is de gemeente verplicht over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld moet dan omgezet worden in een langlopende geldlening. Voor 2022 zit ons kasgeldlimiet op bijna € 12,1 miljoen. Het verwachte financieringstekort bedraagt begin 2022 € 14,9 miljoen en loopt op gedurende het jaar. Dit tekort wordt veroorzaakt door aflossingen op leningen en openstaande kredieten.

Gezien de overschrijding op de kasgeldlimiet, wordt eind 2021 een plan gemaakt om gedeeltelijk te consolideren. De huidige markt voor het kasgeld is dusdanig dat het lonend is de kasgeldpositie niet overhaast te consolideren op de kapitaalmarkt. Door dagelijks de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren kan, in geval van een stijgende rente, snel gehandeld worden.

Liquiditeitsplanning en financiëringsbehoefte
De liquiditeitenplanning voor 2022 is als volgt:

bedragen x € 1.000

Liquiditeitenplanning	2022
Stand liquiditeiten 1/1	-14.938
Saldo exploitatie	5.159
Saldo investeringen	-20.077
Saldo grondexploitatie	11.970
Saldo financiële activiteiten	-15.202
Stand liquiditeiten 31/12	-33.088

In 2022 stijgt de financieringsbehoefte van € 14,9 miljoen begin 2022 tot naar verwachting € 33,1 miljoen eind 2022. De belangrijkste reden hiervoor zijn meerdere aflossingen op bestaande leningen en kredieten voor renovatie van scholen.

Bij de meerjarige financieringsbehoefte is rekening gehouden met de in de begroting opgenomen investerings- en bestedingsplannen, alsmede met de geraamde inzet van voorzieningen. Daarnaast is vanwege het ontbreken van een meerjareninvesteringsprogramma, vanaf 2022 een aanname hieromtrent gedaan. Hieruit volgt het volgende beeld voor de meerjarige financieringsbehoefte.

Grafiek: meerjarige financieringsbehoefte en verloop leningenportefeuille

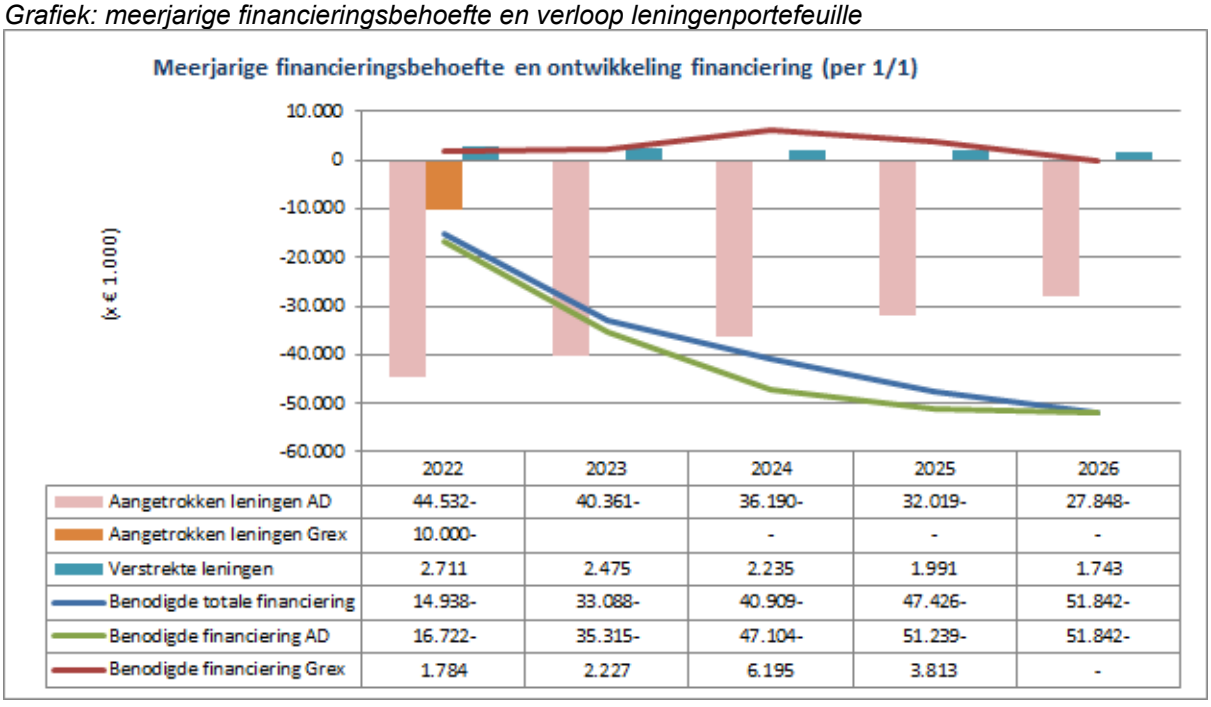

	2022	2023	2024	2025	2026
Aangetrokken leningen AD	44.532-	40.361-	36.190-	32.019-	27.848-
Aangetrokken leningen Grex	10.000-		-	-	-
Verstrekte leningen	2.711	2.475	2.235	1.991	1.743
Benodigde totale financiering	14.938-	33.088-	40.909-	47.426-	51.842-
Benodigde financiering AD	16.722-	35.315-	47.104-	51.239-	51.842-
Benodigde financiering Grex	1.784	2.227	6.195	3.813	-

In bovenstaande grafiek stijgt de financieringsbehoefte vanuit de Algemene Dienst meerjarig naar ruim € 50 miljoen, terwijl de financieringsbehoefte vanuit de grondexploitaties op termijn verdwijnt. De

stijgende financieringsbehoefte wordt verklaard door aflossingen op bestaande leningen, kredieten voor renovatie van scholen en stijgende kosten op sociaal domein.

Rentetoerekening
Vanaf 2017 moet de ‘reële’ (omslag)rente in de begroting worden verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Bedragen x € 1.000

	Renteschema	2022	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.281.271
b.	De externe rentebaten		-37.192
	Totaal door te rekenen externe rente		1.244.079
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend		
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	37.192	
			37.192
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
	De aan de taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.281.271
e.	*De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)*		1.152.787
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**		**-128.484**

Op basis van bovenstaand overzicht, is de voorcalculatorische omslagrente in de begroting 2022 berekend op 1,0%. Dit percentage is 0,5 % lager dan de omslagrente in 2021. Deze rente wordt toegepast aan de uitgaven- en inkomstenkant van de begroting. Ook geldt deze omslagrente normaliter als basis voor het bepalen van de rentekosten aan de hand van de geraamde financieringsbehoefte. Nu de rente op de kapitaalmarkt al tijden laag is en naar verwachting blijft, is het rentepercentage van 1% voor het bepalen van de rentekosten voor de periode 2022-2025 een reëel percentage, dat geen bijstelling behoeft voor onvoorziene renteontwikkelingen.

Wet schatkistbankieren
Eind 2013 is de Regeling Schatkistbankieren in werking getreden. Op grond van deze regeling dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Voor Houten ligt de drempelwaarde in 2022 op € 2,8 miljoen. Omdat de gemeente voornamelijk aan de opnemende kant zit, wordt een situatie van overtollige middelen niet verwacht.

Wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof)
Per 1 januari 2014 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) van kracht. Deze wet zorgt er voor dat de schulden van de totale Nederlandse overheid niet te hoog worden. De grens van het toegestane tekort bedraagt 3,0% BBP (Bruto Binnenlands Product). Naast het Rijk dient ook de decentrale overheid zich aan strengere normen te houden. Voor de periode van 2019 tot en met 2022 ligt de norm op -0,4 % van het bruto binnenlands product (bbp). De individuele EMU-referentiewaarde voor Houten bedraagt voor 2021 bijna € 4,0 miljoen (tekort). Dit gegeven komt uit de septembercirculaire 2020. Voor 2022 is de referentiewaarde nog niet bekend, daarom gaan we uit van de waarde over 2021.
In onderstaand overzicht is te zien het werkelijke EMU-saldo 2020 en de verwachte EMU-saldi over 2021 en 2022 respectievelijk € 3,4 miljoen, € 4,8 miljoen en € 16,6 miljoen (overschot) bedragen. De conclusie die daaruit kan worden getrokken, is dat Houten in 2020, 2021 en 2022 in positieve zin bijdraagt aan het EMU-saldo.

Bedragen x € 1.000

	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.267	-7724	-1.378
Mutatie (im)imateriële vast activa	-4.612	-600	-5.415
Mutatie voorzieningen	-1.124	149	225
Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	2385	-11.772	-12.313
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**3.370**	**4.797**	**16.575**

Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling
De organisatie toont zich steeds weer wendbaar, al kraakt het soms wel. En dat is in deze tijden, met steeds veranderende context van de Coronacrisis en een steeds groter appèl vanuit de samenleving, een belangrijke voorwaarde om het werk goed uit te kunnen blijven voeren. Door vanuit huis te werken, digitaal vaardiger te worden en via hybride vormen van overleg, lukt het om onze dienstverlening op een goed niveau te houden. Er wordt door de organisatie en het bestuur gewerkt aan de verschillende inhoudelijke uitdagingen waar Houten in de komende jaren voor staat: voldoende woningen, energietransitie, leefbaarheid van de stad, voldoende participatie en iedereen naar vermogen mee laten doen.
Het is van belang dat de organisatie krachtig genoeg is om wendbaar te zijn. Daarom blijven we kritisch kijken naar onze manier van handelen en werken, nieuwe ontwikkelingen en het onderhouden van contacten in de samenleving. De randvoorwaarden voor een duurzaam goed functionerende organisatie zijn daarbij van belang.
In dat kader worden allereerst een drietal, met elkaar samenhangende, ontwikkelingen benoemd; uitkomsten tussenevaluatie reorganisatie, onderzoek en advies voor duurzame ICT en invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Deze ontwikkelingen zullen ook met de Raad worden besproken. Na de toelichting op deze drie ontwikkelingen, volgt in deze paragraaf verder informatie over HR-beleid en informatiemanagement.

Tussenevaluatie reorganisatie per 1-1-2019 (artikel 213a-onderzoek)
Per 1 januari 2019 wordt er gewerkt met een nieuwe organisatiestructuur (2-laags managementmodel) en zijn ook de uitgangspunten voor de manier van sturen en samenwerken herijkt. De uitgangspunten die sindsdien centraal staan zijn;

- We tonen eigenaarschap voor ons werk
- We geven coachend leiding
- We kiezen bewust voor sturen via de lijn of via een programma
- We werken integraal en verbindend
- We werken opdrachtgestuurd en resultaat gericht
- We leren en vernieuwen

Nu, twee jaar later, heeft er een tussenevaluatie plaatsgevonden, met als hoofdvraag; *'In hoeverre hebben de aanpassingen in de structuur en investeringen in de sturing en manier van werken tot nu toe het gewenste effect?'*
Met deze tussenevaluatie wordt een beeld gevormd van hoe de organisatie er op dit moment voor staat en worden aanbevelingen meegegeven voor gerichte vervolgstappen die gezet moeten worden, om de gewenste organisatie ontwikkeling aan te passen c.q. voort te zetten. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het artikel 213a Gemeentewet1. De Raad zal daarom over dit onderzoek worden geïnformeerd.

Onderzoek duurzame verbetering ICT-dienstverlening (artikel 213a-onderzoek)
In 2021 is een onderzoek uitgevoerd naar de huidige staat van de ICT-dienstverlening en de vraag wat er nodig is om de ICT-dienstverlening duurzaam te verbeteren en de informatieveiligheid op peil te brengen en te houden. Ook in gemeentenland vindt een digitale transformatie plaats. Onder invloed van ontwikkelingen in de markt (zoals Software as a Service/Saas, pay per use, common ground, beveiligingscomponenten) en overige snel veranderende ICT-componenten, verandert de traditionele rol van het ICT beheer steeds meer. De rol verandert van klassiek beheerder, dat de hardware in de lucht houdt, naar een team dat adviseert over producten en diensten dat de primaire processen van de gemeente optimaal ondersteunt.
Deze transformatie vraagt om serieuze aandacht voor de ontwikkeling van strategisch informatiebeleid, borging van ITIL-werkprocessen (Information Technology Infrastructure Library) en de versterking van architectuur- en informatiemanagementfuncties. Ook vraagt het om keuzes op het gebied van de organisatie van het datacenter, wat nu nog in eigen beheer wordt uitgevoerd.
Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het artikel 213a Gemeentewet. De Raad zal daarom over dit onderzoek worden geïnformeerd.

1 *In een 213a gemeentewet onderzoek onderzoekt het college de doelmatigheid van (onderdelen van) organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente. Het periodiek aandacht hiervoor hebben impliceert ook het doel om te leren, om na te denken en te streven naar verbetering.*

Invoering rechtmatigheidsverantwoording
Naar aanleiding van de voorstellen van de commissie Depla in het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten" legt het College van burgemeester en wethouders voor het eerst met ingang van het verslagjaar 2022 in de jaarrekening zelf als eerste verantwoording af over de rechtmatigheid van de besteding van de beschikbare middelen waar dit voorheen door de externe accountant werd gedaan. Deze verantwoording gaat na een wetswijziging deel uitmaken van de jaarrekening, zodat de aandacht voor en de controle op rechtmatigheid op het huidig kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft. De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt daarmee te vervallen.
De gemeente Houten is, mede op basis van de aanbevelingen van de accountant, ARC en onze eigen Verbijzonderde Interne Controle (VIC) bezig om verbeteringen aan te brengen in de administratieve organisatie en de interne beheersing. Over de voortgang van de aanbevelingen wordt periodiek aan de audit- en rekeningcommissie gerapporteerd.
De verbeterslagen zijn belangrijke randvoorwaarden om op een efficiënte en effectieve manier tot een onderbouwde uitspraak te komen over het rechtmatig handelen van de gemeente. Het gaat daarbij niet alleen om het investeren in de verbetering van procedures of processen, maar zeker ook over adequate informatievoorziening en het meer helder maken van verantwoordelijkheidsverdeling en sturen op bijbehorende houding en gedrag.
Onderstaand plaatje geeft de samenhang weer tussen de drie hierboven toegelichte ontwikkelingen.

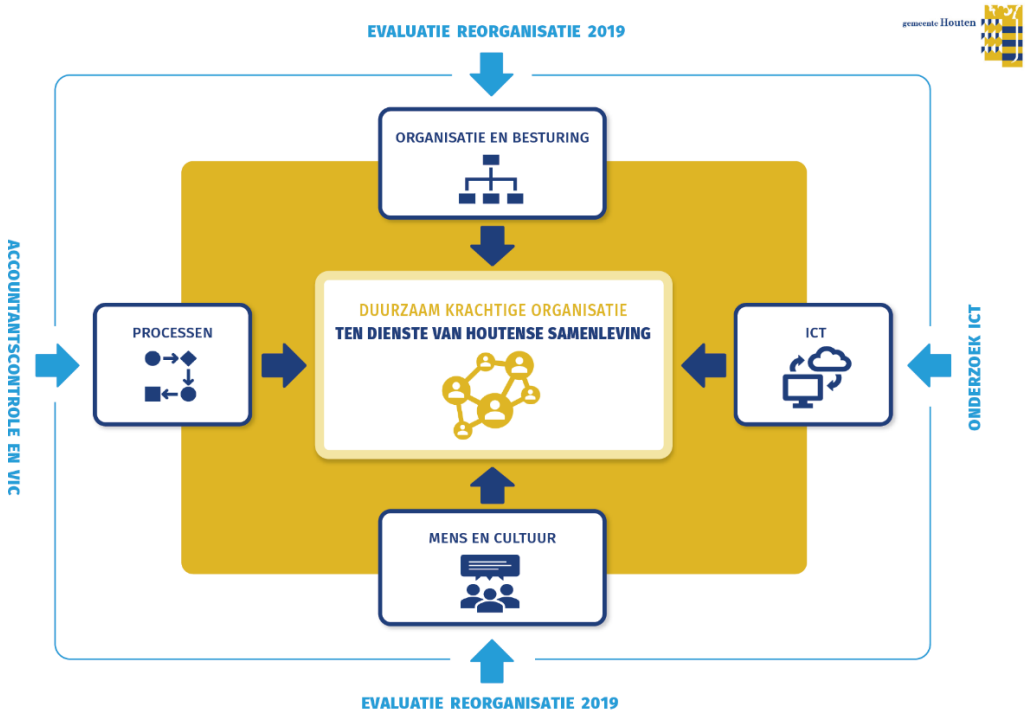

Ontwikkeling HR-beleid
Banenafspraak
In het voorjaar 2021 is verder gewerkt om een goede basis te creëren voor de lokale uitvoering van de banenafspraak binnen de gemeentelijke organisatie. De uitwerking vraagt nog de benodigde aandacht in de verschillende teams. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt over de wijze waarop de inzet van mensen uit de doelgroep wordt opgenomen in het programma van eisen bij de aanbesteding van diensten, zoals schoonmaak, postbezorging, catering, beheer fietstransferium. De eerste concrete resultaten zijn gerealiseerd bij het contracteren van de postkoeriersdienst. De aandacht richt zich vanaf tweede helft 2021 op het realiseren van plaatsingsmogelijkheden binnen de gemeentelijke organisatie en het structureel verankeren van passende werkplekken binnen de teams. Hierbij zal aandacht zijn voor voldoende draagvlak binnen de organisatie, eventuele compensatie aan teams waar de extra taken worden toegevoegd, en de benodigde intensieve begeleiding die noodzakelijk is voor positieve ervaringen van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te bewerkstelligen.

We willen zorgvuldig omgaan met kandidaten uit de doelgroep, die recht hebben op een goede begeleiding en een fijne werkomgeving, die past bij hun beperkingen. Voor de eerste plaatsingen lijkt het sinds 2021 structureel in de formatie opgenomen budget van 75.000,- toereikend. Voor de begroting 2022 wordt daarom geen aanpassing gevraagd. Bij het beschikbare formatiebudget is rekening gehouden met een gemiddelde loonkostensubsidie van 50% per plaats. Afhankelijk van de opgedane ervaringen en het beeld van loon- en begeleidingskosten zullen naar verwachting voor de jaren daarna gerichte begrotingsvoorstellen worden gedaan.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid.
Vanaf het najaar 2021 start de uitvoering van de projectopdracht vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. De aandacht richt zich hierbij op de vitaliteit van de gemeentelijke organisatie, die het komende decennium te maken krijgt met een flinke toename in de uitstroom van personeel door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Er is aandacht en zorg voor de psycho-sociale en fysieke fitheid van onze medewerkers. Dit laatste heeft een relatie met het verlagen van ziekteverzuim en de inzet om ervaren werkdruk het hoofd te kunnen bieden. Ook ontwikkelingen op het gebied van informatisering en automatisering zullen hun effect hebben op werkprocessen en daarmee andere eisen stellen aan de duurzame inzet van ons personeel. De uitkomsten van de tussenevaluatie van de reorganisatie zullen meegenomen worden in dit traject, dat daarmee belangrijke impulsen kan geven aan het lopende programma Organisatieontwikkeling. Naar verwachting zal de nog af te sluiten nieuwe CAO-Gemeenten 2021 extra doelstellingen bevatten in de beleidsuitvoering van vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. De uitwerking past vooralsnog binnen de eerder beschikbaar gestelde bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling (voor dit thema is gealloceerd 442.000,-).

Programma Informatiemanagement
Covid-19 en ICT
De Covid-19 pandemie heeft er toe geleid dat veel mensen thuis zijn gaan werken. Dat heeft een zware wissel getrokken op de ICT infrastructuur en de medewerkers van dit team. In een sneltrein vaart zijn de digitale middelen geïmplementeerd om thuiswerken mogelijk te maken. Inmiddels is er ook nagedacht hoe het nieuwe werken na de periode Covid-19 vorm gegeven kan worden, met toepassing van de nieuwe mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld een hybride werkstructuur, andere kantoor inrichting en flexibele dienstverlening aan onze inwoners. Het team Informatie zal hieromtrent adviseren.

Omgevingswet/Digitaal Stelsel Omgevingswet (DS)
In 2022 dient het zogenaamde Digitaal Stelsel Omgevingswet operationeel te zijn. Dit als onderdeel van het grotere traject van de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Het uitstel van de invoering naar 1 juli 2022 geeft meer tijd en ruimte om ook dit project digitaal te ondersteunen. Ook in 2022 zal hier de nodige inspanning van het team Informatie voor nodig blijven.

Informatiebeveiliging
De bedreigingen op het terrein van informatieveiligheid nemen hand over hand toe. Bijna dagelijks zijn er berichten in de pers over organisaties die worden getroffen door aanvallen ransomware, waarmee toegang tot eigen data onmogelijk wordt en de dienstverlening aan inwoners, organisaties en ondernemers in gevaar komt. Deze vorm van cybercrime (internetcriminaliteit) treft ook overheidsinstanties en is zeer ontwrichtend en leidt tot grote schade. Meerdere reeds gestarte beveiligings- en verbeterprojecten, zullen daarom in 2022 verder worden doorgezet en uitgebreid. Daaronder bijvoorbeeld de 24/7 monitoring van het gemeentelijk netwerk. Naast het treffen van nieuwe maatregelen zullen ook met name bestaande maatregelen verder worden verfijnd en periodiek worden getoetst. Voor wat betreft veiligheidsbewustzijn zal worden onderzocht in hoeverre e-learning tools een goede aanvulling kunnen zijn op de reeds bestaande maatregelen. Taken op dit gebied worden steeds technischer en complexer en daarvoor is de inzet van een Technical Security Officer (TSO) noodzakelijk . In 2022 zal worden onderzocht op welke wijze hierin kan worden voorzien, via een dienstverleningscontract of door het in dienst nemen van een specifieke medewerker voor deze taak. De verwachting is dat de kosten voor informatiebeveiliging in de komende jaren nog behoorlijk kunnen toenemen.

Indicatoren
In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' per 1 januari van het betreffende jaar weergegeven.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2018	2019	2020	2021	2022
Formatie (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,72	5,73	5,80	5,83	5,75
Bezetting (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,70	5,39	5,56	5,67	5,74
Apparaatkosten (BBV)	Kosten per inwoner	€ 534	€ 547	€ 548	€ 558	€ 563
Externe inhuur (BBV)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,70%	9,20%	11,50%	1,10%	0,80%*
Overhead (BBV)	% van totale lasten	10,60%	10,10%	9,00%	9,90%	8,80%

* In de primitieve begroting is nog nauwelijks sprake van geraamde inhuur. In de loop van het begrotingsjaar wordt inhuur aan de hand van besluitvorming geraamd en wordt bijbehorende dekking aangegeven.

Betrokkenheid verbonden partijen

Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelasting en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

Paragraaf Ombuigingen

1. Inleiding
Om bij de begroting 2020 tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen waren ombuigingsmaatregelen noodzakelijk van circa € 2,1 miljoen. De ombuigingen waren onderverdeeld in maatregelen ten aanzien van de kostenontwikkeling voor jeugdhulp en Wmo en ‘overige’ ombuigingsmaatregelen. De verdeling was als volgt:

- Jeugdhulp en Wmo: circa € 1,3 miljoen in 2020 oplopend tot circa € 1,5 miljoen in 2023;
- Overige: circa € 0,8 miljoen vanaf 2020 voor overige beleidsterreinen.

In deze paragraaf wordt de voortgang van de realisatie van de vastgestelde ombuigingen weergegeven.

2. Ombuigingen jeugdhulp en Wmo
De raad is in 2021 via de bestuursrapportages geïnformeerd over de voortgang van de ombuigingen jeugdhulp en Wmo. In de begroting 2022 wordt de actuele stand van zaken weergegeven. Hierbij is het jaar 2023 (het jaar waarin het volledige ombuigingspakket moet zijn gerealiseerd) het uitgangspunt.

Figuur: stand van zaken ombuigingen jeugdhulp en Wmo 2023

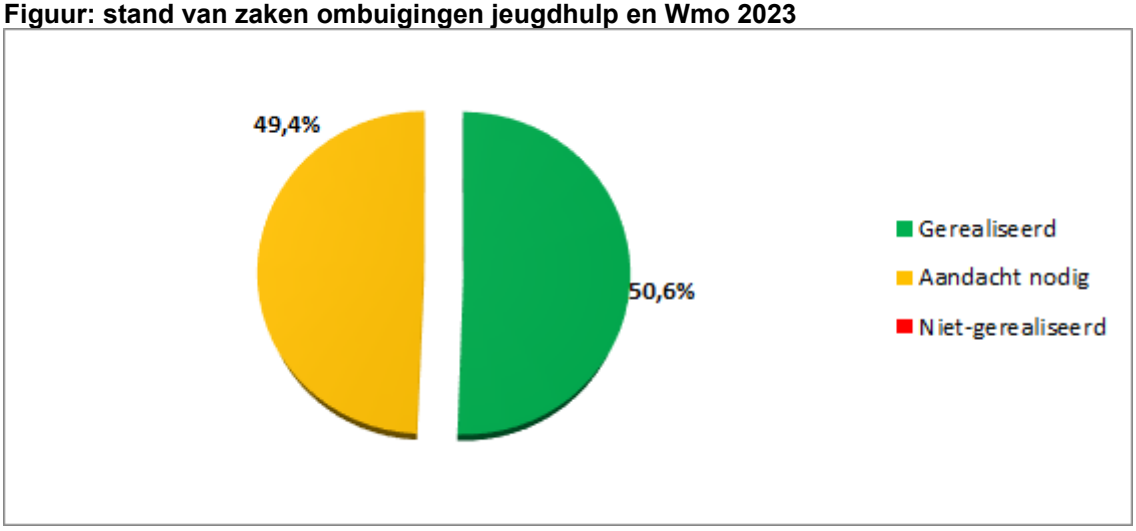

Van deze ombuigingen is 50,6% (€ 777.000) daadwerkelijk gerealiseerd. Het betreft de maatregel ‘Wmo: besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing’, 'van residentieel naar gezinsvormen', grotendeels 'continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten en de inzet van een SOH-GGZ jeugd' en 'coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders'. Daarnaast is op ombuigingsmaatregel 3 (van residentieel naar gezinsvormen) een groter bedrag (€ 118.000) gerealiseerd dan de begrote ombuiging. Dit surplus in ingezet om de begrote, maar nog niet gerealiseerde ombuiging ‘handhaven en verscherpen contracten’ te verlagen. Zo blijven de middelen voor jeugdzorg beschikbaar.
De realisatie (49,4%) van alle overige ombuigingsmaatregelen jeugdhulp en Wmo staat nog op oranje (‘aandacht nodig’).

In de tabel hieronder volgt de stand van zaken per ombuigingsmaatregel.

Tabel: stand van zaken ombuigingen jeugdhulp en Wmo 2023

bedragen x € 1

Nr	Ombuigingsmaatregelen	2023					
		Ombui-ging	Gerea-liseerd	Aandacht nodig	Niet-gerea-liseerd	Gerea-liseerd	Prog-nose
1	Jeugdhulp: coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders	250.000	196.000	54.000		78%	100%
2	Jeugdhulp: continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten en de inzet van een SOH-GGZ jeugd	300.000	274.228	25.772		91%	100%
3	Jeugdhulp: van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom) (*)	100.000	100.000			100%	
4	Wmo: besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing	70.000	70.000			100%	
5	Jeugd: ouders laten meebetalen voor opvang BSO+	100.000	19.000	81.000		19%	100%
6	Wmo: beheersen kosten regiotaxi	80.000		80.000			100%
7	Jeugdhulp: handhaven en verscherpen contracten (*)	550.000	118.000	432.000		21%	100%
8	Wmo: instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen	85.000		85.000			100%
	Totaal	**1.535.000**	**777.228**	**757.772**	**0**	**50,6%**	**100%**

(*) Het surplus (€ 118.000) op de realisatie bij maatregel 3 is ingezet om de ombuiging bij maatregel 7 te verlagen. Zo blijven de middelen voor jeugdzorg beschikbaar.

Hieronder wordt de voortgang van de nog te realiseren ombuigingen toegelicht.

nr. 1 Jeugdhulp: coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders
Op basis van de aanpak van 2020 en 2021 is het de verwachting dat de resterende € 54.000 vanaf 2022 kan worden gerealiseerd. De belangrijkste punten uit deze aanpak zijn:

- Coördinatie van zorg is door het Sociaal Team (Jeugd) in de toegang toegepast.
- Sociaal team acteert actief op stapeling van zorg
- Ouders worden actief geïnformeerd over de kosten van de ingezette vormen van jeugdhulp

nr. 2 Jeugdhulp: continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten en de inzet van een SOH-GGZ jeugd
Vanaf eind 2020 is de formatie op POH/SOH-GGZ op de gewenste sterkte. De effecten hiervan zijn zichtbaar doordat gemiddeld gezien het aantal verwijzingen naar specialistische hulp afneemt. Op basis van deze ontwikkeling is het de verwachting dat de resterende € 25.772 vanaf 2022 zal worden gerealiseerd.

nr. 5 Wmo: ouders laten meebetalen voor opvang BSO+.
Het herindiceren van kinderen heeft als gevolg van de lockdown vertraging opgeleverd. Het Sociaal Team Houten heeft hier vanaf september 2020 extra capaciteit op ingezet. Het is de verwachting dat op basis van de langzaam verbeterende situatie de ombuiging van € 100.000 kan worden gerealiseerd in 2022.

nr. 6 WMO: beheersen kosten regiotaxi.
De voorbereiding van de realisatie van deze ombuiging (2022: € 67.000 en vanaf 2023 structureel € 80.000) is in volle gang. Onderdeel hiervan is om te kijken naar verdere professionalisering van het Houtense aanbod zoals de elektrokarren en ‘ANWB-automaatje’.

nr. 7 Jeugdhulp: handhaven en versterken contracten.
Vanaf 2022 komen er nieuwe contracten met zorgaanbieders. Samen met onze collega Lekstroom gemeenten willen we in deze contracten nieuwe / betere afspraken maken die ons meer grip geven op sturing van deze kosten. Op basis hiervan is het de verwachting dat de resterende ombuiging van € 432.000 kan worden gerealiseerd in 2022.

nr. 8 Wmo: instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen.
Eind 2020 is de geactualiseerde Wmo-verordening vastgesteld. Hiermee worden dan de kaders en randvoorwaarden vastgelegd en heeft het Sociaal Team mogelijkheden om de instroom te beperken. Als gevolg hiervan is de verwachting dat deze ombuiging van structureel € 85.000 kan worden gerealiseerd in 2022.

3. Overige ombuigingen
Evenals over de ontwikkeling van de ombuigingen op jeugdhulp en Wmo is de raad ook over de stand van zaken van de 'overige' ombuigingen via de bestuursrapportages en de jaarrekening 2020 geïnformeerd. In de begroting 2022 wordt de actuele stand van zaken weergegeven. Hierbij is het jaar 2023 (het jaar waarin het volledige ombuigingspakket moet zijn gerealiseerd) het uitgangspunt.

Figuur: stand van zaken overige ombuigingen 2023

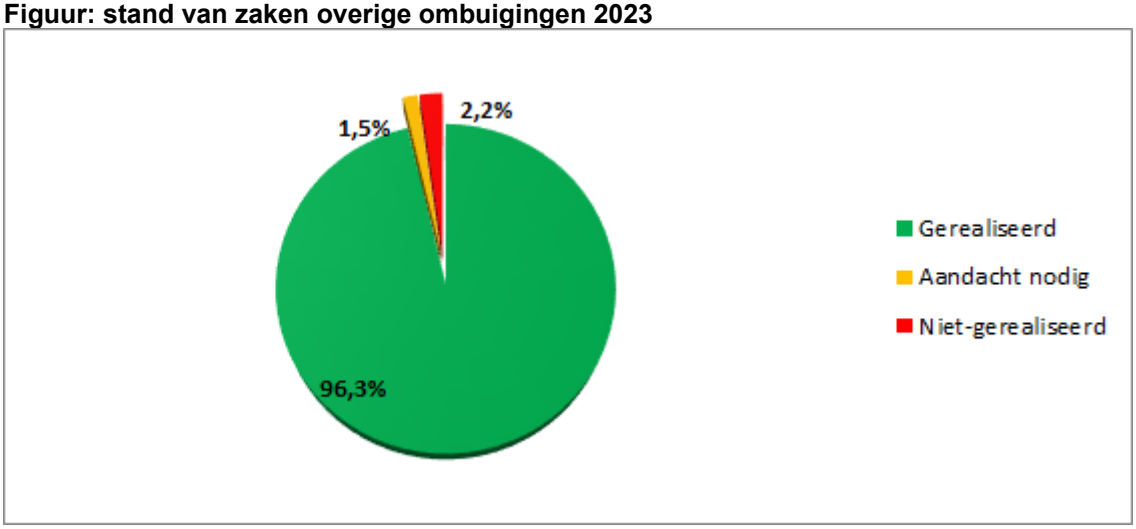

Van deze ombuigingen is 96,3% (€ 712.500) inmiddels gerealiseerd. Een deel van de ombuiging voor beheer en onderhoud accommodaties van € 11.000 (1,5%) staat op oranje ('aandacht nodig'). Een deel van de ombuiging voor dienstverlening van € 16.500 (2,2%) staat op rood en wordt niet gerealiseerd.

In de tabel hieronder volgt de stand van zaken per ombuigingsmaatregel.

Tabel: stand van zaken overige ombuigingen 2023 **bedragen x € 1**

Nr.	Ombuigingsmaatregelen	2023					
		Ombuiging	Gerealiseerd	Aandacht nodig	Niet-gerealiseerd	Gerea-liseerd	Prognose
1	Beheer openbare ruimte	150.000	150.000			100%	
2	Beheer en onderhoud accommodaties	111.000	100.000	11.000		90%	100%
3	Uitgaande subsidies	74.000	74.000			100%	
4	Lokale belastingen en heffingen	96.000	96.000			100%	
5	Dienstverlening	27.000	10.500		16.500	39%	39%
6	Organisatie	73.000	73.000			100%	
7	Overige budgetaanpassingen	209.000	209.000			100%	
Totaal		**740.000**	**712.500**	**11.000**	**16.500**	**96,3%**	**97,8%**

Hieronder wordt de voortgang van de nog te realiseren ombuigingen toegelicht:

nr. 2 Beheer en onderhoud accommodaties

Deze ombuiging is onderverdeeld in een ombuiging (€ 100.000) op het beheer en onderhoud van de accommodaties, deze is met het vaststellen van het meerjarenonderhoudsplan 2021-2025 voor Beheer en onderhoud accommodaties in december 2020 gerealiseerd.
Daarnaast is er een ombuiging (€ 11.000) te realiseren op de verkoop van 2 wijkposten. Voor de verkoop van de wijkpost De Plantage zijn de gesprekken in verband met corona vertraagd, voor wijkpost De Vlinder wordt naar alternatieven gezocht omdat de huurder het pand niet wil kopen.

nr. 5 Dienstverlening

Deze ombuiging is onderverdeeld in een ombuiging (€ 10.500) op het stroomlijnen van de gemeentepagina. Dat deel is inmiddels gerealiseerd. Daarnaast is er een ombuiging (€ 16.500) die betrekking heeft op het vanaf 1 juli 2021 digitaal publiceren van overheidspublicaties (= wet Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP)). Deze ombuiging gaat niet gerealiseerd worden. Belangrijkste reden is dat het aanleveren / invoeren van de mutaties meer tijd kost dan dat het niet meer publiceren in 't Groentje oplevert. Deels heeft dit ook te maken met het feit dat, indien nodig, ook publicaties moeten worden geanonimiseerd.

4. Verkenning mogelijke ombuigingsrichtingen

Bij het opstellen van de perspectiefnota 2022 waren er enkele majeure onzekerheden (bijvoorbeeld de meicirculaire 2021 en wel of geen structurele compensatie voor hogere kosten jeugdhulp. Hierdoor was het onzeker of er een structureel sluitende meerjarenbegroting 2022-2025 kon worden opgesteld zonder dat hier ombuigingen voor nodig waren. Daarom hebben wij toen al voorbereidende inspanningen gedaan, gericht op het verkennen van een pakket ombuigingsrichtingen. Inmiddels is er duidelijkheid dat we voor 2022 een sluitende begroting kunnen opstellen. Voor de jaren 2023 en verder kan dat nog niet met zekerheid worden gezegd. Veel is hiervoor afhankelijk van het regeerakkoord van het nieuwe kabinet. De signalen zijn positief, maar mocht in de loop van tijd blijken dat aanvullende dekking noodzakelijk is, is het volgende pakket met verkenningen van ombuigingsrichtingen ter informatie in de begroting 2022 opgenomen. Indien nodig wordt deze verkenning ook opgenomen in het Overdrachtsdocument 2022 en indien nodig aangevuld. Hieronder is de tabel weergegeven met het resultaat van de verkenning van de ombuigingsrichtingen met bandbreedte van € 2,0 - € 3,5 miljoen. De verkende ombuigingsrichtingen hebben een zo'n laag mogelijke maatschappelijke impact en zijn 'omkeerbaar'.

Tabel: verkenning ombuigingsrichtingen 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Nr.	*Ombuigingsrichting*	*Verwacht effect*	*Omschrijving*	*Toelichting/risico*
1.	Structureel effect onderbestedingen budgetten	€ 70	Structurele onder-bestedingen op basis van jaarrekening 2020, op posten ≤ € 75.000 aframen.	• De marges van deze budgetten worden kleiner waardoor er eerder overschrijdingen kunnen ontstaan.
2.	Niet meer of lager begroten eigen risico bijstandsuitkeringen en loonkosten-subsidies.	€ 300	Uitgaven en inkomsten zijn steeds meer in evenwicht. Hierdoor is een grotere marge/risicovoorziening minder noodzakelijk.	• Het verloop van het aantal bijstandsgerechtigden blijft een onzekere factor. • Aanname is dat het macro (BUIG)-budget in belangrijke mate meebeweegt met de aantallen. • Bij een tekort > 7,5% kan een beroep worden gedaan op de vangnetuitkering.
3.	Verhogen inkomsten leges omgevings-vergunningen *(in relatie tot Wet kwaliteitsborging gebouwen)*.	€ 0 - € 100	Economische groei en een gestage (ver)bouwstroom (woningen en bedrijven) zet zich als trend de komende jaren naar verwachting voort.	• Het geraamde effect is een netto-effect (inkomsten--/- kosten). • Het effect van de Wet kwaliteits-borging gebouwen (Wkb) is nu nog moeilijk in te schatten. Dit hangt af van het aantal vervallen vergunningen, resterende werkzaamheden toezicht en handhaving die bij de gemeente blijven en mogelijkheid om kosten en/of formatie terug te dringen.

Tabel: verkenning ombuigingsrichtingen 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Nr.	*Ombuigingsrichting*	*Verwacht effect*	*Omschrijving*	*Toelichting/risico*
4.	Geen prijsindexatie voor 1 of 2 jaar toepassen.	€ 210 - € 457	Alle prijsgevoelige budgetten *(inclusief te verstrekken subsidies, exclusief jeugdhulp en Wmo)* worden niet geïndexeerd.	• Budgetten worden elk jaar kleiner doordat er geen structurele doorwerking van inflatie plaatsvindt. • Leidt mogelijk bij toekomstige aanbestedingen tot scherpere keuzes ten aanzien van kwaliteit. • Bij te verstrekken subsidies kan dit bij maatschappelijke organisaties leiden tot andere keuzes ten aanzien van dienstverlening en/of activiteiten.
5.	Andere methodiek van begroten loonkosten	€ 300 - € 900	Huidige methodiek: Loonkosten worden geraamd op het maximum van functieschaal (FS) van medewerker. Een eventueel surplus tussen begrote loonkosten en werkelijke loonkosten is beschikbaar voor inhuur van personeel in geval van (langdurige) ziekte. Andere methodieken zijn: 1. max. FS -/- 1 periodiek 2. op basis van werkelijke loonkosten)	• Bij beide methodieken is er minder of geen budgetruimte meer om zonder budgetoverschrijding te kunnen inhuren. Uitvoering van de begroting komt daarmee onder druk te staan.
6.	Verlagen onderzoeks-budgetten Rekenkamer en college	€ 44	Door minder onderzoek te doen naar de doeltreffend- en doelmatigheid van het gevoerde beleid kunnen de budgetten worden gehalveerd.	• Mogelijk heeft dit minder doeltreffende- en/of doelmatige bestedingen van de publieke middelen tot gevolg.
7.	Omvang college	€ 108	Omvang college 3 in plaats van 4 wethouders.	• Te hoge werkdruk waardoor wethouders om gezondheidsredenen kunnen uitvallen en daarmee de stabiliteit van het openbaar bestuur in het gedrang komt.
8.	Vervallen maatwerkafspraken gemeenschappelijke regelingen (GR's)	€ 155	Alleen bij de GR RUD is er sprake van een variabele bijdrage op basis van een dienstverlenings-overeenkomst (DVO)	• De afspraken die nu in de DVO met de RUD zijn opgenomen zullen door de eigen organisatie moeten worden uitgevoerd of niet worden uitgevoerd met mogelijk grote maatschappelijke effecten tot gevolg.
9.	Vrijval Initiatievenbudget en budget Houtense samenlevingsagenda	€ 100	De bij het collegeprogramma 2018-2022 vrijgemaakte middelen voor de Houtense samenlevingsagenda en het ondersteunen/faciliteren van goede initiatieven uit de samenleving alleen op die periode van toepassing laten zijn.	• De ontwikkeling van de Houtense samenlevingsagenda zal minder snel gaan, waardoor het draagvlak voor deze vorm van samenwerking verminderd. • Goede initiatieven uit de samenleving komen minder gemakkelijk van de grond, waardoor de motivatie van inwoners/bedrijven om hun 'steentje bij te dragen' aan bepaalde ontwikkelingen kan afnemen.
10.	Verhogen tarief toeristenbelasting	€ 43	Het percentage van de vergoeding die ter zake van het houden van verblijf met overnachten in rekening wordt gebracht te verhogen van 5% naar 6%.	• Het kan leiden tot lagere bezetting van hotel-/campingaccommodaties met gevolgen hiervan voor Houtense ondernemers die hier in hun bedrijfsvoering gevoelig voor zijn.

Tabel: verkenning ombuigingsrichtingen 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Nr.	*Ombuigingsrichting*	*Verwacht effect*	*Omschrijving*	*Toelichting/risico*
11.	Verhogen tarief onroerendzaak-belasting (Ozb)	€ 650 – € 1.300	Effect gebaseerd op een gemiddelde tariefsverhoging van 5% -10% op basis van de maximale onbenutte belastingcapaciteit op basis van begroting 2021.	• Als gevolg van de hogere Ozb neemt de lastendruk van de inwoners van Houten toe. • Eigenaren van huizen en gebouwen kunnen de hogere belasting doorrekenen aan huurders en gebruikers.
	Totale bandbreedte	**€ 2,0 - € 3,5 miljoen**		

De bij deze verkenning in beeld gebrachte bandbreedte is gebaseerd op berekeningen bij het opstellen (mei 2021) van de perspectiefnota 2022. Indien nodig/wenselijk moeten deze ombuigingsrichtingen bij het opstellen van het overdrachtsdocument 2022 worden geactualiseerd.

Paragraaf Global Goals

Wij dragen met het Houtense beleid volop bij aan de doelen van Global Goals. Dit blijkt ook uit de Nationale Monitor Duurzame Gemeenten 2019 van Telos, die alle gemeenten betreft en waarbij Houten in de totaalscore als derde uit de bus kwam. Om onze bijdrage te benadrukken dragen we het predicaat Global Goals. We zijn bezig met de uitvoering van alle opgaven uit het collegeprogramma, waarvan een aanzienlijk deel bijdraagt aan het realiseren van de Global Goals. Bij de deelprogramma's van deze begroting is aangegeven aan welke Global Goal wordt bijgedragen, met een link naar deze paragraaf. In onderstaande tabel zijn alle Global Goals opgenomen met een link naar het desbetreffende deelprogramma.

GLOBAL GOALS IN PROGRAMMA's		GG1 - Einde aan Armoede	GG2 - Einde aan Honger, zorgen over voedselzekerheid en duurzame landbouw	GG3 - Gezondheidszorg voor lederen	GG4- Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor lederen	GG5 -Gelijke rechten m/v en empowerment van vrouwen en meisjes	GG6- Schoon water en sanitaire voorzieningen voor lederen	GG7 -Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor lederen	GG8- Inclusieve economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor lederen
Programma's	**GG**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
SAMEN LEVEN									
Gezondheid			x	x					
Saamhorigheid				x					
Leren en werken		x			x				x
Thuis									
DUURZAME LEEFOMGEVING									
Wonen		x							
Commerciële voorzieningen en horeca									x
Leefomgeving				x		x	x		
Gebiedsontwikkeling			x					x	x
Duurzaamheid & energietransitie					x		x	x	
Landschap en recreatie									x
Cultuurhistorie en Archeologie									
GOEDE BEREIKBAARHEID									
Verkeersbeleid									
Autoverkeer				x					
Fietsverkeer				x					
Openbaar Vervoer									
VEILIGE LEEFOMGEVING									
Sociale veiligheid en Openbare orde				x					
Fysieke veiligheid				x					
BETROKKEN BIJ DE SAMENLEVING									
Politiek en Bestuur									
Dienstverlening									

GLOBAL GOALS IN PROGRAMMA's	GG9 - Infrastructuur voor duurzame Industrie	GG10 - Verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen	GG11 - Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam	GG12 - Duurzame consumptie en productie	GG13 - Aanpak van klimaatverandering	GG14 - Beschermen en duurzaam gebruik van oceanen en zeeën	GG15 - Beschermen en duurzaam gebruik van ecosystemen, bossen en biodiversiteit	GG16 - Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen	GG17 - Versterken van mondiaal partnerschap en coherent beleid voor duurzame ontwikkeling
Programma's GG	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**
SAMEN LEVEN									
Gezondheid									
Saamhorigheid		x							
Leren en werken		x							
Thuis		x	x						
DUURZAME LEEFOMGEVING									
Wonen		x	x						
Commerciële voorzieningen en horeca									
Leefomgeving		x	x		x	x	x		
Gebiedsontwikkeling	x	x	x		x		x		x
Duurzaamheid & energietransitie	x		x	x	x	x	x		x
Landschap en recreatie			x		x		x		
Cultuurhistorie en Archeologie			x						
GOEDE BEREIKBAARHEID									
Verkeersbeleid									
Autoverkeer	x		x						
Fietsverkeer	x		x						
Openbaar Vervoer	x	x	x						
VEILIGE LEEFOMGEVING									
Sociale veiligheid en Openbare orde			x					x	
Fysieke veiligheid			x		x				
BETROKKEN BIJ DE SAMENLEVING									
Politiek en Bestuur		x	x					x	x
Dienstverlening		x						x	

Paragraaf Verbonden partijen en U10

Inleiding
De gemeente voert de meeste van haar publieke taken in eigen hand uit. Sommige taken voert zij samen met andere gemeenten of organisaties uit. Dat kan in de vorm van een zogenaamde verbonden partij. Dat is een organisatie waar de gemeente een financieel én een bestuurlijk belang in heeft. Wat daaronder moet worden verstaan, staat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Van een financieel belang is sprake als de gemeente een bedrag aan een verbonden partij ter beschikking heeft gesteld dat zij bij faillissement niet kan opeisen of als de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft over de verbonden partij doordat zij vertegenwoordigd is in het bestuur of stemrecht heeft.

Een verbonden partij is veelal publiekrechtelijk georganiseerd. Dan is zij gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling, die verschillende vormen kan hebben. Ook kan een verbonden partij een privaatrechtelijke constructie hebben. Zij heeft dan de vorm van een stichting, vereniging of vennootschap.

In 2017 is de nota Sturen op regionale samenwerking 2017 vastgesteld. De nota is gericht op een meer samenhangende, efficiënte en effectieve sturing vanuit de gemeente Houten, waardoor we meer grip krijgen op de samenwerking. De nota vormt nog steeds de basis voor onze sturing op de verbonden partijen. Dit jaar heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de relatie tussen de gemeente en de verbonden partijen. Op grond van onder andere onze nota en de resultaten van dit onderzoek gaan we verdere verbeteringen doorvoeren. Daarbij zal het met name gaan om meer systematisch sturen op de verbonden partijen en om informatievoorziening. Omdat het van belang is dat de accounthouders van de verbonden partijen (en andere belangrijke partners met wie we samenwerken) over de juiste bagage en vaardigheden beschikken, zijn we bezig voor hen een coachingstraject in gang te zetten.

In deze paragraaf geven we per verbonden partij een overzicht van onder meer de relevante maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens van onze verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen respectievelijk vennootschappen) en U10 in 2022. U10 betrekken we erbij, omdat het een netwerk van samenwerkende gemeenten is en vanwege de grote lokale en regionale relevantie.

Speciale aandacht gaat uit naar het belang dat de verbonden partij voor Houten heeft. Aan de hand hiervan kan de raad beoordelen in hoeverre onze lokale doelstellingen via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Gemeenschappelijke regelingen

GGD Regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
Deelnemende partijen	Colleges van de 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Zeist
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	De GGD is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 26). Houten heeft in het AB 1 stem van totaal 70. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 7 leden bestaat. Houten is ook vertegenwoordigd in de Bestuurscommissie Midden-Nederland (BC) die wordt gevormd door 25 portefeuillehouders uit de vijf regio's (exclusief gemeente Utrecht).

<table>
<tr><td>Begrotingsprogramma</td><td>Samen leven, deelprogramma Sport en gezondheid</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk belang</td><td>De GGDrU voert de wettelijke taken uit op het terrein van de openbare gezondheidszorg voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De zorg is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg).De belangrijkste taak is het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving.</td></tr>
<tr><td>Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)</td><td>Onderdeel uitmaken van de GGDrU levert voordelen op op het gebied van (financiële) risicospreiding, bestuurlijke kracht, expertise en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én GGDrU zelf.</td></tr>
<tr><td>Lokaal belang</td><td>We willen dat inwoners van Houten in balans zijn, gezond gedrag vertonen en in een gezonde leefomgeving wonen en participeren. Daarnaast willen wij voldoen aan onze wettelijk verplichte taken. Dit doen wij o.a. door taken uit te laten voeren door de GGDrU. Het gaat hier om wettelijke taken zoals Jeugdgezondheidszorg (JGZ, 0-18 jaar), infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, medische milieukundige zorg, technische hygiëne-zorg, seksuele gezondheid en inspecties kinderopvang. Daarnaast vraagt Houten inzet aan de GGDrU voor de uitvoering van onder meer forensische zorg, reizigersvaccinaties en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Mede op basis van epidemiologisch onderzoek van de GGDrU, bestaande uit de Jeugdmonitor en de Volwassenenmonitor, richt Houten zich op de thema’s: psychosociale gezondheid, gezond gewicht en bewegen, gezond opgroeien en preventie ten aanzien van het gebruik van genotmiddelen.</td></tr>
<tr><td>Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen</td><td>Vanaf 2020 tot heden is de GGDrU vooral druk geweest met de bestrijding van het coronavirus. De meeste taken werden tijdens de eerste lockdown stilgelegd, maar zijn erna (ook gedurende de tweede lockdown) alle hervat. Het deel aan taken dat destijds niet is uitgevoerd hebben wij teruggestort gekregen. Het Rijk (klein deel RIVM) heeft alle coronagerelateerde kosten bekostigd, waardoor deze geen impact hebben op onze gemeentelijke begroting. Er werd in 2021 extra onderzocht wat de impact is van corona op onze inwoners (van jong tot oud) en wat dit betekent voor hun (mentale) gezondheid. De uitkomsten hiervan zijn relevant voor beleid en uitvoering en worden dan ook meegenomen in het jaar 2022.</td></tr>
<tr><td>Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022</td><td>Er wordt uitvoering gegeven aan de bestuursagenda 2019-2023, het ombuigingsplan 2020-2024 en aan de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Houten en de GGDrU. Na de verkiezingen in maart 2022 start ook een nieuw bestuur en wordt er gewerkt aan een nieuwe bestuursagenda 2023-2027.

In 2022 evalueren we de gemaakte afspraken en taken zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst en bekijken we wat we (opnieuw) willen afnemen voor het jaar daarop. In 2022 wordt de wettelijk verplichte taak 'prenatale huisbezoeken' afgenomen bij de GGDrU (JGZ), wordt het vaccinatieprogramma uitgebreid. Daarnaast zal er meer ingezet worden op preventie van psychosociale gezondheidsklachten.</td></tr>
<tr><td>Onze financiële bijdrage</td><td>Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2020 en begrote bijdrage 2021 t/m 2025 opgenomen.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>1-1-2020</td><td>31-12-20</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>4.233</td><td>5.143</td><td>910</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>11.747</td><td>35.524</td><td>23.777</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>15.980</td><td>40.667</td><td>24.687</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>-1.603</td><td>910</td><td>2.513</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>1.603</td><td>1.354</td><td>-249</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>0</td><td>2.264</td><td>2.264</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.ggdru.nl</td></tr>
</table>

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Deelnemende partijen	Colleges van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	AVU is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 25). Houten heeft in het AB 4 stemmen, op basis van het aantal inwoners. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 7 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten aan de verbetering van het milieu met betrekking tot afval. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een zo gunstig mogelijk effect, tegen zo laag mogelijke kosten, wat een gunstig effect heeft op de tarieven. Namens de gemeenten zorgt de AVU voor de regie van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval (dus geen afval van bedrijven). De AVU doet dit door de organisatie en de regeling van transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen. Dat zijn restafval (huisvuil), ongescheiden grofvuil, GFT, papier en glas.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Alle gemeenten hebben er belang bij dat het transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen goed geregeld is. Alle gemeenten profiteren mee van de lagere aanbestedingskosten door het gezamenlijk aan te besteden en profiteren mee van de veelal lagere prijzen die worden geboden als er grote hoeveelheden afval voor langere termijn ter verwerking worden aangeboden. De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is.
Lokaal belang	De gemeente Houten levert zelf kennis aan de aangesloten gemeenten, maar profiteert ook van de kennis die de andere gemeenten inbrengen. Door het gezamenlijk aanbesteden van de grote stromen gescheiden ingezameld huishoudelijk afval, profiteren alle gemeenten van de besparing op de aanbestedingskosten en op de veelal gunstigere tarieven die worden geboden als het om grote hoeveelheden afval gaat.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Als gevolg van corona zijn meer mensen thuis gaan werken. Daardoor ontstaat er meer huishoudelijk afval. Ook zijn veel mensen hun huis en tuin gaan verbouwen waardoor er meer grof restafval ontstaat. Het recyclen en afzetten van gerecycled materiaal tegen aanvaardbare kosten blijft een uitdaging, evenals het verminderen en voorkomen van afval.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Er hoeven in 2022 geen grote verwerkingscontracten te worden aanbesteed.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2020 en de begrote bijdragen 2021 t/m 2025 opgenomen. De bijdrage in 2022 is met 3% gestegen t.o.v. 2021. Dat komt omdat de hoeveelheid huishoudelijk afval met 5% is gestegen als gevolg van het meer thuiswerken en door het stijgende inwonersaantal. Omdat het oud papier in 2022 naar verwachting meer opbrengt dan in 2021, is de stijging van de bijdrage lager dan de stijging van de hoeveelheid afval.
Balanspositie eind 2020	(bedragen x € 1.000)

	1-1-2020	31-12-20	Verschil
Eigen vermogen	€ 494	€ 696	€ 202
Vreemd vermogen	€ 17.581	€ 22.327	€4.746
Totaal vermogen	**€ 18.075**	**€ 23.023**	**4.948**

Financieel resultaat 2020	

	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
Exploitatieresultaat	0	€ 202	€ 202
Mutaties reserves	0	-€ 36	-€ 36
Resultaat	**0**	**€ 166**	**€ 166**

Website	www.avu.nl

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Houten, Utrecht, Lopik, De Bilt, Nieuwegein, Woerden, IJsselstein, Stichtse Vecht en De Ronde Venen en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	Het Recreatieschap de Stichtse Groenlanden is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder en een raadslid hebben zitting in het AB, dat is samengesteld uit 2 leden per deelnemer (totaal 20). Houten heeft in het AB 2 stemmen van totaal 22. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 10 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente Houten en de Utrechtse stadsregio. Het recreatieschap de Stichtse Groenlanden is belast met de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van de diverse dagrecreatieterreinen. Daarnaast houdt het recreatieschap zich bezig met aanleg en beheer van recreatieve routes en routenetwerken voor wandelen, fietsen, paardrijden en kanovaren.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het belang is voor alle gemeenten en provincie gelijk, namelijk goede recreatievoorzieningen voor de inwoners binnen handbereik. Gebruik van recreatievoorzieningen door inwoners zijn regelmatig niet gebonden aan de gemeente waar je woont. De ene gemeente heeft door de ligging (bijvoorbeeld langs de Lek) en/of het grotere groene buitengebied meer ruimte voor opvang van recreanten dan een meer stedelijke gemeente zoals bijv. Utrecht of Nieuwegein.
Lokaal belang	Voor onze inwoners is het van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden in Houten en de regio zijn.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Steeds weer doen zich nieuwe ontwikkelingen in het gebied voor, waar het recreatieschap op inspeelt. Zo vragen landinrichtingsprojecten de nodige aandacht, omdat bij de herinrichting van een gebied vaak nieuwe recreatieve voorzieningen als wandel- en fietspaden worden aangelegd.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Het Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht en omstreken en de provincie Utrecht hebben samen hun uitvoeringstaken belegd bij Recreatie Midden-Nederland (RMN). De gemeenteraad is geïnformeerd over de problemen met betrekking tot het financiële beheer en van de RMN-organisatie. In het najaar van 2020 is een discussie gestart over de toekomst van RMN en is besloten RMN met ingang van 1 januari 2022 op te heffen, waarbij wordt overgegaan naar een nieuwe organisatievorm. Begin juli 2021 is gemeld dat deze transitie niet voor 2022 gereed is en is aangegeven dat hier in september 2021 meer duidelijkheid over komt. Dan moet ook duidelijk zijn wat dat betekent voor het personeel van RMN en wat dit financieel betekent voor de verbonden partijen.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2020 en begrote bijdrage 2021 t/m 2025 opgenomen.
Balanspositie eind 2020	

(bedragen x € 1.000)

	1-1-2020	31-12-2020	Verschil
Eigen vermogen	4.744	4.722	-22
Vreemd vermogen	3.562	3.299	-263
Totaal vermogen	**8.306**	**8.021**	**-285**

Financieel resultaat 2020	(bedragen x € 1.000) Begroot / Gerealiseerd / Verschil Exploitatieresultaat: -1 / 1.066 / 1.065 Mutaties reserves: 1 / -327 / -326 **Resultaat: 0 / 739 / 739**
Website	Recreatieschap Stichtse Groenlanden - Recreatie Midden-Nederland (recreatiemiddennederland.nl)

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Colleges en burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	De VRU is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De burgemeester heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit de burgemeesters van de gemeenten (totaal 26). Houten heeft in het AB 3 stemmen, op basis van het aantal inwoners. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 5 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Veilige leefomgeving
Maatschappelijk belang	De VRU voert de taken uit die zij heeft op grond van de Wet Veiligheidsregio's. De VRU draagt zorg voor een (fysiek) veiligheidszorgniveau en verhoogt dit daar waar het kan. Het werk van de VRU is gericht op externe veiligheid, brandveiligheid en brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het regionale belang is gelegen in: • eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer; • eenduidige aanpak van rampen en crises; • eenduidige aanpak brandweerzorg.
Lokaal belang	De VRU inventariseert voor de gemeente Houten de risico's (inhoudelijk en financieel) op branden, rampen en crises en adviseert hierover het bevoegd gezag. De VRU organiseert voor de gemeente Houten de brandweerzorg met als taak: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. De VRU bereidt zich voor op de bestrijding van branden en organiseert de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De VRU heeft de verantwoordelijkheid voor het instellen en in stand houden van een brandweer, GHOR, meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel en de informatievoorziening voor het gebruik tijdens calamiteiten.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Ontwikkelingen in het zorgveld Inwoners blijven langer thuis wonen en worden minder snel (of minder lang) in instellingen opgevangen en verzorgd. We verwachten meer zelfredzaamheid, samenredzaamheid, burgerkracht en maatschappelijke vitaliteit. Dit betekent dat de (brand)veiligheidsrisico's toenemen. Inwoners die nu langer thuis en zelfstandig wonen zijn relatief vaak verminderd zelfredzaam. Vanuit veiligheidsperspectief is hier sprake van een paradox. De invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het beleid van de overheid om burgers zo lang mogelijk thuis te laten wonen, hebben vergaande consequenties voor de zorg en daarmee ook voor de GHOR-organisatie. Klimaatadaptatie De verandering van het klimaat zorgt ervoor dat integraal gekeken moet worden naar de inrichting van de fysieke leefomgeving. Hitte- en droogteperioden, wateroverlast en de kans op een overstroming nemen als gevolg van de klimaatverandering toe. Gevolgbeperking op deze terreinen is landelijk een belangrijk aandachtspunt maar zeker ook bij de VRU.

	Circulaire economie De steeds sneller veranderende maatschappij zorgt voor andere (nieuwe) risico's. De energietransitie waarin de omschakeling van fossiele brandstoffen (olie, aardgas, steenkolen) naar duurzame energie (zon, wind en aardwarmte) centraal staat, zorgt voor een ander gebruik van vervoersmiddelen en veranderingen in de mobiliteit. Dit leidt tot andere vraagstukken bij externe veiligheid, verkeersveiligheid en brandveiligheid.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Bijstelling gemeentefonds In 2020 is een landelijk herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds uitgevoerd. Op 7 december 2020 hebben de fondsbeheerders de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over het vervolgproces van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Reden hiervoor is onder andere de huidige financiële positie van gemeenten. De effecten van het herijkingsonderzoek op het verdeelmodel van de VRU en daarmee op de individuele bijdrage per gemeente zullen niet eerder dan bij besluitvorming over de kadernota 2023 (najaar 2021) of de begroting 2023 (voorjaar 2022) specifiek aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Harmonisering arbeidsvoorwaarden en invoering Wnra De inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van veiligheidsregio's is uitgesteld. Heroriëntatie werkplaatsen ademluchtbescherming De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost zonder ingrijpende verbouwingen en meerkosten. In de kadernota en begroting 2019 is daarom gekozen om niet zeven maar twee werkplaatsen te verbouwen naar de huidige eisen, om daarna efficiënter te kunnen werken en de investeringen voor de verbouwingen en apparatuur van de ademluchtwerkplaatsen zoveel mogelijk te beperken. Eén van de locaties is voorzien in de gemeente Houten. Gevolgen invoering Wet kwaliteitsborging bouw De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. Dat hebben de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de VNG aangegeven. De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige (nieuwbouw) bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen kwaliteitsborgers stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 is nog onvoldoende duidelijk welke gevolgen dit heeft voor de werkzaamheden van de VRU. Duurzaamheid In het beleidsplan 2020-2023 heeft de VRU het volgende beleidsbeginsel opgenomen: "Wij streven naar een duurzame bedrijfsvoering waarbij wij met onze activiteiten bijdragen aan een gezonde en veilige samenleving." In het inkoopbeleid is duurzaamheid al een criterium. Om verder uitvoering te geven aan deze ambitie hanteert de VRU een adaptieve benadering en volgt drie sporen (Energie, Mobiliteit en Anders Organiseren) om daarmee een bijdrage te leveren aan de circulaire economie. Hierbij is de hulp van de gemeenten nodig. Op de brandweerposten (die in eigendom zijn van de gemeenten) zijn immers faciliteiten nodig om elektrische voertuigen te kunnen opladen. Ook voor het verduurzamen van diezelfde brandweerposten heeft de VRU de gemeenten vanzelfsprekend nodig. Doel is te komen tot een 'circulaire kazerne'. Omgevingswet Met de verwachte invoering van de Omgevingswet per 2022 moet veiligheid vastgelegd worden in de ontwerpfase. Daartoe levert de VRU de gemeenten input om het thema 'veilige en gezonde leefomgeving' te borgen in hun omgevingsvisie en omgevingsplannen.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2021 t/m 2025 opgenomen.

Balanspositie eind 2020	(bedragen x € 1.000) 1-1-2020 / 31-12-20 / Verschil Eigen vermogen: 13.081 / 18.114 / -5.033 Vreemd vermogen: 44.366 / 46.130 / -1.764 **Totaal vermogen: 57.447 / 64.244 / -6.797**
Financieel resultaat 2020	(bedragen x € 1.000) Begroot / Gerealiseerd / Verschil Exploitatieresultaat: 1.516 / 5.035 / 3.519 Mutaties reserves: -1.516 / -2.523 / -1.008 **Resultaat: 0 / 2.511 / 2.511**
Website	www.vru.nl

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

Vestigingsplaats	Nieuwegein
Deelnemende partijen	Raden en colleges van de Lekstroomgemeenten Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	WIL is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder en een raadslid hebben zitting in het AB, dat is samengesteld uit 2 leden per deelnemer (totaal 8). Houten heeft in het AB 2 stemmen van totaal 8. De wethouder die lid is van het AB is tevens lid van het DB, dat uit 4 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Samen en leven, deelprogramma Leren en Werken
Maatschappelijk belang	WIL verleent de dienstverlening op het terrein van de Participatiewet aan de inwoners van de vier samenwerkende gemeenten. De dienstverlening omvat bijstandsverlening, re-integratie, werkgeversdienstverlening, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	De samenwerking biedt financieel voordeel, omdat we gezamenlijk efficiënter uitkeringen kunnen verstrekken. Door uitvoering en beleid met elkaar te organiseren, kunnen meer initiatieven worden ontplooid en uitgevoerd en kunnen vacatures regiobreed worden uitgezet. Dit heeft effectievere uitvoering, meer kwaliteit in de uitvoering en minder overhead tot gevolg.
Lokaal belang	WIL is opgericht ter uitvoering van de Participatiewet; voor de inwoners van Houten die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering, van de Participatiewet voor een baan (bijvoorbeeld door middel van loonkostensubsidie) of ondersteuning van inkomen en minimaregelingen om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Door dit gezamenlijk te organiseren binnen de regio kunnen efficiëntievoordelen worden behaald, kunnen vacatures breder worden gedeeld en kunnen nieuwe projecten worden gestart waaraan uit verschillende gemeenten voldoende klanten kunnen deelnemen. Het belang van Houten is dus gelegen in het behalen van financiële voordelen en het bieden van meer mogelijkheden aan de inwoners die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning en/of de Participatiewet.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Onder andere de kinderopvangtoeslagaffaire zorgt ervoor dat de druk van buitenaf op de ingeslagen weg naar dienstverlening waarin de menselijke maat centraal staat steeds verder toeneemt. De uitdaging is om als professional echt te verdiepen in de persoonlijke situatie en omstandigheden van degene die een beroep doet op dienstverlening. En vervolgens, samen, binnen de wettelijke en maatschappelijke context zo goed mogelijke ondersteuning te bieden in samenwerking met andere organisaties.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Het jaar 2021 wordt afgesloten met de behandeling van de evaluatie-agenda WIL-gemeenten. Op basis van deze evaluatie wordt een implementatie-agenda 2022 opgesteld, met als doel de dienstverlening op het gebied van werk en inkomen en de samenwerking in het sociale domein te verbeteren, zodat mensen nog beter ondersteund kunnen worden met vraagstukken op het gebied van schulden, werk en inkomen. De invoering van de Wet Inburgering per 1 januari 2022 zorgt ervoor dat de

<table>
<tr><td></td><td>dienstverlening voor deze groep niet alleen inhoudelijk moet worden verbeterd, maar ook op een zodanige wijzen dat deze voldoet aan de nieuwe wettelijke vereisten.</td></tr>
<tr><td>Onze financiële bijdrage</td><td>Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2020 en begrote bijdrage 2021 t/m 2025 opgenomen.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2020</td><td>31-12-2020</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td></td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 3.549</td><td>€ 8.271</td><td>€ 4.722</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 3.549</td><td>€ 8.271</td><td>€ 4.722</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr></table>Het resultaat van WIL is zowel begroot als werkelijk altijd 0. Dit komt doordat de Wil op werkelijkheid afrekent met de deelnemende gemeenten.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.wil-lekstroom.nl</td></tr>
</table>

Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU)

Vestigingsplaats	Wijk bij Duurstede
Deelnemende partijen	Colleges van gemeenten Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	Het RAZU is een bedrijfsvoeringsorganisatie (met éénlaags bestuur).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De burgemeester heeft zitting in het bestuur, dat is samengesteld uit 1 lid per deelnemer (totaal 6). Houten heeft in het bestuur 6 stemmen, op basis van het aantal inwoners (totaal 25).
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het RAZU geeft uitvoering aan de Archiefwet 1995. Tot de taken van het RAZU behoren onder andere dienstverlening met inbegrip van publieksactiviteiten op cultuurhistorisch gebied. Verder vervult het RAZU de (niet wettelijk verplichte) functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. Een van de doelen van het RAZU is het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	De toegevoegde waarde van het samenwerkingsverband is het gezamenlijk kunnen oppakken van vraagstukken op het gebied van nieuwe wetgeving zoals de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Wet open overheid (Woo), de nieuwe Archiefwet 2020 etc.. Iedere gemeente behoeft dan niet afzonderlijk het wiel uit te vinden. Daarnaast speelt de digitalisering van de informatie een steeds grotere rol, waarbij kennis van de deelnemende gemeenten over deze complexe materie gedeeld kan worden. Ook het gezamenlijk realiseren van projecten zoals de verkenning voor het realiseren van een e-depot (2020-2021) is een goed voorbeeld van samenwerken en kennis delen.
Lokaal belang	Het RAZU voert voor de gemeente Houten de taken uit de Archiefwet uit waardoor de gemeente Houten aan haar wettelijke verplichtingen voldoet. De Archiefwet schrijft voor dat een onafhankelijke archiefinspecteur toezicht houdt op de archieven/informatiehuishouding van een gemeente. De archiefinspecteur van het RAZU vervult deze taak voor de deelnemende gemeenten. Daarnaast ontsluit de digitale beeldbank van het RAZU 15.000 foto's van Houten en omgeving inclusief beschrijving voor onze inwoners. Door het ontsluiten via de website wordt de collectie toegankelijker voor inwoners, waardoor het historisch besef toeneemt.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	In 2021 of later wordt de Archiefwet uit 1995 vervangen. Een belangrijke verandering is dat de overbrengingstermijn wordt teruggebracht van 20 jaar naar 10 jaar. Dit houdt in dat archieven eerder moeten worden overgebracht naar het RAZU en dus ook eerder openbaar worden. Door de Woo, die in ontwikkeling is, worden verdergaande eisen gesteld aan de openbaarheid van overheidsinformatie en dus ook aan de archieven. Daarnaast is in 2016 de AVG in werking getreden die de openbaarheid van bijzondere

<table>
<tr><td></td><td>persoonsgegevens beperkt.</td></tr>
<tr><td>Bedrijfs-en beleidsvoornemens 2022</td><td>project e-depot
In 2020-2021 wordt de pilot e-depot uitgevoerd. Eind 2021 worden de resultaten van deze pilot geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt begin 2022 een beleidsvisie geformuleerd. Het tijdspad om te komen tot de realisatie van een definitieve e-depot-oplossing hangt hier nauw mee samen. Definitieve besluitvorming moet dus nog plaatsvinden.

Aanstellen extra adviseur digitale informatievoorziening (ADI)
De 2e ADI is aangesteld voor een periode van 1,5 jaar. De definitieve aanstelling hangt af van de besluitvorming omtrent het e-depot.

Nieuwe wetgeving
Het RAZU gaat onderzoeken welke maatregelen noodzakelijk zijn om aan de AVG en de Woo te gaan voldoen. Dit onderzoek moet leiden tot de implementatie van verbeterplannen.</td></tr>
<tr><td>Onze financiële bijdrage</td><td>Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2020 en de begroting 2021 t/m 2025 opgenomen.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2020</td><td>31-12-20</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>216</td><td>799</td><td>-583</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>374</td><td>75</td><td>299</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>590</td><td>874</td><td>-284</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>-62</td><td>585</td><td>-647</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>65</td><td>-523</td><td>588</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>3</td><td>62</td><td>-59</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.razu.nl</td></tr>
</table>

Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Colleges van gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	De RUD is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per deelnemer (totaal 12). Houten heeft in het AB 1 stem van totaal 13 (de provincie heeft 2 stemmen). De wethouder die lid is van het AB is tevens lid van het DB, dat uit 3 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het maatschappelijk belang van de RUD is gelegen in een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu). De RUD voert vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken uit op het gebied van milieu.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Regionale samenwerking biedt kansen om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu te verbeteren en om tot grotere efficiency en kennisverbetering te komen.
Lokaal belang	Het belang voor Houten is gelegen in kwalitatief goede VTH-taakuitvoering op complexe milieudossiers.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	1 juli 2022 is voor zover nu bekend het moment van de invoering van de Omgevingswet. De RUD bereidt zich hierop voor. Daarnaast verdwijnt de Wet bodembescherming en vindt er wat betreft bodemtaken een verschuiving plaats van provincie naar gemeenten.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Kortere behandeltermijnen Om de kortere termijnen van acht weken in plaats van 26 weken te kunnen halen wordt het nog belangrijker dat de RUD vroegtijdig wordt uitgenodigd voor intake- en/of omgevingstafels.

<table>
<tr><td></td><td>
<u>Het gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gekoppeld aan het zaaksysteem</u>
Het VTH-zaaksysteem van de RUD moet gekoppeld worden aan de centrale landelijke structuur, zodat vergunningaanvragen worden ontvangen en samengewerkt kan worden met ketenpartners bij een vergunningaanvraag. In 2021 wordt hiervoor een nieuw zaaksysteem aanbesteed, waarna dit wordt ingeregeld zodat de RUD op 1 juli 2022 daadwerkelijk klaar is om het DSO te gebruiken.

<u>Afstemming en samenwerking bij vergunningverlening en handhaving</u>
Onder de Omgevingswet worden vaker vergunningen verleend waarbij andere bevoegde gezagen en adviseurs betrokken zijn. Hiervoor is meer afstemming nodig met ketenpartners. De RUD gaat hier samen met de deelnemers in 2022 invulling aan geven.

<u>Verschuiving in basistaken</u>
Er vinden een aantal verschuivingen plaats in het basistakenpakket. De taken met betrekking tot veehouderijen, garagebedrijven en alle gesloten bodemsystemen worden in principe toegevoegd aan het uitvoeringspakket van de RUD.

<u>Verschuivingen bodem</u>
Door de verschuiving van het bevoegd gezag onder de Omgevingswet voor de bodemtaken, zal een groot deel van de taken die de RUD tot nu toe voor de provincie in uitvoering heeft, worden overgedragen aan de gemeenten. Het algemeen bestuur heeft besloten dat de RUD-gemeenten in principe hun nieuwe bodemtaken bij de RUD zullen gaan beleggen. Daarnaast heeft de RUD de intentie om op het gebied van bodemtaken meer te gaan samenwerken met de ODRU (de andere uitvoeringsdienst in de provincie).

<u>Samen op weg</u>
Naast de komst van de Omgevingswet loopt het programma Samen op weg. Dit programma is ingegeven vanuit de wens om de kwaliteit en de effectiviteit van de RUD als uitvoeringsorganisatie voor de toekomst te borgen, waarbij de RUD Utrecht toegroeit naar een technisch adviserende uitvoeringsdienst. Dit is een groeitraject waar zowel de RUD als haar deelnemers in 2022 een bijdrage aan moeten leveren. Voor de RUD Utrecht ligt de nadruk enerzijds op het ontwikkelen en in de organisatie inbedden van zogenaamde ‘rode’ competenties zoals procesvaardigheid, bestuurlijke sensitiviteit, een ondernemende en oplossingsgerichte houding of juist een innovatieve of creatieve aanpak. Dit naast de zogenaamde ‘blauwe’ competenties die al goed ontwikkeld zijn. Anderzijds komt de nadruk te liggen op technische advisering over milieuthema’s zoals geluid, trillingen, lucht, etc. In beide trajecten ligt de nadruk op een RUD die zich meer in de breedte ontwikkelt.
</td></tr>
<tr><td>Onze financiële bijdrage</td><td>
Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2020 en begrote bijdrage 2021 t./m 2025 opgenomen.

De trajecten Samen op weg, overdracht van bodemtaken en eventuele ophoging van de bijdrage als gevolg van wettelijke aanpassing van het basistakenpakket zijn in deze begroting (en bijdrage) nog niet doorvertaald. Hiervoor volgen begrotingswijzigingen zodra een concreet beeld van de effecten aanwezig is.
</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2020</td><td>
(bedragen x € 1.000)
<table>
<tr><th></th><th>1-1-2020</th><th>31-12-2020</th><th>Verschil</th></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>1.332</td><td>1.659</td><td>327</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>2.411</td><td>2.612</td><td>201</td></tr>
<tr><td>Totaal vermogen</td><td>3.743</td><td>4.271</td><td>528</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2020</td><td>
(bedragen x € 1.000)
<table>
<tr><th></th><th>Begroot</th><th>Gerealiseerd</th><th>Verschil</th></tr>
<tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>11</td><td>326</td><td>315</td></tr>
<tr><td>Mutaties reserves</td><td>0</td><td>176</td><td>176</td></tr>
<tr><td>Resultaat</td><td>11</td><td>502</td><td>491</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.rudutrecht.nl</td></tr>
</table>

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

<table>
<tr><td>Vestigingsplaats</td><td>Utrecht</td></tr>
<tr><td>Deelnemende partijen</td><td>College van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en colleges van gemeenten De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Bunnik, Lopik, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht.</td></tr>
<tr><td>Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan</td><td>De BghU is een bedrijfsvoeringsorganisatie (met éénlaags bestuur).</td></tr>
<tr><td>Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten</td><td>Een wethouder heeft zitting in het bestuur, dat is samengesteld uit 1 lid per college van burgemeester en wethouders en 2 leden van het college van dijkgraaf en hoogheemraden (totaal 11).
Houten heeft in het bestuur 8 stemmen van totaal 200.</td></tr>
<tr><td>Begrotingsprogramma</td><td>Algemene dekkingsmiddelen</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk belang</td><td>De BghU kan blijvend investeren in de kwaliteit van dienstverlening.</td></tr>
<tr><td>Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)</td><td>Doel is om uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

De BghU kan schaalvoordelen behalen en blijvend investeren in de kwaliteit van dienstverlening.</td></tr>
<tr><td>Lokaal belang</td><td>De BghU behartigt namens de gemeente Houten haar belangen op het gebied van de heffing en invordering van belastingen, de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en basisadministraties en basisregistraties.</td></tr>
<tr><td>Relevante maatschappelijke ontwikkelingen</td><td>Het is de verwachting dat in 2022 pas echt duidelijk wordt of de coronacrisis in 2020 en 2021 op langere termijn leidt tot meer kwijtscheldingen, slechter betaalgedrag en meer invorderingsactiviteiten. Ook moet nog blijken wat de gevolgen zullen zijn voor de belastingopbrengsten in de toekomst. In 2020 vielen de gevolgen voor Houten mee. In 2021 is nog geen echte tendens waar te nemen. Deze worden constant gemonitord aan de hand van de maandelijkse coronarapportages van de BghU.</td></tr>
<tr><td>Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022</td><td>Bij de bedrijfsvoering worden de volgende vier kernwaarden onderscheiden: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het kunnen realiseren van de missie en visie van de organisatie en het creëren van de gewenste bedrijfscultuur in de organisatie.

Beleidsvoornemens zijn:
beter beheer Objecten (BAG, BRK), Eigenaren (BRK),Gebruikers (NHR, BRP) en Gebruik / Verbruik;
verdere ontwikkeling van de medewerkers dienstverlening door gerichte training (benaderen klanten, opstellen schriftelijke communicatie, etc.);
het verder versterken van de kwaliteit van de dienstverlening;
het aanscherpen van de schriftelijke communicatie met als doelstelling dat de schriftelijke communicatie voor iedere belastingplichtige eenduidig geïnterpreteerd kan worden en daarmee duidelijk is;
verbeteren van de kwaliteitscontroles;
leren van 'fouten' door veelvuldige communicatie in en tussen de procesteams;
eerder en gerichte stappen zetten in het invorderingsproces en daarmee het aantal vorderingen dat via de deurwaarder wordt geïncasseerd te verlagen.</td></tr>
<tr><td>Onze financiële bijdrage</td><td>Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2020 en begrote bijdrage 2021 t/m 2025 opgenomen.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2020</td><td>31-12-2020</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>538</td><td>1.428</td><td>890</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>1.715</td><td>4.078</td><td>2.363</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>2.253</td><td>5.506</td><td>3.253</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2020</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>0</td><td>890</td><td>890</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>0</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>0</td><td>940</td><td>191</td></tr></table></td></tr>
</table>

Website	www.bghu.nl

Vennootschap (BV. NV)

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Deelnemende partijen	Alle gemeenten en provincies
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (1 stem per aandeel van € 2,50). Houten bezit 6.240 van de 55,69 miljoen aandelen. De portefeuillehouder financiën wordt jaarlijks uitgenodigd voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Begrotingsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Maatschappelijk belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden. Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. Met een balans van circa € 150 miljard is BNG Bank de vierde bank van Nederland.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten.
Lokaal belang	Het kunnen bankieren en het kunnen aantrekken van kredietfaciliteiten tegen gunstige condities.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	BNG Bank blijft naar eigen zeggen doen wat mogelijk is om haar klanten te ondersteunen. Vanuit haar purpose en strategie richt de bank zich op het vergroten van maatschappelijke impact. Zij investeert in het vergroten van klantpartnerschap en in de ontwikkeling van haar medewerkers. Het aantal medewerkers groeit, met name om te kunnen voldoen aan eisen vanuit toezicht en regelgeving. BNG Bank acht dit noodzakelijk. Tegelijkertijd is de bank gecommitteerd om processen te optimaliseren om zo de operationele kosten en daarmee financieringskosten voor haar klanten zo laag mogelijk te houden.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	BNG Bank publiceert geen begrotingen waardoor we beperkt zicht hebben op haar beleidsvoornemens. Onderstaande voornemens zijn afkomstig uit het jaarverslag 2020. Activiteiten van BNG Bank staan in het teken van het maken van maatschappelijke impact. De bank voert hierover het gesprek met haar klanten en maakt op basis daarvan keuzes. BNG Bank richt zich op de publieke sector en het vergroten van klantpartnerschap. De ambitie is dat klanten BNG Bank beschouwen als natuurlijke partner voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, dat de bank daarin succesvol is en dat de bank haar maatschappelijke impact kan aantonen.
Onze financiële bijdrage 2022	Een jaarlijkse financiële bijdrage is niet aan de orde. De BNG keert ieder jaar dividend uit op basis van het behaalde resultaat van het jaar ervoor. In de financiële tabel aan het eind van deze paragraaf is het ontvangen dividend 2020 en begrote dividend 2021 t/m 2025 opgenomen.
Balanspositie eind 2020	(bedragen x € 1 mln)

	1-1-2020	31-12-2020	Verschil
Eigen vermogen	4.887	5.097	210
Vreemd vermogen	144.802	155.262	10.460
Totaal vermogen	**149.689**	**160.359**	**10.670**

Financieel resultaat 2020	(bedragen x € 1 mln) Begroot / Gerealiseerd / Verschil Exploitatieresultaat: Geen begroting / 221 / nvt Mutaties reserves: Geen begroting / nvt / nvt **Resultaat**
Website	www.bngbank.nl

Vitens NV

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Onder andere vijf provincies, waaronder provincie Utrecht, en gemeenten binnen zeven provincies. Binnen de provincie Utrecht zijn de volgende gemeenten aandeelhouder: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Vitens is een naamloze vennootschap met publieke aandeelhouders. De gemeente heeft zeggenschap in Vitens via het stemrecht op de aandelen. Houten bezit 0,666% van de totale aandelen. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Vitens is een (drink)waterbedrijf dat medeverantwoordelijkheid is voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Regionaal is het belang van samenwerking gelegen in een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van alle deelnemende gemeenten en provincies.
Lokaal belang	Het lokale belang is gelegen in een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Houten. Daarnaast heeft Houten als aandeelhouder financieel belang in de vorm van dividend.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	Vier thema's krijgen expliciet de aandacht in de komende jaren: schonere waterwingebieden, een betrokken personeelsbeleid, een optimale bediening van hun 5,7 miljoen klanten en het waarborgen van continuïteit in het proces van winnen, zuiveren en leveren van betaalbaar drinkwater: de kerntaak van Vitens. Daarbij is Duurzaamheid als nieuw thema benoemd.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Vitens heeft een nieuwe strategie bepaald voor de komende 10 jaar: "Elke druppel duurzaam". De belangrijkste keuzes om hun doelen voor 2030 te behalen zijn: 1. een duurzaam watersysteem; 2. duurzame bronnen; 3. duurzaam gebruik van drinkwater.
Onze financiële bijdrage 2022	Gemeente Houten is aandeelhouder. Een jaarlijkse financiële bijdrage aan Vitens is niet aan de orde. In de financiële tabel aan het eind van deze paragraaf is het ontvangen dividend 2020 en begrote dividend 2021 t/m 2025 opgenomen.
Balanspositie eind 2020	(bedragen x € 1 mln) 1-1-2020 / 31-12-2020 / Verschil Eigen vermogen: 533,3 / 557,1 / 23,8 Vreemd vermogen: 1.293,0 / 1.340,1 / 46,6 **Totaal vermogen: 1.826,3 / 1.897,2 / 70,9**
Financieel resultaat 2020	(bedragen x € 1 mln) Begroot / Gerealiseerd / Verschil Resultaat voor belastingen: Geen begroting / 23,9 / Belastingen: Geen begroting / - / **Resultaat na belastingen: / 23,9 /**
Website	www.vitens.nl

Overige samenwerkingsverbanden

U10

Vestigingsplaats	Utrecht (gastheergemeente)
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen de U10-gemeenten. De samenwerking werkt als een bestuurlijk netwerk en staat open voor andere gemeenten en overheden. Zij kunnen op basis van inhoud aanschuiven. Daarbij is het denkbaar dat zij een financiële bijdrage betalen, hetzij structureel, hetzij op projectbasis. Zo wordt op sommige onderdelen in U16-verband samengewerkt (energiestrategie en woningmarktregio).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels. Houten is vertegenwoordigd in alle bestuurstafels, doet mee aan de opgavetafel Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma U16 en is plaatsvervangend trekker van de bestuurstafel Klimaatneutrale regio.
Begrotingsprogramma	Programma Samen leven Programma Duurzame leefomgeving Programma Goede bereikbaarheid
Maatschappelijk belang	In regionaal verband wordt samengewerkt aan een gezonde, slimme en groene regio. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor Gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten. Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Gemeenten werken in U10-verband samen omdat de opgaven waar individuele gemeenten voor staan vaak grensoverschrijdend zijn of efficiënter en effectiever samen opgepakt kunnen worden. Daarnaast trekken U10 gemeenten gezamenlijk op richting provincie en Rijk.
Lokaal belang	Houten is onlosmakelijk onderdeel van de stedelijke regio Utrecht, als het gaat om wonen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Houten om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Gezonde en inclusieve regio • Groen en Landschap Daarnaast wordt samengewerkt in een 'tafel' over een speciaal benoemde opgave: • Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma U16
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	De U10-gemeenten willen de groei van de regio op een gezonde, duurzame en slimme wijze faciliteren. De druk op de regio op het gebied van wonen, werken, energie en landschap neemt toe. Dat is bijvoorbeeld te zien aan de stijgende vraag naar betaalbare woningen.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022	Bestuurstafels werken met jaarplannen. Twee belangrijke overkoepelende trajecten zijn: • uitvoering Integraal Ruimtelijk Perspectief U16 (vast te stellen najaar 2021 in alle raden) in fase 4 van het Ruimtelijk Economisch Programma U16. Dit gebeurt mogelijk in verschillende deelgebieden, zoals het Kromme Rijn gebied (Bunnik, Wijk bij Duurstede, Houten) en de Centrale As (Utrecht-Nieuwegein-Houten); • uitvoering Regionale Energie Strategie (RES 1.0) (vast te stellen najaar 2021 in alle raden).
Onze financiële bijdrage 2022	Gemeenten in U10 hebben besloten de inwonersbijdrage per 1-1-2020 jaarlijks te indexeren. De indexatie is een mixpercentage. Het mixpercentage van 70% loonindex en 30% prijsindex is de index die de gastheerorganisatie gemeente Utrecht toepast bij haar verbonden partijen. De indexatie voor 2022 is nog niet bekend. Gebaseerd op voorgaande jaren wordt rekening gehouden met +3%. Dit maakt dat de Houtense inwonersbijdrage voor 2022 uitkomt op € 1,21 voor het bestuursconvenant Samenwerking U10 en € 0,31 voor het bestuursconvenant Verkeer en vervoer. Daarnaast levert Houten een structurele bijdrage van € 1,00 per inwoner voor het bestuursconvenant Economic Board Utrecht (EBU). In totaal dus een inwonersbijdrage van € 1,52 voor de U10-samenwerking en € 1,00

<table>
<tr><td></td><td>voor EBU. Het inwoneraantal van de gemeente Houten was op 1 januari 2020 50.223. Dit maakt de bijdrage aan U10 en EBU voor 2021: € 126.587.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2020</td><td>Niet aanwezig</td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2020</td><td>Convenant Samenwerking U10
<table>
<tr><th>Inkomsten 2020</th><th>€</th><th>Uitgaven 2020</th><th>€</th></tr>
<tr><td>Resultaat 2019</td><td>110.508</td><td>Personele kosten</td><td>739.902</td></tr>
<tr><td>Inwonersbijdragen</td><td>984.724</td><td>Kosten bedrijfsvoering</td><td>52.063</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Extern onderzoek en begeleiding</td><td>160.924</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Vergaderfaciliteiten</td><td>18.614</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Overig</td><td>3.642</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Resultaat 2020</td><td>120.087</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>1.095.232</td><td></td><td>1.095.232</td></tr>
</table>
Convenant verkeer en vervoer
<table>
<tr><th>Inkomsten 2020</th><th>€</th><th>Uitgaven 2020</th><th>€</th></tr>
<tr><td>Inwonersbijdragen</td><td>245.874</td><td>Personele kosten</td><td>214.118</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Kosten bedrijfsvoering</td><td>15.066</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Resultaat 2020</td><td>16.690</td></tr>
<tr><td></td><td>245.874</td><td></td><td>245.874</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.utrecht10.nl</td></tr>
</table>

Verbonden partijen in rekening en begroting

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen die voor de diverse verbonden partijen in de jaarrekening en de begroting van de gemeente Houten zijn verantwoord.

Verbonden partijen in rekening en begroting (lasten)

Verbonden Partij	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	-1.869.609	-1.991.813	-2.032.080	-2.032.080	-2.032.080	-2.032.080
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	-1.477.143	-1.821.825	-1.880.089	-1.880.089	-1.880.089	-1.880.089
Recreatieschap De Stichtse Groenlanden	-200.888	-206.399	-211.868	-214.033	-214.033	-214.033
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	-2.288.908	-2.359.000	-2.394.000	-2.393.000	-2.424.000	-2.423.000
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	-3.522.901	-3.629.263	-3.699.800	-3.651.500	-3.651.500	-3.651.500
Regionaal Archief Zuid-oost Utrecht (RAZU)	-190.960	-209.570	-210.641	-212.646	-214.672	-216.721
Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)	-226.000	-255.000	-259.000	-259.000	-259.000	-259.000
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	-622.000	-632.000	-712.000	-685.000	-676.000	-684.000
Totalen	**-10.398.408**	**-11.104.870**	**-11.399.478**	**-11.327.348**	**-11.351.374**	**-11.360.423**

Dividend uitkering deelnemingen (baten)

Verbonden Partij	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
NV Bank Nederlandse Gemeenten	2.808	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totalen	**2.808**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**

Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden Partij	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
U10	-134.552	-156.126	-165.866	-166.716	-166.716	-166.716
Totalen	**-134.552**	**-156.126**	**-165.866**	**-166.716**	**-166.716**	**-166.716**

Financiële begroting

Financieel perspectief

In dit financieel perspectief wordt de uitkomst van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023 – 2025 behandeld. Allereerst geven wij het totaaloverzicht van het meerjarenperspectief 2022 – 2025. In het verlengde daarvan zullen wij een inhoudelijke toelichting geven. Tevens wordt aandacht besteed aan de standen en het verloop van de reserves en de voorzieningen. De berekeningen zijn gebaseerd op de geactualiseerde kerngegevens, waarvan u aan het einde van dit hoofdstuk een overzicht aantreft.

Meerjarige financiële ontwikkeling 2022 - 2025

Financiële ontwikkelingen na vaststelling perspectiefnota 2022

De door de raad vastgestelde kaders en uitgangspunten zijn de basis voor de opstelling van de begroting. Deze kaders zijn opgenomen in de perspectiefnota 2022 waarover de raad op 8 juli 2021 het volgende heeft besloten:

De raad heeft op 8 juli 2021 het volgende besloten:

1. De perspectiefnota 2022 als beleids- en financieel kader vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. de actualisatie van de meerjarenbegroting Jeugdhulp en Wmo *(§ 5.4.1)*;
   b. de maatwerkafspraak met de financieel toezichthouder om de stelpost ‘compensatie door het Rijk voor hogere kosten jeugdhulp’ te verhogen *(§ 5.4.2);*
   c. de denkrichtingen voor mogelijke ombuigingen bij de begroting 2022 *(§ 5.5);*
   d. een onttrekking aan de beklemde algemene reserve van € 577.000 ten behoeve van de uitvoering van het programmaplan Omgevingswet. Dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet *(hoofdstuk 7);*
   e. de begrotingsrichtlijnen 2022 *(hoofdstuk 8).*
2. Het college opdracht te geven om ombuigingsmaatregelen uit te werken tot een bedrag dat nodig is om een structureel sluitende meerjarenbegroting 2022-2025 (met uitzondering van 2023) op te stellen *(hoofdstuk 5).*

De uitkomst van de Meerjarenbegroting 2022-2025 is als volgt: **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Totaal saldo van baten en lasten	-1.378	-1.201	-1.165	-1.143
Mutaties reserves	1.580	310	174	74
Geraamd resultaat	**202**	**-891**	**-991**	**-1.069**

In onderstaande tabel worden de begrotingssaldi na resultaatbestemming voor de begroting 2022 en de ramingen voor de jaren 2023 tot en met 2025 gepresenteerd. De financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de perspectiefnota 2022 zijn hier, anders dan in het bestuurlijk perspectief, op een meer technische wijze geanalyseerd.

Meerjarenbegroting 2022 - 2025 **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Prognose obv perspectiefnota 2022	**-2.150**	**-3.050**	**-2.500**	**-2.500**
Financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de perspectiefnota 2022:				
- Algemene uitkering inclusief compensatie Rijk hogere kosten Jeugdzorg	3.886	2.094	1.679	1.678
- Reservering overschot compensatie 2022 kosten jeugdzorg	-827			
- Beleidsintensivering	-607			
- Doorrekening kerngegevens (prijs x hoeveelheid)	-60	-118	-128	-138
- Opbouw begroting/ overige(inclusief afrondingen)	-40	183	-42	-109
Uitkomst Financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de perspectiefnota 2022	**2.352**	**2.159**	**1.509**	**1.431**
Begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat)	**202**	**-891**	**-991**	**-1.069**

Algemene uitkering
Dit betreft de verwerking van de uitkomsten van de meicirculaire 2021 Gemeentefonds. Daarnaast is compensatie Rijk hogere kosten Jeugdzorg verwerkt conform afspraken met toezichthouder. 2022 is definitief, jaren daarna 75% met afbouw als gevolg van te realiseren ombuigingen. Huidig (demissionair)
kabinet laat besluit over 2023 en volgende jaren over aan een nieuw kabinet.

Reservering overschot compensatie 2022 kosten jeugdzorg
Er zijn in de perspectiefnota 2022 extra middelen toegevoegd aan de budgetten Jeugdzorg. Het gehele compensatiebedrag in 2022 blijkt hoger dan deze toevoeging. Ook zijn er in de begroting 2022 bezuinigingen (ombuigingen) opgenomen voor de kosten voor jeugdzorg. Daarom wordt dit overschot gereserveerd voor (toekomstige) kosten van jeugdzorg.

Beleidsintensivering
Een aantal aandachtspunten vragen in de begroting 2022 om intensivering van het bestaande beleid. Het incidentele budget hiervoor is in de begroting incidenteel voor 2022 opgenomen. Het betreft:
- Onderzoek "tussentijdse evaluatie reorganisatie 1 januari 2019" (€ 250.000)
- Huisvesting stichting Enter (€ 100.000)
- Innovatieagenda WIL / Houtense Werktafel (€ 88.000)
- Sterke Lekdijk (€ 105.000)
- Griffie (€ 64.000)

Doorrekening kerngegevens (prijs x hoeveelheid)
Dit betreft:
- De aanpassing van de leges burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen) op basis van geactualiseerde hoeveelheden x prijs.
- Actualisatie van de stelpost beheerskosten BOR (in-/uitbreiding) als gevolg van een verwachte woningbouwprognose van 250 woningen per jaar.
- Uitbreiding gemeenteraad aantal raadsleden 29 naar 31 door wijziging van de gemeente-klasse meer dan 50.000 inwoners.
- Aanpassing budget onvoorzien prognose aantal inwoners x € 1,25

Opbouw begroting/ overige (inclusief afrondingen)
Hier betreft het o.a. budgetaanpassingen, welke ontstaan door actualisatie van de staat van investeringen met de daaruit voortvloeiende gewijzigde rente- en afschrijvingslasten, actualisatie van de kosten financiering op basis van aangetrokken leningen en gewijzigde rente- en afschrijvingslasten.

Structureel begrotingssaldo 2022-2025 **bedragen x € 1.000**

	2022			2023			2024			2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Samen Leven	58.872	13.107	-45.765	56.665	11.959	-44.706	56.608	11.714	-44.894	56.479	11.710	-44.769
Programma Duurzame leefomgeving	52.151	42.237	-9.914	35.014	25.230	-9.784	22.832	13.001	-9.831	22.834	12.976	-9.858
Programma Goede bereikbaarheid	4.346	504	-3.842	4.340	503	-3.837	4.341	504	-3.837	4.340	505	-3.835
Programma Veilige leefomgeving	4.244	390	-3.854	4.238	390	-3.848	4.264	390	-3.874	4.261	390	-3.871
Programma Betrokken bij de samenleving	4.911	639	-4.272	4.780	519	-4.261	5.015	992	-4.023	5.002	975	-4.027
Totaal van de programma's	**124.524**	**56.877**	**-67.647**	**105.037**	**38.601**	**-66.437**	**93.060**	**26.601**	**-66.459**	**92.917**	**26.556**	**-66.361**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	3.615	82.409	78.794	3.159	80.786	77.627	3.125	80.765	77.640	3.135	80.802	77.667
Overzicht overhead	12.756	293	-12.463	12.620	293	-12.327	12.575	293	-12.282	12.676	293	-12.383
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	0		0	0		0	0		0	0		0
Bedrag voor onvoorzien	63		-63	64		-64	64		-64	64		-64
Subtotaal programma's inclusief algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien	**140.958**	**139.579**	**-1.378**	**120.880**	**119.680**	**-1.200**	**108.824**	**107.659**	**-1.165**	**108.793**	**107.651**	**-1.143**
Structurele toevoeging en onttrekking reserves per programma:												
Programma Samen Leven		29	29		29	29		29	29		29	29
Programma Duurzame leefomgeving		23	23		23	23		23	23		23	23
Programma Goede bereikbaarheid			0			0			0			0
Geraamd resultaat			**-1.326**			**-1.148**			**-1.112**			**-1.091**
Incidentele baten en lasten	1.562	4.127	2..565	1.920	2.230	310	2.020	2.193	173	2.120	2.194	74
Structureel begrotingssaldo			**1.239**			**-838**			**-939**			**-1.017**

De structurele begrotingssaldi 2023 t/m 2025 zijn negatief omdat er nog geen duidelijkheid is over de compensatie van het Rijk voor de hogere kosten Jeugdzorg over de jaren 2023 t/m 2025. Conform afspraken met toezichthouder.is 2022 definitief verwerkt. Het Rijk heeft deze compensatie toegezegd. Jaren daarna zijn voor 75% met afbouw als gevolg van te realiseren ombuigingen. Huidig (demissionair)kabinet laat besluit over 2023 en volgende jaren over aan een nieuw kabinet.

Reserves en voorzieningen 2022 - 2025

Prognose omvang vrije algemene reserve **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	**2.914**
Mutaties: Jaarrekeningresultaat 2020	459
Stand per 1 januari 2022	**3.373**
Mutaties: Begrotingssaldo 2021 na 1e Bestuursrapportage 2021	-1.648
Stand per 1 januari 2023	**1.725**
Mutaties: Begrotingssaldo 2022	202
Stand per 1 januari 2024	**1.927**
Mutaties: Begrotingssaldo 2023*	P.M.
Stand per 1 januari 2025	**1.927**
Mutaties: Begrotingssaldo 2024*	P.M.
Stand per 1 januari 2026	**1.927**
Mutaties: Begrotingssaldo 2025*	P.M.
Stand per 1 januari 2027	**1.927**

** De begrotingssaldi 2023 t/m 2025 zijn pro memorie(P.M.) omdat er nog geen duidelijkheid is over de compensatie van het Rijk voor de hogere kosten Jeugdzorg over de jaren 2023 t/m 2025. Conform afspraken met toezichthouder is 2022 definitief verwerkt, Het Rijk heeft deze compensatie toegezegd. Jaren daarna zijn voor 75% met afbouw als gevolg van te realiseren ombuigingen. Huidig (demissionair)kabinet laat besluit over 2023 en volgende jaren over aan een nieuw kabinet.*

Na aanleiding van opmerkingen uit de raad is er voor gekozen om in onderstaand overzicht de stortingen en onttrekkingen specifieker per reserve te benoemen.
De in de begroting 2022 opgenomen mutaties in de reserves zijn als volgt samengesteld:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022		2023		2024		2025	
	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.
Beklemde algemene reserve:								
• Persp.nota 2020 Verwerking zogeheten voorschotregeling BCF algemene uitkering		975						
• Extra uitvoeringsbudget implementatie omgevingswet		577						
• Instelling Windfonds Goyerbrug raadsbesluit 1-10-2020		150						
• Programmacontract Organisatieontw.2018-2022 werkbudget communicatie ,inspiratie en teambuilding		20						
Bestemmingsreserve Overlopende posten								
• Doorschuiven dekking tijdelijk personeel projecten naar 2022(was niet nodig in 2021)		24						
Bestemmingsreserve Organisatie-ontwikkeling								
• Verwerking tijdelijke dekking personeel in loopbaanorientatietraject		138						
Bestemmingsreserve riolering 4 Efficiencyoverschot	6		6		6		6	
Bestemmingsreserve extra afschrijving Cultuurcentrum								
• Extra lasten ontstaan door faillissement aannemer		29		29		29		29
Bestemmingsreserve BOR								
• Jaarlijkse storting ten behoeve van groot onderhoud openbare ruimte	1.814		1.914		2.014		2.114	
• Kosten Jaarplan groot onderhoud openbare ruimte		2.125		2.125		2.125		2.125
• Dekking rente en afschrijving krediet openbare verlichting		14		14		14		14
Toekomstfonds								
• Startnotitie TransitieVisie Warmte		30		18		18		18
Windfonds Goyerburg								
• Vorming	150							
Bestemmingsreserve ICT Regionale Uitvoeringsdienst		37		36				
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel								
• Rente overdracht grond tijdelijke woningen Hoge Schaft grondexploitaties naar algemene dienst		8		8		8		8
Bestemmingsreserve implementatie Omgevingswet								
• Extra uitvoeringsbudget implementatie omgevingswet	577							
Totaal begroting	**2.547**	**4.127**	**1.920**	**2.230**	**2.020**	**2.194**	**2.120**	**2.194**

(Geprognosticeerde) standen reserves* en voorzieningen per 1 januari (peildatum begroting) **x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Vrije algemene reserve	3.373	3.373	3.373	3.373
Beklemde algemene vrije reserve	18.200	16.478	16.478	16.478
Concernweerstandsvermogen grondexploitaties	7.746	7.746	7.746	7.746
Bestemmingsreserves algemene dienst*	12.088	12.230	11.920	11.746
Voorzieningen algemene dienst	10.777	11.002	11.340	10.208
Voorzieningen grondexploitatie	498	498	498	498
Totaal begroting exclusief saldo 2021 en volgende jaren	**52.682**	**51.327**	**51.355**	**50.049**
Saldo begroting 2021 na 1ste Berap 2021		-1.648	-1.648	-1.648
Saldo begroting 2022 jaarsnede 2022			202	202
Saldo begroting 2022 jaarsnede 2023				P.M.
Totaal begroting	**52.682**	**49.679**	**49.909**	**48.603**

Overzicht van beoogde structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves 2022 / 2025

bedragen x € 1

(Deel) programma / Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten (Dotaties)				
2. Programma Duurzame leefomgeving				
Programmabrede kosten				
– Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve archeologiebeleid	0	0	0	0
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal lasten (dotaties)	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten (Onttrekkingen)				
1. Programma Samen Leven				
Programmabrede kosten				
– Jaarlijkse bijdrage in lasten afschrijvingskosten Theater uit bestemmingsreserve extra krediet Cultuurcentrum	29.375	29.375	29.375	29.375
2 Programma Duurzame leefomgeving				
Programmabrede kosten				
– Jaarlijkse bijdrage in de kapitaallasten krediet vervangen masten en armaturen openbare verlichting 2015	14.102	14.102	14.102	14.102
– Bijdrage rente overdracht grond naar algemene dienst ten behoeve van tijdelijke woningen aan de Hoge Schaft	8.370	8.370	8.370	8.370
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	**22.472**	**22.472**	**22.472**	**22.472**
3. Programma Goede bereikbaarheid				
Programmabrede kosten				
– Onderhoud openbare ruimte	0	0	0	0
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten (onttrekkinge)	**51.847**	**51.847**	**51.847**	**51.847**
Totaal baten (onttrekkingen) en lasten (dotaties)	**51.847**	**51.847**	**51.847**	**51.847**

Voorgenomen investeringen 2022 - 2025
Conform de regelgeving van het BBV dient er in een begroting aandacht te worden besteed aan de Investeringen. In de financiële verordening is daarover opgenomen dat van de nieuwe investeringen het benodigde krediet wordt opgenomen en van de vervangingsinvesteringen een totaalbedrag. Voor 2022 zijn de volgende investeringen voorzien:

Bedragen x € 1

Vervangingsinvesteringen bedrijfsmiddelen € 1.158.566		Termijn afschrijving	Methode
Computerapparatuur raad(Ipads)	27.200	4	Lineair
Hayter 5d kooimaaier	34.029	6	Lineair
Aanschaf koppelvlakken / elektronisch doorgifte verhuizingen	17.568	11	Lineair
Archiefstellingen kluis (full space stelling) + uitbreiding 2007	27.789	21	Lineair
Papierbakken/whiteboards/ophangrail	16.515	15	Lineair
Inrichting kamer Burgemeester/wethouders/directie	55.062	15	Lineair
Inrichting bestuursvleugel	55.062	15	Lineair
Meubilair Raadszaal	106.876	15	Lineair
Meubilair-werkkamers-kasten en vergadermeubilair	347.534	15	Lineair
Meubilair-werkkamers- werkplekken bureau's	171.612	15	Lineair
Meubilair en inrichting gemeente-ingang	79.840	15	Lineair
MeubilairLeeskamer en vergadercentrum	40.471	15	Lineair
Kabinets vergaderkamers t.b.v.presentaties	12.114	15	Lineair
Meubilair foyer	29.734	15	Lineair
Backup voorziening(Houten/WIL/RUD)	116.840	5	Lineair
Faciliteiten incl. hybride aanpassingen vergaderruimtes	20.320	5	Lineair

Vervangingsinvesteringen velden €889.626		Termijn afschrijving	Methode
Sportpark Blokhoven: Veld 3 normaal gras	40.545	15	Lineair
Sportpark Oud Wulven: Veld 3 wetratop	54.060	15	Lineair
Sportpark VV 't Goy: Veld 1 normaal gras	40.545	15	Lineair
Sportpark De Meerpaal:Veld 1 hockey waterveld kunst	377.238	10	Lineair
Sportpark De Meerpaal:Veld 2 hockey waterveld kunst	377.238	10	Lineair

Investeringen uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden niet via deze financiële begroting geautoriseerd, maar separaat ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

Incidentele baten en lasten 2022 - 2025 **bedragen x € 1**

(Deel) programma / Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten				
1. Programma Samen leven				
Deelprogramma Saamhorigheid				
– Huisvesting Stichting Enter	100.000	0	0	0
– Kosten ten behoeve van Sociale Koers 2020-2023 inzake doelstellingen/ inhoudelijke en financiële kaders	62.789	0	0	0
– Algemene uitkering(septembercirculaire 2020) éénmalige middelen project Gezond in de stad/ impuls kansrijke star	13.353	0	0	0
Deelprogramma Leren en werken				
– Houtense Werktafel / Innovatieagenda Werk en Inkomen Lekstroom 2022	88.000	0	0	0
– Huurkosten tijdelijke huisvesting basisschool Klavertje Vier in verband met nieuwbouw	250.807	0	0	0
Totaal Programma Samen leven	**514.949**	**0**	**0**	**0**
2. Programma Duurzame leefomgeving				
Deelprogramma Gebiedsinrichting				
– Voorbereidingskosten Sterke Lekdijk	105.000	0	0	0
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	**105.000**	**0**	**0**	**0**
5. Programma Betrokken bij de samenleving				
Deelprogramma Politiek en bestuur				
– Griffie	64.000	0	0	0
Totaal Programma Betrokken bij de samenleving	**64.000**	**0**	**0**	**0**
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
Overige baten en lasten				
– Knelpunten 2022 uit het onderzoek tussentijdse evaluatie reorganisatie	250.000	0	0	0
Overhead				
- Verbeteren digitale informatie huishouding	**51.714**	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	**301.714**	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele lasten	**985.663**	**0**	**0**	**0**

(Deel) programma / Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Baten				
Geen				
Totaal incidentele baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele baten en lasten	**-985.663**	**0**	**0**	**0**

Kerngegevens 2022 - 2025
Voor het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 is een aantal gegevens van belang. Het gaat hierbij om de kerngegevens die van invloed zijn op de berekening van de groei-gerelateerde budgetten, dus die Q (hoeveelheid) afhankelijk zijn, en een aantal andere specifieke posten zoals de algemene uitkering. In onderstaande tabel is een aantal van toepassing zijnde kerngegevens per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

	Begrotingsrichtlijnen 2022				
Gegeven	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Totaal aantal woningen	20.897	21.147	21.397	21.647	21.897
Prognose woningbouwproductie	250	250	250	250	250
Gemiddelde woningbezetting	2,42	2,41	2,41	2,38	2,37
Aantal inwoners	50.571	50.964	51.567	51.520	51.896
Aantal éénpersoonshuishoudens	5.684	5.752	5.820	5.888	5.956
Aantal meerpersoonshuishoudens	15.109	15.290	15.470	15.651	15.832

Toelichting op bovenstaande tabel:
1. Uitgangspunt voor het aantal woningen en inwoners is de stand per 1 januari 2021 volgens de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Houten.
2. Op basis van de woonvisie 2016-2025 moeten in 10 jaar tijd 1.800 woningen worden gerealiseerd. In de eerste 5 jaar (2016-2020) zijn er al gemiddeld 250 woningen per jaar gerealiseerd . Dit gemiddelde wordt ook voor de komende jaren als realistisch beschouwd. Dit is gebaseerd op de ontwikkelingen van afbouw Vinex en kantoortransformaties. Ook wordt deze lijn bevestigt in het rapport bevolkingsprognose gemeente Houten van Pronexus (maart 2020). Deze bevolkingsprognose wordt eens in de twee jaar opgesteld.
3. Bron voor de gemiddelde woningbezetting is de bevolkingsprognose gemeente Houten van Pronexus (maart 2020).
4. Het verschil tussen het aantal woningen en de som van de één- en meerpersoonshuishoudens betreft vooral de incidentele leegstand van woningen.

Verschillenanalyses

Verschillen van meer dan 10% tussen de begroting 2022 en de begroting 2021 (primitief) worden op programmaniveau toegelicht. Daarbij geldt een minimum van € 75.000. Verschillen van meer dan € 250.000 worden altijd toegelicht. De lasten en baten worden voor de vergelijking niet gesaldeerd.

Algemeen
In het algemeen kan gesteld worden dat verschillen tussen de primitieve begroting 2021 en de primitieve begroting 2022 in de lasten en baten van de deelprogramma's, zijn veroorzaakt door uitwerking van de begrotingsrichtlijnen 2022. Hierin is onder andere opgenomen de loon- en prijscompensatie van respectievelijk 1,2 en 1,6%, de algemene uitkering (meicirculaire 2021) en de kerngegevens. Verder ontstaan er verschillen vanwege raadsbesluiten en planning- en controlproducten die tussen het vaststellen van de primitieve begroting 2021 en het opstellen van de begroting 2022 zijn vastgesteld. Met name de eerste bestuursrapportage 2021 en de perspectiefnota 2022 hebben veel effect. Daarnaast zien we bij de Algemene dekkingsmiddelen en in het programma Samen Leven de extra rijksbijdrage 2022 voor de kosten van jeugdzorg terug.

Samen Leven

	Deelprogramma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
01.01	Gezondheid	12.593	13.069	476	1.864	1.901	-37
01.02	Saamhorigheid	12.583	12.636	54	1.001	1.035	-34
01.03	Leren en werken	29.497	33.167	3.670	8.959	10.171	-1.212
01.99	Programmabrede kosten						
	Totaal	**54.672**	**58.872**	**4.200**	**11.824**	**13.107**	**-1.283**

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2022	236	Prijsindex 2022	-72
Kapitaallasten actualisatie	-438	Kapitaallasten actualisatie	18
BUIG, actuele beschikking	-269	BUIG, actuele beschikking	269
Nieuwbouw De Velduil, Van Harte School en Montessorischool	1.159	Nieuwbouw De Velduil, Van Harte School en Montessorischool	-1.134
Meicirculaire '21 Gemeentefonds	356		
Jeugdhulp & Wmo (PN 2022, par 5.4)	1.989		
Jeugdhulp & Wmo (PN 2022, par 5.4, restant stelpost indexatie sociaal domein *)	144		
Jeugdhulp -reservering overschot compensatie Rijk	827		
Innovatieagenda WIL/HTW	88		
Huisvesting stichting Enter	100		
1e bestuursrapportage 2021	236	1e bestuursrapportage 2021	-321
Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	-408		
Overige verschillen < 75k	180	Overige verschillen < 75k	-42
Totaal mutatie lasten	**4.200**	**Totaal mutatie baten**	**-1.283**

* Zie 'Algemene dekkingsmiddelen'

Duurzame leefomgeving

	Deelprogramma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
02.01	Woningen	296	296		13	13	
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	736	744	7	126	127	-1
02.03	Leefomgeving	8.913	9.130	216	4.341	4.615	-274
02.04	Gebiedsinrichting	20.072	31.926	11.854	18.387	30.211	-11.824
02.05	Duurzaamheid & energietransitie	7.932	8.319	386	6.467	6.652	-185
02.06	Landschap en recreatie	501	509	9	17	18	
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	979	1.151	172	411	601	-190
02.99	Programmabrede kosten	56	77	21			
	Totaal	**39.486**	**52.151**	**12.665**	**29.762**	**42.237**	**-12.475**

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2022	22	Prijsindex 2022	-173
Actualisatie en kostendekkendheid afvalverwerking	357	Actualisatie en kostendekkenheid afvalverwerking	-357
Actualisatie grondexploitatie	16.964	Actualisatie grondexploitatie	-16.954
Programma-overstijgende budgetten	82		
Riolering	-103		
Extra uitvoeringsbudget omgevingswet (PN 22)	577		
Sterke Lekdijk	105		
1e bestuursrapportage 2021	361	1e bestuursrapportage 2021	-287
Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	-5.833	Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	5.361
Overige verschillen < 75k	133	Overige verschillen < 75k	-65
Totaal mutatie lasten	**12.665**	**Totaal mutatie baten**	**-12.475**

Goede bereikbaarheid

	Deelprogramma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
03.01	Verkeersbeleid	86	88	2	2	2	
03.02	Autoverkeer	3.226	3.249	23	37	55	-19
03.03	Fietsverkeer	985	997	12	439	447	-7
03.04	Openbaar vervoer	11	11				
03.99	Programmabrede kosten						
	Totaal	**4.309**	**4.345**	**36**	**478**	**504**	**-26**

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2022	49	Prijsindex 2022	-8
Overige verschillen < 75k	-13	Overige verschillen < 75k	-18
Totaal mutatie lasten	**36**	**Totaal mutatie baten**	**-26**

Veilige leefomgeving

	Deelprogramma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	1.281	1.377	95	379	390	-11
04.02	Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.764	2.867	103			
04.99	Programmabrede kosten						
	Totaal	**4.046**	**4.244**	**198**	**379**	**390**	**-11**

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten
Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	278	
Verwerking nieuw Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke huisvesting	-135	
Overige verschillen < 75k	55	Overige verschillen < 75k -11
Totaal mutatie lasten	**198**	**Totaal mutatie baten -11**

Betrokken bij de samenleving

	Deelprogramma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
05.01	Politiek en bestuur	2.794	2.999	205	1	2	
05.02	Dienstverlening	1.859	1.912	54	584	638	-53
05.99	Programmabrede kosten						
	Totaal	**4.653**	**4.911**	**259**	**586**	**639**	**-53**

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2022 en kerngegevens (pxq)	82	Prijsindex 2022 en kerngegevens (pxq)	-24
Griffie	64		
Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	88	Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	-32
Overige verschillen < 75k	25	Overige verschillen < 75k	3
Totaal mutatie lasten	**259**	**Totaal mutatie baten**	**-53**

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

	Deelprogramma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
A1	Lokale heffingen	650	730	80	13.301	13.577	-276
A2	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	151	605	454	62.086	67.651	-5.565
A3	Overhead	12.475	12.755	280	459	293	166
A4	Saldo financieringsfunctie	-447	128	576	15	10	5
A5	Vennootschapsbelasting (VpB)	1	25	24			
A6	Overige baten en lasten	1.395	2.127	733	974	1.171	-197
A7	Onvoorzien	64	63				
	Totaal	**14.287**	**16.434**	**2.146**	**76.834**	**82.702**	**-5.868**

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2022	76	Prijsindex 2022	-236
Kapitaallasten	655	Kapitaallasten	-26
Programma-overstijgende budgetten	-117	Extra rijksbijdrage 2022 kosten Jeugdhulp	-3.612
Meicirculaire'21 gemeentefonds	812	Meicirculaire'21 gemeentefonds	-1.425
Inzet restant stelpost indexatie sociaal domein (PN 2022)	-144	Extra uitvoeringsbudget omgevingswet (PN 2022)	-577
Verwerking nieuw Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke huisvesting	135		
Extra budget energietransitie	164		
Veranderopgaven organisatie	250		
		Septembercirculaire 2020 gemeentefonds	432
1e bestuursrapportage 2021	137	1e bestuursrapportage 2021 (excl septembercirculaire'20)	-92
Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	185	Mutaties begroting 2019-2021 met effect in 2022	-204
Overige verschillen < 75k	-7	Overige verschillen < 75k	-128
Totaal mutatie lasten	**2.146**	**Totaal mutatie baten**	**-5.868**

Mutaties reserves

	Programma	2021 Lasten	2022 Lasten	Mutatie Lasten	2021 Baten	2022 Baten	Mutatie Baten
01.	Samen Leven				29	29	
02.	Duurzame leefomgeving	116	693	577	605	496	109
03.	Goede bereikbaarheid	1.600	1.704	104	1.682	1.682	
04.	Veilige leefomgeving						
A	Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	166	150	-16	1.393	1.920	-527
	Totaal	**1.882**	**2.547**	**665**	**3.709**	**4.127**	**-418**

De mutaties reserves zijn hoofdzakelijk incidentele dotaties en onttrekkingen en zijn daarom niet vergelijkbaar met 2021. Een overzicht van de dotaties en onttrekkingen in 2022 -2025 is opgenomen in het Financieel perspectief.

Overzicht van baten en lasten

Programma	Rekening 2020			Begroting 2021 primitief		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.113.077	1.950.980	-11.162.097	12.592.643	1.864.193	-10.728.450
01.02 Saamhorigheid	13.155.934	1.075.252	-12.080.683	12.582.528	1.001.088	-11.581.440
01.03 Leren en werken	37.556.344	14.918.542	-22.637.803	29.496.870	8.958.985	-20.537.885
01.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**63.825.355**	**17.944.773**	**-45.880.582**	**54.672.041**	**11.824.266**	**-42.847.775**
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	300.409	18.271	-282.137	296.361	12.796	-283.565
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	745.672	83.234	-662.437	736.167	126.135	-610.032
02.03 Leefomgeving	9.716.849	5.347.383	-4.369.466	8.913.351	4.340.742	-4.572.609
02.04 Gebiedsinrichting	14.293.873	15.803.340	1.509.466	20.071.924	18.386.833	-1.685.091
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	7.169.480	5.807.147	-1.362.333	7.932.468	6.467.321	-1.465.147
02.06 Landschap en recreatie	501.108	30.844	-470.263	500.528	17.265	-483.263
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.118.840	590.510	-528.330	978.880	411.114	-567.766
02.99 Programmabrede kosten				56.264		-56.264
Totaal programma	**33.846.230**	**27.680.729**	**-6.165.501**	**39.485.943**	**29.762.206**	**-9.723.737**
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	119.020	29.184	-89.835	85.886	1.908	-83.978
03.02 Autoverkeer	3.090.885	67.940	-3.022.945	3.226.214	36.504	-3.189.710
03.03 Fietsverkeer	1.644.863	846.624	-798.239	985.407	439.494	-545.913
03.04 Openbaar vervoer	208.157	175.410	-32.747	11.260		-11.260
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**5.062.925**	**1.119.158**	**-3.943.767**	**4.308.767**	**477.906**	**-3.830.861**
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.487.069	414.238	-1.072.831	1.281.376	379.214	-902.162
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.712.862	5.100	-2.707.762	2.764.342	216	-2.764.126
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.199.931**	**419.338**	**-3.780.593**	**4.045.718**	**379.430**	**-3.666.288**
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	2.537.203	15.658	-2.521.544	2.794.020	1.496	-2.792.524
05.02 Dienstverlening	1.679.096	518.751	-1.160.345	1.858.685	584.276	-1.274.409
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.216.298**	**534.409**	**-3.681.889**	**4.652.705**	**585.772**	**-4.066.933**
Totaal programma's	**111.150.739**	**47.698.408**	**-63.452.331**	**107.165.174**	**43.029.580**	**-64.135.594**
Algemene dekkingsmiddelen						
A1 Lokale heffingen	646.104	13.024.681	12.378.577	649.599	13.301.055	12.651.456
A2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		63.127.268	63.127.268	151.234	62.085.806	61.934.572
A3 Overhead	11.623.249	401.560	-11.221.689	12.474.596	459.125	-12.015.471
A4 Saldo financieringsfunctie	-404.836	45.220	450.056	-447.344	14.598	461.942
A5 Vennootschapsbelasting (VpB)	135.250		-135.250	1.018		-1.018
A6 Overige baten en lasten	1.999.958	1.800.498	-199.461	1.394.556	973.598	-420.958
A7 Onvoorzien				63.638		-63.638
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**13.999.725**	**78.399.227**	**64.399.502**	**14.287.297**	**76.834.182**	**62.546.885**
Totaal saldo van baten en lasten	**125.150.464**	**126.097.635**	**947.171**	**121.452.471**	**119.863.762**	**-1.588.709**
Mutatie reserves						
01. Samen Leven	43.890	492.917	449.027		29.375	29.375
02. Duurzame leefomgeving	886.594	1.174.931	288.337	116.125	604.967	488.842
03. Goede bereikbaarheid	1.496.385	1.842.487	346.102	1.600.219	1.681.500	81.281
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	3.302.521	5.172.203	1.869.681	165.988	1.393.375	1.227.387
Totaal mutaties reserves	**5.729.390**	**8.682.538**	**2.953.148**	**1.882.332**	**3.709.217**	**1.826.885**
Resultaat	**130.879.854**	**134.780.173**	**3.900.318**	**123.334.803**	**123.572.979**	**238.176**

Overzicht van baten en lasten

Programma	Begroting 2021 na wijziging			Begroting 2022 primitief		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.242.960	2.139.382	-11.103.578	13.068.963	1.901.248	-11.167.715
01.02 Saamhorigheid	13.009.187	1.034.555	-11.974.632	12.636.200	1.035.117	-11.601.083
01.03 Leren en werken	31.546.283	9.619.332	-21.926.951	33.167.108	10.170.942	-22.996.166
01.99 Programmabrede kosten	111.261		-111.261			
Totaal programma	**57.909.691**	**12.793.269**	**-45.116.422**	**58.872.271**	**13.107.307**	**-45.764.964**
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	295.858	12.796	-283.062	295.880	13.001	-282.879
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	736.167	126.135	-610.032	743.534	127.111	-616.423
02.03 Leefomgeving	9.121.814	4.494.237	-4.627.577	9.129.825	4.614.959	-4.514.866
02.04 Gebiedsinrichting	20.221.924	18.604.791	-1.617.133	31.925.527	30.210.907	-1.714.620
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.079.369	6.471.299	-1.608.070	8.318.819	6.652.454	-1.666.365
02.06 Landschap en recreatie	678.028	42.765	-635.263	509.132	17.541	-491.591
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.145.311	593.765	-551.546	1.151.322	600.890	-550.432
02.99 Programmabrede kosten	432.526		-432.526	77.255		-77.255
Totaal programma	**40.710.997**	**30.345.788**	**-10.365.209**	**52.151.294**	**42.236.863**	**-9.914.431**
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	86.657	1.908	-84.749	87.632	1.939	-85.693
03.02 Autoverkeer	4.443.188	385.476	-4.057.712	3.249.205	55.216	-3.193.989
03.03 Fietsverkeer	1.196.060	694.494	-501.566	996.988	446.526	-550.462
03.04 Openbaar vervoer	552.990	541.730	-11.260	11.440		-11.440
03.99 Programmabrede kosten	-12.793		12.793			
Totaal programma	**6.266.102**	**1.623.608**	**-4.642.494**	**4.345.265**	**503.681**	**-3.841.584**
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.306.518	383.925	-922.593	1.376.729	390.067	-986.662
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.833.695	216	-2.833.479	2.866.982	219	-2.866.763
04.99 Programmabrede kosten	5.172		-5.172			
Totaal programma	**4.145.385**	**384.141**	**-3.761.244**	**4.243.711**	**390.286**	**-3.853.425**
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	2.794.407	6.496	-2.787.911	2.998.893	1.520	-2.997.373
05.02 Dienstverlening	2.011.937	584.276	-1.427.661	1.912.466	637.723	-1.274.743
05.99 Programmabrede kosten	45.254		-45.254			
Totaal programma	**4.851.598**	**590.772**	**-4.260.826**	**4.911.359**	**639.243**	**-4.272.116**
Totaal programma's	**113.883.773**	**45.737.578**	**-68.146.195**	**124.523.900**	**56.877.380**	**-67.646.520**
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Lokale heffingen	649.599	13.301.055	12.651.456	729.926	13.577.198	12.847.272
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	753.334	63.087.628	62.334.294	604.869	67.650.705	67.045.836
Overhead	12.547.971	288.809	-12.259.162	12.754.558	293.231	-12.461.327
Saldo financieringsfunctie	-534.344	14.598	548.942	128.484	10.000	-118.484
Vennootschapsbelasting (VpB)	29.518		-29.518	25.034		-25.034
Overige baten en lasten	3.596.878	1.445.780	-2.151.098	2.127.461	1.170.834	-956.627
Onvoorzien	49.440		-49.440	63.214		-63.214
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**17.092.396**	**78.137.870**	**61.045.474**	**16.433.546**	**82.701.968**	**66.268.422**
Totaal saldo van baten en lasten	**130.976.169**	**123.875.448**	**-7.100.721**	**140.957.446**	**139.579.348**	**-1.378.098**
Mutatie reserves						
01. Samen Leven		437.375	437.375		29.375	29.375
02. Duurzame leefomgeving	117.342	996.524	879.182	693.125	496.172	-196.953
03. Goede bereikbaarheid	1.600.219	2.485.225	885.006	1.704.053	1.681.500	-22.553
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	4.258.216	7.509.024	3.250.808	150.000	1.920.146	1.770.146
Totaal mutaties reserves	**5.975.777**	**11.428.148**	**5.452.371**	**2.547.178**	**4.127.193**	**1.580.015**
Resultaat	**136.951.946**	**135.303.596**	**-1.648.350**	**143.504.624**	**143.706.541**	**201.917**

Meerjarenraming (x € 1.000)

Programma	Begroting 2022			Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.069	1.901	-11.168	13.195	1.900	-11.295
01.02 Saamhorigheid	12.636	1.035	-11.601	12.340	941	-11.400
01.03 Leren en werken	33.167	10.171	-22.996	31.130	9.118	-22.012
01.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**58.872**	**13.107**	**-45.765**	**56.665**	**11.959**	**-44.707**
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	296	13	-283	295	13	-282
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	744	127	-616	741	127	-614
02.03 Leefomgeving	9.130	4.615	-4.515	9.179	4.661	-4.518
02.04 Gebiedsinrichting	31.926	30.211	-1.715	14.763	13.167	-1.596
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.319	6.652	-1.666	8.269	6.644	-1.625
02.06 Landschap en recreatie	509	18	-492	511	18	-494
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.151	601	-550	1.153	601	-552
02.99 Programmabrede kosten	77		-77	102		-102
Totaal programma	**52.151**	**42.237**	**-9.914**	**35.014**	**25.230**	**-9.784**
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	88	2	-86	88	2	-86
03.02 Autoverkeer	3.249	55	-3.194	3.244	55	-3.189
03.03 Fietsverkeer	997	447	-550	997	447	-550
03.04 Openbaar vervoer	11		-11	11		-11
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.345**	**504**	**-3.842**	**4.340**	**504**	**-3.836**
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.377	390	-987	1.372	390	-982
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.867		-2.867	2.865		-2.865
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.244**	**390**	**-3.853**	**4.238**	**390**	**-3.847**
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	2.999	2	-2.997	2.868	2	-2.866
05.02 Dienstverlening	1.912	638	-1.275	1.913	518	-1.395
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.911**	**639**	**-4.272**	**4.780**	**519**	**-4.261**
Totaal programma's	**124.524**	**56.877**	**-67.647**	**105.038**	**38.602**	**-66.435**
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Lokale heffingen	730	13.577	12.847	703	13.651	12.949
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	605	67.651	67.046	604	65.954	65.350
Overhead	12.755	293	-12.461	12.620	293	-12.327
Saldo financieringsfunctie	128	10	-118	52	10	-42
Vennootschapsbelasting (VpB)	25		-25	25		-25
Overige baten en lasten	2.127	1.171	-957	1.776	1.170	-607
Onvoorzien	63		-63	64		-64
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**16.434**	**82.702**	**66.268**	**15.844**	**81.079**	**65.235**
Totaal saldo van baten en lasten	**140.957**	**139.579**	**-1.378**	**120.881**	**119.681**	**-1.200**
Mutatie reserves						
01. Samen Leven		29	29		29	29
02. Duurzame leefomgeving	693	496	-197	123	484	361
03. Goede bereikbaarheid	1.704	1.682	-23	1.797	1.682	-116
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	150	1.920	1.770		36	36
Totaal mutaties reserves	**2.547**	**4.127**	**1.580**	**1.920**	**2.230**	**310**
Resultaat	**143.505**	**143.707**	**202**	**122.801**	**121.911**	**-891**

Meerjarenraming

Programma	Begroting 2024			Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.194	1.732	-11.462	13.185	1.731	-11.454
01.02 Saamhorigheid	12.345	866	-11.478	12.336	866	-11.469
01.03 Leren en werken	31.069	9.115	-21.954	30.958	9.112	-21.846
01.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**56.608**	**11.714**	**-44.894**	**56.479**	**11.710**	**-44.769**
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	295	13	-282	295	13	-282
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	741	127	-614	741	127	-614
02.03 Leefomgeving	9.241	4.709	-4.532	9.254	4.708	-4.546
02.04 Gebiedsinrichting	2.560	964	-1.596	2.535	939	-1.596
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.204	6.574	-1.630	8.191	6.574	-1.617
02.06 Landschap en recreatie	511	14	-497	511	14	-497
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.155	601	-554	1.157	601	-557
02.99 Programmabrede kosten	124		-124	149		-149
Totaal programma	**22.832**	**13.001**	**-9.831**	**22.834**	**12.976**	**-9.858**
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	88	2	-86	88	2	-86
03.02 Autoverkeer	3.246	55	-3.190	3.246	55	-3.191
03.03 Fietsverkeer	996	447	-550	996	447	-549
03.04 Openbaar vervoer	11		-11	11		-11
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.341**	**504**	**-3.837**	**4.340**	**504**	**-3.837**
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.372	390	-982	1.372	390	-982
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.892		-2.892	2.889		-2.889
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**4.265**	**390**	**-3.874**	**4.261**	**390**	**-3.871**
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	2.876	2	-2.875	2.869	2	-2.867
05.02 Dienstverlening	2.138	990	-1.148	2.134	973	-1.160
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	**5.015**	**992**	**-4.023**	**5.002**	**975**	**-4.027**
Totaal programma's	**93.060**	**26.601**	**-66.459**	**92.917**	**26.554**	**-66.363**
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Lokale heffingen	694	13.725	13.031	702	13.734	13.032
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	625	65.924	65.299	640	65.965	65.325
Overhead	12.575	293	-12.282	12.678	293	-12.385
Saldo financieringsfunctie	69	10	-59	67	10	-57
Vennootschapsbelasting (VpB)	25		-25	25		-25
Overige baten en lasten	1.712	1.105	-607	1.701	1.094	-607
Onvoorzien	64		-64	64		-64
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**15.764**	**81.057**	**65.293**	**15.877**	**81.096**	**65.219**
Totaal saldo van baten en lasten	**108.824**	**107.659**	**-1.165**	**108.793**	**107.650**	**-1.143**
Mutatie reserves						
01. Samen Leven		29	29		29	29
02. Duurzame leefomgeving	123	484	361	123	484	361
03. Goede bereikbaarheid	1.897	1.682	-216	1.997	1.682	-316
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Totaal mutaties reserves	**2.020**	**2.195**	**174**	**2.120**	**2.195**	**74**
Resultaat	**110.844**	**109.853**	**-991**	**110.914**	**109.845**	**-1.069**

BIJLAGEN

Baten en lasten per programma, deelprogramma en product

Programma	Begroting 2022		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Programma 01. Samen Leven			
Deelprogramma 01.01 Gezondheid			
01.01.01 Eerstelijns ondersteuning			
01.01.02 Tweedelijns ondersteuning	6.501.462	8.765	-6.492.697
01.01.03 Bescherming en veiligheid	82.469		-82.469
01.01.04 Eigen bijdragen	10.530	253.256	242.726
01.01.05 Gezondheidsbeleid	2.308.329		-2.308.329
01.01.06 Sport	4.166.173	1.639.227	-2.526.946
Totaal deelprogramma 01.01 Gezondheid	**13.068.963**	**1.901.248**	**-11.167.715**
Deelprogramma 01.02 Saamhorigheid			
01.02.01 Sociale basisvoorzieningen	5.914.646	782.497	-5.132.149
01.02.02 Eerstelijns ondersteuning	4.004.604		-4.004.604
01.02.03 Kunst en cultuur	2.716.950	252.620	-2.464.330
Totaal deelprogramma 01.02 Saamhorigheid	**12.636.200**	**1.035.117**	**-11.601.083**
Deelprogramma 01.03 Leren en werken			
01.03.01 Eerstelijns ondersteuning	34.325		-34.325
01.03.02 Tweedelijns ondersteuning	12.578.240		-12.578.240
01.03.03 Bescherming en veiligheid	1.226.046		-1.226.046
01.03.05 Leerlingenvervoer	646.469	574	-645.895
01.03.06 Instandhouding onderwijs en scholen	4.218.076	1.274.483	-2.943.593
01.03.07 Leerplicht	190.820	57.538	-133.282
01.03.08 Lokaal onderwijsbeleid	800.482	169.511	-630.971
01.03.09 Werk en participatie	29.449		-29.449
01.03.10 Marketing en acquisitie	158.973	363.035	204.062
01.03.11 Sociale basisvoorziening jeugd	414.041		-414.041
01.03.12 Informele ondersteuning	218.835		-218.835
01.03.13 Participatiewet algemeen	1.761.304		-1.761.304
01.03.14 Participatiewet inkomensdeel	9.236.500	8.225.951	-1.010.549
01.03.15 Armoedebeleid	1.653.548	79.850	-1.573.698
Totaal deelprogramma 01.03 Leren en werken	**33.167.108**	**10.170.942**	**-22.996.166**
Deelprogramma 01.99 Programmabrede kosten			
01.99.01 Programma Samen Leven programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 01.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 01. Samen Leven	**58.872.271**	**13.107.307**	**-45.764.964**
Programma 02. Duurzame leefomgeving			
Deelprogramma 02.01 Woningen			

02.01.01 Woningbouw	163.018	10.770	-152.248
02.01.02 Woonruimteverdeling	132.862	2.231	-130.631
Totaal deelprogramma 02.01 Woningen	**295.880**	**13.001**	**-282.879**
Deelprogramma 02.02 Commerciële voorzieningen en horeca			
02.02.01 Commerciële voorzieningen en horeca	743.534	127.111	-616.423
Totaal deelprogramma 02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	**743.534**	**127.111**	**-616.423**
Deelprogramma 02.03 Leefomgeving			
02.03.01 Speelvoorzieningen	397.286	74.860	-322.426
02.03.02 Groenvoorzieningen	2.895.169	36.000	-2.859.169
02.03.03 Verlichting	921.888	183.148	-738.740
02.03.04 Wijkgericht samenwerken	206.308		-206.308
02.03.05 Straatreiniging	1.183.549	477.999	-705.550
02.03.06 Riolering	3.284.283	3.653.957	369.674
02.03.07 Begraafplaatsen	144.970	188.995	44.025
02.03.08 Straatmeubilair	96.372		-96.372
02.03.09 Kabels en leidingen			
Totaal deelprogramma 02.03 Leefomgeving	**9.129.825**	**4.614.959**	**-4.514.866**
Deelprogramma 02.04 Gebiedsinrichting			
02.04.01 Ontwikkelingsvisie macroniveau	29.581.114	29.339.841	-241.273
02.04.02 Planontwikkeling mesoniveau	511.918	12.562	-499.356
02.04.03 Toetsing en toezicht microniveau	1.832.495	858.504	-973.991
Totaal deelprogramma 02.04 Gebiedsinrichting	**31.925.527**	**30.210.907**	**-1.714.620**
Deelprogramma 02.05 Duurzaamheid & energietransitie			
02.05.01 Afvalinzameling	6.169.481	6.647.488	478.007
02.05.02 Bodem en bouwstoffen	52.122		-52.122
02.05.03 Geluid	92.424	1.785	-90.639
02.05.04 Lucht	9.595		-9.595
02.05.05 Mobiliteit en energie	649.765		-649.765
02.05.06 Duurzaam bouwen en wonen	109.728		-109.728
02.05.07 Wet milieubeheer	997.901	1.192	-996.709
02.05.08 Educatie en communicatie	129.174		-129.174
02.05.09 Milieuprojecten	108.629	1.989	-106.640
Totaal deelprogramma 02.05 Duurzaamheid & energietransitie	**8.318.819**	**6.652.454**	**-1.666.365**
Deelprogramma 02.06 Landschap en recreatie			
02.06.01 Landschap	168.926		-168.926
02.06.02 Recreatie	340.206	17.541	-322.665
Totaal deelprogramma 02.06 Landschap en recreatie	**509.132**	**17.541**	**-491.591**
Deelprogramma 02.07 Cultuurhistorie en archeologie			

02.07.01 Monumenten	203.455		-203.455
02.07.02 Cultuurhistorie	838.478	600.890	-237.588
02.07.03 Archeologie	109.389		-109.389
Totaal deelprogramma 02.07 Cultuurhistorie en archeologie	**1.151.322**	**600.890**	**-550.432**
Deelprogramma 02.99 Programmabrede kosten			
02.99.01 Programma Duurzaam programmabrede kosten	77.255		-77.255
Totaal deelprogramma 02.99 Programmabrede kosten	**77.255**		**-77.255**
Totaal programma 02. Duurzame leefomgeving	**52.151.294**	**42.236.863**	**-9.914.431**
Programma 03. Goede bereikbaarheid			
Deelprogramma 03.01 Verkeersbeleid			
03.01.01 Beleid en advies (verkeer)	87.632	1.939	-85.693
Totaal deelprogramma 03.01 Verkeersbeleid	**87.632**	**1.939**	**-85.693**
Deelprogramma 03.02 Autoverkeer			
03.02.01 Wegeninfrastructuur	34.489		-34.489
03.02.02 Wegen	2.724.117	38.322	-2.685.795
03.02.03 VRI's	144.529		-144.529
03.02.04 Bewegwijzering (wegen)	79.109		-79.109
03.02.05 Parkeren	21.986	16.271	-5.715
03.02.06 Civieltechnische kunstwerken	244.975	623	-244.352
Totaal deelprogramma 03.02 Autoverkeer	**3.249.205**	**55.216**	**-3.193.989**
Deelprogramma 03.03 Fietsverkeer			
03.03.01 Fietsinfrastructuur	369.219		-369.219
03.03.02 Onderhoud fietspaden en voorzieningen			
03.03.03 Fietsenstallingen	627.769	446.526	-181.243
Totaal deelprogramma 03.03 Fietsverkeer	**996.988**	**446.526**	**-550.462**
Deelprogramma 03.04 Openbaar vervoer			
03.04.01 Vervoersbedrijven	11.440		-11.440
Totaal deelprogramma 03.04 Openbaar vervoer	**11.440**		**-11.440**
Deelprogramma 03.99 Programmabrede kosten			
03.99.01 Programma Bereikbaar programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 03.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 03. Goede bereikbaarheid	**4.345.265**	**503.681**	**-3.841.584**
Programma 04. Veilige leefomgeving			
Deelprogramma 04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde			
04.01.01 Criminaliteitsbestrijdingen en overlastbestrijding	934.242	143.382	-790.860
04.01.02 Openbare orde	442.487	246.685	-195.802
Totaal deelprogramma 04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	**1.376.729**	**390.067**	**-986.662**
Deelprogramma 04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement			
04.02.01 Verkeersveiligheid	31.207	219	-30.988

04.02.02 Brandweerzorg	314.558		-314.558
04.02.03 Externe veiligheid	25.672		-25.672
04.02.04 Beleid en preventie	2.495.545		-2.495.545
Totaal deelprogramma 04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	**2.866.982**	**219**	**-2.866.763**
Deelprogramma 04.99 Programmabrede kosten			
04.99.01 Programma Veilig programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 04.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 04. Veilige leefomgeving	**4.243.711**	**390.286**	**-3.853.425**
Programma 05. Betrokken bij de samenleving			
Deelprogramma 05.01 Politiek en bestuur			
05.01.01 Raad	1.174.482		-1.174.482
05.01.02 College	1.824.411	1.520	-1.822.891
Totaal deelprogramma 05.01 Politiek en bestuur	**2.998.893**	**1.520**	**-2.997.373**
Deelprogramma 05.02 Dienstverlening			
05.02.01 Publiekszaken	1.912.466	637.723	-1.274.743
Totaal deelprogramma 05.02 Dienstverlening	**1.912.466**	**637.723**	**-1.274.743**
Deelprogramma 05.99 Programmabrede kosten			
05.99.01 Programma Betrokken programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 05.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 05. Betrokken bij de samenleving	**4.911.359**	**639.243**	**-4.272.116**
Totaal programma's	**124.523.900**	**56.877.380**	**-67.646.520**
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			
A1 Lokale heffingen	729.926	13.577.198	12.847.272
A2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	604.869	67.650.705	67.045.836
A3 Overhead	12.754.558	293.231	-12.461.327
A4 Saldo financieringsfunctie	128.484	10.000	-118.484
A5 Vennootschapsbelasting (VpB)	25.034		-25.034
A6 Overige baten en lasten	2.127.461	1.170.834	-956.627
A7 Onvoorzien	63.214		-63.214
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	**16.433.546**	**82.701.968**	**66.268.422**
Totaal saldo baten en lasten	**140.957.446**	**139.579.348**	**-1.378.098**
Mutaties reserves			
01.99.02 Programma Samen Leven mutaties reserves		29.375	29.375
02.99.02 Programma Duurzaam mutaties reserves	693.125	496.172	-196.953
03.99.02 Programma Bereikbaar mutaties reserves	1.704.053	1.681.500	-22.553
04.99.02 Programma Veilig mutaties reserves			
A8.02.01 Mutaties reserves	150.000	1.920.146	1.770.146
Totaal mutaties reserves	**2.547.178**	**4.127.193**	**1.580.015**
Resultaat	**143.504.624**	**143.706.541**	**201.917**

Taakvelden BBV per programma

		01. Samen Leven		02. Duurzame leefomgeving		03. Goede bereikbaarheid		04. Veilige leefomgeving		05. Betrokken bij de samenleving		A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		Eindtotaal		
Code	Taakvelden	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur									1.520	2.890.596			1.520	2.890.596	2.889.076
0.10	Mutaties reserves	29.375		496.172	693.125	1.681.500	1.704.053					1.920.146	150.000	4.127.193	2.547.178	-1.580.015
0.2	Burgerzaken									637.616	1.299.220			637.616	1.299.220	661.604
0.4	Ondersteuning organisatie											293.231	12.754.558	293.231	12.754.558	12.461.327
0.5	Treasury			31.807	27.888							10.000	128.484	41.807	156.372	114.565
0.61	OZB woningen											8.143.853	363.470	8.143.853	363.470	-7.780.383
0.62	OZB niet-woningen											5.044.678	336.261	5.044.678	336.261	-4.708.417
0.64	Belastingen Overig											168.978		168.978		-168.978
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds											67.650.705	604.869	67.650.705	604.869	-67.045.836
0.8	Overige baten en lasten				77.255						597.595	1.170.834	2.190.675	1.170.834	2.865.525	1.694.691
0.9	Vennootschapsbelasting												25.034		25.034	25.034
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer								2.810.103						2.810.103	2.810.103
1.2	Openbare orde en Veiligheid		54.513	6.965	317.917			390.067	1.376.729	107	23.745			397.139	1.772.904	1.375.765
2.1	Verkeer, wegen en water			477.999	2.152.597	487.410	4.333.825	219	31.207					965.628	6.517.629	5.552.001
2.2	Parkeren					16.271								16.271		-16.271
2.5	Openbaar vervoer						11.440								11.440	11.440
3.1	Economische ontwikkeling	363.035	158.973		446.913									363.035	605.886	242.851
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			3.429.133	3.245.985									3.429.133	3.245.985	-183.148
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen			64.669	102.807									64.669	102.807	38.138
3.4	Economische promotie											219.689		219.689		-219.689
4.1	Openbaar basisonderwijs	51.955	130.660											51.955	130.660	78.705
4.2	Onderwijshuisvesting	1.222.528	4.092.139											1.222.528	4.092.139	2.869.611
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	227.623	2.076.538											227.623	2.076.538	1.848.915
5.1	Sportbeleid en activering	7.113	979.118											7.113	979.118	972.005
5.2	Sportaccommodaties	1.632.114	3.187.055											1.632.114	3.187.055	1.554.941

5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	252.620	1.927.322								48.489			252.620	1.975.811	1.723.191
5.4	Musea				148.641										148.641	148.641
5.5	Cultureel erfgoed			600.890	1.002.681									600.890	1.002.681	401.791
5.6	Media		759.914												759.914	759.914
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		29.714	152.071	3.862.218									152.071	3.891.932	3.739.861
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	763.701	5.189.276								51.714			763.701	5.240.990	4.477.289
6.2	Wijkteams		3.305.044												3.305.044	3.305.044
6.3	Inkomensregelingen	8.305.801	12.651.352		218.095								30.195	8.305.801	12.899.642	4.593.841
6.4	Begeleide participatie		681.775												681.775	681.775
6.5	Arbeidsparticipatie		1.149.719												1.149.719	1.149.719
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8.765	3.817.056											8.765	3.817.056	3.808.291
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	253.256	3.040.452											253.256	3.040.452	2.787.196
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		11.688.135												11.688.135	11.688.135
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		82.469												82.469	82.469
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		1.226.046												1.226.046	1.226.046
7.1	Volksgezondheid	18.796	2.645.001											18.796	2.645.001	2.626.205
7.2	Riolering			3.653.957	3.203.766									3.653.957	3.203.766	-450.191
7.3	Afval			6.647.488	6.031.903									6.647.488	6.031.903	-615.585
7.4	Milieubeheer			4.966	2.192.236				25.672					4.966	2.217.908	2.212.942
7.5	Begraafplaatsen			188.995	144.970									188.995	144.970	-44.025
8.1	Ruimtelijke Ordening			80.090	820.719									80.090	820.719	740.629
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			26.026.328	26.026.328									26.026.328	26.026.328	
8.3	Wonen en bouwen			871.505	2.128.375									871.505	2.128.375	1.256.870
Eindtotaal		13.136.682	58.872.271	42.733.035	52.844.419	2.185.181	6.049.318	390.286	4.243.711	639.243	4.911.359	84.622.114	16.583.546	143.706.541	143.504.624	-201.917

Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid

Programma Samen leven

Deelprogramma

- **Gezondheid**
  J. Overweg
  C. van Dalen (sport)
- **Saamhorigheid**
  J. Overweg
- **Leren en werken**
  C. van Dalen (onderwijs)
  S.A.M. Bos (werk en inkomen)
- **Thuis**
  J. Overweg

Programma Duurzame leefomgeving

Deelprogramma

- **Woningen**
  H.S. de Groot
- **Commerciële voorzieningen en horeca**
  S.A.M. Bos
- **Leefomgeving**
  S.A.M. Bos
- **Gebiedsinrichting**
  S.A.M. Bos
  H.S. de Groot
- **Duurzaamheid en energietransitie**
  H.S. de Groot
- **Landschap (en recreatie)**
  H.S. de Groot
- **Cultuurhistorie en archeologie**
  S.A.M. Bos

Programma Goede bereikbaarheid

Deelprogramma

- **Verkeersbeleid**
  C. van Dalen
- **Autoverkeer**
  C. van Dalen
- **Fietsverkeer**
  C. van Dalen
- **Openbaar vervoer**
  C. van Dalen

Programma Veilige leefomgeving

Deelprogramma

- **Sociale veiligheid en Openbare orde**
  G.P. Isabella
- **Fysieke veiligheid en crisismanagement**
  G.P. Isabella
  C. van Dalen (verkeersveiligheid)
  H.S. de Groot (dierenwelzijn)

Programma Betrokken bij de samenleving

Deelprogramma

- **Politiek en Bestuur**
  G.P. Isabella
  H.S. de Groot (bestuursstijl)
- **Dienstverlening**
  G.P. Isabella

Verplichte BBV indicatoren

Samen Leven

Omschrijving	Bron	Realisatie		
		2018	2019	2020
Demografische druk (de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar) (%) (BBV)	WSJG	68,1%	69,1%	70,4%
Functiemenging (%) (BBV)*	Waarstaatjegemeente	54,9%	54,7%	55,1
Niet wekelijkse sporters (%) (BBV)	GGD gezondheidsmonitor	X	X	nnb
Onderwijs: Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen 5-18 jaar (BBV)**	Duo	1,1	1,6	nnb
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners) (BBV)	CBS-Monitor	310	330	350
Vestigingen van bedrijven per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (BBV)	Waarstaatjegemeente.nl	149,7	154,9	160,2
Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp (%) (BBV)	CBS	9.9	10,1	10,1
Onderwijs: Relatief verzuim per 1.000 leerlingen 5-18 jaar (BBV)***	Duo	11	15	nnb
Netto-arbeidsparticipatie van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking (%) (BBV)	CPB	73,6%	74,0%	73,9%
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming (%) (BBV)	CBS	0,7%	0,8%	0.8%
Jongeren (van 12 jaar tot 23 jaar) jeugdreclassering (%) (BBV)	CBS	0,3%	0,3%	0,1%
Jongeren (12 t/m 21 jarigen) met een delict voor de rechter (%) (BBV)	WSJG	1%	1%	nnb
Kinderen (%) in een uitkeringsgezin	-	3%	3%	nnb
Werkloze jongeren (%) 16 t/m 22 jaar (BBV)	Verwey Jonker Instituut KIT	1%	1%	nnb
Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder (BBV)	CBS-Participatiewet WIL	205,2	187,1	234,6
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar) (BBV)	CBS-participatiewet	276,4	97,0	260,4

Duurzame leefomgeving

Omschrijving	Bron	Realisatie		
		2018	2019	2020
Niet gebouwde woningen per 1.000 woningen	BAG/ABF	9,6	4,8	5,8

Veilige Leefomgeving

Omschrijving	Bron	Realisatie		
		2018	2019	2020
Verwijzingen Halt: aantal per 1.000 jongeren 12 - 18 jaar (BBV)	Bureau Halt / WSJG	6	7	9
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	1,0	1,1	nnb
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	1,3	1,2	nnb

* De functiemengingindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen woningen en banen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

** Met absoluut verzuim wordt bedoeld dat een scholier niet ingeschreven is bij een onderwijsinstelling.

*** Met relatief verzuim wordt bedoeld dat een scholier ongeoorloofd wegblijft van de school waar die is ingeschreven (spijbelgedrag etc.)

Afkortingen

AVU = Afvalverwijdering Utrecht
BghU = Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht
CBS = Centraal bureau voor de Statistiek
CEO Jeugd/ Wmo = Cliëntervaringsonderzoek Jeugd/ Wmo
DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD = Gemeentelijke gezondheidsdienst Dienst
GGDrU = Geneeskundige en gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ = Geestelijke gezondheidszorg
GWS = Geïntegreerd Welzijns Systeem (Centric)
JGZ = Jeugd gezondheidszorg
LISA = Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
RAZU = Regionaal Archief Zuid Utrecht
RIEC = Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RUD = Regionale Uitvoeringsdienst (regio Utrecht)
UB = Uitvoering Beheer
VOB = Voorbereiding en Ontwikkeling Beheer
VRU = Veiligheidsregio Utrecht
WIL = Werk en Inkomen lekstroom
Wmo = Wet maatschappelijke ondersteuning
WSGJ= waarstaatjegemeente.nl